כ"ו שבט תש"ם, 13.2.1980 מיספר 2215 שנה 44 המחיר : 40.00 ל"י (כולל מ.ע.מ)

העולם הזה

עם צאתו מהכלא:

גילויי אשר ידלין על מיפלגתו, חברין וירבין

ידלין מחסל חשבונות

ויזה
עם כל הכבוד !

לקניות יוצאים עם ויזה

החורף הגיע ועמו הצורך לחדש את מלתחת הבגדים.
צאי לקניות "בראש שקט" מבלי לדאוג למזומנים.
קחי איתך את ויזה כרטיס האשראי של
בנק לאומי ובנק דיסקונט
ותהני מבטחון, נוחות,
אשראי עד חודש ימים
ומכל הכבוד.
צאי לקניות עם ויזה-כדאי לך.

ויזה - כרטיס האשראי של:

בנק לאומי

בנק דיסקונט

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4 • תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש העמרכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי מערכת: ציון צפריר וגיזה רזין • ראש חמינהלה: אברהם סימון • מחלקת המודעות: רפי זברוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • חפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קוראים כתבים

פעם בשנה עוסקת חבורה של מדענים בשאלה מרתקת: מי אתה?

אלה הם אנשי המכון למחקר חברתי שימושי והמכון לתיקשורת של האוניברסיטה העברית. הם פועלים מטעם איגוד המפרסמים בישראל — אגודה של החברות הגדולות המפרסמות מודעות בעיתונים. אלה מעוניינים, כמובן, לדעת מי קורא את העיתונים האלה.

וכך, תוך בדיקה וחקירה והפעלת המחשב, מתקבלת פעם בשנה תמונה ברורה למדי של קוראי כל העיתונים והשבועונים בארץ.

8 אחוז של הציבור

אם כן, מי אתה? כשאתה נוטל לידיך את גיליון העולם הזה, לאיזה ציבור אתה שייך?

קודם כל, אתה שייך לציבור המהווה 8% מקרב קוראי השבועונים. אוכלוסיה זו כימעט זהה עם כלל האוכלוסיה הבוגרת בישראל. 7% מבין קוראי השבועונים הזכירו את העולם הזה כשבועון הראשון שהם קוראים, ו־8% כשבועון שני.

מבחינה זו לא חל כימעט שינוי מאז 1978, אם כי באותה תקופה היתה עלייה משמעותית בתפוצה. זה מוכיח דבר, הידוע לנו זה מכבר: אין קשר ישיר בין מיספר הקונים ובין מיספר הקוראים של העולם הזה — וחבל. אחת הצרות הגדולות של השבועון הזה היתה, מאז ומתמיד, השיעור הגדול של הקוראים לכל גיליון, דבר המסביר את מחירו.

יש שני שבועונים שכמות תפוצתם עולה על זו של העולם הזה — לאשה, הנקרא כימעט כולו על־ידי נשים, ובמחנה, המחולק לחיילי צה"ל.

למרבה הצער, אין המחקר מכיל נתונים על שאלה המעניינת אותנו במיוחד: כמה אנשים קוראים כל גיליון. מחקרים שערכנו בעצמנו, לפני שנים, גילו לנו כי המיספר נע בין שיבעה לתישעה איש ואשה.

נתון אחר שאינו נכלל במחקר: כמה זמן מקדיש כל קורא לקריאת העולם הזה. מחקר כזה נערך רק לגבי קריאת העיתונים היומיים. הוא מגלה כי המיספר הגדול ביותר של קוראי מעריב, ידיעות אחרונות, הארץ ודבר מקדישים לעיתון מחצי שעה עד שעה. אני מנחש שאילו נערך מחקר כזה לגבי העולם הזה, היה נמצא כי קורא שבועון זה מקדיש לו כשלוש שעות, המתחלקות בין ימי השבוע — כך שהעולם הזה נמצא בידו של הקורא הרבה יותר זמן מהרבה יותר פעמים מאשר העיתון היומי.

מחצית גברים, מחצית נשים

לגבי הפיזור הגיאוגרפי אין חדשות. קוראי העולם הזה מפוזרים בארץ כולה — הם מהווים 12% של הקוראים בתל־אביב והשרון, 11% בירושלים, 8% בחיפה והצפון, 6% בבאר־שבע והדרום.

נתון חשוב יותר הוא ההתפלגות המינית. מבחינה זו, אין דומה להעולם הזה בקרב השבועונים. בעוד שלאשה, להיטון ואת נקראים כימעט באורח בילעדי על־ידי נשים, ויותר משני שלישים של קוראי במחנה הם גברים, העולם הזה פונה במידה שווה לשני המינים. 52% מקוראיו הם גברים, 48% נשים.

מבחינה זו דומה העולם הזה, אגב, לידיעות אחרונות, למעריב ולהארץ.

(נתון מעניין הוא ההתעניינות של קוראי העיתונים היומיים במוספים השבועיים שלהם. מסתבר כי רק כשליש מהם קוראים את המוספים ב„תדירות גבוהה".)

יתכן כי הנתון המעניין ביותר נוגע לגיל הקוראים. מבחינה זו העולם הזה יחיד במינו בין השבועונים, וגם בהשוואה לעיתונים היומיים.

העולם הזה נקרא על־ידי אוכלוסיה צעירה — אוכלוסיית הזוגות הצעירים. מבין קוראיו, 27% הם בני 24—20, 20% בני 29—25, 13% בני 34—30, 13% בני 39—35, 10% בני 44—40, 9% בני 49—45, 2% בני 54—50, 3% בני 64—55, 4% בני 65 ויותר.

נתון זה, האומר כי כימעט מחצית קוראי השבועון הם בני 29—20, אומר הרבה מאד לגבי ציבור הקוראים של שבועון זה. מעניין לראות את הנתון המקביל בעיתונים ובשבועונים אחרים: 23% במחנה, 12% טיים, 35% לאשה, 39% להיטון, 12% דבר, 17% הארץ, 38% ידיעות אחרונות, 29% מעריב.

אתה
צעיר, צבר, השכלה גבוהה, משכורת גבוהה

השכלה גבוהה, הכנסה גבוהה

צעירים — אבל משכילים. כך אומר הנתון הבא.

37% מקוראי העולם הזה הם בעלי השכלה של 13 כיתות ויותר — כלומר, השכלה אוניברסיטאית!

אין אף שבועון ישראלי אחד שיש לו מיספר דומה: לאשה 20%, במחנה 24%, להיטון 6%. הארץ דומה להעולם הזה מבחינה זו (43%), ידיעות מגיע ל־21%, מעריב ל־35%.

ההתפלגות המלאה של קוראי העולם הזה לפי ההשכלה — עד שמונה כיתות: 1%. 9 עד 11 כיתות: 28%. 12 כיתות: 34%. 13 ויותר: 37%.

אותי מעניין נתון זה במיוחד. מימי לא סיימתי את בית־הספר היסודי, ויש לי שבע כיתות בלבד. אילו נפקדתי בסקר זה, הייתי נכלל ב־1% הראשונים.

ההשכלה קשורה, במידה רבה, לרמת ההכנסות. גם מבחינה זו עומד העולם הזה במקום הראשון בקרב השבועונים. ל־52% מקוראיו יש הכנסה של 17 אלף לירות בחודש ויותר (במחירים של 1979)!

להשוואה, האחוז של בעלי הכנסה כזאת בשבועון במחנה 35%, לאשה 30%, להיטון 24%.

ובעיתונים היומיים: הארץ 48%, מעריב 40%, ידיעות 33%, דבר 18%, ג'רוסלם פוסט 42%.

מסתבר, איפוא, כי העולם הזה הוא הראשון בארץ בקרב כל העיתונים והשבועונים הנקראים על־ידי בעלי ההכנסה הגבוהה.

הנתון המלא: קוראי העולם הזה מרוויחים עד 6999 לירות לחודש — 6%, מ־7000 עד 10,999 — 22%, מ־11,000 עד 16,999 — 20%, 17,000 ויותר — 57%.

לפי המיקצועות, 67% של קוראי העולם הזה הם שכירים, 6% עצמאיים, 5% פנסיונרים, 2% חיילים, 10% סטודנטים, 10% עקרות־בית.

מעניין שעקרות־הבית מהוות 37% בין קוראי לאשה ו־34% בין קוראי להיטון.

הנתון המלא: 13% מקוראי העולם הזה נולדו באירופה או באמריקה, 16% באסיה או באפריקה, 36% נולדו בישראל מהורים שבאו מאירופה או מאמריקה, 20% נולדו בישראל מהורים שבאו מאסיה או מאפריקה, 15% הם דור שני בארץ — צברים בני צברים.

אם כן, מי אתה?

לפי הנתונים האלה, אם אתה הקורא האופייני ביותר של העולם הזה, הרי אתה בשנות ה־20 שלך, גבר או אשה (הסיכוי כימעט שווה), בעל השכלה אוניברסיטאית, שכיר בעל רמת־הכנסה גבוהה מאד, יליד־הארץ, בעל רקע אירופי־אמריקאי.

לכל בני הבית

המחקר נערך על־ידי מכוני־המחקר למען המפרסמים, ועל כן כדאי להוסיף מילה על היבט זה.

בשנה האחרונה עלתה כמות הפירסומת בהעולם הזה באופן ניכר מאד, והדבר אינו שר לנו להגדיל את מיספר העמודים בעיתון, ואף להוסיף לו שערים ועמודים אחרים על נייר משובח במייוחד, למרות העלייה התלולה בהוצאות העיתון.

הנתונים של המחקר מסבירים מדוע מהווה העולם הזה מכשיר מושך לפירסום.

קודם כל, המפרסם פונה מעל עמודי עיתון זה לשיכבה בעלת כוח־הקנייה הגבוה ביותר בארץ, וגם בעלת רצון־הקנייה הגדול ביותר (זוגות צעירים). הוא פונה אל ציבור שלא קל לפתות אותו בהבטחות ריקות, היודע להבחין, לשפוט ולהחליט (רמת־ההשכלה).

יותר מזה, הוא פונה אל ציבור שאינו קורא את העיתון בישיבה חד־פעמית של חצי־שעה או שעה וזורק אותו לסל, אלא הקורא בו באופן רצוף במשך שבוע שלם, כך שהוא רואה את המודעה יום אחרי יום, שוב ושוב. המחקר אינו כולל את האנשים המיקריים, הנוטלים לידיהם את הגיליון באקראי ומציצים בו — במספרה, אצל הרופא, במועדון הקיבוץ, אצל חבר בצבא. גם איש־זה רואה את המודעה הנדונה, הבולטת, בייחוד אם היא משתרעת על עמוד שלם, ובייחוד־בייחוד כשהיא בצבעים מלאים.

יתר על כן, באמצעות העולם הזה אין המפרסם פונה רק לסוג מסויים של קוראים, גברים או נשים. מסתבר כי העולם הזה נקרא במידה שווה על־ידי כל בני־הבית: אבי־המישפחה והאם, הצעירים והקשישים.

מודעות־עמודים

עד כאן האינטרסים של המפרסמים. כדאי להגיד גם מילה על האינטרסים של הקורא.

יש וריבוי המודעות בעיתון מעורר איזון אצל קוראים, שנדמה להם כי גורלים מהם חומר־קריאה כדי לפנות מקום למודעות. כשהמודעה היא גדולה ומרהיבה, היא עלולה להגביר רושם מוטעה זה.

המציאות היא, כמובן, הפוכה. המודעות אינן גוזלות מקום — הן מוסיפות מקום.

כאשר קיבלתי עיתון זה לידי, לפני 30 שנה, הוא כלל 20 עמודים, בפורמאט קטן יותר מאשר הנוכחי. במשך כמה שבועות אף ירד מיספר העמודים ל־16, מפאת מחסור בנייר ששרר אז בארץ.

עליית מיספר העמודים מאז התאפשרה בעיקר תודות למודעות. כל עמוד של מודעות מוסיף, בממוצע, עמוד וחצי של חומר מערכתי.

מכאן הנזילות במיספר העמודים של השבועון. המיספר הסופי של העמודים בכל גיליון נקבע על פי תחזית המודעות לאותו שבוע. לאחרונה הוא נע בין 72 ו־80, לפי מיספר המודעות.

הפאניקה שנגרמה במשק בעיקבות הצעדים של ייגאל הורביץ נתנה את אותותיה גם אצל המפרסמים. אני מקווה כי ההגיון יכתיב להם את השיקול ההפוך: ככל שהלירה מצוייה פחות בכיסו של הצרכן, כן גדל הצורך להסביר לו את טיבה של הסחורה ולהציגה לעיניו בצורה מושכת. עמודי העולם הזה יוסיפו לשמש מכשיר יעיל לכך.

שלמי שפיגל

71 אחוזים — צברים

נתון מעניין, אם כי מעציב, הוא זה הנוגע למוצאו של קורא העולם הזה.

למעלה משליש הקוראים — 36% — הם צברים, ילידי־הארץ שמישפחותיהם באו מאירופה ומאמריקה. גם לגבי נתון זה עומד העולם הזה במקום הראשון. המיספרים המקבילים: 12% במחנה, 17% לאשה, 9% להיטון, 25% הארץ, 14% ידיעות, 20% מעריב.

בסך הכל מהווים הצברים 71% (!) מכל קוראי העולם הזה.

בקרב קוראי הארץ מהווים השכירים 63%, בקרב קוראי ידיעות אחרונות 55%, בקרב קוראי מעריב 60%.

העולם הזה

„העולם הזה" 905
תאריך: 17.2.1955

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש כתבת־תחקיר ומעקב, תחת הכותרת „כל השילטון לצבא", למתרחש בקרמלין, במסקבה. במהלך המאבק בין יורשיו של הרודן המת, יוסף סטאלין, עלה לשילטון ניקיטה חרושצ'וב, ובשלב זה, הודחו בריה, ואחריו מאלנקוב, ולשילטון הגיעו בול־נאנין וחרושצ'וב. מדור הכלכלה של השבועון סיקר את הצעת תקציב המדינה לשנת הכספים 1955/56, שהיה כן 631 מיליון לירות ישראליות. מדור ההווי, סיקר סיפור מופלא של „לידה בחדר המדרגות", סיפור על רך שזה עתה נולד, שנגנב במעבר מים שמתחת לכביש. כתבת־השער עסקה בדמותו הפסגונית של „מלך הפלאפל" התינוק. הפרק „מול הפילבוקס", מתוך „הצז־מת — פנים אל פנים", מאת אבא קובנר, הובא במדור הסיפורים של השבועון.

בשער הגיליון: מלך הפלאפל.

נסיונות עיתונאיים לחיסול „העולם הזה" ✱ המגילות הגנוזות ✱ יגאל אלון מתחיל את „המירוץ לצמרת"

בגוף יחיד.

לפני שבועות אחדים, הודיע לך המדור תצפית, כי השבועון מצפן עומד להיסגר. השבוע התגשמה הנבואה. השבועון נסגר. היה זה השבועון השלישי שניסה, בשנה האחרונה, להתמודד עם העולם הזה — ושילם את המחיר בחיסולו. שני האחרים היו חבל והאומה.

אין אנו סטורים מלשאול כמה שאלות, שיהיו נושא מתאים לדיון ציבורי רציני. לשם מה הוקם השבועון? כמה אלפים הוא עלה? ומי שילם את המחיר?

לפי אומדנה פרטית, הפסיד מצפן בחצי שנת קיומו כ־30 אלף לירות. עד כמה שנודע ברבים, מומן העיתון על־ידי חברת שדות, שהגורם המכריע בה הוא הקיבוץ־המאוחד. במילים אחרות: ההפסד בא מפרי עמלם של אלפי חברי הקיבוצים.

מישהו יזם את הרעיון, שכדי לקנות אחיזה בציבור הרחב, המואס במיפלגות ובבטאונים מיפלגתיים, מוטב לו להקים עיתון „בלתי־מיפלגתי", „בלתי־תלוי" שישרת את המיפלגה בצורה מוסווה. אבל הציבור הישראלי הוא הרבה יותר פיקח, והארץ היא קטנה מדי.

מבחינתנו, דרכו של מצפן היא חלק ממתכונת כללית יותר.

כשנולדה המערכת הנוכחית של העולם הזה, היא היתה ביטוי למחאה ציבורית גדולה, נגד המישטר המיפלגתי המעובש. לא במיקרה נישאה מערכת זו על גל חיילי תש"ח המשתחררים. ציבור זה זכר את חוויית המילחמה, את נשטפו כל המיפ־לגות מן הבמה, מלוות בבוז המאוחד של הנוער העברי שקם על רגליו. ציבור זה גם ראה את ההמשך: הריאקציה של המיפ־לגות, שהשתלטו שוב על המדינה החדשה, חיסלו כל שריד וזכר של חווייית־הרעות, שקמה ברעם הפגזים.

היה ברור לנו מן הרגע הראשון, כי המיפלגות לא תרפנה ממאמציהן לחסל בי־טאון בלתי־תלוי זה. הן ידעו שבכל תו־פעה שהיא, מחוץ למיסגרת, יש סכנה לעצם קיום המישטר הזה.

ההתקפה הראשונה באה בצורה פשוטה וחסרת־חוכמות: החרמה. התגברנו על שלב זה בנקל — היו די אנשים הגונים בארץ, וגם במגנון השילטון והמיפלגות, כדי ש־עיתון זה יחדור לכל פינה. במקום שנסגרה בפנינו הדלת הקידמית, חדרנו בעד הדלת האחורית.

אחרי שלב זה באה המערכה השנייה — השוחד. פה ושם הוצעו הצעות. ראש־עיר מסויים, הציע שנעבור לעירו, ונהנה מחסר־תו, נקבל שיכון מתאים. הוצעו לנו הש־קעות־הון, שותפויות „בלתי־מחייבות", אולם עיתון זה נשאר כפי שהיה, עני, חסר־שיכון ובלתי־תלוי.

אחרי כן באה, כידוע, ההתקפה הגלויה: פצצות, מעשי־שוד, התנפלויות. התוצאה: אפס. כל אשר השיגו המתנפלים היתה עליית קרנו של העיתון גם בעיני הספקנים.

משה שרת והמגילות הגנוזות

„איש בשורה אנוכי היום!" אמר ראש הממשלה משה שרת, כאשר בישר כי ארבע המגילות הגנוזות שנותרו מבין שבע המגילות, שנתגלו בשנת 1947 במידבר יהודה, נמצאות שוב בידי מדינת ישראל.

1947, במידבר־יהודה, נמצאות בידינו" (ראה תצלום).

שלוש לאב, ארבע לבן. המגילות נתגלו על־ידי בדואים, ופרופסור אליעזר ליפא סוקניק • הצליח לרכוש שלוש מהן, ערב פרוץ מילחמת־העצמאות. המגילות הנותרות התגלגלו דרך ירדן לארצות־הב־ריח, שם נרכשו על־ידי בנו של סוקניק, יגאל ידין. המגילות שנרכשו הן:

- ספר ישעיהו שלם.
- פשר חבקוק — דרוש על ספר חבקוק.
- ספר חוקה של כת דתית מתקופת בית שני (הספר ידוע בשם דרך־היחיד).
- מגילה אשר טרם פוענחה.

לאחר הסבר מדוקדק על כל מגילה ומגילה, הכריז ראש־הממשלה, כי כל שבע המגילות תימצאנה בחסותה של קרן מייר־סיל) מאת יגאל אלון. „עלה בדעתי להעיז ולהזמינך לשיחה על כמה וכמה בעיות," כתב אליל הפלמ"ח. „...הרשי נא לי, להס־ביר בכמה מישפטים את הסיבות אשר בגללן אני מתיר לעצמי להטרידך ומדוע דווקא עתה, בעידנא־דריתחא, בשעה שאפ־שר לחשוד בי ובחברי לדיעה שאינטרסים מיפלגתיים בלבד לנגד עינינו. ולא כן הדבר."

המורות, שכל אחת מהן היתה בטוחה שנבחרה במייוחד מתוך המון חבריה וחב־רותיה למיקצוע, הושפעו במייוחד מסיום המיכתב: „אומנם נכון, איני מורה ומימי לא שימשתי בהוראה. היכרותי עם מורים היא בתור תלמיד וסטודנט. ואף על פי כן, סבור אני שיש לנו נושאים משותפים לדיון ולבירור בעתים אלה. להתראות, יגאל אלון."

המצאה יגאלונית. כמאה וחמישים

• המגילות והקרן מהוות כיום חלק ממוסיאון ישראל, ירושלים.

ראש הממשלה

חגובה חגי־כית

הירדנים היו בטוחים בעצמם. הם היו משוכנעים כי התקפת־הדמים האחרונה ליד בית־גוברין, תישאר בלא תגובה. השבוע דומה היה, כי הם הישלו את עצמם: עי־תונאי־חוץ ופנים, קיבלו הודעות דחופות לפגישה של ראש־הממשלה עם כתבי העי־תונות.

ככל שקרבו שעות הערב, כן הלכה מתי־חות הכתבים וגברה. היא הגיעה לשיאה, שעה שראש־הממשלה, משה שרת הופיע והכריז בחיוכו המפורסם: „איש־בשורה אנוכי היום!" ראש־הממשלה השתתק לרגע קל, כדי להגביר את הרושם, ואחר פוצץ את הבשורה: „ארבע המגילות הנותרות מבין שבע המגילות העתיקות שנתגלו בשנת חדת, אשר אושרה באותו בוקר: קרן הי־כל־הספר".

הרושם היה עז. הנאספים הבינו את חשיבותה של רכישת המגילות בשטח ה־מחקר התנ"כי. הם התרשמו גם מהעובדה, שראש־הממשלה הקדיש את שעות הפנאי המועטות שלו, לפעילות תרבותית כה נעלה. אולם יותר מכל עשתה רושם העובדה שפעולות הירדנים ליד בית־גוברין לא נש־ארו בלי תגובה.

מפלגות

אנטי־מיפלגתון

כמה מאות מורות, פתחו השבוע ביד רועדת מעטפה שהגיעה לדירתן הפרטית, ולא האמינו למראה עיניהן. המעטפה הכי־לה מיכתב אישי (אומנם משוכפל בסטנ־

מקבלי ומקבלות ההזמנה לא היססו, והר־פיעו במקום המיועד בתל־אביב, התפלאו לראות במקום, מכרים ומכרות מבית־הספר — שמפניהם שמרו עד כה את ההז־מנה בסוד. רובם ראו בפעם הראשונה את מצביא הדרום, והוקסמו מהופעתו המשוטה (חולצה לבנה, אפודה אפורה). בדברו מעל קתדרה מוגבהת, תוך שתיית מיץ אש־כוליות, הסביר אלון את דבר מיפלגתו, מיפלגת אחדות־העבודה. קודם לכן הבהיר שאינו רואה במיפלגה מטרה בפני עצמה („אם כן, זוהי הידרדרות!"), התקיף ב־חריפות את טיפוס ה„מיפלגתון" (המצאה יגאלונית: הכוונה לעסקן מיפלגתי).

בקול שקט, בעברית מדוקדקת, מתח אלון ביקורת מתונה למדי על המישטר, התריע נגד ביזבוז כספי המגביות והשילומים למטרות בלתי־יצרניות, מבלי להתנגד לעצם גבייתם, דרש אקטיוויזם ביטחוני, התקיף את בן־גוריון („אדם גדול שעשה שגיאות גדולות") על שלא כבש את עזה, חברון ובית־לחם.

משעשועות יותר מן ההסברים הרעיוניים היבשים היו הפניגים שהיו מפוזרות ב־דבריו. אחדות מהן:

- יש להשקיע את ההון הלאומי ל־מכונות, נשק ופיתוח, אך לא לזלילת חמאה.
- להפקיר את גורל ישראל בידי ה־מעצמות, כמוהן כהפקדת השמנת בידי שלר־שה חתולים.
- אני מקווה שירד השנה מספיק גשם, כדי שהיבול המוגדל יממן את כל ה־בחירות.
- אין ערובה לשום פיתרון. אפילו ל־צ'קים כבר אין כיסוי בארץ. בידקו ותיווכחו.

היה זה ערב אופייני, לעבודה הסבלנית האפורה של יגאל אלון בחודשים האח־רונים, שבהם נאם לפחות פעם אחת בכל ערב, אפילו בפני חוגים קטנטנים. הרווח הנקי: כמה עשרות מורים ומורות, יצאו מן האולם כאהדים מושבעים למיפלגה, שכימעט לא שמעו קודם על קיומה.

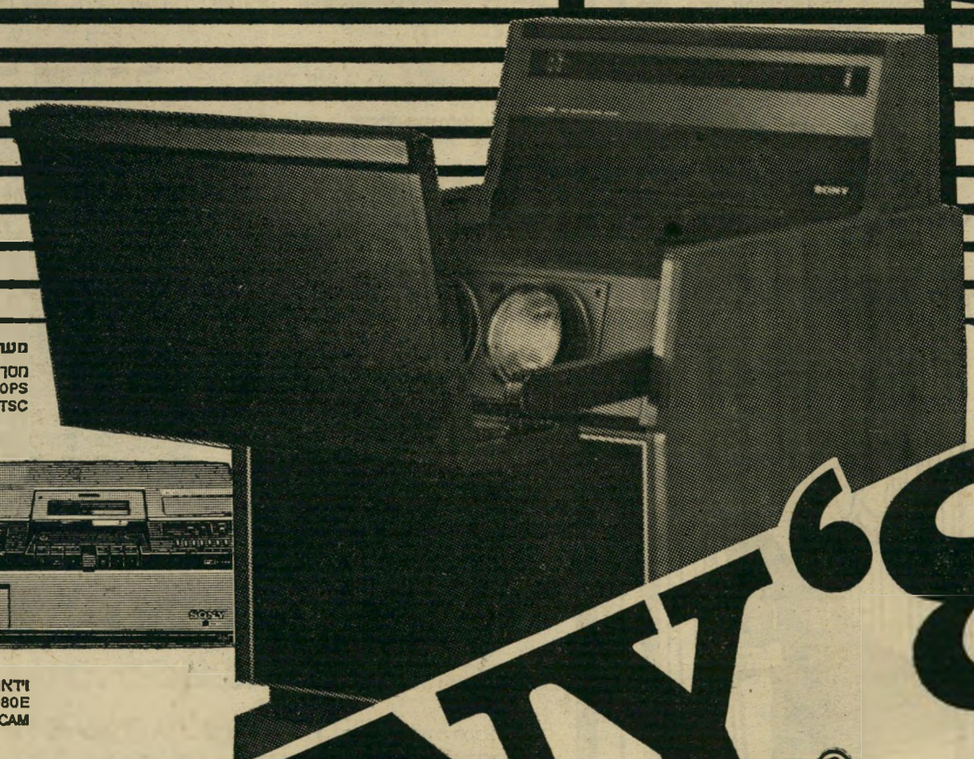
אנשים

- שימוש מכובד בעברית עשה **הזורד ראסל מזיברפול**, סגן הפרקליט־הצבאי הבריטי, שהתפטר ממישרתו כדי לפרסם את ספר־זוועות־הנאצים, פרגול צלב הקרס. השבוע הודיע ראסל למו"ל הישראלי שלו, לסיפריית פועלים, כי החליט להקדיש את הכנסות המהדורה העברית של סיפרו, ל־סטיפנדיה לתלמיד האוניברסיטה העברית, שהוריו הושמדו בשואה.
- בכלי רכב שמיימי השתמש בערב שבת האחרונה הרב הראשי של צה"ל, **אלוף־מישנה שלמה גורן**. לאחר ש־החלים מפציעות אימונים, שבהן נפגע לפני חודשיים, ביצע את מיספר הצניחות הדרוש, כשהוא מתפלל לפניהן את תפילת הדרך לצנחן, שאותה חיבר („ותצילני מכל מיני רוחות רעות המנשבות והצניחני בשלום") וזכה, סוף־כל־סוף בכנפי הצנחן.
- נטייה דתית אחרת, גילה מנהל חברת חיפושי הנפט פונטייאק, המהנדס **קונארד שטיקגודר**, האחראי לקידוח הנפט ליד זיכרון־יעקב. הוא נושא עימו בתיקו דרך קבע, שופר, והוא מתכוון לת־קוע בו ברגע שיתפרץ סילון הנפט הראשון בישראל.

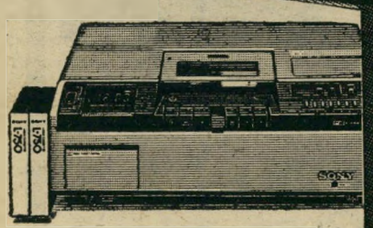
72"

לעבור זמנים קשים
עם חיוך על השפתיים!...

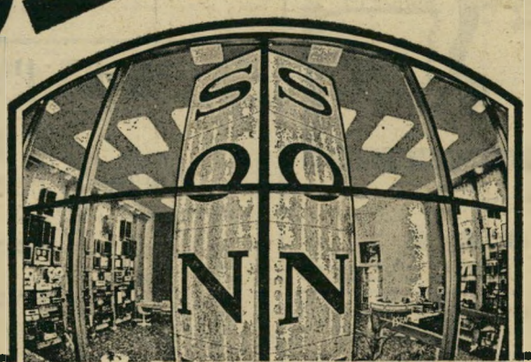
משרכת הקרנה-וידאו:
מסך הקרנה "72
KP-7210PS
PAL/SECAM/NTSC

וידאו ביתי
BETAMAX SL-8080E
PAL/SECAM

SONY'80®

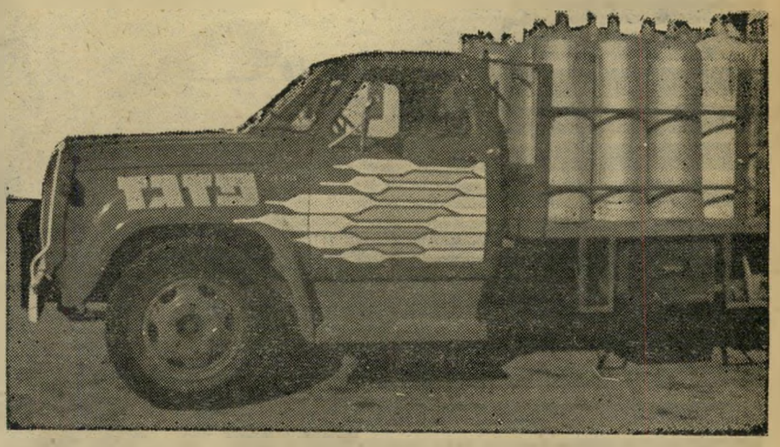
- ציוד HI-FI
- מערכות סטריאו
- דיסק-קסטות
- רשמקולים
- טלויזיות סטריאו
- טלויזיות צבעוניות
- ציוד VIDEO
- טלויזיה במעגל סגור
- אולפן VIDEO
- אביזרים למערכות
- מחלקת שרות
- מעבדות אודיו ווידאו

בוא לראות ולשמוע הדגמה
באולמי התצוגה של סוני, במגדל שלום, בתל אביב
או אצל סוכנינו המורשים ברחבי הארץ.

כרסום מדניק | רפאל טירקן

תרומה לארץ־ישראל יפה

עינו של צלמנו המשוטט צדה אמש משאית הצבועה בלבן, אדום וזהוב של חברת גז ידועה. מענין אם זו תופעה חד־פעמית או תרומתה של החברה לארץ ישראל יפה יותר...

טפטים ש. גולדשטיין בע"מ
עברנו
לחנותנו החדשה ברחוב פינסקר 28, ת"א
לרגל הפתיחה הנחות ממשיות.
וינוקיר, גולדויניל, ריצוף פי.בי.סי., פנלים,
הכל מתוצרת העוגן פלסט.
כמו כן טפטים מורלה, קש, טקסטילים ועוד.
המכירה בגלילים ולפי מטרים

מכתבים

ושוב שאלה של מידה

תשובה לקורא בומה חיות, שעקץ את יצחק שמיר, יו"ר הכנסת והמיועד לכחונת שר־החוץ, על קומתו („העולם הזה" 2214).

ובכן, שלא תהיינה טעויות. יצחק שמיר הוא אמנם קטן־קומה, אך אני מנבא לו מעשים גדולים בתפקידו החדש. למיכתבו של הקורא חיות צירפתם עקיצה משלכם

— „הבו גודל לשר החדש" — אבל עוקץ מי שעוקץ אחרון. היהרו משמיר, ואל תזלזלו בו. אם בגין ודיין יסרו אותנו בהתנחלויות סה ושם, ייסר אותנו שמיר, חסיד מוצהר של ארץ־ישראל השלמה, בהתנחלויות־רבתי ובסיפוח. בגין יתגמד לידו, חרף הבדלי הגובה שביניהם.

שלמה לוי, חיפה

● יחסי הגובה שבין ראש־הממשלה ושר־החוץ לפי גירסות הקוראים חיות ולב — ראה ציורים.

● ● ●

השר, החווה וכל השאר

קורא צעיר הביע דעתו על שר־החקלאות ועל חוותו בציור:

(העולם הזה 2101) פרשת המיפגעים האקולוגיים הקשים שמקורם במיפעלי תישלובת הטכסטיל קשת, הפועלים ללא רישיון בלב שכונת מגורים צפופה תחת הכותרת „סרטן בלב רמת־גן".

מנכ"ל התישלובת, מר דב יעקובוביץ', נימק את סירובו להעתיק את מיפעליו מלב העיר לאיזורי תעשיה, בין היתר, בכך שהוא דואג לפרנסת פועליו. והנה, לאחרונה אנו קוראים בעיתונים על „סיטורי ייעול" של כ־150 פועלים ממיפעליו של התעשיין הנ"ל ברמת־גן, באופקים ובנתיבות. גם הפועלים הנותרים, כך נמסר ב־עיתונות, זוכים למשכורות הנמוכות מן הממוצע במשק.

בקוראנו זאת בעיתונים ובהיזכרנו ב־נימוק הנ"ל של מנכ"ל קשת, אנו תמהים: לאן נעלמה דאגתו האבהית של המנכ"ל הנכבד לפועליו?

ועוד טען מנכ"ל התישלובת בזמנו, כי בעיות אקולוגיות דומות קיימות במיפעלים אחרים. ולפיכך שאל: מדוע דוקא קשת?

ושוב, אנו קוראים לאחרונה בעיתונים על סגירתם של מיפעלים גדולים אחרים והעתקתם לאיזורי תעשיה; מיפעלים ש־גרמו מיפגעים אקולוגיים ונמנעו עד כה מלעקור לאיזורי תעשיה המרוחקים ממגורים. בין המיפעלים הללו עסים, יצהר, מכתשים וולקן מצברים.

ואנו שואלים: מדוע דוקא קשת לא?

מבעד לענני העשן והפיח אנו מקווים עדיין, כי יתגשם האמור בעיתונכם וכי ייאכף החוק על מפריו ויקויימו ההבטחות של מישרד הבריאות ועיריית רמת־גן ל־

(המשך בעמוד 8)

שלמה לב, חיפה

● ● ●

סרטן בלב רמת־גן

מיפגע אקולוגי בליבה של שכונת מגורים.

לפני למעלה משנתיים פורסמה בעיתונכם

שרתון לגברים כמוך

"מאז ששמתי
את "שרתון" על הכוונת
איני מחליף אותה
באף סיגריה אחרת.
אני אוהב את הטעם
המיוחד של "שרתון".
יש בה תערובת מעולה
של טבק וירג'יניה
והיא נותנת לי
הנאה אמיתית.
עם "שרתון"
קלעתי בול!"

שרתון 55

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

העתקתם המהירה של המיפעלים האמורים לאיזורי תעשייה.

ד"ר דויד הומינר,
ד'בוסינסקי 119 רמת־גן

● על עצומה התובעת להעתיק את מיפעלי הטכסטיל לאיזורי תעשיה חתמו כ־800 מתושבי הסביבה.

● ● ●

על כהנים גדולים וזונות

תשובה לאיש נטורי־קרתא, שהציע להילחם בזונות בשיטות חומייני („העולם הזה" 2212).

בזעם קראתי את מיכתבו של איש נטורי־קרתא מירושלים, שהציע להוציא להורג את כל העוסקות בזנות ואת כל הנשים הנאשמות בעיסוק בזנות, כפי שעושים במדינתו של חומייני המטורף. לדעתי צריך להוציא להורג את כל אנשי נטורי־קרתא...

אין כל רע בזנות. זהו מיקצוע ככל המיקצועות, שהעולם לא יכול להתקיים בלעדיו. אני רוצה גם להזכיר לאותו קנאי חרד, שכמו כל הפחדנים לא חתם את שמו על מיכתבו, שאם יקרא היטב את התנ"ך, ימצא בו הרבה זונות. אפילו דויד המלך לקח נערה כדי שתחמם אותו.

אני זונה, אבל יודעת תנ"ך היטב. ה־סיפורים בתנ"ך על מעשי זנות מרובים ומרתקים ביותר — לתשומת־ליבו של נוטר־קרתא ההוא. בתנ"ך מסופר שאפילו כהנים גדולים הלכו לזונות, ולידיעתו של מעריץ־חומייני: לרחוב הירקון בתל־אביב באים הרבה אברכים ותלמידי־ישיבות, ואין זה סוד.

אני מצפצפת על כל העולם וחותמת ב־שמי המלא.

שושנה בוסקילה, תל־אביב

● ● ●

דיוקנו של הכותב

כאיש צעיר

על הפירסום במדור „פורום" („גם ליפאנים זכות על הארץ", „העולם הזה" 2208).

תודתי על פירסום דברי.

בתמונה שפירסמתם אני נראה בעשרים שנה צעיר יותר, וכל ידידי משוכנעים עתה שאני מנסה להצטער (להעמיד פנים שאני

קורא פלשקם
מנסה להצטער ?

צעיר מכפי גילי). וזה אמנם מצער אותי. לכן אני מצרף תמונה שלי, המשקפת את האמת המרה.

מייק פלשקם, תל־אביב

● ● ●

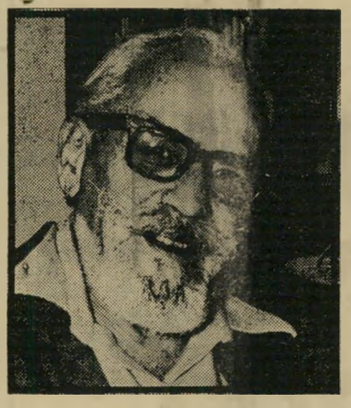
תוך הרימון וקל־יפתו

נמר של נייר („העולם הזה" 2213).

קראתי את דברי דן עומר על דב סדן וצר היה לי — לא על מורי ורבי אלופי ומיודעי דב סדן, שהיה עורך מדור הספרות בדבר בשנות שיאו של עיתון זה ובכן ודאי שבשרו נחוש, אלא על דן עומר, שאין בלבי אליו אלא חיבה והנה ברוב התלהבותו לעו דבריו.

אפשר שכשל דן עומר כשנטרפו לו כמה עניינים ביורה אחת, ושוב לא הבחין בי־ניהם.

ענין אחד הוא פרס ביאליק ומדוע הוא ניתן למי. מאחר שהפרשת הפרסים בארצנו היא כמו שהיא, מדוע לא יקבל גם דב

קורא שיף
נפשם של צנזורים

סדן את חלקו ? אלא שדב סדן אינו פטור מאחריות להיות הפרשת הפרסים בארצנו כמו שהיא, כי כבר יותר מיובל הוא מאדני המימסד, ועל כך יש לספרות העברית חשבון כבד להגיש לו.

הבדיחה הטובה בענין פרס ביאליק ה־שנה, ודווקא היא נעלמה מעיני דן עומר, היא הצמדת דב סדן לדן מירון. מצא מין את מינו. כלומר, הרקע לפרס שנועד ל־עידוד הספרות העברית הוא לשון טייטש. דומה שלגבי מפרישי הפרסים גדולה שיב־את המן מאהבת מרדכי. אכן, ימים טובים באו לנו.

אך הרי אין כל קשר בין זה לכישרון הכתיבה, והדן בדב סדן הסופר חייב להת־עלם מדב סדן האחר ומחבורתו. ומי שאינו נהנה מקריאת כתביו של דב סדן — הוא המפסיד. מה ראה דן עומר לכנותו ליצן איני יודע. המשום שכינס דב סדן פולק־לור ? אכן, פולקלור מעולם לא היה הומור ולא יוכל להיות. לכל היותר יכול פולקלור להיות בדחנות. המשום כך נבוז למכנס ?

אבל לא על מלאכת הכינוס תפארתו של דב סדן בעיניי. אם יעיין דן עומר בספרו של דב סדן באלכסון, ימצא כי המפורסם בסיפוריי הקצרים, ראשו של מר בר־מינן, חייב לסדן יותר מקורסוב, ואין לי המקום לנתח חובות אחרים שאני חב לו.

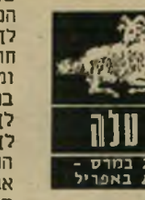
„העברית של ש"י עגנון" אינה של ש"י עגנון. היא לשון המדרש. התעמוד לנצח ? אין אני נביא כדן עומר ולא אדע. אך שמוע שמעתי קטע מתמול שלשום משודר בקול ישראל, וברי לי שכמה מבדיחותיו של עגנון היו סתומות לקורא ; וכבר בחנתי כמה מורי תיכון בקריאה רהוטה בעגנון, והיה כחצץ לשיניהם.

מרבית קוראי עברית אינם יודעים עב־רית, אך בכך לא דב סדן הסופר אשם אלא בעקיפין דב סדן האחר, אדן המימסד, הפרופסור לטייטש, מראשוני אגודת הסופ־רים, חבר־הכנסת מטעם העבודה, שברי לי כי לא איכפת לו כלל אם עברית נדבר או שפה אחרת.

ומה ראה דן עומר להשוות את סיגנונו של עגנון לסיגנונו של סדן ? גם כמנדלי לא כתב סדן. גם לא כהזז. ובכן ? הנכתוב כולנו בסיגנון אחד ? סדן כתב כסדן, ב־סיגנונו שלו. הערב לי סיגנון זה ? ערב מאד. לאוזניי הוא אף רגיג. לולא כן לא הייתי נוטל ממנו מלוא חופניים, וצר לי על דן עומר שלא מצא עקבות סיגנון זה אצלי. דב סדן לא היה הפותח במוריי.

ואסיים בדבר פעוט. חוברת היתה לי, סיפורי סדן שיצאו לאור בהוצאת ידיעות אחרונות, ונלקחה ממני. בחוברת היה סיפור על צנזור מחמיר שנראה בולע בשקיקה חוברות פורנוגראפיות, וראיתי בכך כלל לנפשם של צנזורים. אפשר מאד שסיפור זה השפיע הרבה על יחסו של העולם הזה לצנזורה.

מירד שיף, תל־אביב

עלה
21 במרס - 20 באפריל

עיסקה גדולה, אותה החלטת להתחיל — תיכשל. אומנם לא ב־אשמתך. אבל מה זה משנה. תפסיד כסף רב ויקח לך זמן רב עד שתחזור למצב סביר. לך, בת טלה. מחכה אכובה קשה. אך אל תגידי שלא הזהירו אותך ! לא רק בעסקים לא ילך לך, טלה, גם בקלפים תפסיד.

* * *

שור
21 באפריל - 20 במאי

בת שור, זהו שבוע של הרבה אירועים. את נמ־צאת במתח, אולם המ־צב רק זמני. אל תכנ־סי לוויכוח סוער ש־יעורר בבן־זוגך תרעו־מת — ותרי לו. קבלי את החיים כמו שהם. סכום גדול יבוא לך ב־קלות. הזהרי שלא יה־פוך אותך לפזרנית. אדם חדש אותו תכירי תוך כדי קשרי עבודה יגלה לך התעניינות.

* * *

תאומים
21 במאי - 20 ביוני

חברך לעבודה מנסה להתנכל לך. הוא רו־צה לרשת את מקומך. חילחם בו ! הכה אפילו מתחת לחגורה. גם הוא לא בוחר ב־אמצעים במלחמתו בך. את, תאומה, עומדת חשבוע בפני פרשת־דרכים. חישבי היטב לפני שתיבחרי את הדרך בה את חושבת ללכת. אם תבחרי נכון, תהיי מאושרת.

סרטן
21 ביוני - 20 ביולי

לכם, סרטנים, משני ה־מינים, מצפה משבר ב־חיי האהבה שלכם. הש־תדלו לוותר לבני־זוגכם, אולי זה יגרום לכך ש־המשבר שיתחיל — יע־בור חלאה. הרבו בק־ניית מתנות ובהצעות־בילוי מפתות. מחוץ ל־בית יש סיכוי שתוצאו־תיו של המשבר יפתחו. בצעו את הסיול אותו אתם דוחים כבר זמן רב מדי.

* * *

אריה
21 ביולי - 21 באוגוסט

אל תחשוב שזה שא־תה בונד באשתך, נש־אר רק חסוד שלך. בסופו של דבר זה ייוודע לה, ואז — אוי או, תחול הסערה הגדולה. לך, לביאה, ייגרם השבוע אושר לא מצופה ודווקא מבן מזל סרטן, ממנו לא ציפית לשום דבר. קבלי את הצעו־תיו, נראה שאתם מתאימים אחד לשני.

* * *

בתולה
21 באוגוסט - 22 בספטמבר

אתה מגזים בהולולות־יתר. התמכרות מופרזת תביא אותך לידי חוסר הגיון בדבריך. אתה שוב פוזל ללא־הרף ל־צדדים. התרכז באוב־ייקט אחד. השבוע תק־רא ספר מרשים, זה יעורר אותך לנסיונות חדשים. היכרות עם אדם חשוב, תביא אותך לפגישה עם אנשים רצי־ניים; אדם קרוב לך חושב עליך מעבר לים.

מאזניים
23 בספטמבר - 22 באוקטובר

שבוע רע לשתיית משקאות אלכוהוליים. הם ישפיעו עליך לרעה. גם העישון מזיק לך. השתדל להתאפק ! תוכנית, עליה אתה חושב זמן רב, הולכת ומתגשבת. המשיך לע־בוד קשה. זה ישתלם לך בסופו של חשבון. לך, בת מאזניים, מצפה הפתעה לא נורמלית. אבל כשתקבלי אותה אל תראי סימני התפעלות, התנהגו בטבעיות. הש־תדלו לשמור על מראי־כם החיצוני והרבו ל־חייך לאנשים איתם אתם באים במגע יום־יומי. במישור הרומנטי שבוע רגיל בהחלט.

* * *

עקום
22 באוקטובר - 22 בנובמבר

אם חשבת לרגע שזהו זה — תתאכזב. בימי סוף השבוע את צפוייה לזעזוע שיתן בך את אותו־תיו. זו השעה לערוך את חשבון הנפש. טעות בענייני עבודה צפוייה לך ביום שישי הקרוב, שתביא אח־ריה סיכסוך עם ה־ממונים עליך. במי־שור הרומנטי אין שי־נוי, ידיד ישן ממשיך לתתחזות כמאהב; אל תאמיני לו. לכן היזהרי מלהיענות לפי־תויו. ממשיכי בדיאטה. לבשי שחור.

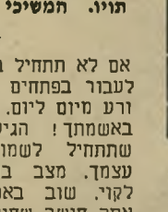
* * *

קשת
23 בנובמבר - 20 בדצמבר

אם לא תתחיל בדיאטת מייד — לא תוכל לעבור בפתחים צרים. מראה פניך הולך ורע מיום ליום. זה רק באשמתך ! הגיע הזמן שתתחיל לשמור על עצמך. מצב בריאותך לקוי. שוב באשמתך ! אתה חושב שחוסר־שי־נה יגרום לך לפרוח ? אתה סועה ! לך, בת קשת, יש יותר מזל ה־שבוע : את עליזה, רע־ננה ומלאת חיים. המ־שיכי להתנהג באותה צורה בה התנהגת בזמן האחרון והדרך להצלחה פתוחה לפניך.

* * *

גדי
21 בדצמבר - 19 בינואר

השבוע אתה מתחיל סוף־סוף לצאת מהמתיחות שהיתה לך. אתה שוב מרו־צה מתעבודה ומהבו־סים. קח את עצמך בידיים. זה לא שבוע מתאים להוצאות כס־פיות מיותרות. חסכם לתוכניתו של בן־זוגך ; גורלך בלאו־הכי קשור בגורלו. נסיעה קצרה מעבר לים ת־ביא לך בסופו של דבר אושר רב ובלתי־צפוי. שמור על בריאותך בימים אלה, אתה רגיש בעונה זו ועלול להצטנן.

* * *

דלי
20 בינואר - 18 בפברואר

השבוע, צפוייה לך, בן דלי, פגישה שתה־פוך את עתידך למזהיר ביותר, אם תדע לנצלה כראוי. את, בת דלי, תשתתפי השבוע במאורע שייחרת עמוק עמוק בליבך וישפיע ב־אורח ניכר על עתידך. נצלי את בן־זוגך למו־בתך, הוא לא ירגיש בכך. בני דלי משני ה־מינים — הרבו בסיו־לים אל מחוץ לעיר, בעיקר בחיק הטבע, וב־מסעות ברגל. הוא אוהב אותך, אך אין בו העוז להודות. קחי את היוזמה לידייך.

* * *

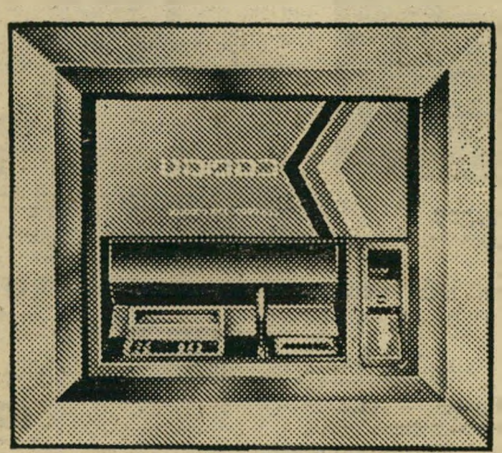
דגים
19 בפברואר - 20 במרס

בעייה אישית שהצי־קה לך בזמן האחרון הולכת ובאה על פית־רונה. אומנם אתה נמצא עדיין במתח, אולם הוא הולך ונ־מוג. אל תיקח את ה־חיים יותר מדי בר־צינות ואל תראה כל זבוב כמו פיל. בת מזל דגים, השבוע בן מזל גדי יאיר לך פנים. קבלי אותו ברוך ובאהבה — זה ישתלם לך. לבשי לבן, ואל תזניחי את עצמך מכל הבחינות. שימרי על בריאות וכושר. את נמצאת בדרך לאושר.

הכספומט חוסך לך הרבה אי־נעימות...

"פסטיבל החורף" בכדורסל החל. התכוננת היטב השנה.
קנית טלויזיה צבעונית חדשה וגם את החצי השני שילמת,
אלא שאת חשבון החשמל שכחת לשלם.
– אז ניתקו.
זה לא נעים אבל גם לא נורא (חוץ מזה שקצת קר
כי גם התנור לא עובד).
במקרים כאלה – כמו באחרים – בא הכספומט לעזרתך.
דרכו זה פשוט וקל לבצע את תשלומיך.
כל מה שעליך לעשות על מנת להפעילו זה... להקיש 3 פעמים.
אתה מכניס את כרטיסך למכונה, מקיש את מספרך הסודי,
מקיש במקש המציין "תשלום", מקיש את סכום התשלום,
משלשל למכונה את מעטפת ההפקדה עם החומר,
ו... "תופס את משחק הכדורסל הבא.
בכספומט אתה יכול גם לתת הוראת קבע לתשלום החשמל.

אם אין לך עדיין כרטיס כספומט, היכנס לאחד
מ־600 סניפי קבוצות בנק לאומי ובנק דיסקונט ברחבי הארץ,
ובקש לקבל כרטיס כספומט, הנותן לך שרות בנקאי
בכל שעות היממה.

כספומט

שרות משותף של בנק לאומי · בנק דיסקונט
בנק איגוד · בנק ברקליס־דיסקונט · בנק ערבי ישראלי.

פרסום וימר יעקבסון

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20 בשבוע שבין ה־13 בפברואר עד ה־19 בו? במדור זה ימקור „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו כ־80 השנים הקודמות בשבוע שבו מופיע הגיליון.

1900

14.3 — בארצות־הברית הונהג סטנדרט הזהב.

1905

13.2 — בשיקגו, ארצות־הברית, מייסד עורך־דין בשם פול פרסי האריס מועדון בשם רוטרי, משום שנוכח לדעת שעירו מצטיינת במידת הכנסת־אורחים.

1912

פיגמליון של ג'ורג' ברנרד שאו קוצר הצלחה כמחזמר בשם גברתי הנאווה. שתי הגירסות הוצגו בישראל.

הסרס קוו ואדיס תורם להעמקת השׂ־סעתו של הראיונע האיטלקי.

רודן סמאלין
14.2.1950

1914

13.2 — אלפונס ברייטון, קרימינולוג צרפתי שהמציא את שיטת טביעת האצ־בעות — דקטילוסקופיה — נפטר בגיל 61.

1916

הגרמנים, שתקפו השבוע את הצרפתים בחזית שאורכה 13 קילומטרים בוורדן, שבחזית המערבית, הסבו אבדות כבדות לצרפתים. הללו השיבו מילחמה שערה ואילצו את הגרמנים לעבור ממיתקפה ל־מיגננה. ורדן הפכה מאז אתר זיכרון ל־סבח המיליונים במילחמת־העולם הראשו־נה.

1917

15.2 — הוקמו גדודי חיל־רגלים יהו־די בצבא הבריטי, שנודעו בשם „הלגיון היהודי". בין הוגי הרעיון ויוזמיו: זאב ז'בוטינסקי, דויד בן־גוריון ויצחק בן־צבי.

1926

19.2 — בחיפה החל להופיע העיתון הצפון, הביטאון הרוויזיוניסטי הראשון בארץ־ישראל.

1931

13.2 — ראש ממשלת בריטניה, רמזי מק־דונלד, שולח איגרת לד"ר חיים וייצ־מן, מראשי התנועה הציונית, שבה הוא מרכך במידה מסויימת את מסקנות הספר הלבן וחוזר על התחייבות ממשלתו לסייע בהקמת הבית־הלאומי היהודי בארץ, כפי שהובטח בהצהרת בלפור.

1933

13.2 — היפאנים כובשים שטחים בסין, צפונית מן החומה הסינית הגדולה.

1934

17.2 — חיים וייצמן נועד ברומא עם הרודן הפאשיסטי של איטליה, בניטו מו־סוליני, שהביע את רצונו לסייע לציונות ככל יכולתו.

1938

15.2 — הגנרל פרנסיסקו פרנקו בהמונ־דה, שהרים ב־1936 את נס המרד בממשלה החוקית של ספרד, מפקד על הגייסות הפאשיסטיים במילחמת־האזרחים העקובה מדם, כובש מחדש את טרואל ומתקדם אל עבר החוף.

1939

14.2 — בפאריס נועדים בצוותא נציגים רוויזיוניסטים, פעילי בית"ר ואנשי אצ"ל לדון ביחסי בית"ר—אצ"ל. מנחם בגין — ראש בית"ר בפולין.

1942

15.2 — היפאנים כובשים את סינגפור ושובים 60 אלף חיילים בריטיים.

18.2 — ילדי טהרן מגיעים ארצה. בואם מעורר חילוקי־דעות: הדתיים תובעים חינוך דתי לכל ילד יתום; הנרייטה סולד: „אם עליית הנוער", מתנגדת לכך.

1944

16.2 — אלף מפציצים כבדים של בעלות־הברית מטילים במשך 30 דקות 2,500 טון פצצות על ברלין.

18.2 — התקפות־אוויר גרמניות על לונדון, מן הכבדות ביותר מאז 1941.

1945

13—14.2 — מטוסי בעלות־הברית מפ־ציצים את דרזדן, גרמניה. אומדן האבידות הגרמני: 60 אלף הרוגים.

15.2 — 8000 מטוסים, ביניהם 3000

עפקנית פורד
18.2.1943

מפציצים כבדים, תוקפים מרכזי תעשיה והולמים שוב בדרזדן.

1946

14.2 — מועצת־הביטחון של האו"ם דנה בתביעות סוריה והלבנון להוצאת הצבאות הצרפתי והבריטי מתחומיהן.

18.2 — שוטרים ובלשים בריטיים מגלים את המשדר החשאי של לח"י, לוכדים עשרות חשודים, ביניהם הקריינית גאולה כהן.

1947

15.2 — שר־החוץ הבריטי, ארנסט בווין, מודה בכישלון ממשלתו לפתור את בעיית ארץ־ישראל ומודיע על העברתה לאו"ם.

17.2 — 800 מעפילי המעפיל האלמוני מגורשים לקפריסין.

18-20.2 — אנשי אצ"ל ממקשים מכו־ניות צבאיות, מפוצצים את צינור הנפט בקו חיפה—קירקוק ומחבלים במיתקני ה־נפט שליד חיפה.

1948

13.2 — אנשי ההגנה תוקפים באבו־כביר, ביאזור ובג'בליה; גובר המחסור במזון ביפו.

14.2 — הפלמ"ח תוקף את הכפר ה־גלילי סעסע והאצ"ל את קלקיליה.

16.2 — בתום קרב שארך שבע שעות נסוגו תוקפי סירת־צבי, בפיקודו של פאוזי אל־קאוקג'י, בהותירם בשדה הקרב 57 הרוגים.

19.2 — ידיעה ראשונה על גילוי המגי־לות הגנוזות.

1949

14.2 — בריתי־המועצות, בהנהגת יוסף סטאלין, וסין־העממית, בהנהגת מאו צה טונג, חתמו על ברית ידידות ל־30 שנה.

1951

19.2 — הסופר הצרפתי אנדרי ז'יד, חתן פרס נובל לשנת 1947, נפטר בגיל 82.

1952

13.2 — ראש־הממשלה, דויד בן־גוריון, מציג בכנסת תוכנית כלכלית חדשה. שלו־שה שערי הדולר: 2.80, 1.40 ו־1 דולר תמורת לירה ישראלית אחת.

1954

16.2 — הכנסת מבטלת את עונש ה־מוות, מילבד על פשעי הנאצים ועוזריהם. גזרי־דין מוות שהוצאו עד כה בישראל לא בוצעו.

1957

13.2 — הכנסת דוחה את הצעת סיעת חרות, בראשותו של ח"כ מנחם בגין, לערוך מישאל־עם על הנסיגה הישראלית מסיני, שנכבש על־ידי צה"ל כשלושה חו־דשים קודם לכן.

1967

15.2 — נמנע משבר ממשלתי; מפ"ם ויתרה על תביעותיה לשלם תוספת־יוקר לכל השכירים והצילה בכך את הקואליציה.

1970

18.2 — הסופר הישראלי חתן פרס נו־בל, ש"י עגנון, נפטר בגיל 82.

1973

17.2 — שר־הביטחון משה דיין קורא להרחבת מפת ההתנחלויות בשטחים.

1976

15.2 — מצריים מבטלת את חוזה ה־ידידות עם בריתי־המועצות ומבקשת סיוע מארצות־הברית.

ראש בית"ר בגין
14.2.1939

מכתבים

ללא מולדת

על ספרו של אבו־איאד („העולם הזה" 2213).

מעניין. מעניין מאד אפילו. אבל היכן מוצאים את הספר?

אלי כרמי, רעננה

● הספר נמצא בחנויות. אם אזל, אפשר לרוכשו אצל המפיץ: ערמוני, רח' בלפור 4, תל־אביב.

ספרו של אבו־איאד
רפול ועראפאת

בכתבה על אבו־איאד לא נזכר רפול אפילו במילה אחת, אך הכותרת אומרת „רפול החמיץ את עראפאת". מה הולך פה?

יוסף אמיר, תל־אביב

● רפאל איתן היה מפקד כח הפשיטה הישראלי בביירות. במהלך הפשיטה כימעט שנוצר מגע בין יאסר עראפאת וחייליי צה"ל.

● ● ●

הצילו - מרטיבים!

בעיקבות הכתבה „חילד המרטיב" („העולם הזה" 2213).

איפה מוצאים את שני הגאונים שהמציאו מכשיר הפועל בצורה כל כך יעילה ו־הומאנית — ומפסיק השתנה לילות של ילדים?

עשו טובה — יש לי ילד שבוכה כשרע לו. אולי יש לכם מכשיר חמוד 20×20, ממנו משתרבב כבל חשמלי המחובר לכף חשמלית שתנחית זפטה נוראית בעורף לבני הבכיין ברגע שחבצבץ דימעתו ה־ראשונה? אני מתעייפת להכות את הילד בעצמי. וכדי שהילד לא יגדל לי מתוסכל — אולי יש להם טייפריקורדר 10×10 ממנו משתרבבות אוזניות — הייישר לאוזני ה־ילד, שכל כך ישמח לשמוע אמא אלקטרו־נית הלוחשת לאוזניו: „אל תהייה מטומ־טם, בטח שאנחנו אוהבים אותך." שמונה שעות שינה עם המישפט הזה באוזניים תקצורנה הצלחה כפולה: הוא יפסיק לה־יות מטומטם ויבין סוף־סוף שאוהבים אותו.

בכלל, יש המון יתרונות למכשירים ה־נפלאים שממציאים חשמלטורים למיניהם. כשהילדים יגדלו, יהיו חיילים ויאושפזו במזרע — הם יקבלו את השוקים החש־מליים כדבר המובן מאליו ולא ירעישו עולמות.

אלוהים אדירים! הקדשתם שני עמודים לכתבת פירסומת מחליאה למכשיר סדיסטי, שנועד להתעלל בילדים בעייתיים ולהופכם ל„משתינים מותנים".

אני מציעה לד"ר קיסרי ולמהנדס רבי־נוביץ להתחבר לשטקר בכל פעם שבא להם להשתין, אולי בכך תימנע המצאת מכשירים נוספים בסידרת סי־פי־אם. 4 (מעניין על איזה חלקים בגוף עובדים סי־פי־אם 1 2 ו־3...).

אני בטוחה ששני המדענים הגאורים האלה חברים באגודת צער־בעלי־חיים. בכל מיקרה — בבני־אדם הבנתם מוגבלת.

ולילדים שהוריהם המעוותים בכל זאת יחברו אותם למכשיר הזוועה הזה יש לי רק עצה אחת — אל תלחצו על כפתורים. כבו את המכשיר כיבוי צופי.

ניצה, ירושלים

מטבע חוץ
עם אצבע על הדופק.

אצלנו, בבנק הפועלים, מטבע חוץ איננו מטבע זר.
רשת סניפי בנק הפועלים באירופה ובאמריקה, והקשר הישיר שלנו עם מרכזי הכספים בעולם מאפשרים לנו להעניק לך מיגוון שרותי מטבע חוץ, תוך קבלת מידע שוטף ומעודכן על תנודות שוק הכספים הבינלאומי ובדיקה מדוקדקת של אפשרויות ההשקעה במטבע חוץ, בכל נקודת זמן.

אם אתה מעוניין לייצא, לייבא, להשקיע, לרכוש או להמיר מטבע חוץ, בוא לבנק הפועלים.
אצלנו תמצא לא רק אוזן קשבת, אלא גם ראש פתוח ואצבע על הדופק.

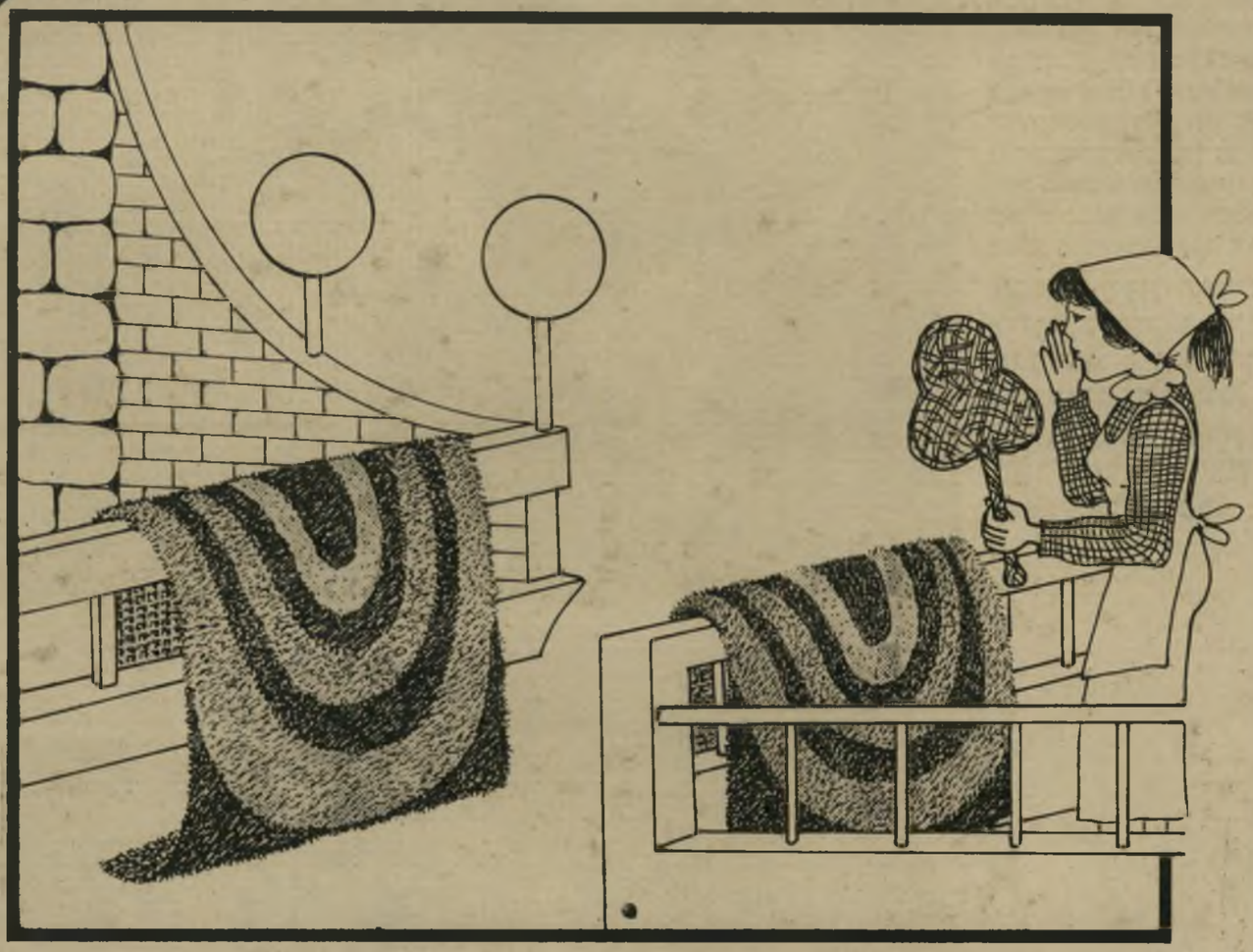
אריאלי

בוא לגדול אתנו

בנק הפועלים מע"מ

שים לב:
מכירה מיוחדת במפעל
רח' נוסבאום 29, איזור התעשיה בת-ים.
בשבת מ-10 בבוקר עד 8 בערב

האם היית רוצה לראות את השטיח שלך גם אצל השכנים?

בודאי שלא!
זה לא נעים לראות כמה חמוני ונפוץ יכול לחיות שטיח, אך זוחי המגבלה של שטיחי־מכונה המיוצרים בסדרות ענק. את שטיח־אביב שלך לא תראי במקום אחר! שטיח־אביב ארוג בעבודת יד ומותאם לריחוט ולקירות בביתך, לפי הוראותיך לעיצוב, גודל, צבע ואף אורך השיער.*

עם שטיח־אביב הארוג בצמר נקי ייהפך ביתך לשכיית חמדה שנעים לגור בה, במחירים נמוכים מאלו של שטיחי מכונה המיוצרים בסדרות ענק.

היכנסי עוד היום לחנות השטיחים הקרובה לביתך, והזמיני לעצמך את השטיח המיוחד שלך.

יעוץ חינם! צלצלי אלינו לטלפון 873347 ונציגנו יבקר בביתך ללא כל התחיבות.

* תוכל להיעזר במעצבי חמפעל, חמקצועיים.

מתובת המפעל:
רח' נוסבאום 29
(ליד צ'מפיון)
איזור תעשיה
בת־ים

★ מכירה לסוחרים בימי ג' מ־1 בצהריים עד 8 בערב, במפעל

שטיח־אביב

100% עבודת יד

הנרגילה ומורשת המיזרח

לא אחת מגיח אל אמצעי־התיקשורת קצהו של קרחון המכונה „שילוב מורשת יהדות המיזרח". לאחרונה היה זה בעיקבות הסידרה הטלוויזיונית על ת־ציונות, ודבריו של שאול בן־שימחון בכנס יוצאי מרוקו. בשלוש השנים האחרונות עלה הנושא פעמים רבות, אולי בצמוד ללגיטימציה שקיבל הנושא בחוזר מנכ"ל מישרד־החינוך מר אליעזר שמואלי, וקביעת ה„שילוב" כיעד במדיניות החינוכית־תרבותית לשנים הבאות.

עיסוק רציני בנושא אינו יכול להתעלם מהשורשים המרים שהצמיחוהו: אותה מדיניות כור־ההיתוך, ש־מחוללייה היו ראש־הממשלה הראשון דויד בן־גוריון ושר־החינוך דאז בן־ציון דינור. הפירות הבאושים של מדיניות זו לא אחרו לבוא, והיטיב לעמוד על כך שר־החינוך הקודם, אהרון ידלין, שהיכה בגלוי על חטא זה: „חטאנו כאשר ראינו בדור האבות דור מידבר. אבות שחיים במידבר רוחני מגדלים בנים בשממה תרבותית." בוועדת החינוך אף הדגיש את כישלונה של „הדרך של כור ההיתוך, של סיר לחץ ושל כפייה חד־צדדית של נורמות," שהביאה לכך ש„נכסי רוח הלכו לאיבוד לשווא."

היום אנו שבים לצורך להכיר את המורשות ה־תרבותיות השונות, שהביאו עימם היהודים שבאו מ־קהילות שונות. יש הששים להדגיש, שצורך זה עלה בעיקבות הלך־רוח ציבורי, ושמדיניות זו אינה אלא כניעה ללחצי הרחוב. למעשה, אין בכך כל פסול, באשר מעבר להיבט האקטואלי הזה, קיים גם צורך ענייני־עיוני לעסוק בנושא זה. אין מדובר כאן באינטרס עדתי, אלא באינטרס לאומי. כל נסיון לתאר את הישוב המתהווה של היום, אסור לו להתבסס אך ורק על תרבותיים שונים את טביעת האצבעות של תרבות־המוצא שלהם.

בדיונים שונים שהתקיימו בארץ, סביב השילוב ה־תרבותי כאן, קיימת אי־בהירות באשר למשמעותו ול־תכולתו של המושג תרבות. לצורך נושא זה, מוטב לאמץ את ההגדרה הרחבה ביותר ולראות בתרבות את מותר האדם על הבהמה, את האספקטים היצירתיים של האדם. מקובלת עלינו גישתו של מורנו ד"ר אברהם שטאל, המבחין בשלושה תת־תחומים בתרבות: טכני־קות (טכנולוגיה, ציביליזציה), איפיונים (ערכים, אמונות, דרכי־חשיבה, נורמות, יחסים חברתיים וכו') ותכנים (חומריים ורוחניים: תשמישי־קדושה, דרשות, סי־פורי־עם, תיאורים היסטוריים, יצירות מוסי־קליות). הבחנה זו יפה וחשובה להבנת משמעותו של שילוב התרבויות.

■ ■ ■

שילוב תרבות יהודי המיזרח אינו מתנגש בהכרח בתרבות טכנולוגית־מערבית. אין מדובר בשילוב של טכניקות מהתרבות המסורתית, באשר בתחום זה התהליך הטבעי הוא של אימוץ הטכנולוגיה המערבית. המדובר בעיקר בשילוב תכנים (תחומים כמו מחשבה, ספרות, היסטוריה, פולקלור וכיו"ב). באשר למישור האיפיונים קשים הדברים ומורכבים יותר.

אימוץ דפוסי התרבות המערבית פגע בערכים המיזרחיים ולא היה בכך שיפור לטובה, בהכרח. השפעתן השלילית של התרבות המערבית המודרנית ושל ההת־פתחות הטכנולוגית על האדם נחקרה על־ידי חוקרים רבים, ולא נרחיב בעניין זה. ברכה היתה לתרבותנו, אילו ניתן היה לשאוב מקצת הערכים שרווחו בתרבות המיזרח ולשלבם בערכים המערביים החיוביים וליצור סינתזה של ערכים ולא רק של תכנים. לשלב את ה־ספונטניות, הכנות, שימחת־החיים והכנסת האורחים עם ערכים כמו: רציונליות, דיוק, ספקנות וחירות הפרט. סינתזה זו קשה יותר למימוש באשר קשה לכוון תהליכים ערכיים. עם זאת ניתן לחנך ליחס דיפרנציאלי לדרכי חשיבה, לגישות ולאורחות חיים מן המיזרח (התפיסה הפאטריארכלית, היחס לאבל ולמוות, הנדיבות בהכ־נסות־אורחים ובחגיגות וכו').

מגמה זו של טיפוח־שוני־תרבותי ושל שילוב־תכנים בתרבות הישראלית המתהווה — אין משמעותה, אם כן, יצירת שמורות תרבותיות או שילוב טוטאלי של תכנים. המגמה היא — תרבות עשירה ומשותפת, והדרך לכך — שילוב סלקטיבי של תכנים.

כאן מתעוררת שאלת תם: מה הבעיה? תכנים טובים משתלבים מאליהם בתרבותנו. ואין הדברים פשוטים כל כך. בהקשר זה מטעה המונח מורשת־יהדות־המיזרח, באשר מורשת (מלשון „ירושה") מעוררת קונו־טציה של מורשת העבר בלבד. אין חולק כיום על חשי־בותה של מורשת העבר שנוצרה במיזרח: התלמוד, ספרות הגאונים, הפיוטים, ספרות המחשבה, הקבלה וכיו"ב.

מורשת זו עברה את מבחן הדורות והיא חלק מן התכנים הקלאסיים של תרבותנו. הקושי הוא בתכנים שנוצרו במאות השנים האחרונות ובתכנים שנוצרו בדורנו. באשר לסוג הראשון, הבעיה היא שאלה תכנים מסורתיים בעיקרם, וקיים קושי באופן שילובם: איך, כמה, מתי. הסוג השני אינו מעורר כל קושי ב־שילובו, לא מבחינת איכותו ולא מבחינת הערכים המוצגים בו. אלה הן יצירות מודרניות, שיוצריהם עדיין מוכרים בחלקם (שלמה אבינו, ארז ביטון, בנציון יהושע, אורציון ישי, שלום כתב, סמי מיכאל, טוביה סולמי, משה סרטל, אמנון שמוש ורבים אחרים). אין חולק על כך שיש לשלב גם היסטוריה של יהודי המיזרח. כיום נלמדת בבתי־הספר ההיסטוריה של יהודי המיזרח עד המאה ה־14. מתקופת הגאונים ואילך נפסקים דברי־הימים שלהם והם שוכנים בחלק האפל של כדור הארץ. האין קונסנסוס על כך שעם החותר להכיר את הבינ־גרפיה הקיבוצית שלו, אינו רשאי לקטוע חלקים מ־ביוגרפיה זו?

■ ■ ■

להערכתנו, כל גזירה של חלק מן הרצף — בין אם זה רצף היסטורי ובין אם זה רצף תרבותי — פוגעת באמת ההיסטורית, בשלמות התרבות, וממילא — ב־אחדות העם. ועוד: פיתגם של יהודי בוכארה אומר: „כדי להוקירך ולהעריכך, עליי להכירך". צריך לחדגיש ולהזכיר את ספיחיה השליליים של ההתעלמות מתר־בותם של יהודי המיזרח!

התחום היחידי שבו נעשה שילוב הוא תחום הפול־קלור, ולא פלא: נוח להיאחז בצד חוויזואלי־ססגוני. יש המזלזלים בתחום זה, ולא אחת גם משכילי עדות המיזרח נרתעים מהבלטה של הפולקלור המיזרחי. האמת היא שפולקלור הוא אכן אחד הפנים של התרבות, שאין להתעלם ממנו — אבל יש לשמור על איזון בראיית המרכיבים השונים של התרבות. עיסוק ב־פולקלור בלבד אכן נושא סכנות, באשר מתחזק הסטרי־אוטיפ ש„תרבות" יש לאשכנזים! למיזרחיים! „להם יש פולקלור".

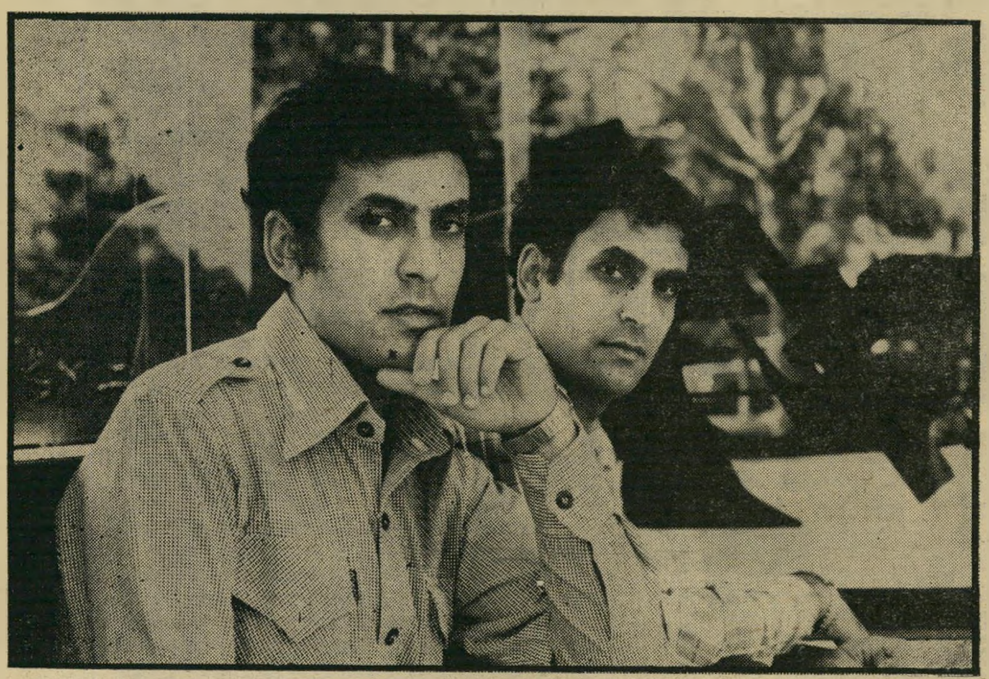
בעניין זה נושאים באשמה אמצעי־התיקשורת ה־המוניים (העיתונות, הרדיו, הטלוויזיה, הקולנוע, ה־תיאטרון וכו'). הפולקלור המוצג בהם הוא זול וממוסחר ופורט על סטריאוטיפים מעוותים. כאשר אנו עומדים מול תרבות בורקאס זאת, אנו חשים לא אחת כניצבים לפני ראי עקום: האמנם אלה פנינו? לא ולא. התרבות המופרת לנו שונה היא: עשירה ומורכבת, עטויה הדר וייסורים, מלאה חוכמה ויופי.

לצערנו, קיימת כיום אטימות למורשת תרבותית זו. רווח יחס של חוסר סובלנות למסורות התרבותיות השונות. דוגמה זועקת: מסורות מוסיקליות! ואין ספק שיש בכך משום מחסום להכרה הדדית וממילא לחבנה הדדית.

■ ■ ■

ונסיים בדברים שאמר לוצ'אנו בריו, יוצץ האנסמבל הקאמרי. דבריו נסבו על הסובלנות למסורות המוסי־קליות מן המיזרח, אך הם תקפים, לדעתנו, גם למסורות תרבותיות מכל סוג:

„אני לא רוצה לכפות את המיזרח, אך אני רוצה לאלץ את האנשים לראות איפה הם חיים, לחפש את מקורות התרבות בישראל וגם בארצות האיזור. אני משוכנע כי המחשבה המוסיקלית המערבית מאפשרת לגלות ולצרף יחד את כל האוצרות הגלומים כאן, כדי לפתח סיגנון חדש הומוגני."

יש לחפש את המקורות לתרבות ישראל גם בארצות האיזור

תיאור „המסד האירופי" של טרם העליות ההמוניות מן המיזרח, ראייה שלמה וכוללת של שורשינו מחייבת להביא בחשבון את הקיום היהודי במיזרח, מה גם שיהודי המיזרח מהווים רוב במדינת ישראל.

■ ■ ■

אין להתעלם מהשוני התרבותי בין הקהילות ה־שונות במדינת ישראל, אך חשוב גם לראות צד הדמיון. שני הקיבוצים הגדולים שבהם מדובר הם בבחינת כלים־שבורים (שעתידים להיות כלים־שלובים) ועברו משבר היסטורי דומה של היעקרות קשה וטראומטית. עד כאן הדמיון — וכאן בא ההבדל המשמעותי: בגלל הנסיבות ההיסטוריות, ניתן דגש לתרבות ה„אשכנזית" על פני רעותה, שהיתה ל„מורשת שכוחה", ל„תרבות אבודה". יהודי המיזרח נותקו ממורשתם ונצטוו להתבולל בתרבות שרווחה בארץ, שהיתה המשכה של התרבות היהודית באירופה. כך נוצר לנו דור של אנשים החיים בגלות בתוך מולדתם־שלהם.

ההשפעות החינוכיות על דור הצעירים חמו־רות לא פחות. הדיונפליקט בין תרבות הבית לתרבות בית־הספר לא רק שגרם לאי־הבנה בין מורים לתלמידים; הוא אף הביא לניכור כלפי ערכיו של בית־הספר, באשר אין בו ביטוי לתרבותו ולזהותו של הצעיר מקהילות המיזרח. מכאן — קצרה הדרך להתנכרות עצמית, לבושה במוצא ובתרבות (והיטיב לתאר זאת יצחק נבון, בסיפורו „הולך ברקידה").

הדגשנו עד כה שלילת כור־ההיתוך והבלטנו החשי־בות של טיפוח התרבויות השונות. עם זאת, אין עוררין על כך, שהיעד אליו צריך להוביל הפלורליזם הנוכחי הוא תרבות ישראלית אחת. בן־גוריון טבע את הסיסמה ממעמד לעם, ואנו נאמר: מעדות — לעם. על יעד זה יש קונסנסוס לאומי, אך השאלה היא כיצד לממשו.

אין חלקנו עם אלה המבטלים את תרבותם של יהודי המיזרח והדורשים לנהוג במדיניות של כפייה והתבוללות. גורמים אלה נרתעים מן הפלורליזם וחוש־שים מהנצחתו. כך, למשל, דיבר בן־גוריון על „גטאות היהודים", וקרל פרנקנשטיין על „הקרבת השיווין ה־חברתי".

■ ■ ■

לנו נראה, שתרבות ישראלית בריאה תצמח רק מתוך הכרת ייחודה התרבותי של כל עדה. דווקא ההטרוגניות של המסורות התרבותיות היא קרקע פוריה ודשנה להתחדשות ולחיוניות. לא מדובר כאן בצעד חד־פעמי אלא בתהליך תרבותי ממושך, שבו ישולבו המסורות התרבותיות השונות בתרבות הישראלית המתהווה. מכאן שאין לראות ב„מיזוג" וב„פלורליזם" דברים הסותרים זה את זה בהכרח. הפלורליזם הוא המצב הקיים, ותרבות ממוזגת היא התכלית האחרונה. התעלמות מן הפלור־ליזם התרבותי היא מעשה של בת יענה, ונסיון למחקו באמצעים מלאכותיים רק יחריף את הקיטוב. יש לטפח את העושר התרבותי ולחזק בד בבד את המשותף. אל נחשוש כל כך מפיצול ופילוג, כאשר הבסיס המשותף רחב מאד ויש בו שלושה רבדים: יהודי, ישראלי, ציוני.

אין לשכוח שהתהליך המסתמן מאז ראשית המדינה הוא מעבר של תכנים מהתרבויות העדתיות לתרבות הישראלית המשותפת. עד היום ניתן להכיר בתכנים

למיזרח יש עבא'יה, כופי'יה ונרגילה - ולמערב יש רדיו וטלוויזיה

קוטג' משלך

קוטג'
בגבעת סביון

בפסח הקרוב בהישג ידך.

בימים אלה מסיימים לבנות את הקוטג' שלך בגבעת סביון.
לקראת חג הפסח תוכל להעביר אליו את הריהוט.
נהדר להיכנס לקוטג' חדש. ריח הסיד הטרי, המרצפות
המלוטשות, הגינה שמחכה למישהו עם יוזמה . . .

בקומת הקרקע תמצא סלון רחב, פינת אוכל, מטבח, שרותים,
חצר-משק, מקלט ומוסך.

בקומה השניה יש ארבעה חדרי שינה, כולל master bedroom
מיוחד להורים ושני חדרי אמבטיה. מחירו של קוטג' בגבעת
סביון הוא -.3,650,000 ל"י + מע"מ.

זה מחיר הזדמנותי, אם תזכור כי במרחק פסיעות אחדות
מהקוטג' שלך ישנם מגרשים שבהם מחיר הקרקע בלבד עולה על
מחירו הכולל של קוטג' בגבעת סביון. אלה המגרשים של סביון.
גם סביון לא היתה תמיד מה שהיא כיום.

אפריקה-ישראל להשקעות הקימה את סביון. ובעזרת מדיניות
בניה ואיכלוס נכונה היא יצרה את שכונת היוקרה הידועה ביותר
בישראל. אפריקה-ישראל להשקעות בונה גם את גבעת סביון.

אל תחכה עד שגבעת סביון תגיע למחירים של סביון.

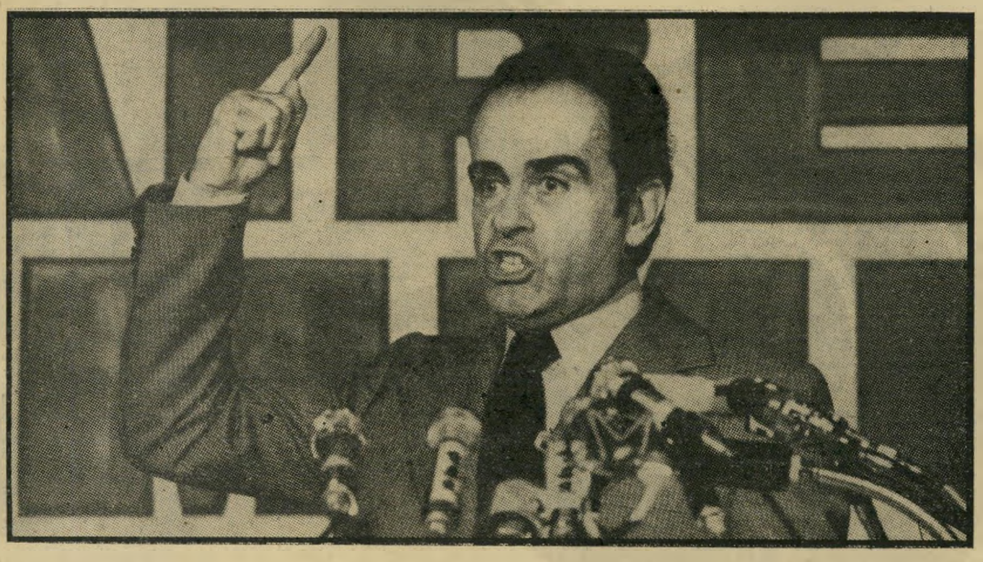
Target Adv.

אפריקה ישראל להשקעות מקבוצת בנק לאומי לישראל בע"מ

תל-אביב, רח' אחד העם 13, טל. 650281 — סביון, המרכז המסחרי, טל. 751540, 757191

שעות העבודה: בתל-אביב, 8.00-3.00 בצהרים • בסביון, 8.30-1.00 בצהרים ומ- 4.00 - 6.00 בערב.

צרפת: המיצעד הארוך של מארשה

קומוניסט מארשה
פראג לא בסדר, כאבול כן בסדר

תמיכתו הבלתי־מסוייגת של מנהיג המיפלגה הקומוניסטית הצרפתית, ז'ורז' מארשה, בפלישה הסובייטית לאפגניסתאן הדהימה את השמאל הצרפתי.

אחרי שנים רבות של שיתוף פעולה הדוק, אך בעייתי, בין הסוציאליסטים והקומוניסטים, מסתמן עתה קרע פוליטי ואידיאולוגי עמוק, שיתרום רבות לחיזוק שילטון הימין והמרכז בצרפת.

לא כל נימוקיו של מארשה הם מופרכים או מצוצים מהאצבע. המנהיג הקומוניסטי הצרפתי טען שברית־המועצות פעלה באפגניסתאן כדי למנוע את היתרונות האיסטרטגיים שהשיגה ארצות־הברית בדרום־מערב אסיה. ברית־המועצות, אומר מארשה, לוחמת בכוחות פיאודליים באיזור מפגר. בכך נעוץ ההבדל בין המעורבות הצבאית הסובייטית באפגניסתאן לבין הפלישה לצ'כוסלובקיה הקומוניסטית ב־1968. (מארשה עדיין מגנה את ברית־המועצות בכל הנוגע להדחת אלכסנדר דובצ'ק.)

כותל־המיזרח מתמוטט. לצד נימוקים אלה מגבב מארשה גם טיעונים תעמולתיים, המסלפים ביודעין את המציאות. מטעמים אידיאולוגיים ברורים מכחיש המנהיג הקומוניסטי הצרפתי את העובדה, שברית־המועצות פגעה בריבונות אפגניסתאן. גם תיאור אפגניסתאן של חאפיזאללה־אמין הסופר־ראדיקלי, כמדינה הנשלטת על־ידי כוחות אימפריאליסטיים הוא מגוחך.

אפילו משקיפים המסוגלים לעכל את צעדה של ברית־המועצות, כחלק ממישחק־הכוח המעצמתי במערכת בינלאומית רב־קוטבית, לא יוכלו לקבל את ההכשר האידיאולוגי של מארשה. בפעם הראשונה מאז תחילת שנות ה־60 מצאה ברית־המועצות את עצמה מבודדת בעצרת האו"ם. בהדרגה מתברר למנהיגים קומוניסטיים רבים שהפלישה היתה לא רק חטא, אלא גם מישגה חמור.

כך הגיבו גם כל המיפלגות האירו־קומוניסטיות במערב, חוץ מהצרפתית. צעדו של מארשה מעורר דאגה חמורה בקרב המנהיגים הקומוניסטיים באיטליה ובספרד. הם חוששים, ובצדק, משבירת החזית האירו־קומוניסטית, שהגיעה להישגים מרשימים באירגון, בחשיבה־מחדש על יסודות המרכסיזם ובהתקרבות מרשימה לכוחות סוציאליסטיים ראדיקליים.

מנהיג המיפלגה הקומוניסטית האיטלקית, אנריקו ברלינגר, לא מסתיר את מורת־רוחו מהמיפנה במדיניותה של המיפלגה־האחות הצרפתית. אמינותם של האירו־קומוניסטים תלויה בעצמאותם המוחלטת ממדיניות־החוץ הסובייטית, גורס ברלינגר. האיטלקים והספרדים חוששים גם מהתמוטטות המערכת המסועפת של הקשרים, שנוצרו בין האירו־קומוניסטים לבין יוגוסלביה. הזדהותו של מארשה עם מוסקבה עלולה לפגוע בלגטימיות של „הדרך העצמאית לסוציאליזם", שהפכה לכותל־המיזרח של הקומוניזם המערב־אירופי.

אך התוצאות הממשיות ממדיניותו החדשה של מארשה תורגשנה בראש ובראשונה בצרפת עצמה. השמאל הסוציאליסטי בצרפת, התומך בפרנסואה מיטראן, עיבד תוכנית רעיונית ומעשית מקיפה, המבוססת על שיתוף־פעולה הדוק עם הקומוניסטים בחזית עממית שמאלית. יש בתוכנית יסודות מרכסיסטיים ראדיקליים, המתבססים במידה לא־מעטה על הנסיון היוגוסלבי בשיתוף פועלים בניהול מיפעלים מולאמים.

תמיכת מיטראן בסובייטים פגעה במוראל ובהשפעה הממשית של השמאל בתוך המיפלגה הסוציאליסטית הצרפתית. כוחו של מיטראן ירד, ועלה משקלו של מישל רוקאר, התומך בבניית כוח סוציאליסטי עצמאי לפני כל שיתוף־פעולה עם הקומוניסטים. אנשי שמאל צרפתים רואים בעמדתו של רוקאר תכסיס, שנועד לשנות את האוריינטציה של המיפלגה לכיוון שיתוף־פעולה עם המרכז.

יושר מפוקפק וכורים. אין ספק שמארשה פגע ביכולתו של השמאל להתגבש נגד הימין ונגד הנשיא ואלרי ז'יסקאר־ד'סטאן. הנשיא מגלה עתה ביטחון עצמי מחודש, חרף הפגיעה באמינותו, והפרסומים הרבים על יושרו האישי המפוקפק.

למרות ההתנגדות העזה של הלובי החזק לשמירת איכות־הסביבה, מבסס ד'סטאן את כל מדיניות־האנרגיה שלו על הכוח הגרעיני.

עד כה הושלמו בצרפת 19 כורים גרעיניים, 16 נמצאים בבנייה ועוד 49 בתיכנון לעשור הבא. עד 1985 תפיק צרפת 55 אחוז מצריכת־החשמל שלה מכוח גרעיני. המישטר של ד'סטאן מרחיק את צרפת מכל סיכוי לפתור בעיות חברתיות ולקדם את המציאות החדשה, הנוצרת באירופה בשנות ה־80'.

ז'ורז' מארשה, שהחליט לשוב לגוש הסובייטי, גרם לכירסום קשה מאד באחדות השמאל. יתכן שהוא ייתקל בהתנגדות עזה גם במיפלגה הקומוניסטית הצרפתית, שהיתה, ב־15 השנים האחרונות, אמונה על קו עצמאי.

הודו: סאנג'יי גאנדי
ממשיך להשתולל

ותיקי מפא"י מספרים שאחד מפעילי המיפלגה ניגש פעם בהתרגשות רבה לשר־החינוך המנוח, זלמן ארן, וסיפר לו בהתלהבות: „ברך אותי, בית־המישפט העליון זיכה אותי סוף־סוף מאשמת שוחד." ארן חייך בסלחנות ואמר: „מעניין מאד, אותי לא זיכו אף פעם!"

בני מישפחת גאנדי, לעומת זאת, זוכים לאחרונה בזיכויים סיטוניים. ניצחונה של אינדירה גאנדי בבחירות הכלליות בהודו, לפני שלושה שבועות, חילץ אותה ואת בנה, סאנג'יי, מהרשעות במעשי־שחיתות חמורים שביצעו.

סאנג'יי, שנבחר שוב לפרלמנט, אחרי כישלונו מלפני שנתיים, לא איבד מחוצפתו הרגילה. הוא ותומכיו ערכו הכל כדי לנקום בפקידים ובשופטים ש„רדפו" אותם בעבר.

אינדירה אמנם הבטיחה, בעת מסע־הבחירות, שלא לפגוע במתנגדיה הפוליטיים. אך עתה היא מנצלת את מצב־החירום באיזור, ואת המתיחות הרבה בגבול הפאקיסתאני למיבצע־טיהור נרחב נגד אוייבים אמיתיים ומדומים. משקיפים מספרים שקבינט־המיטבח החשאי שלה

מכין רשימות שחורות לקראת מעצרים המוניים, שיעלו בהיקפם על כל מה שהתרחש בתקופת חוקי־החירום שלה, באמצע שנות ה־70'.

ד"ש ופלוגות־סער. סאנג'יי גאנדי אינו מסתפק בהכנות אלה. הוא דואג למינוי נאמניו לתפקידים בכירים במישטרה ובשירותי־החירום. השבוע מונה נאשם ברצח פוליטי, שזוכה מחמת הספק, לתפקיד מפקד־המישטרה בניו־דלהי. ליודעי דבר אין ספק בכישוריו של המפקד החדש. הוא חבר ותיק בכנופיית סאנג'יי גאנדי.

לגאנדי הצעיר לא די בטיהור המנגנון הציבורי. הוא הקים לעצמו סיעה מיוחדת בפרלמנט ההודי, המשתיקה באורח פיסי את נציגי האופוזיציה, בטקטיקות טיפוסיות של פלוגות־הסער הנאציות. סאנג'יי ותומכיו פשוט צורחים ומשתוללים בכל פעם שיריב פוליטי זוכה ברשות־הדיבור.

כתב סאנדיי טיימס בהודו מציין שפעילותו של סאנג'יי מעוררת את אמונתם של ההודים בתהליך הדמוקרטי. אחרי פשיטת־הרגל המוחלטת של ד"ש ההודית, הלוק דאל והג'אנאטה, אין תיקווה רבה לשינוי בהודו.

סימן מעניין הוא התחזקותה של המיפלגה הקומוניסטית בבנגל, העוויינת את אינדירה וסאנג'יי גאנדי, חרף מדיניות־החוץ הפרו־סובייטית שלהם.

קאריקטורה אנטישמית?

מאז השואה, חשש המערב מביקורת כלפי היהודים, שמא תתפרש כאנטישמיות.

התנהגותה של ממשלת־ישראל כלפי הפלסטינים וגיוס יהדות־העולם לעזרת מדיניות־חוץ מוטעית פוגעים קשות בסאבו הזה.

בנין־סמיתסמאן הבריטי מופיעה קאריקטורה זו, שאופייה כימעט אנטישמי. אלא שכתבת השבועון בארצות־הברית, קלאודיה רייט, היא סוציאליסטית ואנטי־גיזענית מושבעת.

הקאריקטורה מעטרת כתבה מרתקת של רייט על הלחץ הרב שמפעילה ישראל על הבית־הלבן ועל הסטייט־דיפרטמנט, כדי שאלה ינקטו מדיניות אנטי־פלסטינית. בין השאר מאשימה רייט את ישראל בהפעלת לחץ על מישרד־החוץ האמריקאי למנוע אשרות־כניסה מפלסטינים, הרוצים לבקר בארצות־הברית.

לדברי הכתבת, משתף המוסד הישראלי פעולה עם האף־בי־אי, במטרה לעבור על רשימות מבקרים ומבקשי־אשרות ערביים. מחלקת ההגירה האמריקאית מבטלת אשרות כניסה לפלסטינים, שהמוסד רואה בהם תומכים „אנטי־ציוניים". מיקרים מסובכים יותר נמסרים לליגה נגד השמצה, של בני־ברית, הפועלת למניעת מסעי־הסברה של אש"ף בארצות־הברית.

הממשלה האמריקאית משתפת פעולה עם מוסדות יהודיים עד לגבול האבסורד. השבוע מתברר בשיקאגו עירעורו של זיאד אבו־עיין, איש אש"ף שישדאל מבקשת את הסגרתו בעוון מעשי חבלה. מישרד־המישפטים החליט שעירעורו של זיאד יוגש דווקא לשופט ג'וליוס הופמן.

הופמן, בן ה־84, הוא ציוני מושבע, תורם מובהק לישראל וחבר־כבוד בליגה למניעת השמצה של בני־ברית, הפעילה מאד למען הסגרתו של זיאד לישראל. להופמן ולבני־משפחתו עסקים מסועפים בישראל, גם עם שותפים ישראליים.

זיאד אינו נמנה, ככל הנראה, עם ל"ו הצדיקים. עם זאת צריך, כמובן, שהצדק לא רק ייעשה, אלא גם ייראה.

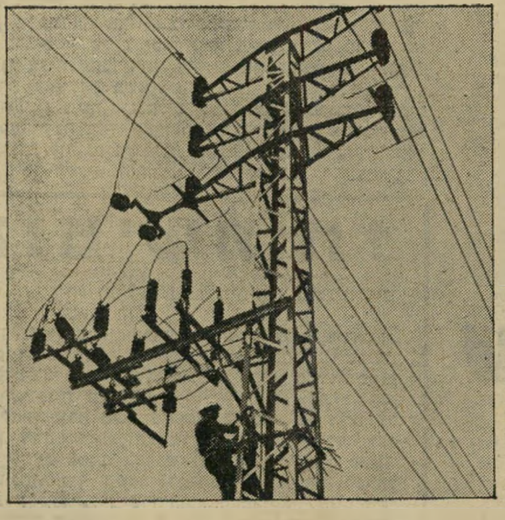

נפט -
הטעם המר של החשמל

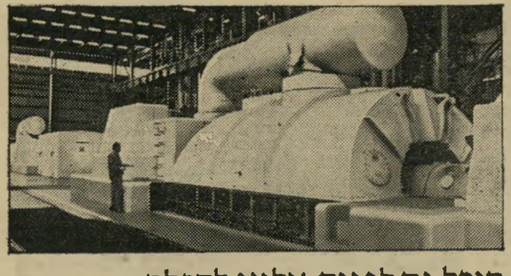
זורף 1980.
כל העולם–דאגה וחוסר יציבות. מחירי
הנפט משתוללים. לנו קשה להשיג נפט,
אפילו במחירים גבוהים.
הנפט הוא הטעם המר של החשמל.

תחנות הכוח שלנו שורפות מיליוני
טונות של דלק מידי שנה לייצור החשמל
עבורך. גם כאשר נפיק חשמל מפחם
נזדקק עדיין להרבה הרבה נפט.
האמת היא שחסרים לנו בישראל הרגלי
חיסכון בשימוש באנרגיה. אנחנו בטוחים
שיש חשמל, שתמיד יהיה, כמה שנרצה,
רק ללחוץ על הכפתור–והוא יבוא.

זה נכון, כל עוד יהיה די נפט.
אין ברירה - מוכרחים לחסוך. גדולים
וחזקים מאיתנו עומדים בפני בעיות
כאלה–וחוסכים.
נמשיך לעשות הכל כדי להבטיח
אספקת חשמל תקינה למדינה אך
אנו זקוקים גם לעזרתך–חסוך חשמל.
חיסכון בחשמל לא יפגע ברמת החיים
שלך. תתפלא, כמה חשמל וכסף תחסוך
בעזרת מעשים פשוטים ויומיומיים.
בימים הקרובים נפרסם באמצעי
התקשורת עצות חיסכון מעשיות.

תוכל גם לפנות אלינו לקבלת
חומר בכתב לת.ד. 8810–חיסכון, חיפה.
תודה.

חברת החשמל לישראל

טוב שיש חשמל
חסוך-שלא יחסר

אנשים בעולם

אנדרי סאחרוב: צלילים מן הדממה

שתי תמונות מביעות את התיקווה והייאוש: האחת (מימין) צולמה במוסקווה כשהמדען, חתן פרס נובל, יחד עם אשתו ואמו, נשאו עיניים מלאות תיקווה לעתיד. התמונות הבודדות שהגיעו מגורקי הראו את סאחרוב כואב ועגום — וגם הן מתמעטות וכלות. התמונה האחרת (למעלה) מראה את אחייניתו טאטיאנה ינקלביץ' באחת השיחות האחרונות עם סאחרוב, כשאינה יכולה לחנוק את דמעותיה, ולידה בעלה הנרגש גם הוא. השניים, החיים עם שני ילדיהם הפעוטים ליד בוסטון בארצות־הברית, ציפו בקוצר רוח לבואם של אנדריי ורעייתו.

ביורן בורג: מהפך מן הידיים לרגליים

ביורן בורג נראה לאחרונה כשהוא חי, אוהב ומקפץ לא על מיגרש הטניס, כי אם במועדוני־הלילה מניו־יורק עד ספרד. בידיו אין הוא מחזיק במחבט, כי אם חובק בזרועותיו את ארושתו מאריאנה, שאותה ישא לאשה ביולי בבוקארשט. מייד אחרי מישחקי וימבלדון. בורג, שכונה בפי כל „הקרחון", הפשיר מעט מאז הכיר את מאריאנה הרר־מניה, וכשמעירים לו על כך הוא מגיב: „הסתייגותי מאנשים לא נבעה מרוע־לב, כי אם מביישנות גרידא."

אינדירה גנדי: רוקד מי שצוחק אחרון

הגברת הרוקדת בתוך בין שתי רקדניות מלהקת פולקלור הודית שמצפון־מיזרח ארץ זו, אינגה הסולנית של הלהקה, כי אם גברת ראש־ממשלה אינדירה גנדי. בהפוגה שבין השיחות עם מישלחת אמריקאית שבאה לדון עימה בפלישה הסובייטית לאפגניסתאן, החליטה להפגין קורת־רוח תמוהה מן הנעשה בסביבה. כך קרה שהגברת הזקנה קיפצה ברחובה ניו־דלהי והונצחה בדימוי נדיר זה.

אנשים בעולם

מארשל יוסף ברוז טיטו: חיוך של תיקווה מבית־החולים

„יוגוסלביה לא תשמע הדי צעדיהם של חיילים סובייטיים. יוגוסלביה אינה אפגניסתאן." ברוח זו סיכמו את המצב המרשל טיטו ואורחו, עיתונאי יוגוסלבי שבא לבקרו בבית־החולים יחד עם בנו של טיטו, זארקו (העיתונאי יושב בין השניים בחדרו של טיטו בבית־החולים). טיטו בן ה־78 מפגין אופטימיות מרובה. אופטימיות זו לגבי מצב בריאותו, עלולה לפוג, אם כי, לפי שעה, נראית יוגוסלביה בטוחה יותר בתוך בית־החולים, מאשר על רקע המדיניות הסובייטית כלפי גרורותיה.

אנטוני פרקינס: חיי המישפחה הפתיעוהו

הדבר האחרון שלו ציפו מאנטוני פרקינס היה תדמית של איש מישפחה מסור ואוהב. כך הוא נראה בתמונה זו עם רעייתו בארי ועם ילדיו אוסגוד ואלביס. אך משהו השתנה בגבר גבה הקומה בן ה־48 מאז התחיל קאריירה של כוכב קולנוע מבטיח ומתוסבך (האם את אוהבת את ברהמס, פסיכו) לפני 27 שנים. היום הוא מופיע על הבמה בברודווי בבמחזה רומנטי עם מיה פארו, ומשוחרר מתסביכים עד כדי כך שהוא מרשה לעצמו להופיע על הבמה עירום.

סילבי וארטן: ניחומים בזרועות סניף

בבקשה לא לטעות: לסילבי וארטן יש אהבה חדשה. לא מדובר חס־וחלילה בנטישת בעלה ג'והני האלידיי הנצחי, כי אם בכלבלבה החדש בשם סניף הישן איתה במיטתה. „סניף הוא נחמתי היחידה. אנחנו להוטים האחד אחר השני," אומרת סילבי הידועה באהבתה לחיות, אשר התאבלה עד עתה על מות חתולה האהוב שלופי.

ז'ראר דפארדייה: עוצמה ורוך

מאחוריו כבר שלושים סרטים וביניהם 1900 פול וינסנט פרנסואה וכל האחרים או הכלבים (שהוצג בישראל בשבוע הסרט הצרפתי). מאחוריו גם תריסר שנות נישואין מאושרות עם אליזבט, הטוענת: „אנחנו אלימים מאד אחד כלפי השני, אך בה בשעה גם רכים מאד זה עם זה." זהו בדיוק הדימוי המתקבל מסרטיו של דפארדייה המיטיב להביע עוצמה ורוך גם יחד. זו הפעם הראשונה שהשניים עובדים יחד: ז'ראר מוציא תקליט שבו השירים והמוסיקה של רעייתו.

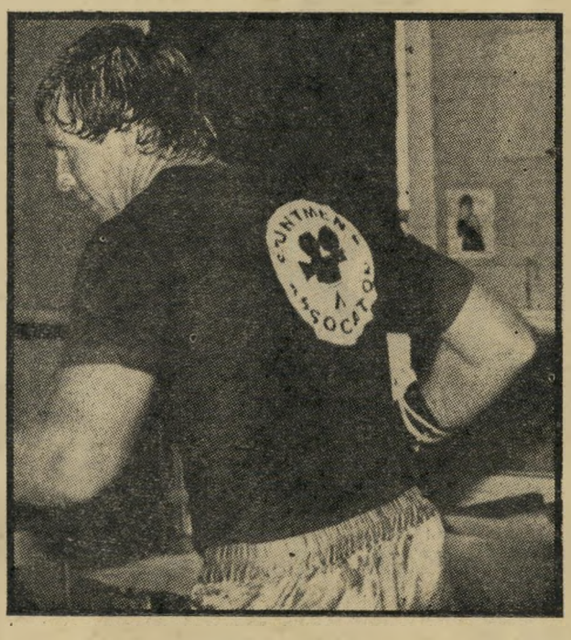
קיטי ספאלה: לגלוש אל פיסגת־העולם

הפתעת אליפות־העולם בסקי שנערכה זה מכבר בארוזה, שווייץ, היתה פיזיותרפיסטית פינית בת 26 בשם קיטי ספאלה. היא זכתה להיות מאמנת־הסקי הראשונה בעולם שהגיעה עם נבחרותיה, שתי גולשות מפינלנד, לאליפות־העולם, שעה שגברים ונשים כאחד טענו שנשים לעולם לא תצליחנה לעשות זאת.

ג'ימי דוראנטה: שלום למצחיקן

בגיל 86 הלך לעולמו ג'יימס פראנסיל דוראנטה, (מימין, בתמונה עם הקומיקאי אדי ג'ייקובס) כל חייו היה ידוע בכינויו "שנוזולה" בזכות אפו האדיר ששימש כאביזר הקומי הראשי בכל 62 שנות הקאריירה שלו. קולו המחוספס מיבטאו העממי מאד, וההומור שבו התייחס אל עצמו ואל העולם סביבו, הסכו אותו חביב הקהל האמריקאי.

פארה פוסט: לבד בחיסרוקת חדשה מול העיתונאים הרודפים

גם אם הגברת זהובת השיער צוהלת בזרועותיו של דן פאסטורריני, כוכב נבחרת הרוגבי מאטלנטה (בתמונה למעלה), לא ברור עדיין מי מן השניים יזכה בה: הבעל לשעבר, לי מייג'ורס, או המאהב לפי שעה, רייאן ארניל (בתמונה למטה, מתאמן בתחביבו, האיגרוף). בינתיים הודיעה האלילה לארבע־מאות העיתונאים שבאו לתזות בתיסרוקת החדשה שלה: „אני רוצה להיות לבד, אני רוצה להיות אחרת. נמאס לי להיות בובה."

גם אם את משתמשת בטמפון אחר נסי את או־בֶּה

נסי פעם אחת ותגיעי למסקנה שטמפון **או־בֶּה** הוא הטוב ביותר. עם טמפון **או־בֶּה** תרגישי בטוחה וחפשיה, בתקופת המחזור החדשי, יותר מאשר עם כל טמפון אחר.

ל־או־בֶּה שלושה גדלים בשלוש דרגות ספיגה: **מיני** - לבתולה ולנערה המתבגרת, **נורמל** - למרבית הנשים, **אקסטרה** - לנשים עם דימום רב.

או־בֶּה בעל כושר הספיגה הטוב בעולם, מתרחב ואוטם בפני דימום וריח. **או־בֶּה** קטן, וקל להחדירו.

או־בֶּה אינו זקוק למוליכים: דחיפה קלה והוא בפנים. בלתי מורגש ונעלם מעיני כל. גדולתו של **או־בֶּה** בקטנותו. אפשר לשאת אותו בכיס הקטן של הג׳ינס או בארנק הכסף.

נסי את או־בֶּה - אין טוב ממנו.

לכ׳ ענת עצמון
או־בה מח׳ ההסברה
ת.ד. 2115, חיפה

אבקש לשלוח אלי את חוברת ההדרכה + השי:
3 טמפונים בנרתיק

שם _____

כתובת _____

_____

גיל _____

☐ משתמשת בטמפונים
☐ לא משתמשת בטמפונים

o.b.

הטמפון הקטן שכבש את העולם

אנשים

שימעון פרס קרא את טשרניחובסקי והקשיב לסיבליוס כדי להתכונן לביקורו בפינלנד

■ יתכן כי חברת־הכנסת **גאולה כהן** תמהה על מהי־רות תגובותיה של ח"כ **חייקה גרוסמן**. זה היה כאשר גרוס־מן כיהנה כיושבת־ראש הישי־בה של המליאה, שעסקה בפר־שת חברון, וכהן הכינה תעלול־פירסומת מתוחכם. היא התכוו־נה להשמיע מעל דוכן הכנסת, בעת נאומה, הקלטה של שיר לאומני פלסטיני, שהושר בפי הסטודנטים הערביים באוניבר־סיטה העברית, ושכהן סברה (בטעות) שהוא „הימנון פתח". אולם כאשר שלפה כהן במפ־תיע את מכשיר ההקלטה, ש־היה חבוי במעטפה חומה, נדה־מה ממהירות תגובתה של גרוס־מן. שהורתה לקצין־הכנסת, **יצחק בנגר**, להפסיק מייד את המיקרופון. לזריזות זו היה הסבר פשוט: כדי להכין את כלי־התיקשורת, סיפרה גאולה כהן לעיתונאים ולאנשי ה־טלוויזיה, בסודי־סודות, מה היא מתכוונת לעשות. אחד העיתונ־אים העביר פתק לגרוסמן, ו־הודיע לה על כך. לגרוסמן היתה שהות מספקת להתייעץ עם מוכיר־הכנסת וקצין־הכנ־סת, ולהכין מראש את התגובה.

■ לפני שבוע, כאשר קיבל את המיכתב שכתב **אריק שרון** נגד פסח גרופר, הגיב עליו ראש לישכתו של ראש־הממשלה, **יחיאל קדישאי**, במילים: „הסיגנון הוא האדם". השבוע תיקן ח"כ **מנחם הכהן** את הפסוק. הנוסח המתוקן: „הסיגנון הוא החווה".

■ חברת הכנסת, **שושנה ארבלי־אלמוזלינו** עמדה על הדוכן ונאמה על חוק כלשהו, כאשר נדלקו לפתע הזרקורים באולם־המליאה, והטלוויזיה התחילה לצלם. הכל היו משוכנ־עים כי מצלמים את הנואמת, והדבר עורר חיוכים רבים. אר־בלי־אלמוזלינו הגישה כמה ימים לפני־כן, הצעה לסדר־היום נגד הטלוויזיה, והח"כים היו משוכנ־עים כי הטלוויזיה באה לשחד אותה ולצלמה כדי לפייסה. או־לם הם טעו: הטלוויזיה כלל לא צילמה את הנואמת, אלא את ח"כ **פסח גרופר**, שנכנס לצורך זה לאולם. הקטע נועד לכתבה בהשבוע — יומן אירו־עים, ששודרה בלילי־שבת האח־רון, ועסקה באישיותו של גרו־פר.

■ שר־האוצר **יגאל הורי־ביץ** ידוע כאיש חברותי. אך נראה כי הוא יכול להיות גם נשכן. זה הוכח השבוע. השר עמד על הדוכן וענה לשאילי־תות, שביניהן היו אחדות של ח"כ חרות **דב שילנסקי**. הורביץ לא ראה אותו באולם, ועל כן התכוון שלא לקרוא את תשובותיו, לשילנסקי — כנהוג בכנסת. אולם שילנסקי ישב ב־אולם, וקרא: „אני כאן!" השיב לו השר, מעל הדוכן: „איש כמוך לא הולך לאיבוד!"

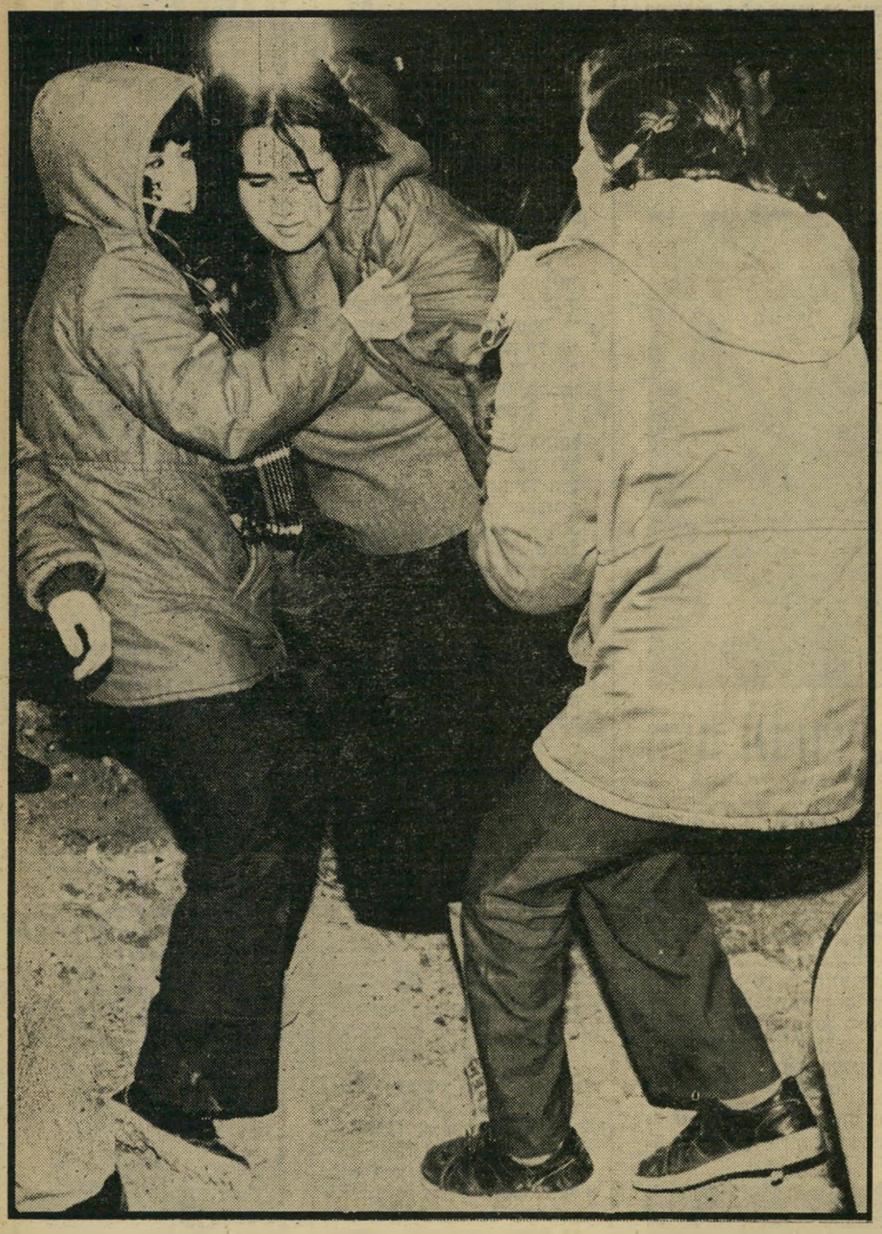
■ לפני צאתו של חבר־הכנסת **שימעון פרס** לביקור בפינלנד, הוא חזר וקרא את האפוס המיתולוגי של פינלנד, קלוואלה, בתירגומו של **שאול טשרניחובסקי**. הוא גם הא־זין לסימפוניה פינלנדיה של **יאן סיבליוס**, המלחין הפיני הלאומי, כדי לספוג אווירה.

■ בפינלנד נקבעו לפרס פגישות עם ראש־הממשלה ועם שר־החוץ בילבד, אך לפתע התקשר למלונו הנשיא **אהורו קקונן** והזמין אותו לשיחה ב־ארבע עינים. בשיחתם סיפר פרס לקקונן כי בירת פינלנד הלסינקי, ידועה בהיסטוריה ה־ציונית עוד בשמה הקודם, הל־סינגפורס, שם התכנסו המנהי־גים של ציוני רוסיה שמרדו ב־**תיאודור הרצל**.

■ חברי־הכנסת **אבא אבן** אמר השבוע, בהתייחסו לפי־חות הזוחל שחל בתפקידיו של מישרד־החוץ ולמינויו הזוחל של **יצחק שמיר** כשר־החוץ: „עוד מעט יוכל יושב־ראש ה־כנסת לנהל את מישרד־החוץ בהפסקות־התה שלו."

■ כאשר מינה שר־הביטחון **עזר וייצמן**, את **מרדכי ציפורי** כסגנו, הרגיע את מבק־ריו: „אל תדאגו, אני אלווה לו כבר מהשכל שלי!" השבוע, אחרי ההסתבכות ו'לו בבחי־רות בארצות־הברית, אמרה לו ח"כ חייקה גרוסמן: „עזר, אתה צריך לקחת בחזרה את השכל שהילווית לציפורי!"

■ אל המישלחת המצרית, שחיפשה מקום מתאים בתל־אביב להקמת השגרירות כאן, נילווה מתווך־דירות. בהגיעם לרחוב דיזנגוף הציע אחד מ־חברי־המישלחת, **אחמד אל־מסדי**, הדובר עברית רהוטה, כי רצוי למצוא מיבנה באותו רחוב, כדי שיוכלו העובדים ל־הסתכל בכל החתיכות החולפות בדיזנגוף.

מזל היורקת

או בשמה האמיתי מזל כהן, שוב העסיקה בשבוע שעבר את חיילי צה"ל כאשר היתה בין המעטים מאלון־מורה שסרבו להתפנות ולעבור להר כביר ופונו בכוח על־ידי חיילות. התנגדותה של מזל כהן היתה הפעם התנגדות פאסיבית למען המצלמות, ולמרות שהחיילות הוזהרו קודם לכן שמזל עלולה לירוק עליהן, היא לא עשתה זאת.

אורי בר־און

מנכ"ל מישרד־החקלאות של אריק שרון (מימין) אינו אדם דתי. אולם בר־און חבש כיפה סרוגה כאשר בא לצפות בפינוי אלון־מורה, שנערך בשבוע שעבר. בתמונה הוא נראה עם כתב הטלוויזיה יגאל גורן.

מנחם בגין

ראש־הממשלה היה אחד האורחים בפתי־חת תערוכתו של הצייר ראובן רובין המנוח במישכן הכנסת לכבוד יום הולדתה של הכנסת. מנחם בגין התעכב ליד אחת התמונות במשך שעה ארוכה, כשהוא בוחן אותה מקרוב ואומר לעומדים לידו: „היא מזכירה לי משהו."

יש
כרמליטה
יש
חגיגה!

כרמליטה סנגריה -
אין מה להוסיף,
הכל כבר בפנים.
כרמליטה סנגריה -
מתחרה בהצלחה
מזה 10 שנים
בסנגריות
הספרדיות
ברחבי העולם,
עשוייה ממיטב
הענבים של כרמל.

כרמליטה סנגריה -
זה מה שהיה חסר
אצלכם בחגיגה.

כרמליטה
סנגריה
הלהיט החדש
של
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

מוקד

החשוד לא הודה שרצח את הרחוב

ומנהל חברת קדישא לקח טרמפ אצל הז"ל

■ רופאים צבאיים אחדים כועסים על עזר וייצמן, על כי בראשית פרשת מזרע הורה ל־קציין־רפואה־ראשי, תת־אלוף **ערן דולב**, שלא להגיב באמ־צעי־התיקשורת, בטענה כי — „חסר לי עוד להסתכסך גם עם שר־הבריאות, **אליעזר שוס־טק**, בעניין הזה!"

■ באחד מימי השבוע שעבר, בשעת לילה מאוחרת, נדהמו באי סטייקיית חצות ב־ירושלים לראות את שר־המיש־פטים **שמואל תמיר**. זה הגיע לסטייקיה, ומבלי להצטרף ל־תור הממתינים, ניגש אל ה־מגש העמוס במיני בשר ולקח לעצמו את מנתו. איש מהממ־תינים לא העיר לו דבר.

■ במליאת הכנסת התנהל בשבוע שעבר ויכוח לשוני על עגת האסירים. כאשר דיבר ח"כ **צ'ארלי ביטון** על המכונית המסיעה אסירים, אמר לו ח"כ הליכוד **דב שילנסקי**, שישב בעבר בכלא: „בתקופת התור־כים קראו לזה זינזנח." ביטון ענה לו: „כן, האסירים שבינ־נו יודעים איך קוראים לדבר הזה." התערב בוויכוח ח"כ **תופיק טובי**, מסיעתו של ביטון: „זינזנה זה צינוק!" ענה לו ביטון: „בסדר, אני מדבר על זינזנה נוסעת."

■ דובר סיעת־המערך בכנסת, **ישראל פלג** („רוליק") יצא לחופשה בת חודש, ובמקומו בא **גידעון לוי**, אחד מעוזריו של שימעון פרס. כות־רת ההודעה הראשונה לעיתו־נות שהוציא לוי עוררה גלי־צחוק בין העיתונאים: „ח"כ **אפתר הרליץ** סכנה לבריאות הציבור והדמוקרטיה." רק למי שטרח וקרא את ההודעה, הת־ברר כי ח"כ המערך הרליץ מאשימה את הליכוד בכך שהוא סכנה לדמוקרטיה.

■ בביקור שערכו נשיא המדינה **יצחק נבון** ורעייתו **אופירה** בעיירת־הפיתוח אופ־קים, נשאל הנשיא על־ידי תל־מידי־תיכון במקום שאלות ה־נוגעות לעבודתו. כאשר נשאל כיצד הוא שומר על קשר עם אישים בעולם הגדול, השיב ה־נשיא, כי חשוב לו יותר לשמור על קשר חם עם יהדות העולם. אחרי שסיים את תשובתו נטלה רעייתו את המיקרופון והוסי־פה: „אנחנו גם עושים הרבה עם אישים אחרים בעולם. אין־חנו כאן את נשיא ארצות־הברית **ג'ימי קארטר**, ואת הנשיא לשעבר **ג'רלד פורד**. אנחנו לא מתרכזים ביהודים בלבד."

■ פעילת העלייה מרוסיה, **מירבה זקמנסון**, אשר ילדה השבוע בת, מספרת לכל ה־מעוניין, כי האסטרולוג **הרצל ליפשיץ** חזה בכוכביה והבטיח לה, לפני כשנה, כי היא עומדת ללדת בשנה הקרובה. אז עוד לא חלמה כי בעלה, **אדוארד קוזניצוב**, ישתחרר מן הכלא הסובייטי. מאז היא מאמינה נלהבת בכוכבים.

■ עורכת היומון דבר, **חנה זמר**, קיבלה מיכתב נזי־פה ממזכיר מועצת פועלי תל־אביב, **דב בן־מאיר**, הממהר להגיב בדרך זו, על כל פירסום שליל עליו. באחרונה מסתבר, כי מערכות העיתונים „זוכות" במיכתבים רבים שכאלה. בן־מאיר טען במיכתבו לזמר, כי העיתוי של פירסום דבריו, ש־בהם תקף את שימעון פרס על שהוא מתפשר עם כל הזרמים במיפלגה, נועד לפגוע בו. הדבר פורסם בדיוק ביום כינוס מרכז מיפלגת־העבודה, שבו נערכה ההצבעה למען פרס. את המיכ־תב סיים במישפט: „שופכים את דמי!"

■ **חיה פלד**, רעיית הד"ר **ישראל פלד**, ראש עיריית רמת־גן, מנהלת את בית באר־בור בתל־אביב, נוסף על **פעי־לותה** בבית־הלוחם ותפקידיה הייצוגיים כרעיית ראש־העיר. השבוע החליטה כי הגיע תזמן לחזור אל ספסל־הלימודים. היא נרשמה כסטודנטית מן המניין באוניברסיטת בר־אילן, ולומדת לקראת קבלת התואר חשני ב־ניהול מרכזים קהילתיים.

■ מישפחת פלד רווה נחת גם מבתם **חן**, הלומדת רפואה, שעשתה הפסקה בלימודים ו־ירדה לאופירה, שם היא עוב־דת במירפאה, לצידו של ד"ר **אמנון צביאלי**, ומשרתת את האוכלוסיה הבדואית באיזור. כאשר יגיעו המיצרים, תישאר חן עם הצוות הישראלי, כדי ל־הדריך את האחיות המיצריות בכל חידושי בריאות־הציבור ו־הטיפול בתינוקות.

■ במסיבת־עיתונאים ש־נערכה בשבוע שעבר על־ידי מישטרת המחוז הדרומי, ביקש אחד העיתונאים ממפקד המחוז, ניצב **אריה איבצן**, לסקור את מיקרי־האונס האחרונים ש־היו בירושלים. העיתונאי לא הסתפק בתשובה שמסר איבצן, ושאל עוד: „האם הצליחה מישטרת ירושלים לאתר את ה־מאפיינים של מבצעי־האונס?" סגן־מפקד־המחוז, **יהושע כס־פי**, התנדב לעניות לעיתונאי ואמר: „לדעת מומחי המישטרה משתמשים כנראה כל הפוש־עים במיקרי־האונס באותו מכ־שיר לביצוע פישעם." רק אח־רי שנרגע הצחוק, נוף איבצן בכספי, על כי הוא „מתבטא כך לפני עיתונאים מחונכים היטב."

■ השבוע, כאשר נודע על הכתרתה של נסיכת־הכתר **בי־אטריס** למלכת הולנד, נזכר מנהל תיאטרון ירושלים, **אבי־טל מוסינזון**, בתקרית משע־שעת שהיתה לו עם המלכה־לעתיד. ביאטריס ביקרה לפני שלוש שנים בירושלים כאור־חת פסטיבל האביב. במסיבת־קוקטייל שנערכה בהשתתפות ביאטריס והזמרת **ויקטוריה דה לוס־אנחלס**, סיפר מו־סינזון לזמרת, כי קיימת אפש־רות שביאטריס תהיה למלכה תוך ימים ספורים. באותם ימים התפרסמה שערוריית השוחד של לוקהיד, שבה היה מעורב הנסיך **ברנרד**, אביה של בי־אטריס, ונפוצו שמועות על הת־פטרות המלכה. כאשר ניגשה אל השניים ביאטריס, אמרה לה ויקטוריה: „אני שומעת שאולי תהיי מלכה, ונכתיר אותך כבר כאן בישראל!" ביאטריס הסמי־קה ושאלה את ויקטוריה: „ממי שמעת?" מוסינזון רצה לקבור את עצמו באדמה, משום שהיה משוכנע שהזמרת תסגיר אותו. אולם ויקטוריה היתה מלאת טקט כלפי מוסינזון, ואמרה לה: „קראתי על כך בעיתון אנגלי."

■ מסתבר שגם אחרי מותו של **יאן פלמינג**, מחבר ה־ספרים על ג'יימס בונד, נשארו כמה מתכונות־היסוד שלו טבו־עות באשתו, **אן פלמינג**. אן ביקרה בשבוע שעבר בירוש־לים כאורחת של ראש־העיר, **טדי קולק**. ערב צאתה מהארץ העניק לה קולק קופסה ובה מגדניות מיזרחיות, באקלאווה, בורמה וכנאפה, אשר מצאו חן בעיניה בעת ביקורה. „אני בת

חיים תבורי

מפכ"ל המישטרה לשעבר נראה, לראשונה מאז פרש, באירוע חברתי סנערך בירושלים ללא מדים. אל תבורי ניגש לשיחה ארוכה מפקד המחוז הדרומי של המישטרה, ניצב אריה איבצן. תבורי, שסרב לגלות מה הוא מתכוון לעשות בעתיד הקרוב, שאל את איבצן: „לחפש לך עבודה בשוק האזרחי?" תשובתו של איבצן חיתה: „אני חושש שאצטרך את זה."

שרי פרין

הצייר, שהיה בעבר הרחוק נהגו של אשר בן־נתן, כאשר זה היה שגריר ישראל בצרפת, פתח תערוכה חדשה מפרי יצירתו. לתערוכה הגיע הבוס שלו לשעבר עם אשתו, אריקה. בן־נתן עוקב אחר עבודות נהגו־לשעבר, ודואג לרכוש תמונה בכל תערוכה שלו.

אנשים

למישפחה החיה באווירת־ריגול, ואני פוחדת לעבור את המכס באנגליה עם קופסה חשודה כזאת," אמרה סלמינג לקולק, וראש־העיר הוציא מכיסו עט וכתב על הקופסה: "החבילה הזו מכילה רק דברי־מאכל, ש־נתן ראש עיריית ירושלים," ו־חתם את שמו.

■ אחד התחביבים של **נתן זורך**, החבר הצעיר ביו־תר בסיעת המערך בעיריית תל־אביב, הוא להגיש שאילתות מרגיזות לראש־העיר, **שלמה** („צ'יצ'") **להט**. בשאילתה ה־אחרונה ששלח לראש־העיר שאל זורך מדוע לא ייפתח גן־החיות בשבתות. כשם שנפתח עתה הלונה פארק.

■ וולך טוען כי הדלת הפתוחה לתושבי תל־אביב, ש־עליה הכריז צ'יצ', היא למעשה דלת סגורה. כדי להיכנס בה צריכים לחכות חמישה עד שיב־עה חודשים.

■ מנכ"ל מישרד־הבריאות, **ברוך מזרן**, חוגג בכל שנה את יום־הולדתה של אמו ב־מיסעדה בתל־אביב. השבוע אחרי שכבר הזמין מקום ב־מיסעדה והתכונן להוציא את אימו לשם, היה עליו לשבת ב־פגישות עם מנהלי־מחלקות ב־בית־החולים שיבא על הקיצו־צים בסגל בית־החולים. הפגי־שות נתאחרו וכאשר הגיעה שעת ערב מאוחרת, ראתה האם כי בנה בושש לבוא, טילפנה אליו והזמינה אותו אליה לארו־חה חגיגית. למזלו של מידן קנתה אשתו, **מיכאלה**, מתנה לחמתה — תיק עור, וכך הגי־עו השניים בשעת לילה מאו־חרת לארוחה.

■ עורך־דין בא למישרדו של התובע **אברהם ענד־שטיין** ואמר כי מרשו, הנאשם בתיק־סמים, מבקש לנסוע ל־חוץ־לארץ, ולכן רוצה שישחר־רו את דרכונו. לנדשטיין חייך ואמר: „אני חושש מאד ש־מרשך יגיע רק עד רמלה, ולא יצליח להגיע עד לוד."

■ הפרקליט **אריה צ'ר־טוק** טוען, כי אשתו אוהבת מאד שירה. הכיצד? „כל בוקר היא אומרת לי: „מותק, בוא תשיר לי משהו. אז אני משאיר לה כמה מאות לירות, והיא מרוצה."

■ כאשר דיברו השבוע בבית־המישפט על חידוש מיש־פטו של **שלום זיסמן**, הדוק־טורנט שנאשם ברצח פרוצה ושנמצא בלתי־שפוי בדעתו, סיפר התובע **סברין** („עוזי") **שראבר** מעשה שהיה. נאשם בשם **יוסי לוי** נמצא בלתי־שפוי בדעתו. הוא הודה בבי־צוע רצח של הומוסכסואל. כא־שר חקרה אותו המישטרה ב־קשר לרצח נוסף, הכחיש כי היה לו קשר אליו. סניגורו, ש־ביקרו בבית־הסוהר, אמר לו: „אם ישאלו אותך על רצח כל־שהו, החל ברצח **חיים ארלו־זורוב**, תודה בכולם, זה לטוב־תך!" כאשר הלך לו הסניגור, פנה הנאשם אל שוטר שעמד בקירבת מקום ואמר לו: „ראית איזה עורך־דין יש לי? הטמבל הזה מציע להודות ברצח אר־לוזורוב! איך אפשר לרצוח רחוב?"

■ בין היצירות שניגנה השבוע הפסנתרנית **פנינה זלצמן** בליווי התיזמורת ה־סימפונית של ירושלים, היתה יצירתו של **מרק לברי**, את הקונצ'רטו לפסנתר ולתיזמורת הקדיש המחבר לפסנתרנית. הוא כתב אותו בשנת 1946. לברי, שלא סיים את כתיבת היצירה כמה ימים לפני קונצרט־הבכור־רה, ביקש מפנינה שתבוא אליו לקחת את הדפים האחרונים. כאשר זו יצאה מן הבית בתל־אביב בשעת העוצר לעבר בי־תו, עצרוה חיילי חטיבת הכלנ־יות, ורק אחרי ששיכנעה אותם כי היא הולכת בענייני מוסיקה, ליוו אותה לבית המלחין. גם שם חשדו החיילים הבריטיים כי הניירות שקיבלה הם סו־דיים, ואחרי מאמץ ושיכנוע ליוו אותה בחזרה לביתה.

■ במהלך מישפטם של הדיילת **מיכל אדר** וקברניט אל־על **עקיבא פרסמן**, הת־ברר לשופט **מנחם אילן**, ש־המישטרה כלאה באותו תא־מעצר את מיכל ואת אשתו של הקברניט, **דינה פרסמן**. אילן החוויר, לא יכול היה לעצור בעד כעסו ופלט: „זו חזירות!" רק אחרי שגרגע ביקש למחוק את ההערה שלו מהפרוטוקול.

■ ביום שבו נפטרה **חנה רובינא** ישבה קבוצת עיתונ־אים ותיקים במיזנון בית סוקו־לוב, העלתה זיכרונות ושוחחה על זיקנה ומוות. ביניהם היו כתב הארץ **שימעון סאמט**, כתב מעריב לשעבר ומנהל הבימה לשעבר **גבריאל ציפ־רוני**, הפיזמונאי **דידי מנוסי**, העיתונאית **עדה הוז** והסופר **שלמה שבא**. מנוסי סיפר, כי כאשר נפטר **אלכסנדר פן**, אהובה של רובינא ואביה של **אילנה**, כתב שיר־הספד ביום ההלווייה. למחרת צילצה אליו רובינא והודתה לו על מה שכתב. היא גם אמרה לו, כי ראתה אותו בהלווייה והוסיפה בצער: „כמה חבל שפן לא חי, אחרת היה יכול לראות כמה הרבה ידידים באו להלווייה שלו!"

■ העיתונאית עדה הוז סיפרה כי לפני כמה שנים היו **חנה רובינא**, פרופסור **דויד שר** והיא עצמה בין חברי ועדת־השופטים לבחירת „אם השנה" בתל־אביב. שלושתם יצאו לבקר בבתי המועמדות. הם ביקרו בבית מישפחה דתית, בעלת חמישה ילדים והתפעלו מיעילות תיפקודה של האשה־האם. בני־הזוג התרגשו מאד מן הכבוד, והעובדה כי שחק־נית כרובינא טרחה לבוא לבי־תם. כשיצאו מן הדירה המצוח־צחת אמרה רובינא לעדה: „את יודעת, אני מעולם לא קינאתי בשום אדם. אבל כשאני רואה כל־כך הרבה ילדים בבית אחד, ואני חושבת כי יכלו ל־היות לי מאיות (מאיה היא נכד־תה היחידה, בתה של אילנה), אני מקנאה באם הזו."

■ שימעון סאמט סיפר כי כאשר ראיין את **יהודית הר־רי**, אמו של חברי־הכנסת ה־מנוח **יזהר הררי**, כשנה לפני פטירתה, ביקשה ממנו מאד ש־לא יציין את גילה. ואומנם, היא היחידה מכל מרואייניו בסידרה איפה הם היום, שלא צויין גי־לה.

■ באותה הזדמנות ביקש דידי, בן ה־52, מסאמט בן ה־72, שיבטיח לו לכתוב עליו ב־מדורו, כשהוא, דידי, יגיע ל־גיל 80.

■ עדה סיפרה עוד כי בביקור שערכה במוסד משען ברעננה, שבו אושפזה רובינא באחרית ימיה, ובו מאושפזים גם המשורר **אורי צבי גרינ־ברג** והצייר **נחום גוטמן**, סיפרה לה אחות במקום, כי ה־שניים אינם משוחחים איש עם רעהו, מכיוון שאינם מזהים זה את זה. הגיב **שלמה שבא**: „גם אילו היו מזהים אחד את השני, הם לא היו מדברים ביני־הם!"

■ א־פרופו מוות. סיפר גבריאל ציפרוני שלפני שנים רבות, כשנסע בדרך־בורמה מ־ירושלים לתל־אביב, פגש ב־אחת הפעמים את יושב־ראש חברה קדישא, **יוסף מגיר**, שמכוניתו התקלקלה באמצע ה־דרך. ציפרוני הציע להסיעו ל־תל־אביב. שאל אותו מגיד: „אתה מוכר לי, מניין אני מכי־רך?" השיב לו ציפרוני: „הרי אני קבור אצלך בנחלת יצחק!"

■ איש הרדיו, **שמואל** („שמוליק") **רוזן**, סיפר ברשת א', כי בראשית שנות ה־'40 היה ממונה על עריכת השיחות בעברית והתאמתן לשידור. יום אחד הוזמן לערוך סידרת־שי־חות של מיג'ור יהודי בריטי בשם **אוברי איבן**. חייך שמו־ליק: „היום אין חבר־הכנסת אבא אבן זקוק לעריכה ולשי־פוץ — לא בעברית, לא באנג־לית ולא בערבית, בצרפתית או בספרדית."

■ עורך תוכנית הרדיו הצ־לצול השלישי, **יובל מס־קין**, נאלץ לראשונה בקאריירה שלו לסגור את המיקרופון ב־אמצע שידור. הדבר קרה כש־המחזאי **יוסף מזנדי** הוזמן ל־שידור וניהל דו־שיח צרחני עם **שמואל עומר**, מנהל תיאט־רון הבימה, על אי־הצגת מחזהו. מונדי תקף את עומר ואת **יוסי יזרעאלי**, מנהלו האמנותי של התיאטרון לשעבר, שלא היה במקום, ודרש להציג את המחזה שלו באולם הקטן ולא בבימ־תף, כפי שהציע עומר. כשהת־חיל מונדי לקלל את עומר ו־לצעוק עליו, סגר מסקין את המיקרופון.

■ הזמרת **יפה ירקוני** עסוקה מאד בימים אלה — אך לא בהופעות. בתה, **אורית שוחט**, ילדה בת, בחודש ה־שמיני להריונה. אחרי הלידה עברה אורית להתגורר בבית אמה, שם חיכה לה חדר מיוחד עם ערסל, תיתולים וכל הדרוש לתינוקות. יפה כבר מומחית ב־עניין תינוקות, מאז לידת שני נכדיה הקודמים, **אבישי** ו־**שלומית**, שתיהן בנות בתה הבכורה, **תמי צרפתי**. בעלה של יפה, **שייקה ירקוני**, שמע את הבשורה בפאריס ו־מגיע השבוע ארצה לכבוד ה־מאורע המשמח. **יגאל שוחט**, בעלה של אורית, הטייס שנשבה על־ידי המצרים, והוחזר ארצה לאחר עשרה ימים אחרי קטיעת רגלו, הפך ביתתיים רופא ונכח בלידה.

■ ביום השישי שעבר עלו קפה כסית יותר מתמיד. הצייר **אורי ליפשיץ** ערך מסיבת יום־הולדת ל**עדה**, אשתו בת ה־33. חבורה גדולה של אמנים הצטופפה סביב שולחן ארוך, והיין והשמפניה זרמו בשפע.

■ כאשר התחממה האווירה, ואורי החל מרקד על שולחנות בית־הקפה, עלתה לפתע על ה־שולחן צעירה בעלת תלתלים ג'ינג'יים, **מרגרט הראל**, ה־מגדירה את עצמה כ„שחקנית ומשוררת", ורקדה על השולחן לקול שירת החוגגים. תוך כדי ריקוד הוריד ממנה אורי ליפ־שיץ את בגדיה, והיא נשארה מעורטלת עד למותניים. רק **משה אישי־כסית** הצליח ל־הוריד את הצעירה והכריח את החוגגים להירגע, בעיקר משום שעוברים ושבים ברחוב דיזנ־גוף עצרו ליד כסית ולא רצו להפסיד את החגיגה.

כאשר נשאל אורי איזו מתנה הביא לאשתו השיב: „הבאתי לה שלושה ילדים, זה לא מס־פיק?"

ניר גל

הזמרת חזרה זה עתה מסיור־הופעות בפאריס. באחת המסיבות בעיר־האורות פגשה בזמרת הישראלית ריקה זראי ובבעל הסלון האופנתי „לה־אוטל" בפאריס, ג'ו לואי דה־בושרון. ריקה חשמיעה לנירה, באותה הזדמנות, את תקליטה האחרון בשפת הצרפתית. באחד משיריה שירבבה מישפט בעברית: „הו, כמה אני בודדה!" התנצלה ריקה: „זה בא לי פיתאום!"

יגאל בשן

הזמר ומוטי גילעדי החקיין מופיעים מדי ערב בחיפה. עם סיום הופעתם עוצרים חשניים במאפיה של גמליאל, שם הם קונים בייגלך טריים. מדי לילה מצלם אותם בעל־המאפייה. „אני תמיד פוחד שהתמונות לא תצלח־נה, ולכן אני מצלם אותם בכל פעם שהם נכנסים אלי," הסביר.

לציון 35 שנות "פיאט" בישראל:

קנה פיאט סכשיו

במבצע מיוחד לתקופה מוגבלת לפי

$1=35.28* ל"י

ושלם עד-40,000 ל"י פחות!

במבצע מיוחד לכל דגמי "פיאט" מן המלאי הקיים, תוכל לקנות מכונית בתנאים חסרי תקדים: המחיר מוקפא לפי שער של 35.28 ל"י=1 דולר, בהתאם למחירון החברה מחודש דצמבר 1979! נצל את ההזדמנות וקנה עכשיו דגם 80 במחיר מפתיע.

אתה יכול לחסוך בין 16,000 – 40,000 ל"י בהתאם לדגם שתקנה.
לבחירתך שפע דגמים אמינים וחסכוניים לפי מיטב מסורת "פיאט" וחלקי חילוף מקוריים זולים ביותר.
המחירים נמוכים ללא תחרות. לדוגמא:

הקניה הטובה ביותר 1980

פיאט 127 (2 דלתות) החל מ-337,904 ל"י
פיאט 127 (4 דלתות) החל מ-362,488 ל"י

המחיר כולל רישוי ומיכל דלק מלא!

בוא עוד היום לאחד מסוכני "פיאט" המורשים ותקבל פרטים נוספים:

- **תל-אביב:** סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ, רח' יצחק שדה 30, טל. 03-339777
- חיפה: מוסמך, דרך יפו 146, טל. 04-523676, 529041
- באר-שבע: ש.ח.ן., רח' הדסה 46, טל. 057-74040
- רמת-גן: פיאט רמת-גן, רח' ז'בוטינסקי 30, טל. 03-719736
- רחובות: בוקסר את לרנר, רח' הרצל 208, טל. 054-52823
- אילת: פיאט אילת, אזור התעשיה הישן, טל. 059-3945
- חדרה: קריצמן, אזור התעשיה, טל. 063-32606
- נהריה: וינסקוביץ, רח' הרצל 86, טל. 04-925419
- ירושלים: גולדין, רח' שלומציון המלכה 7, טל. 02-222231
- פתח-תקוה: שולרוף, רח' בר-כוכבא 15. טל. 03-907410
- אשקלון: רכב אשקלון, בית פאר, טל. 051-24774
- נתניה: דרכי שרון, רח' הרצל 44, טל. 053-23453
- עפולה: רכב הוד, רח' קהילת ציון 54, טל. 065-91480
- נצרת: פריד דהאר, איזור התעשיה, טל. 065-55266
- קרית-שמונה: מוסך החולה, אזור תעשייה, טל. 067-40574

נהג בתבונה-נהג ב"פיאט" FIAT

2 שנות אחריות Fiat 80

★ בהתאם למחירון החברה מחודש דצמבר 1979

האחריות כפופה לתנאים בפנקסי האחריות.

הזדרז! מספר המכוניות במבצע מוגבל.

אדמון

הגירסה של סגן ראש ממשלת מצריים היא אמינה -

ויש בה אזהרה חמורה ביותר!

תוהמי ונעות

כל העניינים החשובים נקבעו לפני שאנוור אל־סאדאת הדהים את העולם בהכרזתו על נכונותו לבוא לירושלים. שום דבר לא הושאר למיקרה.

רק אחרי שנשיא מצריים השתכנע לחלוטין, כי ישראל אכן תחזיר לו את כל חצי־האי סיני, עד למילימטר האחרון של הגבול הבינלאומי, נאות לצאת ליוזמתו עוצרת־הנשימה.

■ ■ ■

מדוע כך? חשוב לדעת זאת? מפני שיש לזה השלכה ישירה על עתיד היחסים בין ישראל ואש"ף.

שואלים אצלנו: מדוע אין יאסר ערפאת עושה מה שעשה אל־סאדאת? מדוע אינו נוקט יוזמה דרמתית? מדוע אינו מכיר בישראל, ומכריז על נכונותו לחיות עימה בשלום, תוך תיקווה שישראל תיכנס עימו אז למשא־ומתן?

התשובה היא: גם אל־סאדאת לא עשה כך.

הנשיא המצרי בא רק אחרי שהובטח לו, כי יקבל את כל שטחיו הכבושים בחזרה. אם רוצים כי עראפאת יחזור על תרגיל זה, יש להבטיח לו מראש, כי ישראל תסכים לכינון מדינה פלסטינית בכל השטחים של הגדה המערבית ורצועת עזה.

לפני שייעשה המעשה הראשון בכיוון זה מצד הפלסטינים (וגם מצד ממשלת־ישראל, כמובן) צריך להתנהל משא־ומתן מראש, נוסח דיין־תוהמי, בין שליחיהם של ראש ממשלת־ישראל ויושב־ראש אש"ף. ראשי אש"ף רמזו לא פעם שהם מצפים לכך (אני עצמי שימשתי פעם כמכשיר להעברת רמז כזה).

זהו הלקח הראשון הנובע מגישור דיין—תוהמי, וכדאי לזכור היטב.

■ ■ ■

הלקח השני של מילחמת־הגילויים בין דיין־תוהמי גוגע לגורל ירושלים והבעייה הפלסטינית.

בלקח זה טמונה אזהרה חמורה ביותר.

מסתבר, כי לא דובר באותן פגישות סודיות רק על החזית הישראלית־מצרית, אלא גם על החזית הישראלית־פלסטינית, או הישראלית־ירדנית.

אל־תוהמי טוען, בווריאציות שונות, כי משה דיין הציע אז להחזיר את ירושלים המיזרחית לריבונות ערבית. לפי הגירסה האחרונה, אמר דיין לאל־תוהמי, כי ירושלים הערבית תהפוך „ואתיקאן מוסלמי". תחילה יונף עליה דגל ירדני, ולאחר מכן דגל של יחידה מדינית נפרדת, כמו מדינת־הוואתיקאן.

(מדינת־הוואתיקאן היא שכונה אחת ברומא, המוכרת במישפט־העמים כמדינה ריבונית נפרדת לחלוטין. הריבון הוא האפיפיור הקאתולי.)

לא הייתי מזלזל בהצהרותיו של חסן אל־תוהמי, סגן ראש ממשלת־מצריים ואיש־אמונו של הנשיא אנוור אל־סאדאת.

נכון, בקאהיר נאמר שהוא מדבר „בשמו הפרטי" בילבד. שהוא מבטא אך ורק את דיעותיו הפרטיות. שאין הוא משקף בשום צורה שהיא את גישתו של הנשיא אל־סאדאת.

הכל טוב ויפה. אך כראי מאד־מאד לשים לב לדברים של האיש.

ולא רק מפני שהוא אישיות רמת־דרג, שמילאה תפקיד מרכזי בגיבוש יוזמתו ההיסטורית של הנשיא המצרי.

אלא גם מפני שהוא מבטא עולם של רגשות והשקפות שהפך נחלת רבים במצריים — והעשוי להפוך נחלת מצריים כולה.

■ ■ ■

את"תוהמי התרגז על גילויין של משה דיין, שנכללו בסיפרם של כמה עיתונאים ישראליים.

„גילויים" ו„הדלפות" מסוג זה הם מחלה ישראלית נפוצה, כמו השפעת. כל פוליטיקאי המבקש לזכות בפירסום ובפופולריות לוקח לו עיתונאי, מדליף לו גילויים מרעישים וסלקטיביים (תוך השמטת הדברים שאינם נוחים לו, ואף תוך סילוף התמונה כולה). זה מתפרסם בצהרונים ובסיפרונים, והכל מרוצין.

אלא שהכתבות והספרים מוצאים את דרכם, במהירות מפליאה, אל מעבר לגבול. ושם הם עלולים להרגיז מאד את בעלי־שיחו לשעבר של המדליף.

שחרי הגילויים מציגים את המדליף כגאון מזהיר, חזק כארי וערום כשועל, ואילו בעל־שיחו נראה כי אסקופה נדרסת, ותרנית וחלושה.

מכיוון שאיש אינו אוהב להיראות כך בעיני עם ועדה, ובייחוד לא בעיני עמו שלו ועדתו שלו, צפויה תגובה נמרצת, בצורת גילויים והדלפות נגדיים, המראים את המדליף המקורי כשקרן, כעלובנפש וכוותרן.

וכך אכן נראה משה דיין בגילויו של חסן אל־תוהמי.

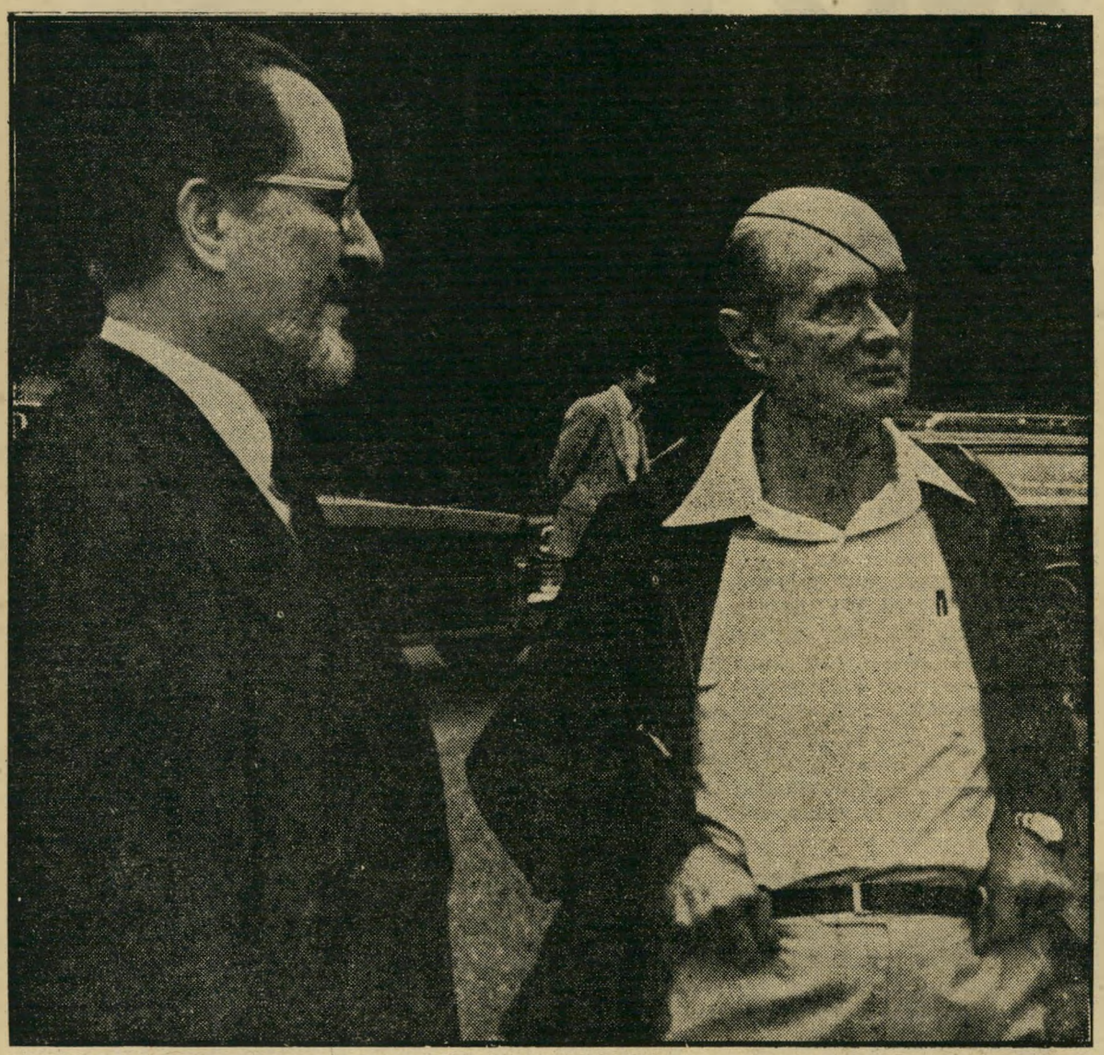
■ ■ ■

מילחמת־הגילויים של דיין ואל־תוהמי יש לפחות תוצאה חיובית אחת. היא מאפשרת לנו להבין מה התרחש באותן שתי פגישות גורליות, שקיימו השניים בקיץ ובסתיו 1977, בחודשים שקדמו לביקור אל־סאדאת בירושלים.

ברור כי לגבי החזית הישראלית־מצרית ניתנו התחייבויות ברורות וחד־משמעיות. מצריים הודיעה, בפי אל־תוהמי, שהיא מוכנה לשלום עם ישראל, תמורת החזרת כל השטח המצרי. ישראל הודיעה, בפי דיין, שהיא מוכנה להחזיר את כל סיני תמורת שלום. לפי גירסת אל־תוהמי, אף דובר בפירוש על פירוק שני שדות־התעופה הענקיים של חיל־האויר, אשר דיין ניסה להצילם מידי המצרים. על דעת הנשיא אל־סאדאת הציע אל־תוהמי לדיין, לדבריו, שהישראלים „פוצצו את השדות ויקחו עימם את שיברי־הבטון הביתה."

גילויים אלה מספקים לנו שיעור מעשי בפוליטיקה — שיעור שיש ללמוד אותו היטב.

אנוור אל־סאדאת לא בא לארץ מפני שקם בבוקר אחד והחליט שזהו זה, צריכים לעשות שלום. הוא לא חירף את נפשו מתוך תיקווה מעורפלת שגם מנחם בגין ייתבך באכסטאזה של שלום. זאת לא היתה פנטזיה ערבית. בקיצור, זה לא היה הימור.

משה דיין וחסן אל־תוהמי: איזה דגל מעל להר־הבית?

חוץ מזה הציע דיין, לפי גירסת אל־תוהמי, לכונן קונפדרציה של ירדן והגדה המערבית.

מן הצד הישראלי מוכחשים הדברים האלה — אם בפה מלא, אם בחצי־פה.

אני נוטה להאמין לגירסת אל־תוהמי.

מדוע? מפני שהדברים עולים בקנה אחד עם הרעיונות שהשמיע דיין במרוצת השנים.

זמן קצר אחרי מילחמת ששת־הימים, לפני שהגל הלאומני המטורף הציף את המדינה, הציע דיין להניף דגל ערבי מעל להר־הבית, תמורת הסכמתם של הערבים לסיפוח שאר חלקי ירושלים לישראל.

הרעיונות בדבר פדרציה בין ירדן והגדה־המערבית הושמעו אף הם על־ידי דיין

(המשך בעמוד 40)

דו"ח על התופעה המדאיגה את העובדת: התפשטותה של אופנת

סמים בקיבוץ

קצין המישטרה המתין עד שהסערה תשכך, ואז שלף מכיסו דף־נייר וקרא רשימה של 30 בני מעגן־מיכאל, שבידי המישטרה ראיות לכך שהם צרכני ומעשני סמים.

הוא לא חידש דבר לחברי הקיבוץ. הם ידעו על כך. החידוש היחידי היה, שהסוד הקיבוצי דלף.

הקיבוץ הזמין מישטרה

ל ש אוזי מיספר מועט של קיבוצים שבהם לא התגלה חשיש. קצין־מישטרה מיסגרת החברתית שלהם ויזמו חקירה מישטרתית. המישטרה נכנסה למשק, ולא ביצעה מעצרים. כמה מבני־המשק נלקחו לחקירה.

המימצאים שנאספו במישטרה היו מדהימים. צעירים בני 16 ומבוגרים בשנות השלושים שלהם משתמשים בסמים. אולם חקירת המישטרה ומאמצי ההסברה של שוטרים ואנשי־רפואה, יחד עם מאמצי הקיבוץ עצמו, עזרו. קיבוץ כפר־מנחם כבר התגבר על מגיפת עישון הסמים. עוד יש, כמובן, שמדי פעם מעשנים חשיש, אולם החברה, גם החברה הצעירה, מוקיעה אותם. לעומת קיבוץ כפר־מנחם, החליטו חברי קיבוץ אחר של השומר־הצעיר — ידרכי מרדכי — לנסות ולפתור את בעיית הסמים שלהם בעצמם. קיבוץ זה, הקרוי על שם מפקד מרד גטו־וארשה, מרדכי אנילביץ, שטוף בסמים. רבים נגועים בכך. ראשי הקיבוץ, הנמצא על כביש אשקלון־עזה, החלו בפעילות הסברתית ובהטלת עונשים על חברי־קיבוץ ובני־קיבוץ שנתפסו כשברשותם חשיש. אולם פעילות זו לא הועילה וועדת־הסמים שהקים המשק הרימה ידיה בכניעה. המצב כה החמיר, עד שחברי־הקיבוץ דנים, בימים אלה, בכוונה לסגור את המוסד החינוכי. אולם גם בידרכי מרדכי יודעים, שצעדים פשוטים כאלה לא יעזרו להתגבר על נגע הסמים.

גם כתבי אישום

ה מישטרה חסרת־אונים בכל הנוגע לסמים בקיבוצים. פעמים רבות מוזמנת המישטרה לקיבוצים, על־ידי מזכיר־המשק בכיר, העוסק בין היתר גם בנושא זה אמר השבוע: „אין כימעט קיבוץ בארץ שבו לא מעשנים, לפחות חשיש. אבל למישטרה אין כימעט דרך להגיע אל בני־המשק המעשנים." דובר מישטרת ישראל, העיתונאי סגן־ניצב אריה ארד, נמנע מלהפגיש את העולם הזה עם אנשי־מישטרה העוסקים בעניין הסמים בקיבוצים.

הסביר אחד: „אנו עוסקים כעת בחקירה רצינית מאד של נושא זה. לא הייתי רוצה לירות מן המותן. כשתסתיים החקירה, נהיה מוכנים למסור את העובדות המלאות."

אולם רק מעט מאד קיבוצניקים מוכנים להודות, כי אצלם במשק מעשנים סמים. בדרך כלל משתדלים הקיבוצים להרחיק את המישטרה משערי המשק ולנסות לפתור את הבעיה בכוחות עצמם. „זה לא עניין של המישטרה," הם אומרים. קיבוץ יוצא מן הכלל מבחינה זו הוא קיבוץ כפר־מנחם, אף הוא של השומר־הצעיר, השוכן כשמונה קילומטרים מקריית־מלאכי. חברי־המשק הבינו, כי העישון הפך למגיפה של ממש. הם חששו לגורל הבנים ולגורל הקיבוץ. הוא מכר למתנדבים, והם לא שייכים אלינו. אם הוא לא היה מוכר להם, מישהו אחר היה מוכר להם."

יתכן כי הסלחנות של חברי יחיעם היא פתח להתדרדרות מסוכנת. הביקור הבא של האסקורטים המישטרתיים ביחיעם, הבריא עמו גילוי נוסף. הדעה שקיבוצניקים מעשנים רק סמים קלים, כחשיש ומריחואנה בילבד, התבדתה. חבר משק, חייל בשרות־סדיר, נתפס כשברשותו אמפולות של מורפיום. בחקירתו הודה כי גנב את המורפיום מן המרפאה הצבאית ביחידה שבה שרת, וכי התכוון למכור אותו לחברי־משק צעירים.

גם אותו חייל, ששוחרר בינתיים מצה"ל, הוא חבר בקיבוץ יחיעם.

אומרת מי שהיתה בת כיתתו: „אסור להזכיר לו את ה„מיקרה"."

תופעת עישון הסמים הפכה מכת הקיבוצים. אנשי־מישטרה מאמינים, כי אין כימעט קיבוץ שבו אין מעשנים סמים. במרבית הקיבוצים, בעיקר של השומר־הצעיר, הוקמו ועדות־סמים, הנעזרות בפסיכולוגים ובמומחים אחרים, כדי לנסות ולשחרר את הקיבוץ מהנגע המאיים.

הוועדות הוקמו באותם קיבוצים, שבהם הכירו חברי־המשק בכך שהשימוש בסמים הפך תופעה, ושוב אינו בחזקת מיקרה חד־פעמי, או לכל־היותר מיקרים בודדים. יש קיבוצים שבהם יודעים חברי־המשק המבוגרים כי בחדרי־הנוער מעשנים סמים, אך עדיין לא הסכימו להכיר בעובדה שהקיבוץ שלהם נגוע.

לפני כמה חודשים הופיע קצין־מישטרה בכיר באסיפת־החברים בקיבוץ מעגן־מיכאל. הקיבוץ, השוכן על כביש חיפה—תל־אביב, ידוע כאחד המשקים העשירים והמבוססים ביותר, שהוציא מקירבו אישים ידועים כאלוף (מיל') מאיר („זרו") זורע, לשעבר חבר־כנסת, וכמפקד חיל־הים לשעבר, נושא עיטור גיבור־ישראל, יחאי בן־נון.

קצין־המישטרה סיפר לחברי המשק, שעל־פי מקורות־מידע של המישטרה, בני הנוער במעגן־מיכאל מעשנים סמים. התגובות של חברי־המשק היו חריפות. „אצלנו לא מעשים סמים! הילדים שלנו לא כאלה!"

מקור שני: הצבא

ותיקי הקיבוצים רואים בשורות הצבאי של בני הקיבוצים את אחד המקורות למגיפה שפשתה בקיבוצים — מגיפת הסמים. צעירים החוזרים מהשורות הצבאי, שם נטלו סמים, מפיצים את נוהג עישון הסמים בין חבריהם במשק.

ש רוש מכוניות אסקורט לבנות נכנסו בשערי קיבוץ יחיעם בגליל־העליון־המערבי. חברי־המשק, שהבחינו בהן, ידעו כי המכוניות הן מכוניות־מישטרה מוסוות, וכי בתוכן יושבים שוטרים. אולם חברי־המשק לא היו מודאגים. הם חשבו, כי מגמת פני השוטרים היא לעבר חדרי־האוכל, שם מתנדבים מחוץ־לארץ. „עוד פעם העניין של הסמים," פלט אחד מהם.

אולם השוטרים לבושי האזרחית, שירדו מהמכוניות, לא פנו לעבר הצריפים שבהם גרו המתנדבים — אותם צעירים הבאים מחוץ־לארץ, לעבוד בקיבוץ ולתור בארץ. הם פנו ישר לעבר מיקבץ המיבנים שם התגוררו בני־המשק.

הפשיטה היתה מהירה. נראה היה כי למישטרה יש מידע מוקדם. היא ערכה חיפוש נרחב בחדריהם של צעירי קיבוץ יחיעם, ויצאה משם כשביידה שלל רב: סוליות חשיש, סיגריות מעורבות בחשיש, בקבוקים שבורים המשמשים לעישון זכמה צעירים בני 17 ו־18, בני־משק, ומי שבינתיים כבר התקבלו באופן רשמי כחברים בקיבוץ.

מרבית העצורים שוחררו כעבור כמה שעות, אחרי שנחקרו במישטרת נהריה. רק אחד, חבר־קיבוץ, נותר במעצר. על־פי המידע שהיה בידי המישטרה, היה אותו צעיר לא רק משתמש־בסמים אלא גם סוחר בהם. בעגת המישטרתית — „פושר".

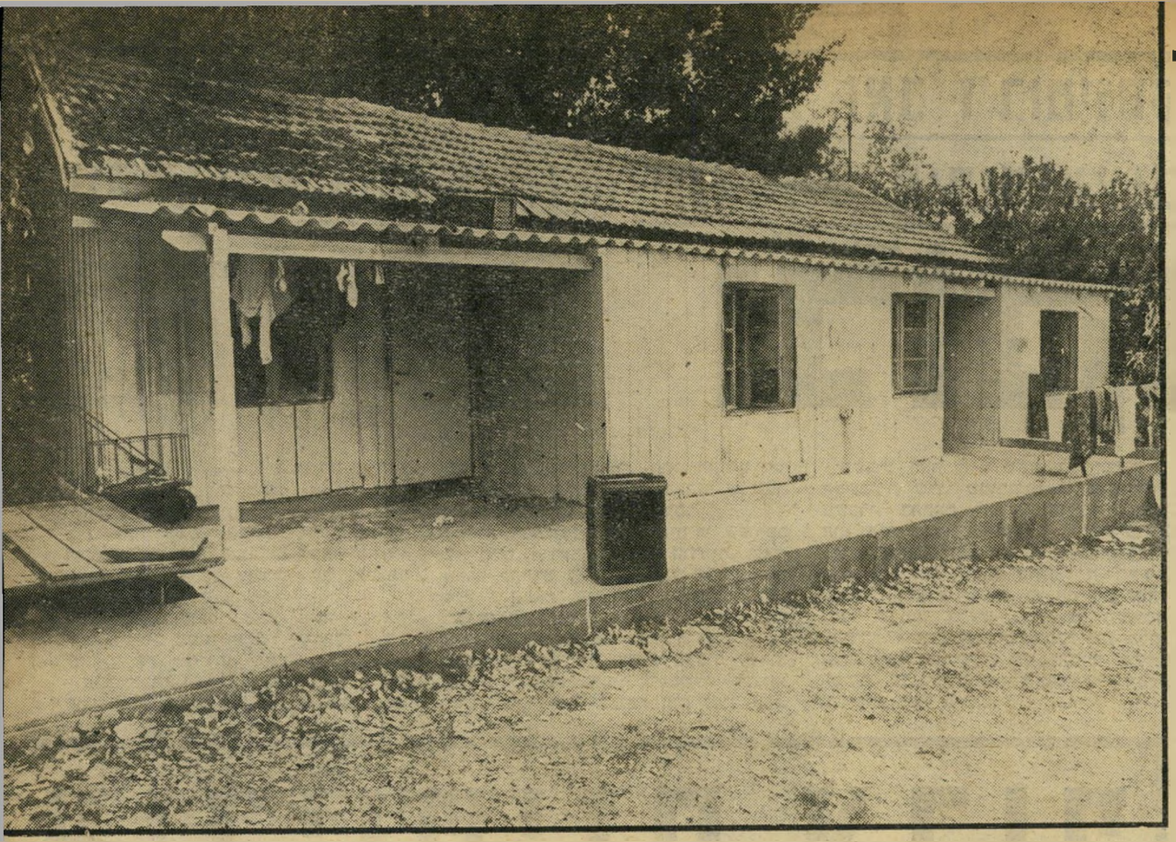
תחילה הכחיש אותו חבר־משק את הכל, אולם כאשר הובאו לפניו ראיות חזקות, הודה הקיבוצניק הצעיר באשמה.

הצעיר שעשה היסטוריה, כקיבוצניק הראשון שעסק בסחר־סמים, הוא כיום חבר מן־המניין בקיבוץ יחיעם. בעיני חברי־המשק, הוא בן המישפחה הגדולה של חברי הקיבוץ, ועל כן, גם אם הוא סורר, יש לגונן עליו.

גם סמים קשים

ס יפרה צעירה מיחיעם: „הוא לא נגע בחברי־המשק. הוא לא מכר לחברי־המשק. הם לא היו צריכים אותו. המחירים שלו גם היו יקרים מדי בשביל חברי־

ראשי ההתיישבות
הסמים במשקים

או בעלי תפקידים אחרים, כדי לעצור מתנדב שמצאו אצלו סמים, או כדי לערוך פשיטות אצל המתנדבים. חברי הקיבוצים חושבים, כי על־ידי סילוקם או מעצרם של מתנדבים מחוץ־לארץ, שברשותם נמצא סם, הם יצילו את בני־המשק מן הנגע.

רק לעיתים רחוקות מצליחה המישטרה לתפוס בני־קיבוצים המעשנים סמים. לעיתים, כאשר המישטרה עוצרת את המתנדבים, הם מספרים בחקירתם על עישון משותף עם בני־הקיבוץ, או על כך שקנו את הסם מבני־המשק. אז עורכת המישטרה חיפוש אצל אותם בני־משק, מוצאת סם ועוצרת אותם. או בא תור ההשתדלויות של ראש־הקיבוץ וראשי התנועה הקיבוצית. פעמים רבות נפטרים אלה ללא עונש, וגם כאשר מוגשים נגדם כתבי־אישום, מתגלים השופטים כרחמנים בכל הנוגע לבני־קיבוצים.

בעוד שבנושא הסמים מתבססת בדרך־כלל המישטרה על חומר מודיעיני, שמקורו במודיעים שתולים בתוך חבורת צרכנים או סוחרים, הרי שבקיבוצים אין כימעט אפשרות להחדיר מודיעים. לעיתים מצליחה המישטרה להחדיר מודיעים משלה אל שורות המתנדבים בתוך קיבוץ, אולם בדרך כלל קשה למתנדבים לחדור אל תוך חיי־הקיבוץ, גם אם הם אינם שוטרים מוסווים.

גם הקיבוץ
✶ של בן־אהרון

הֵמידע המגיע למישטרה על הקיבוצים הוא בדרך כלל מיקרי. המישטרה לוכדת סוחר סמים ומצליחה לשבור אותו, הוא מדווח לה על המיסחר שלו, ומציין גם גורמים בתוך קיבוצים הקונים ממנו סם. אז עורכת המישטרה פשיטה על אותו קיבוץ, ומגלה שהיא מוגבלת בתנועותיה בפשיטה על חדריהם של חברי־קיבוץ מסויימים, ששמם צויין על־ידי ה„פושר" שנלכד.

הסביר השבוע קצין־מישטרה: „אף שופט אחד לא יתן לנו צו־חיפוש בכל חדרי־הקיבוץ. יש איזו הילה סביב הקיבוצים, ואף אחד אינו רוצה לפגוע בהם. גם כאשר אנחנו מבקשים צו שמי, לגבי חברי קיבוץ מסויימים, מעקם השופט את אפו ונותן אותו רק אחרי שאנחנו מצליחים לשכנע אותו שהמידע הוא מבוסס ושהצלחת החיפוש מובטחת."

מקור אחר למידע מישטרתי הוא חבר־משק המטלפן למישטרה בעילום־שם. שלא כבכפר־מנחם, שם החליט הקיבוץ להביא את המישטרה, אין הקיבוצים אוהבים זרים הנכנסים לחיים הפרטיים שלהם. הקיבוצניקים אינם מוכנים לחשוף את העובדה, שביניהם מצויים צרכני־סמים. כך אירע בקיבוצו של יצחק בן־אהרון, מי שהיה מזכ"ל ההסתדרות, גיבעת־חיים־מאוחד.

המישטרה ערכה פשיטה על המשק, חיטטה בעזרת צווי־חיפוש בחדריהם של כמה צעירים ומצאה חשיש. המידע הגיע למישטרה באמצעות שיחת־טלפון של חבר־משק, שסירב להזדהות. הלה הסביר שמדיניות הקיבוץ — להסתיר את בעיית הסמים — היא, לדעתו, הרת־אסון, ולכן הוא מטלפן.

אחת הבעיות של צעירי הקיבוצים המעשנים סמים היא בעיית המימון. לקיבוצניקים אין בדרך־כלל כסף מזומן, והקיצבה השנתית שלהם אינה מספיקה לרכישת סמים, אפילו אם אלה הם סמים קלים. מילבד מקורות־חוץ, התגלו לאחרונה בקיבוצים תופעות שהתנועה הקיבוצית לא ידעה כמותן מעודה: גניבות של חברים מחברים.

באחד הקיבוצים בצפון הארץ נתפס חבר־משק שגנב מערכת סטריאופונית מחדרו של חבר־משק אחר. תחילה חשדו במתנדבים או באנשי־חוץ אולם לגמרי במיקרה נראה אותו חבר־משק על־ידי חבר קיבוצו, כשהוא מנסה למכור את המערכת בחנות בנהריה. המישטרה לא הוזעקה, והחבר נקרא לשיחה. הוא נשבר וסיפר כי רצה למכור את המערכת כדי לממן רכישת חשיש לו ולחבריו, וכי עוד כמה צעירים ידעו על הגניבה. אותו אדם הוא עדיין חבר הקיבוץ. החברים פשוט נועלים את דלתות חדריהם כאשר הם יוצאים.

מילבד התופעה של גניבה מחברים, ידוע התופעה של מימון קניית סמים על־ידי מכירת רכוש־המשק, בעיקר רכוש־חקלאי. כאשר חבר־משק נותן לפושר אשכול־בננות גדול תמורת אצבע חשיש, הוא מעלה את מחיר החשיש פי־כמה. אולם לצעירים בקיבוצים קל יותר להשיג אשכול בננות מכסף־מזומן, גם אם שוויו של האשכול עולה על מחיר החשיש.

להישמר ממישטרה
✶ ומעיתונות

לְאחרונה החלו גם התנועות הקיבוציות להתייחס לבעיית הסמים. הקיבוצניקים תולים את האשם במגיפת הסמים, בשני גורמים: המתנדבים מחוץ־לארץ והשרות הצבאי.

על המתנדבים מחוץ־לארץ קשה לוותר; זהו כוח־עבודה זול. ואילו השירות הצבאי הוא חלק מחיים.

שלוש התנועות הקיבוציות הקימו ועדת־סמים על־תנועתית, שפנתה לעזרת פסיכולוגים ומחנכים. בינתיים עוד אין מגע בין הוועדה לבין המישטרה, למרות שלדברי המישטרה יכולה זו לתרום הרבה כדי לבער את הנגע.

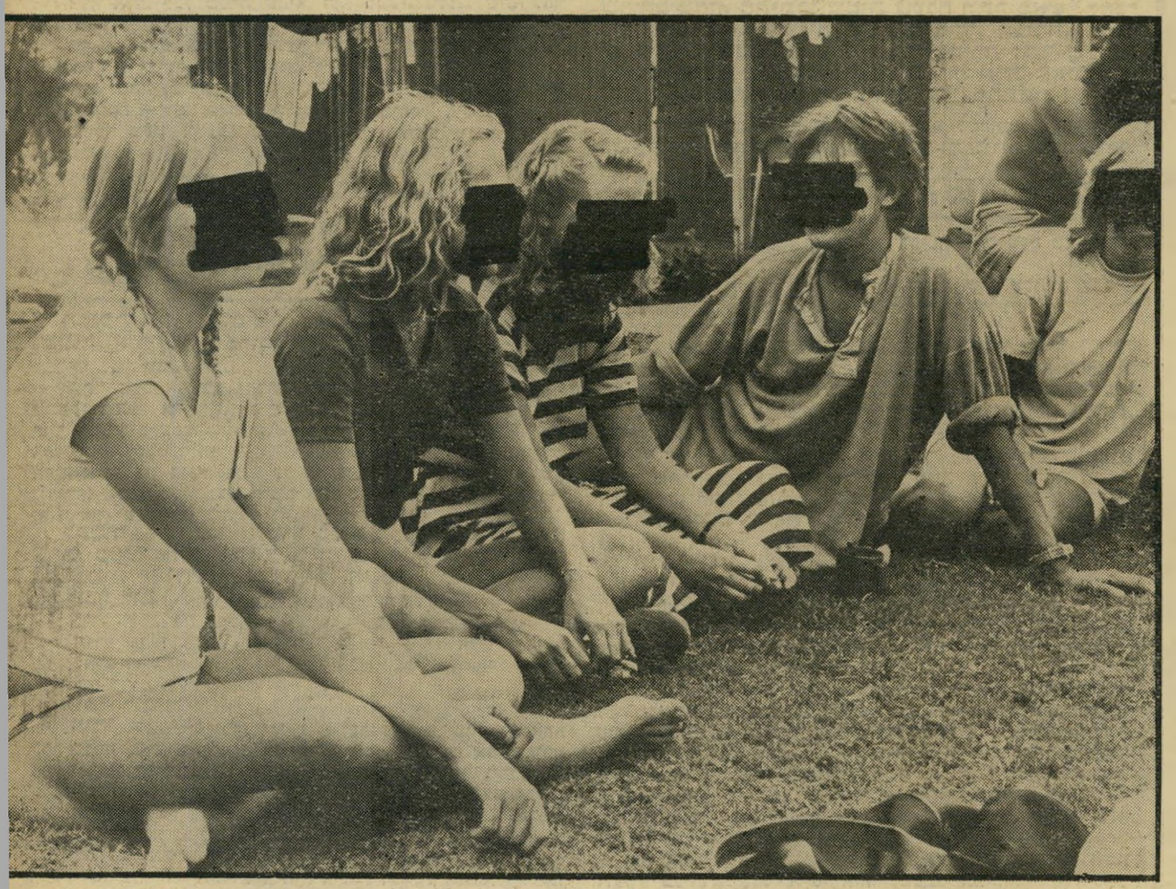
בימים אלה נערך מחקר על היקף הבעיה, שפרטיו ועצם קיומו נשמרים בסוד. על פי מימצאים ראשוניים, שנתקבלו מאנשי הקיבוצים, הפתוחים הרבה יותר לפני ועדה זו מאשר לפני גורמים חיצוניים, כמו מישטרה ועיתונות, ברור שהנגע הוא חמור ומקיף ביותר. פסיכולוגים נקראו כדי לנתח את התופעה של עישון סמים בקיבוצים.

חברי הוועדה איתרו כבר קיבוצים רבים, שבהם משתמשים בסמים, בעיקר בחשיש. מילבד הקיבוצים שכבר הוזכרו, גילו חברי הוועדה, כי קריית־שמונה מספקת סמים למישגב־עם, ונהריה מספקת סמים לאילת.

תגובות המישטרה, הקיבוצים המחנכים בלתהא חשניית בסידרה.

מקור אחד: המתנדבים

אֶת עיקר הנשון הסמים בקיבוצים תולים ראשי התנועה הקיבוצית והמחנכים שגוייסו להילחם בתופעה, במתנדבים מחוץ־לארץ. בכל פעם שהקיבוץ מזמין מישטרה כדי לגלות סמים, הוא עושה זאת כדי שיגלו סמים אצל המתנדבים. לדעת אנשי הקיבוצים, הסמים שהביאו המתנדבים, המתגוררים עדיין במרבית הקיבוצים בצריפי העץ הישנים שפעם היו חדרים של קיבוצניקים, הם הסיבה העיקרית לתופעה המסוכנת. אולם באחד הקיבוצים התגלתה תופעה הפוכה: בן־משק אשר שימש כסוחר סמים ומכר את הסמים שלו למתנדבים. **בתמונה למטה:** נראים מתנדבים באחד הקיבוצים כשהם יושבים ביחד על הדשא לפני צריף המגורים שלהם.

הכלב השחור והכלב הצהוב של זאב ז'בוטינסקי ✱ מה היתה המשכורת שלי בחודש ינואר ✱ סיפור עצוב על ח"כ תמים

לוקש ולוקשען

ח"כ משה קצב, איש תנועת החרות, הוא אדם תמים מאד.

לפני כמה שבועות, כאשר ייגאל הורביץ פתח במסע הגדול שלו להורדת השכר הריאלי של העובדים השכירים, הוא הציע שחברי־הכנסת יודיעו על נכונותם להוריד את שכרם ב־5%.

זה היה פופולרי מאד. איזה ישראלי אינו מתלהב מנכונותו של ישראלי אחר להוריד את שכרו?

חברי־הכנסת רגילים לעלות על סוסים פופולריים. על־כן יזם מישהו מהם עצומה ברוח שר־האוצר. הוא החתים את חברי־הכנסת על מיסמך שהצהיר על נכונותם לוותר על 5% משכרם.

הייתי, כמדומני, הח"כ היחידי שפירסם בו ביום הודעה הפוכה. הודעתי שאני מסרב בהחלט לוותר אף על אגורה אחת משכרי. הבאתי שני נימוקים לכך. ראשית, לא רציתי לשמש כלי בידי מישהו, כדי להכשיר את הקרקע להורדת שכרם של העובדים השכירים, בשעה שהממשלה, ושנית, לדעתי שכר חברי־הכנסת הוא נמוך מדי.

השבוע ראה ח"כ משה קצב בתלוש־המשכורת שלו, שמורידים לו 3000 ל"י משכרו, בהתאם להודעת־הוויתור שלו. הוא היה סקרן לדעת כמה חברי־כנסת נתנו הוראה דומה לניכוי משכרם. הוא נדהם להיווכח שהוא הח"כ היחיד שאכן נתן הוראה כזאת. כל הח"כים האחרים, שחתמו ברעש גדול על העצומה להורדת השכר, המשיכו לקבל את מלוא המשכורת. הם פשוט לא הודיעו לחשב הכנסת על החלטתם. הלוקש של זימרי והלוקשען של פינחס.

ברוב זעמו ואכזבתו, ביטל גם קצב את הוראתו.

סבורני שהציבור רשאי לדעת מהו שכר חברי־הכנסת. הנה הנתונים המלאים.

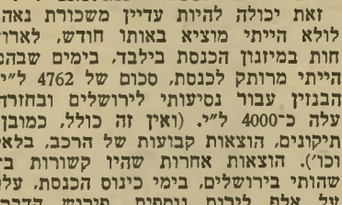
בתלוש־המשכורת שלי בחודש ינואר 1980 רשום כי שכר־היסוד שלי הוא 14,400 ל"י, תוספת היוקר 15,122.65 ל"י, והתוספות הנוספות 15,884.50 ל"י נוספות.

ח"כ קצב
תמים ב־5%

סך כל המשכורת ברוטו: 46,407.15 ל"י אך מסכום זה ירדו מס־ההכנסה והביטוח הלאומי. הנטו שנשאר: 25,374.15 ל"י.

זאת יכולה להיות עדיין משכורת נאה, לולא הייתי מוציא באותו חודש, לארוחות במיזנון הכנסת בילבד, בימים שבהם הייתי מרותק לכנסת, סכום של 4762 ל"י. הבנזין עבור נסיעותי לירושלים ובחזרה עלה כ־4000 ל"י. (ואין זה כולל, כמובן, תיקונים, הוצאות קבועות של הרכב, בלאי וכו'). הוצאות אחרות שהיו קשורות ב־שהותי בירושלים, בימי כינוס הכנסת, עלו על אלף לירות נוספות. פירוש הדבר, שההוצאות הישירות של עבודתי בכנסת הגיעו לכ־10 אלפים לירות — ומהמשכורת היפה נשאר שכר־נטו אמיתי של כ־15 אלף לירות. וזה כבר קצת מצחיק. אינני מקבל כל משכורת אחרת — הן מפני שזה אסור לפי החוק, והן מפני שזה נראה לי בלתי־מוצדק.

המשכורת יכלה להיות הרבה יותר גבוהה, לולא נסעתי כלל לכנסת, כפי שעושים ח"כים רבים למדי. לולא עבדתי תמורת המשכורת, הייתי חוסך 10 אלפים לירות, מבלי שזה היה מוריד לירה מהשכר.

נראה כי ח"כ ז'ק אמיר הגיע למסקנות דומות. השבוע הפיץ בכנסת חוזר פרטי, שבו קבע כי שכר חברי־הכנסת נשחק בשנה האחרונה ב־68%.

הח"כים אינם רוצים לדבר על כך, מפני שנדמה להם שאין זה פופולרי. השאלה היא אם הצביעות היא מידה יפה יותר.

אידיוטיזם צרוף

להלן חדברים שאמר ח"כ אורי אבנרי בוויכוח על מאורעות חברון.

רצח אדם, לכל מטרה שהיא, הוא מעשה נתעב, שיש להוקיעו בכל לשון של הוקעה ובינוי.

אך גם רצח אדם, המעורר בלב רגשות של זעם ושאיפה לנקמה, אינו צריך להוביל לעשיית מעשי־איוולת.

הנה, מה שמוצע, בפאתוס ובהתלהבות, תוך ניצול רגשות הזעם והנקם — הוא מעשה־איוולת מאין כמוהו.

בשעה מעין זו נכונים דברי חז"ל: איזהו גיבור, הכובש את יצרו.

כמו תמיד במיקרים אלה, מוטלת עלינו המשימה הבלתי־פופולרית להשמיע את קול ההגיון מול ליבוי־היצרים, לומר דברים שקולים כשהלב זועק.

פסוקו של ז'בוטינסקי

הכנסת יהודים לבתים בחברון היא מעשה איוולת ושטות, אידיוטיזם צרוף.

יש לכך שני טעמים:

את הטעם הראשון, אדוני ראש־הממשלה, הביא זאב ז'בוטינסקי בספרו שימשון. יש בו פסוק שנחרת בזיכרוני מילדות. אחד הגיבורים בספר אומר: „טוב אשר תשבו ימים מיספר בין הפלישתים. שכנינו הם ועלינו לדעת איש את רעהו — אז לא תהיה איבה בין בני־האדם." על כך ענה זאב ז'בוטינסקי בלשון גיבורו: „כלב שחור וכלב צהוב אינם ניצים, כל עוד איש בעדרי יחנה. אך יפגשו זה בזה — יתגלע הריב."

לאמור: עירבוב אנשים כני עמים שונים בשכונה אחת, בעיר אחת, ואף במדינה אחת — הרי זה מתכון בטוח למיחמצה וסיכסוך אינסופי.

יוסף רום: אתה נשמע כמו האפרטהייד בדרום־אפריקה.

אורי אבנרי: אילו היית מתעמק בנושא, חבר־הכנסת רום, היית יודע שהאפרטהייד הוא בדיוק ההיפך — לא חיים עצמאים לחוד, אלא דו־קיום כפוי בין כובש לנכבש, בין פועל שחור מנוצל ובין בוס לבן מנצל.

יוסף רום: אל תסתבך.

אורי אבנרי: כל שכנות קרובה היא מסוכנת. על־אחת כמה וכמה כאשר מדובר באנשים קנאים, הנושאים את בשורת ארץ־ישראל השלמה והיהודית — כלומר, בשורה של גירוש.

דברי־הבל שמענו מפיהם על „שכנות טובה". לא פעם הביאה לנו הטלוויזיה את דבריהם של אנשי קריית־ארבע על „השכנות הטובה" שקמה, כביכול, ועל היחסים הנהדרים שנרקמו.

אולם מאז היום הראשון לבואם של אנשים אלה לחברון — ונזכור נא שהם באו במירמה, תוך הונאת המושל הצבאי — מאז היום הראשון לבואם לשם הם מהווים שם פיצצת־זמן.

בוויכוחים שהיו לנו בבית הזה, בכנסת השישית, למחרת בואם של אנשים אלה לחברון, אמרתי מעל הדוכן הזה ששתילת חבורה זו, במיוחד חבורה זו, בלב האוכלוסיה הפלסטינית בחברון הרי היא כהטמנת מוקש לרגלינו. וכל חייל יודע שאין בצבא משימה פחות נעימה מאשר פירוק מוקשים.

מאז עדים אנחנו לסידרה בלתי־פוסקת של פרובוקציות ופרובוקציות־נגדיות. הקיצוניים משני הצדדים משרתים איש את רעהו. אין הם יכולים להתקיים זה בילעדי זה, כאשר הקיצוניים שלנו שמחים על כל מעשה קיצוני בצד השני, והקיצוניים של הצד השני שמחים על כל מעשה קיצוני מצידנו.

זוהי שרשרת בלתי־פוסקת של התגרויות ברחוב, של מאבקים במערת־המכפלה, של יריות על מפגינים בלתי־חמושים מצידנו ויידוי אבנים מהצד השני, של עקירת גפנים, של פריצה לבתים והכאת תושבים שלווים. זהו סיפור אחד מתמשך, עד לקריעת ספרי־הקוראן, שעליהם שמענו שילשום.

גברתי היושב־ראש, אדוני ראש־הממשלה, אדוני שר־הביטחון, התיתכן שטות גדולה יותר מאשר להכניס לחברון זו, לבתיה של חברון זו, חבורה זאת של קנאים קיצוניים, שאין מטרה אחרת לנגד עיניהם מאשר עריכת פרובוקציות? הם הרי אינם באים כדי לשבת שם בשקט! הם באים כדי להתפרץ!

אתם יודעים זאת. אתם לא הסכמתם לשהותם בבית הדסה. חבל, חבל שנכנעתם, שחיפשתם את דרך ההתנגדות הקלה ביותר.

המדיניות של אשת לוט

אדוני ראש־הממשלה, אדוני שר־הביטחון, יש טעם שני, שאני מציע לכם לחשוב עליו היטב־היטב.

אם נכניס יהודים לבתי־חברון, בטענה שהם נכנסים לבתים שבהם גרו יהודים לפני תרפ"ט—1929, אנחנו קובעים תקדים מסוכן מאין כמוהו.

אם נקבע את הכלל, שכל ציבור בארץ צריך לחזור למקום שבו היה מצוי בתרפ"ט או בתש"ז — ב־1929 או ב־1947 — לאן זה יוביל אותנו? האם אנחנו מוכנים שערבים יחזרו ליפו, לרמלה, לטבריה, לצפת, לזוד, לבאר־שבע?

יוסף רום: תרשה לי לומר לך שהתקדים כבר נקבע בעיר התעיקה בירושלים. אין לדבר כאן על תקדימים. אל תהפוך את הנושא הזה לדמגוגיה.

אורי אבנרי: חבר־הכנסת רום, את אותה האזהרה השמעתי גם אז. אבל ירושלים היא, בכל זאת, ירושלים.

יוסף רום: חברון היא חברון.

אורי אבנרי: בכל פיתרון של שלום, בכל פיתרון שיבוא — לירושלים יהיה מעמד מיוחד.

אבל ליצור תקדים, ולקבוע כעיקרון, שמפני שישבו יהודים בשנה פלונית במקום אלמוני, אנו מחזירים אותם לאותו מקום — זהו מעשה־איוולת שאין כמותו.

אנו פועלים לעיני העולם כולו. העולם כולו מחפש טענות נגד מדיניותכם. האם אתם תגישו להם במו ידיכם את העיקרון הזה, שמי שישב אי־פעם במקום מסויים צריך לשבת שם שוב?

נכון, בחברון היה פעם מעשה־זוועה. אבל זה לא היה מעשה־הזוועה היחידי בארץ. למרבה הצער, תולדות הסיכסוך הישראלי־פלסטיני רצופים במעשי־זוועה. האם תסכימו לכך שערביי דיר־יאסין יחזרו לדיר־יאסין מפני שקרו שם דברים שלא היו צריכים לקרות?

גם אנו, שוחרי־השלום הקיצוניים והעיקביים ביותר, איננו דוגלים בעיקרון שכל פליט יחזור למקום שבו חי.

אנו רוצים ליצור שלום על סמך המציאות שלימינו. אנו רוצים להסתכל קדימה. איננו רוצים להידמות לאשת לוט, שהביטה אחורה ועל כך נענשה בידי הקדוש־ברוך־הוא.

אל תעשו את המעשה!

אני מציע שגם בשעה זו ננהג בשיקול־הדעת. הקשבתי בדריכות לדברי שר־הביטחון בפתיחת הוויכוח, וכמה מחששותיו לא נתאמתו. הוא לא דיבר על הכנסת יהודים לבתי חברון. אני מקווה שזהו סימן לכך שגם בממשלה יש עדיין נכונות לשקול את הדברים מחדש, ולא להיגרר אחרי היצר של הרגע.

אל תעשו את המעשה האוויולי המוצע כאן היום!

כל צמרת המיפלגה וראשי המדינה בעבר מצפים במתח לנקמת האיש היוצא מן הכלא

הפצצה של ידלין

בשבועות האחרונים היה ח"כ שימעון פרס מתוח במיוחד. הוא עשה את החשבון של 60 חודש פחות שליש, והגיע לתאריך ה־17 בפברואר 1980. 60 חודש הם חמש שנות המאסר שגזר בית־המישפט על מי שהיה מועמד לתפקיד נגיד בנק ישראל, אשר („אשר־קה") ידלין. אחרי הפחתת שליש, עבור התנהגות טובה, נקבע ה־17 בפברואר — יום הראשון הקרוב — כיום שחרורו של ידלין מהכלא.

פרס לא היה היחידי שחשש מיום שיחרורו של ידלין. צמרת מיפלגת העבודה, ותיקי מפא"י ושליטי המדינה עד המהפך, ידעו שבמשך 1217 הימים שבהם לבש ידלין מדי־אסיר כחולים וישב בכלא יחד עם אנסים, רוצחים ופורצים, הוא שתק רק מפני שפחד לסכן את השחרור המוקדם, שליש תקופת המאסר, הניתנת לכל אסיר שהתנהגותו טובה. פרס ושאר מנהיגי מיפלגת העבודה ידעו, כי אחרי ה־17 בפברואר, אי־אפשר יהיה עוד להחזיר את ידלין לכלא.

מנהיגי מפא"י ומיפלגת העבודה מכירים היטב את אשר ידלין, שהיה אחד מהם ובין הבכירים שבהם. הם זכרו את מאבקיו, הם זכרו את חוכמתו, וזכרו גם את הישיבות הסודיות בחדרי חדרים, שבהן בישל ידלין, יחד איתם, פרשיות והרפתקות שהשתיקה יפה להם. מכל אלה הם חוששים עתה. הם חוששים מהראיון העיתונאי הראשון שיתן ידלין אחרי צאתו מהכלא. הם חוששים מהספר עדות שכתב ידלין בכלא, העומד לצאת לאור ימים אחדים אחרי שיחרורו. הם חוששים מידלין הנוקם, שהחליט לפתוח דף חדש על גופותיהם שלהם. הם חוששים מהאדם החושב ששילם בשלוש וחצי שנות מאסר על פשעים שהם לא עזרו לו להסתיר אותם או לטייח אותם.

★ „תחזיקו אותי — אני ארביץ"

לפני ידלין, הפותח דף חדש בחייו, עמדו שתי אפשרויות. האפשרות הראשונה היתה לקום כגבר ולומר: „פשעתי וחטאתי. שילמתי על כך במחיר יקר. שתיתי את כוס התרעלה עד תומה. עתה אני דורש מחברי שהיפנו לי את עורפם, מהציבור שהפך את שמי לשם נרדף לשחיתות ומהעיתונאים ששפכו את דמי, לעזור לי לפתוח דף חדש, לעזור לי להשתקם." ידלין לא בחר באפשרות זו.

היתה בפניו דרך נוספת. לקום כגבר, לזעוק, כפי שאסירים משוחררים וכאלה שעדיין לא השתחררו זועקים: „אני חף מפשע. נעשה לי עוול. היתה טעות. שגיתי בשיקולי כאשר הסכמתי להודות. לא פשעתי, שילמתי עבור פשעיהם של אחרים. אני אדרוש טיהור. שברו אותי במישטרה, בתי־המישפט טעו ואני אוכיח זאת." גם באפשרות זו לא בחר ידלין.

כשם שהתנהג בעת מישפטו, גם עכשיו, בצאתו מהכלא, מגלה ידלין מורך רוח ופחדנות. הוא אומנם מקים זעקה קלושה, מסוג הזעקות „תחזיקו אותי אחרת אני ארביץ לו," אבל אף פעם אינו מרביץ.

לכל היותר הוא שולח חיצים מקשת שאינה מתוחה היטב לעבר דמויות כתת־ניצב בנימין זיגל וחוקרים אחרים בלישכתו, ורומז רמיזות בלתי־הוגנות כלפי מי שהיה היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור אהרון ברק, ושופטיו בשתי הערכ־

- ★ המיפלגה מומנה מקופת המדינה
- ★ דמותו המיסתורית של לווינסון
- ★ הטענות נגד השופטים והחוקרים
- ★ התאבדות עופר ובגידת המנהיגים

(המשך מעמוד 29)

אות — הדסה בן־עיתו במחוזי ומאיר שמגר בעליון. הוא אומנם יוצא חוצץ נגד מיפלגתו לשעבר, נגד השיטה, נגד הגוש המפא"י ז"ל, אולם אינו מגלה מאומה ואינו מאשים אף אחד מהאישים, שעל חטאיהם ופשעיהם רמז במישפטו. לכל היותר מוכן ידלין לספק סיפורי רכילות בלחי־מחייבים ובלתי־מכובדים על אישים שהנהיגו את המדינה בעבר.

על ידידו אברהם עופר, שהתאבד בעת שסערה פרשת ידלין, אמר האסיר המשתחרר פעמים רבות: „אברהם בחר בכבוד במקום בחיים." ידלין המשתחרר מהכלא ויתר על הכבוד ובחר בחיים, בחיים הנוחים.

מה חושב ידלין היום על גיבורי הפרשה

● על לוי אשכול
ראש הממשלה לשעבר

כאשר התפוצצה פרשת־ידלין לא היה כבר לוי אשכול בין החיים. אולם בין ה־שניים היו יחסי־קירבה בתקופת הגוש המפורסם של מפא"י.

ידלין מספר על שיטת הפתקים בין אשכול, שהיה אז שר האוצר לבין ספיר שהיה שר המיסחר והתעשיה. בין השניים הוסכם כי כל פתק עם בקשה של אשכול שהיה חתום „ל.א." יכובד על־ידי ספיר

ראש־ממשלה אשכול
כמו קנדי

וכל פתק שעליו חתם אשכול „לא" (בלי הנקודות) לא יכובד, מאחר ואשכול אינו רוצה, לאמיתו של דבר, שיכובד.

על הבחירות של 1965, עת התמודד אשכול בראש מפא"י נגד רשימת רפ"י בראשות בן־גוריון, יודע ידלין לספר שהן היו יקרות יותר מכל הבחירות שהיו עד אז. ידלין ערך חישוב שלפיו עלו הבחי־רות למפא"י כ־100 מיליון לירות, שהיו באותה תקופה הון עתק, מחיר השווה להוצאה הכספית של המיפלגה הדמוקרטית בבחירות שנערכו בארצות־הברית חמש שנים קודם־לכן, בין ג'ון קנדי וריצ'ארד ניכסון. אשכול נבחר כראש־הממשלה ב־מחיר שבו נבחר קנדי לבית הלבן.

ידלין מספר כי אשכול היה נוהג להביא אלפי דולארים במזומן לקופת מפא"י, בתקופה שבה היה שר־האוצר, וכי ראה את מימון המיפלגה כחלק מתפקידו כשר־האוצר.

● על יצחק בן־אהרון
מזכ"ל ההסתדרות לשעבר

בין אשר ידלין, איש מפא"י עם נטיות לרפ"י לבין יצחק בן־אהרון, איש אחדות־העבודה, לא היה כל קשר רעיוני. אולם אתת הדמויות הבודדות שאותן מעריך ידלין, הוא יצחק בן־אהרון. לדעת ידלין, בן־אהרון הוא אדם מבריק, מעניין, נואם בחסד.

אולם ידלין יודע לספר כי גם בן־אהרון היה שותף לשחיתויות, שותפות שבשתי־קה. באחד הימים נכנס בן־אהרון לחדרו של ידלין, כאשר ידלין היה עסוק בשיחה עם כמה חברים על בעיות של מימון מיפ־לגתי. בן־אהרון יצא מהחדר, ואחר כך שלח לידלין פתק שבו לא נזף בו על עצם העניין, אלא על כך שאין ידלין זהיר דיו. בפתק כתב בן־אהרון: „למה בבית? למה לא ללא כל הסוואה? יש כמה גילויים שאנשינו אינם נזהרים די הצורך בשליחותם המיפלגתית כאן..."

● על הדסה בן־עתו
שופטת בית־המשפט המחוזי, ומי ששפטה את ידלין

הדסה בן־עיתו נחשבת לאחת השופטות המבריקות ביותר בבית־המישפט המחוזי וכמועמדת לבית־המישפט־העליון. לאשר ידלין יש טענות חמורות נגד בן־עיתו. הוא טוען כי בן־עיתו קיבלה כל הצגה מופרזת ומעוותת של העובדות, שהוצגו על־ידי התובעת במישפטו. הוא טוען גם־דה שלא מצאה שום נקודת־זכות אצלו, ועל כך שלא מצאה לנכון לגנות את שיטות־החקירה נגדו.

ידלין אף טוען כי בפסק־דינה השחמשה השופטת בעובדות שכלל לא הועלו בכתב־האישום. אולם ידלין מודה בכך שלא היה

שופטת בן־עיתו
לא בכתב האישום

לו האומץ לצעוק בעת מישפטו על כה שנראה לו כעוול מצידה של השופטת, ורק היום, כשהשופטת עצמה אינה יכולה להתגונן מפני האשמות־רכיל אלה, הוא מוציא אותן לאור.

● על אהרון ברק
היועץ המשפטי לממשלה לשעבר

את ברק הנחמד, שעדיין לא החליט להגיש כתב־אישום נגד ידלין, אהב ידלין. הוא תיאר אותו כבעל פני ילד, המפיקים טוב־לב ויראת־כבוד לאדם שמולו, וכולו אומר רצון טוב והתנצלות בלתי־מוויפת. אולם ידלין מאשים את ברק בכך שהינה אותו, כאשר דרש ממנו להיבדק בגלאי־שקר, למרות שידע כי החלטה בדרג עליון קבעה שאין לקחת את ידלין למכונה זו.

כאשר כבר היה ברור לידלין כי ברק החליט נגדו, השתנו פניו של ברק, וידלין ראה בהם פיתאום תווי אכזריות. ידלין מוחה על כך שבתקופת ברק נוצר שילטון חדש, העומד מעל לכל שילטון, שילטון היועץ המישפטי לממשלה, ומאשים את ברק בחוסר־החלטיות ובצביעות.

דעתו האישית של ידלין בעניין הפרופסור ברק מתנגשת עם דעת כל מי שבא עם ברק במגע, בין אם הוא עבריין או נשיא אר־צות־הברית.

● על ישראל גלילי
שר בלי תיק לשעבר

ידלין לא אהב את גלילי, שהיה לדעתו, אשף פוליטי בעל השפעה על אנשים. לדבריו גם היו אחרים, שלא אהבו את גלילי, מפקד ההגנה, אליהו גולומב, יעץ פעם לידלין להיזהר מלשונו של גלילי, ולדעת ידלין גם בן־גוריון מעולם לא אהב את גלילי.

● על משה דיין

למרות שהיה איש הגוש, רומז ידלין על יחסיו הקרובים עם משה דיין. לדברי ידלין בלם ספיר את התקדמותו בגלל יחסיו עם דיין.

לאחר שידלין נדון, היה דיין בין האישים הבודדים שנענה לפניית טליה ליבני להש־תדל עבור ידלין אצל השילטונות.

ידלין יודע לספר כי היה זה דווקא דיין שהקים למעשה את מיפלגת ד"ש של ייגאל ידין. לדברי ידלין, הוא היה שותף, בתקופת שילטונם של יצחק רבין וגולדה מאיר, להקמת חוג בתוך מיפלגת העבודה, חוג־כור, אשר רצה להעמיד את דיין בראש רשימה חדשה לכנסת. הסטטיסטיקאית, הד"ר מינה צמח, אף הכינה סקר, שלפיו תצליח מיפלגה בראשות דיין לקבל 20

יועץ־מישפטי ברק
פני ילד אכזריים

מושבים בכנסת, למרות התנגדות הציבור לדיין אחרי מילחמת־יום־הכיפורים.

ידלין ודיין קיימו שיחות בצהלה. דיין הציע שיקראו לידין לעמוד בראש הרשי־מה, ואז הוא יהיה מוכן להיות בה. „אם ידין לא ירצה בי, אתמוך ברשימה מבחוץ," הבטיח דיין. כבר אז הניח דיין, לפי דברי ידלין, שהקאריירה הפוליטית שלו לא הסתיימה, וכי העם עוד יקרא לו לתפקיד ממלכתי. חוג כור קיבל את הצעת דיין, ופנה אל ידין.

ידלין אף טוען כי לדיין היתה דעה גרועה ביותר על פרס כשר־ביטחון, על רבין כראש־הממשלה ועל גד יעקובי. דוו־קא גולדה מאיר וספיר זכו בתשבחות מצד דיין.

● על שלמה הלל
שר־המישטרה לשעבר

שלמה הילל וידלין היו ידידים שנים רבות. בצעירותם צורפו שניהם לליישכת מיפלגת העבודה, הילל על תקן של ספרדי וידלין על תקן של אשכנזי.

ידלין כועס על הילל על שגילה מורך־לב וחולשה דווקא כאשר ידלין היה זקוק לו. הילל היה שר־המישטרה כאשר המיש־טרה התחילה לחקור בפרשה. ידלין, שהיה לדבריו חבר של הילל במשך 30 שנה, נפגע מכך שהילל לא סיפר לו על החקירה המתנהלת נגדו. הצטדקותו של הילל: „חיכיתי שאתה תטלפן אלי!"

לידלין גם נודע שכאשר דנה הממשלה בעניינו, לא הגן הילל עליו, אלא דווקא על כבוד המישטרה. כאשר פגש הילל את ידלין בכלא, במיסגרת סיור של ועדת־הפנים, בבתי־הסוהר, שאל אותו ידלין ישירות: „למה רצחתם את אברהם עו־פר?" הילל הטיל את האשמה על רבין וצדוק. לדברי ידלין אמר עופר: „הילל הוא הגרוע מכולם!"

● על בנימין זיגל
תת־ניצב במישטרה, חוקרו של ידלין

ידלין תוקף את זיגל בחריפות רבה. שלא כמו לגבי יתר האנשים, שאיתם יש לו חשבונות, אין ידלין חושש בכל הנוגע לזיגל, אם כי גם כאן אין הוא מזכיר את הדברים החמורים, כמו הליזול שבו הציף זיגל את תאו של ידלין.

בין ידלין לזיגל התפתחו יחסים מיוחדים במינם, כאשר ידלין לא מהסס להתגרות בזיגל, למרות שידע כי גורלו בידו. „חוץ מאשר לסובב לי את הזרוע ולפגוע באש־כים, עשיתם לי הכל," אמר פעם ידלין לזיגל. בפעם אחרת, כאשר זיגל רצה שידלין ילך להיבדק בגלאי־שקר, ענה

שר דיין
הקים את ד"ש

לו ידלין: „אני מוכן ללכת למכונה, בתנאי שתיבדק גם אתה במכונה ותענה רק על שאלה אחת: האם קרה ששלחת מישהו למאסר בידיעה מפורשת שהוא חף מפשע?" זיגל סירב, כמובן.

ידלין מאשים את זיגל בכך שלא איכפת לו כלל אם האדם הנחקר אשם או לא, אלא רק אם אותו נחקר יודה, ואין זה משנה לו באילו תנאים. לדברי ידלין, יש לזיגל כמה פנים, שאותן הוא לובש לפי אופיו של הנחקר שלו. אם הנחקר טיפש, מרמה אותו זיגל. אם הוא פחדן, הוא מפ־חידו. אם הוא פטפטן, מושך אותו זיגל בלשונו. אם הוא גאותן, מחמיא לו זיגל. אם הוא עקשן, הוא מוציא אותו משיווי־משקלו.

זיגל אוהב „להשוויץ" בעובדה שהיה קצין בכיר בצבא הפולני כבר בגיל 20, ומראה את התמונה שלו מאז. ידלין חושב שכל חקירה היא עבור זיגל עניין של מישחק, צייד־אדם, כאשר זיגל הוא, כמובן, הצייד.

ידלין גם בא אל זיגל בטענות על כי רימה אותו. לדבריו, הבטיח לו זיגל שאם יודה באשמה, הוא יקבל רק שלוש שנים ויצא כעבור שנתיים, שאותן יבלה בכלא מעשיהו. ידלין קיבל חמש שנים. את מרבית עונשו ריצה בכלא רמלה. אחד ההסברים שנותן ידלין להודאתו במישפט היא זיגל. זיגל הבטיח לו, לדבריו, שגם אם ייצא זכאי במישפט, הוא ירדוף אותו ויגיש נגדו האשמות נוספות, במשך כל חייו.

ידלין גם לועג לזיגל ולאנשיו על בורו־תם. באחת מחקירותיו הוא אומר להם: „אילו הייתי מנהל את קופת־חולים כמו שאתם מנהלים את המינהלה המישטר־תית, היו באמת צריכים להעניש."

● על אהרון ידלין
מי שהיה שר־החינוך, בן־דודו של אשר ידלין

הפתק היחידי מהפתקים שהיו יכולים להצביע על שחיתות במיפלגת העבודה בכל הנוגע לקבלת כספים מקופת־המדינה,

שר־מישטרה היוצ
חולשה ומורך־לב

שהציג ידלין במישפטו, היה פתק של בן־דודו, אהרון ידלין. אהרון היה אז מזכיר המיפלגה, והוא כתב לאשר פתק שבו ביקש להעביר 70 אלף לירות לחברת

תת־ניצב זיגי
מאסר חף־מפשע

ISL שהיתה שותפות של כור, בנק הפועלים ובנק גרמני.

גם עם שיחרורו מהכלא לא מרחיב ידלין את הדיבור על שיטת הפתקים, שבגללה עברו מיליונים רבים של לירות מקופת־המדינה לקופת־המיפלגה, אלא מתנצל על כך שהציג דווקא את הפתק של בן־דודו. זה היה, לדבריו, הפתק ה־יחידי שנשאר במיקרה בידיו. אשר מאשים את אהרון בתמימות, וטוען כי רק אחרי מישפט ידלין הבין אהרון ידלין לפתע איך קרה שמיפלגת־העבודה קיבלה פיתאום כל־כך הרבה כסף.

ידלין מגלה כי בעת מישפטו התכוון אהרון ידלין, בעיקבות גילוי הפתק, להתפטר מתפקידו כשר־החינוך, אולם הוא, אשר ידלין, מנע זאת בעדו. בין תכונותיו החיוביות של אהרון מציין אשר את העובדה שהוא הגון, חבר־קיבוץ, ומי שידע להתנהג בעדינות עם גולדה מאיר ולשתף פעולה עם פינחס ספיר.

● על גד יעקובי
שר התחבורה לשעבר

גד יעקובי לא היה אף פעם מידידיו של ידלין, אם כי היה מקורב ביותר לטליה ליבני, שהיתה גם היא פעילה ברפ"י.

לגבי גד יעקובי יש לידלין סיפור מרתק. ידלין היה מודאג מהחדלפות מהישיבות של הנהלת חברת העובדים, שבראשה עמד. אחרי כל ישיבה היה מתפרסם בעיתונים חומר כלכלי־סודי מתוך הישיבה. הוא שכר את מישרד־החקירות מודיעין אזרחי, אשר גילה כי גד יעקובי מדליף לדן מרגלית מהארץ. כאשר בא אל יעקובי בטענות, השיב לו יעקובי החיוור: „מה אני יכול לעשות? זה הטבע שלי!"

● על יעקב לוינסון
מנכ"ל בנק הפועלים לשעבר

יעקב לוינסון הוא אחת הדמויות השנואות ביותר על ידלין. לידלין יש שלל

שר ידלין
70 אלף למיפלגה

סיפורים על אופיו של לוינסון, שיטותיו, הפחד שהוא מטיל סביבו, והרבה־הרבה הצעות להיזהר מלווינסון, המיועד לתפקיד שר־האוצר בממשלת המערך.

לווינסון היה עד לפני חודשים אחדים דמות מיסתורית ורק מעטים בארץ ידעו פרטים עליו. הראשון שחושף טפח מדמות זו הוא אשר ידלין.

מערכת־היחסים בין ידלין ולווינסון החלה ברגל ימין. בתחילת דרכם המשותפת העריץ ידלין את לווינסון על כושרו ויכולתו הביצועיסטי. אולם כאשר גילה, לדבריו, כי לווינסון מפעיל לחצים ושיטות שלא נראו לידלין, החל להתייחס אליו אחרת.

ידלין מספר כיצד דרש לווינסון כי מבקר־ההסתדרות לא יתערב בעסקי הבנק שבראשו עמד, ועל אווירת הטרור שהטיל לווינסון בקרב ההנהלת ועובדי בנק הפועלים. היטיב לבטא את היחס ללווינסון דווקא אברהם עופר, אחרי ריב שהיה לו עם לווינסון. אמר אז עופר ללווינסון: „אני יודע שאוכל לקבל את הכסף אם אלקק לך. זוהי השפה שאתה אוהב!"

ידלין מספר על מעורבותו של לווינסון במימון מיפלגת־העבודה, ובוכה על כך שכל האנשים שהיו עשויים לבלום את לווינסון כבר אינם: אברהם עופר ויהושע רבינוביץ נפטרו, מאיר עמית ודויד גורלומב אינם עוד במיפלגה, צבי רכטר פרש מסולל בונה, ואילו ידלין עצמו ישב בכלא.

● על גולדה מאיר
ראש־הממשלה לשעבר

הכל פחדו מגולדה מאיר, גם ידידיה הקרובים ביותר, אשכול וספיר. נראה כי גם ידלין חשש ממנה, אולם אחרי מותה של גולדה, הוא מעז לחשוף פרשות בהן היתה מעורבת.

ידלין אינו מסתיר את טינתו לגולדה מאיר. הוא מסר כיצד בשנת 1969 טילפן אליו לוי אשכול, שהיה אז ראש־הממשלה, באמצע הלילה ואמר לו: „אינני יכול יותר. הגברת מרחוב הירקון (גולדה אז מזכירת מפא"י), גברת הממלכות, ממררת את חיי. היא טוענת שאני מפקיר אותה, שאין לה כסף לשלם שכר לעובדי המיפלגה, ושעומדים לנתק את הטלפונים בבית מרכז המיפלגה. היא אשה זקנה ועזובה לנפשה." לדברי ידלין התחנן בפניו אשכול כי יעזור לגולדה בכספים למיפלגה, והוא אמנם עשה כן.

ידלין חושף פרשה אפלה, שבה היתה קשורה גולדה. בשנת 1973 הוא הוזמן אל ספיר ובחדר היה גם רבינוביץ. הם ביקשו ממנו שקופת־חולים תמכור לממשלה שטח של ששה דונם במקום היקר ביותר בתל־אביב, שדרות דויד־המלך. הם סיפרו לו כי גולדה רוצה את המקום כדי להקים עליו קונסבטוריום למוסיקה, שאותו ינהל בנה, הצ'לן מנחם מאיר. לדברי ידלין היה סכום הפרוייקט כולו כ־60

ראש־ממשלה מאיר
עיסקה מפוקפקת עם הבן

מיליוני לירות, במחירים של אז, וערך הקרקע, שאותה ביקשו השניים עבור בנה של גולדה, כ־12 מיליוני לירות, במחירים של אז. גולדה היתה אז ראש־הממשלה, וספיר שר־האוצר.

גם אחרי מילחמת יום־הכיפורים לא הפסיקה גולדה את לחצה בעניין המיגרש של בנה, וכאשר מונה רבינוביץ כשר־האוצר, הוא העביר החלטה לרכוש את המיגרש ולבנות עליו קונסרבטוריום לימוסיקה.

ידלין מאשים את גולדה בצדקנות. הוא נפגע במיוחד מתגובתה של גולדה אחרי מישפטו, עת אמרה: „אשרקה ידלין, כיצד קרה לנו דבר כזה? מי האמין שכך יעשה אשרקה ידלין? לא יסולח!" הוא טוען כי גולדה נתנה גיבוי לשיטה שבגללה הוא נכנס לכלא, ממש כמו מנהיגים אחרים, אבל הם לפחות שתקו כאשר הוא נפל, והיא היתה מוכרחה להתנהג כצדקנית ולדבר.

● על ירוחם משל
מזכ"ל ההסתדרות

ידלין מספר על מערכת־היחסים העכורה בין משל, בעת שהיה מזכיר פועלי התעשיה באיגוד המיקצועי, לבין מי שהיה אז מזכ"ל ההסתדרות, אהרון בקר. לדברי ידלין, התהלכה בדיחה בבית הוועד־הפועל, כאילו מקדיש בקר מדי יום בבוקר שלוש שעות, בין 1 ל־4 אחר הצהריים, בשינאת משל, וכי משל מקדיש מספר שעות גדול יותר מדי יום ביומו לשינאת בקר.

● על פינחס ספיר
שר־האוצר לשעבר

בין האנשים אליהם היה ידלין מקורב ביותר היה פינחס ספיר, אם כי ידוע שספיר דאג לשמור תמיד על מרחק מסויים מידלין.

ידלין מדבר בהערכה רבה על פינחס ספיר, למרות שלדבריו הוא אבי השיטה אשר הביאה אותו לכלא. הוא מגלה, כי קבל מספיר עשרות פתקים, שבהם התבקש להעביר כספים למיפלגה, ועשרות פתקים שבהם הוא נדרש להתנהג בזהירות כדי שדברים מסויימים לא יתגלו. הוא מתאר את סיגנון־עבודתו הידוע של ספיר, את הפגישות בבתי־מלון בתל־אביב, שבהם היו עוברים מיליונים מקופה אחת קופה שניה. לדבריו היה ספיר המתכנן והמבצע של הפילוג בתוך מפא"י שהכל רצו למנוע אותו, שהביא לפרישת בן־גוריון ולהקמת רפ"י.

ידלין מגלה כיצד ניסה ספיר להתערב אצל שר־המישטרה, שלמה הילל, בחקירת פרשת צבי רכטר, כדי להפסיק את החקירה.

● על וורמן פייט
סגן־ניצב, פנגו של בנימין זיגי

ידלין טוען, כי עולמו של פייט צר

שר־אוצר ספיר
פגישות בבתי־מלון

כעולמה של גמלה. לדעתו חושב פייט שכולם, מהצמרת הפוליטית ועד לפקידים הנמוכים ביותר, הם עבריינים. העובדה שכל אחד הוא פושע ברורה לפייט מהשיחה הראשונה שלו עם כל אדם, והשיחות הבאות הן רק כדי להוכיח זאת.

ידלין מספר, כי פעם אמר לפייט, בנוכחות זיגל: „אתה הרי משוכנע שגם זיגל ראוי למעצר, אך אינך יכול להוכיח זאת. קשה לך, אבל עוד יגיע היום." פייט, לפי דברי ידלין, חייך כמאשר את הדברים. לדעתו של ידלין פייט, שהוא רואה־חשבון במקצועו, מוגבל ביותר בידע שלו.

● על חיים צדוק
שר־המישפטים לשעבר

בדברי ידלין על צדוק ניכרת טינה של ממש. הוא טוען נגד התבטאויותיו הקרירות של צדוק, בעת שבכירי השרים דנו בעניינו של ידלין. לדברי ידלין אמר אז צדוק שלא היה מוכן להתערב לטובתו, בסיגנון של מורם מעם: „נראה איך יפול דבר."

ידלין מצטט את דעתו של ספיר על צדוק: „הכל מעניין אותו עד לכפתור ולעניבה. חוץ מצדוק לא קיים בשבילו

שר־אוצר רבינוביץ
פיצויי פרישה לא מוצדקים

דבר." עופר אמר, לדברי ידלין, על צדוק: „לבו טיפש מחלב."

● על טדי קולק
ראש עיריית ירושלים

לראשונה משורבב שמו של טדי קולק לכל מערכת קבלת־כספים ממקורות הסתדרותיים וממלכתיים לשם תעמולת־בחירות מיפלגתית. ידלין מספר היום, כי טדי קולק טילפן אליו מירושלים, וביקש ממנו להשיג לו תרומה, והוא אמנם השיג לו תרומות של עובדים.

● על יצחק רבין
ראש־הממשלה לשעבר

גם ליצחק רבין יש לידלין טענות על

שופט עליון שמגר
אף פעם לא מקל

בי לא היה די חזק כאשר התפוצצה פרשת ידלין, ועל כי לא עמד לצידו. ידלין מצטט את אברהם עופר, שאמר על רבין: „ראש־הממשלה אינו מסוגל לעזור."

● על יהושע רבינוביץ
שר־האוצר לשעבר

האיש אליו היה ידלין מקורב ביותר מקרב המנהיגים, מילבד אברהם עופר, היה יהושע רבינוביץ.

גישתו של ידלין אל רבינוביץ מעורבת. רבינוביץ היה אחד מידידיו, אך אי־אפשר שלא להבחין בטרוניה על־כך שלא נחלץ די הצורך לעזרתה, כאשר החלה פרשת־ידלין להתגלגל, ועל כי דווקא אז גילה רבינוביץ חולשה. ידלין מגלה, כי רבינוביץ הוציא 10 מיליוני לירות לתעמולת־הבחירות שלו לראשות עיריית תל־אביב, בעוד שהתקציב שאושר לו היה רק שלושה מיליונים.

שבוע לפני הבחירות, שבהן התמודד רבינוביץ עם שלמה („צ'צ'") להט, התקשר רבינוביץ לידלין, ובקול־נכאים ביקש ממנו להשיג לו עוד מיליון לירות לתעמולת הבחירות. ידלין אמנם לא רצה לתת לו כסף מקופת־חולים, כפי שרבינוביץ ביקש, אולם הסדיר לו את הכסף מחברות הסתדרותיות שבהן שלט.

ידלין חושף עתה פרשה ישנה, שבה היה מעורב רבינוביץ. רבינוביץ דרש וקיבל 40 אלף לירות, שהיו באותה תקופה — 1969 — סכום גדול, פיצויי־פרישה מברית הקואופרציה הצרכנית. רק מאוחר יותר התגלה, כי הפיצוי לא היה מגיע לו, וכי רבינוביץ לא סיפר שהוא לקח עוד קודם לכן מפרעות על חשבון פיצויים אלה. הפרשה הושתקה, ורק עתה היא מתגלה. לדברי ידלין הוא גונן אז על רבינוביץ, לקח על עצמו את כל האחריות לפרשה, וכך יצא ממנה רבינוביץ נקי.

ידלין טוען, כי רבינוביץ היה אדם טוב־לב וידיד, אולם כאשר החלה פרשת ידלין, היה נטול כוח ומלא פחדים מכדי לעזור לידידו.

● על מאיר שמגר
שופט בית־המישפט העליון

ידלין אינו מעז לתקוף את שמגר, מי שדחה את עירעורו של ידלין, ומנצל למטרה זו את אחד הסוהרים, שליוו אותו לשמיעת העירעור בירושלים. לדברי ידלין אמר אותו סוהר: „הובלתי לבית־המישפט־העליון את כל הגדולים ואת כל הקטנים. אף פעם לא שמעתי ששמגר מקל בדין."

בצורה עקיפה, שיש בה מידה של פחדנות, מאשים ידלין את שמגר עצמו וטוען, כי הבחירות של 1965 ושל 1969 היו מושחתות, והיועץ המישפטי לא עשה דבר. ב־1969 כיהן שמגר כיועץ־המישפטי־לממשלה.

● לגבי גילויו של אשר ידלין על שחיתויות בצמרת השילטון, עומד ח"כ אורי אבנרי להגיש שורה של שאילתות.

הלוח הזה

המדור נערך ע"י פרסום אפרסמון

רח' אלנבי 95, טל. 290367

חוגים

אסטרולוגיה בתנופה! נפתחות קבוצות לימוד (אפשרות לחוגי בית) בערים הגדולות ובישובים. מסלולים להכשרת יועצים אסטרולוגיים וקורסים באסטרולוגיה עצמית. למידע נוסף: „המרכז לתכנון אסטרולוגי", ת.ד. 21256 תל־אביב, טלפון 218316(03), בימים א'—ה', בין השעות 13.00—09.00.

אפשרויות חדשות של תפיסה ומודעות! משחקי תודעה בשיטת מאסטרס ויוסטון — ספורט פסיכולוגי מרתק ומפתח! פגישות שבועיות ומרתונים

בסופי שבוע בכל הארץ. למידע נוסף: „לגעת במופלא", ת.ד. 1193, רמת השרון.

תחביבים

חיות בית, ציוד וספרות מקצועית, צמחי בית בבקבוקים וכלי נוי מיוחדים במחירים הזולים ביותר בעיר. אצל רוני, אבן גבירול 77 טל: 237850.

חקלאות

מעוניין במיכל חלב נייד, רצוי קירור, 300 ליטר, לפנות לרכז המשק 41372/3(067).

טלויזיות

מץ "26 צבעונית גרמנית, כחדשה + רימוט־קונטרול —.59,000. 412867.

טלפונקן צבעונית "26 (1980) באריזה + אחריות —.72,000 252664.

מכונות כתיבה

מכונת כתיבה קונטיננטל עתיקה ל־אספנים טל: 316696(03) בבית, ב־עבודה 280171(30), נתן.

מכוניות למכירה

דודג' דארט 1975 צבע אורגינל, מזגן, מצב מצוין, הגה כוח ובלמי כוח, טל: 286186.

אוסטין A40 1963 + טסט + אוברול. —.45,000 298213(03).

פיאט 600, 1958, מצב מכני טוב, טסט לשנה, טלפון: 286186.

חיפושיות 1200, 1972, יד ראשונה, 81,000 ק"מ 453768(03).

פיג'ו מספורט לספורט 505 SR 80 + תוספות 334989.

מסג'ים

מסג' כללי ורפואי לנשים וגברים ע"י מסג'יסטית מוסמכת. סאונה פינית. תאום מראש. „מועדון־הבריאות", מלון „מוריה", 241252(03).

מקרדים

ג'נרל־אלקטריק, אספקה בשבוע, חד־שים מארה"ב ביבוא אישי 244841(03).

„תדיראן 13", כמעט חדש, במצב מצוין, פורמייקה. 764366(03).

שרותים

„המלטש" — פוליש והדברת מזיקים באחריות 650840 ובערב 838558.

נסיעות

„פלתורס" מזמינה בחופשת הפסח צעירים וצעירות עד גיל 35, לבלות שבוע של כיף אמיתי ביון, הכולל טיולים, בידור, בילוי והכרויות. פרטים והרשמה: במשרדי „פלתורס" ובכל סוכנויות הנסיעות.

בבית ההארחה עין גדי מחכה לך נוה מדבר אמיתי. 8 ימי נופש הכוללים טיולים באזור, סרטים והרצאות במחיר מיוחד, וכן חופשות סוף שבוע. סוכנות ראשית להזמנות: „קל־תור", אלנבי 95 תל־אביב טל: 286186 ובסניפי קל.

גלריות

אפוקה — גלריה לדברי נחושת ו־אומנות. יצור ושווק גם לחנויות בהנחות גדולות. אבן גבירול 54 ת"א.

גלריה גוונים. תערוכות, מופעי מוסיקה ובדור וארגון ארועים ושמחות. טרום־פלדור 10 רמת־השרון (נוה מגן) 481910.

טלפונים

אם קבלת חשבון טלפון מנופח התקן חוסם לשיחות בין עירוניות ובין לאו־מיות. „טלפון־סנטר" 293029(03).

הסבות לטלפונים לחיצים + זכרון, טלפונים ומזכירות אלקטרוניות, חיי־גנים אוטומטיים, המבחר הגדול ביותר בארץ. „טלפון־סנטר" 293029(03).

הכרויות

עצמאי, 45, נאה לידידות אינטימית. ת.ד. מ.ב./30184 ת"א.

רווק, 24, באשה / זוג ת.ד. 36867 ת"א.

צעיר בעל אמצעים מעוניין בהכרות אינטימית ודיסקרטית. ת.ד. ג./2596 ר"ג.

נדיבות, חביבות, שובבות... good time! נאה ותמיר (188 ס"מ). בשל אך צעיר (23 סתוים). רחב אופקים אך צר אמצעים. סימפאטי, משעשע ומלאכתו היטב יודע. מצפה להצעה מפתה עם הרבה סודיות ולאו דוקא מיטה... אבנר ג. ת.ד. 30790 תל־אביב.

איש עסקים צעיר (27), מעוניין ב־הכרות אינטימית ודיסקרטית. ג. / ת.ד. 30184 ת"א.

מעונין בהכנסה נוספת? דרושות לנו סוכנויות נוספות ברחבי הארץ לאסוף מודעות לכל העתונים. תנאים מצויינים. לפנות בכתב לת.ד. 30184 ת"א עבור סוכנויות.

עובדי/ות נקיון לאחה"צ והבוקר ב־אזור תל־אביב, למשרות חלקיות ומלאות. טל: 792183(03) 10.00 עד 12.00, 17.00 עד 18.00.

לפרוייקט פרסומי חדש ומעניין סוכ־נים/ות אחראים/ות בעלי/ות הופעה ומוטיבציה. טל: 290367.

וילות. בתים ודירות

בהרצליה — קוטג' להשכרה, 6 חדרים, $300 615394(03).

בהרצליה במרכז מפוארת 3 חדרים, ריהוט חלקי. טלפון 231388(03).

אופנה

אופנת אולימפוס — יצור ושיווק מכנסי עילית לגברים. מכירה בסיטו־נאות. כצנלסון 145 גבעתיים.

למה לזרוק בגד ישן? רחל תופרת ומתקנת בגדים במחירים זולים. השרות מהיר ואדיב טל: 282041.

J.P.ACE — יבוא של בגדים משו־משים, U.S.A, עברנו לרחוב רציף העליה השניה — יפו.

לכ'
פרסום „אפרסמון", ת.ד. 30184, תל־אביב

שם המזמין .....

כתובת .....

טלפון ..... לפרסום ב„הלוח הזה" במדור

מצ"ב נוסח המודעה + צ'ק/המחאת דואר לפקודת פרסום „י.ב. אפרסמון".
מודעות פרטיות —.25 ל"י למלה, כולל מ.ע.מ. (מינימום 10 מלים).
מודעות מסחריות (חנויות, בתי עסק, וכד') —.20 ל"י למלה, כולל מ.ע.מ. (מינימום 15 מלים ו־4 הופעות רצופות).

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

ירידה ברווחי „דובק"

חברת „דובק" תנסה להציג השנה ב־מאזנה רווח הדומה לרווח של אשתקד, שהיה 72 מיליון לירות לפני מס. משמ־עות חדבר היא ירידה ברווחים, שכן ב־תנאי האינפלציה היה על החברה להראות רווח של 140 מיליון, כדי להגיע לרמה של אשתקד. מנכ"ל החברה, זרח גחל, שסירב למסור כל נתון לגבי המאזנים, ציין, כי הריווחיות השנה ירדה ביגלל ה־אישור המאוחר של מישרד־התעשיה ל־העלאת מחירים. הוא הוסיף, כי חלק מ־הרווחים אשתקד היה מהכנסות לא־תיפעוליות.

חברת „דובק" עוברת לאחרונה תחליך של מודרניזציה ונסיונות ליעול, המומר־צים על־ידי המנכ"ל, זרח גחל. התהליכים מתעכבים ביגלל התנגדות חדור חוותיק לפגיעה בעובדים הוותיקים. זרח גחל אמר, כי צימצום העובדים יתבצע תוך כמה שנים, במקביל למיכון חדיש שיוכנס למיפעל.

מקורות בחברה טענו גם, כי הליכי ה־שיווק נפגמים ביגלל העובדה שמנהל־המכירות חוא עצמו סיטונאי של החברה בחולון ובינמו. זרח גחל אישר את הדבר, אולם ציין, כי הסיטונאי הוכנס לתפקידו לפני 18 שנה על־ידי אחד ממייסדי החב־

מרטין גחל
הרווח עלה באש

רת, אלכסנדר וסקביץ ז"ל. בימים אלה חוא יוצא לפנסיה, ואת מקומו יחליפו מנהלי שיווק ומכירות צעירים.

מרטין גחל סירב לחגיב על המידע שנמסר. מניות „דובק" מצויות בידי זרח וחיים גחל, בניו של מרטין (17% לכל אחד), מרטין גחל (אחוז אחד), קרוביו של מרטין גחל באמריקה (32%) ועורך־הדין משה בן־פרץ כנאמן (18%), יוסף חכמי (5%) והייתר בידי הציבור.

הבורסה

בחברה לשינויים, כאשר יושב־ראש מוע־צת המנהלים, מרטין גחל (אביו של זרח), תומך בשמרנים. כך, למשל, לא קיבלו הוותיקים את דעותיו של זרח גחל לגבי עיצוב סיגריות „קפיטול", שנועדה להתחרות ב„מרלבורו". עיצבו אותה בצו־רת המונית, שפגמה בסיכויי הצלחתה. סיקרי־מיכון שנעשו בחברה הראו, כי ניתן לצמצם את מיספר העובדים ב־100 מתוך 500 עובדים, אולם מרטין גחל מתנגד

טענות נגד איגוד חברות־הביטוח

„איגוד חברות הביטוח" אינו ממלא את תפקידו כחלכה בשמירת האינטרסים של חברות־הביטוח בענפי־הרכב, ובכך מסכן את קיומן של חלק מן החברות — זאת טענו כמה מראשי העוסקים בענף הביטוח.

יו"ר איתן אבניאון
אין דואג

לדבריהם, כבר לפני שנתיים־שלוש ניתן היה לצפות את התדרדרות המצב בענף ביטוח־הרכב, והיו גם חברי איגוד ש־התריעו על הצפוי ואף דאגו לכך שהחב־רות שלהם ייצאו מענף זה. עתה, כאשר מצב הענף מדאיג, אין יו"ר האיגוד, איתן אבניאון, עושה דבר לשמירת ה־אינטרסים של החברות. תחת לדאוג לכך שהחברות לא תתחרינה אחת בשניה ב־הצעות־תערימים, הגורמות בהכרח להפ־סד, מסתפק האיגוד בהכרזות ואינו תקיף דיו במגעיו עם האוצר.

הדוברים הצביעו על כך שכאשר חלה בענפי־הביטוח של „לויד'ס" ירידה ב־ריווחיות, מתקנות החברות מייד את ה־מצב על־ידי העלאת תעריפים ואי־לקיחת ביטוחים רעים, ותוך שנה־שנתיים חוזרות למצב ריווחי. זוהי הדרך היחידה לצאת מן המשבר, ובדיקת מאזני „לויד'ס" בעש־רות השנים האחרונות מוכיחה את הדבר. בישראל אין החברות פועלות מיוזמתן ל־שינוי המצב, וההתחרות ביניהן גורמת להרעת המצב הקיים.

האשמה העיקרית נופלת לדבריהם על יושב־ראש האיגוד, שלדעת הדוברים גם אינו מבין די צורכו בביטוח. החברה ה־מובילה בענף, „הסנה", נכשלה ברכישת חברות־ביטוח בכל מחיר, כדי לחציג גי־דול במאזן וברכישות, ופגעה קשות ב־ריווחיות. עתה יש לחברה חברות־בת רבות, המתחרות אחת בשניה, ומכות זו את זו ביגלל תחרות אישית בין ראשי האגפים השונים של „הסנה".

לדעת הדוברים, סבורים ראשי „איגוד חברות הביטוח" כי עיקר הביטוח זה כסף, בעוד שראשית־לכל תלוייה הצלחת הביטוח בהסכם־הביטוח, ולא בהסכם־המימון שלו. ראשי „הסנה" דואגים קודם כל לכיסוי עצמם, ולא לכיסוי החברה ב־ביטוח. „הסנה" ואחיותיה מפחדות ל־העלות תעריפים, כדי לא להפסיד לקו־חות, ועושות חכל בחנוחות, כדי לקבל לקוחות המביאים פרמיות מדומות, חיוצ־רות רושם במאזן כאילו גדלה ההכנסה, בעוד שלקוחות כאלה תורמים להפסדי החברה. יש מיקרים רבים שבהם מסרבת חברת „מיגדל" לתת הנחות, שאותן נות־נת בסוף חברת־הבת שלה „סלע", וכך קורה בין „הסנה" ל„רותם".

מכה חדשה לענף־הביטוח באה עתה מצד מבטחי־המישנה בלונדון, המסרבים לעשות ביטוח־מישנה כולל („קווטה"), אלא לפי „אקסס אוף לוס" (חיינו, יכסו נזק מעל חמיליון חראשון בילבד).

השמאים מייקרים תעריפי הביטוח

התייקרות שיעורי ביטוח הרכב, חובה ורכוש, אינה מוצדקת בחלקה, כיוון ש־חלק ניכר מתשלומי חברות הביטוח ל־מוסכים הם תשלומים מנופחים, חניתנים בעזרת שמאי־ביטוח לא־מורשים ולא־מנו־סים.

טענה זו העלו כמה שמאי־רכב ותי־קים. לדבריהם, יש כיום שני אירגוני־שמאים. האחד, „איגוד שמאי הביטוח", הוא הוותיק, וסגר את שעריו לפני חוד־שים. האיגוד השני, „שמאי רכב ושירותי הנדסה", חוקם על־ידי שמאים שלא הת־קבלו לאיגוד הראשון. אין כיום כל צורך ברישוי ממשלתי או אחר כדי לעבוד כ־שמאי. כל אדם יכול להכריז על עצמו כ־שמאי, ואם יקבל עבודה מחברות חבי־טוח הרי שפסיקתו תחייב את החברה.

בכנסת מונחת מזה 15 שנה חצעת־חוק לשמאי־רכב, שאינה מוגשת לאישור ביגלל התנגדות חברות־חביטוח, שאינן רוצות כי השמאים יחיו בלתי־תלויים בחן.

כיום תלוייה עבודת השמאי בחברת־הביטוח, המחליטה למי למסור הערכות. מרבית החברות רוצות לרצות את הלקו־חות, ולוחצות על השמאי לאשר ללקוח תשלום נזק גדול מכפי שמגיע לו בפועל. נעשית, למעשה, קנוניה בין המוסך ה־נחנה, חניזוק הנחנה והשמאי, התלוי ב־חברת־חביטוח.

בצורה כזו מנפחים השמאים את חוצ־אות תיקוני־חרכב, וזו אחת הסיבות ל־הפסדים הגדולים של ביטוח־חרכב.

פגמים במכוניות

רשות־התחבורה הפדראלית באמריקה גילתה במחצית השניה של 1979 שורה של ליקויים במכוניות חנמכרות באמרי־קה, וחייבה את הספקים להחזיר את המכוניות ולתקן את הפגמים. מישרד ה־תחבורה הישראלי אינו עושה דבר לגבי פגמים אלה במכוניות הנמכרות בישראל.

● „פורד ל.ט.ד. מרקורי מרקיז" — הוחזרו 162 אלף מכוניות, על פגמים ב־מערכת־הבלמים בגלגלים הקדמיים.

● „פורד פיירמונט ותנדרבילט" — הוחזרו 82 אלף מכוניות על פגמים ב־מערכת־הבלמים בגלגלים הקדמיים.

● „שברולט מונזה", „פונטיאק סנ־בירד" ו„אולדסמוביל סטארפייר" — הוח־זרו 172 אלף מכוניות על פגמים בצד ה־שמאלי של המנוע, חיכולים לפגום במוט ההגה השמאלי.

● „ביואיק סנטורי", „ריגאל", „שברו־לט מונטה קרלו", „אימפלה", „קפריס", „קמרו", „אולדסמוביל קטלס" — חוחזרו 15 אלף מכוניות, על פגמים בנורת־המעצו־רים ובדוושת־המעצורים.

● „פולקסוואגן ראביט" ו„שירוקו" — הוחזרו 540 אלף מכוניות על שחור־המעבר לאנטנח לא נקדח כראוי, ומים יכולים לחדור דרכו למערכת־החשמל ו־לגרום לתקלות במנוע.

המומחים הצביעו בדאגה על מיעוט מומחי־הביטוח בישראל. למעשה, פרט ל־חברת „אריה" אין כמעט חברת־ביטוח המנוחלת במיקצועיות. יש כמה מומחים בחברות בדרג חמישני, אך העומדים בראש החברות חם אנשי כספים או פוליטיקה, ולא אנשי ביטוח. כאשר מצוי בראש חב־רה איש־מיקצוע, כמו רמי טייבר ב־„ציון", חרי שחוא עסוק בעיקר בבניין החדש של החברה, ואין לו זמן לשים לב לחתמוטטות ענף ביטוח־חרכב בכל חב־רות.

מקור בכיר בחנחלת איגוד חברות חבי־טוח הצביע על־כך שלאחרונה העלו חחב־רות את תעריפי־ביטוח־חרכב, והחליטו שלא להתחרות זו בזו על־ידי הנחות ו־הטבות.

איתן אבניאון עצמו סירב לחגיב על ה־טענות שהושמעו נגדו.

התגלו 80 מכשיר טלוויזיה מובריחים

מחלקת־החקירות של המכס איתר בנמל אשדוד מכולה שהכילה 80 מכשיר טלוויזיה צבעוניים, מדגם „אי־טי־טי" כאשר ניירות המיצהר של המכולה תגד־רו את תוכנה כמיטען אישי רגיל.

בדיקת הבעל הרשום של המכולה הע־תה, כי אין אדם כזה, והכתובת שמס־היתה של גן־ילדים. המכולה התגלת אחרי שהתברר כי הוגשו בנמל שתי מכ־לות בעלות מיספרים זהים. האחת הכיל את המיטען האישי והשנייה הכילה בר־לבניין. המכולה ובה הברזל שוחררה, א־לם זו שהכילה את מכשירי־הטלוויזיו נשארה בנמל כחודש וחצי. אנשי המכ־החליטו לתפסה אחרי שאיש לא בא ל־שחררה.

צפויים גילויים בקשרי השוחד

בימים הקרובים יתחיל בדרום־אפריק משפטו של הד"ר רנפריו כריסטי, כ־כלן דרום־אפריקאי חנאשם בשימוש ל־רעה בכספי הקרנות שהוקמו על־ידי ראש חשרות החשאי המקומי („בוס") לשיחו־אישים ועיתונאים, ויצירת אווירת אחד־לדרום־אפריקה.

העד המרכזי במשפטו יהיה קריי

קרייג ויליאמסון
עובדות מפתיעות

ויליאמסון, שהוסגר בימים אלה מ־אנגליה לדרום־אפריקה, ואשר היה סוכ־ראשי של אחד הגופים המממנים את ח־קרן, בשם „אינטרנשיונל יוניברסיטי אקס־צ'יינג' פאנד". ויליאמסון סיפר לחוקרי־כי אחד המקורות של הקרנות היתה חב־רה רשומה בוואדוץ בשם „סאוטרן פי־טרס", שמימנה מיבצעים שונים של חקו־נות. בין המוסדות שמומנו על־ידה היח גם „סאנא", סוכנות־חידיעות של דרום־אפריקה. סוכנות זו מעסיקה כמה עיתו־אים ישראליים. כן מימנה חקרן את ו־קונגרס הפאן־אפריקאי ואת האירגון ו־לאומי של אפריקה. ויליאמסון חמצי־לחוקריו כמות גדולה של מיסמכים מכ־פות הקרנות, שבחן עבד.

צפוי שינוי בבעלות „אלד"

הרכב קבוצת־המשקיעים, שרכשה א־מיפעל „אלד", עשוי להשתנות בגלל ח־לוקי־דיעות בתוך הקבוצה על צורת ניח־החברה. עורך־הדין זאב בראז, שרו־25% ממניות „אלד", אינו מסכים לד־הניהול של שימעון („צ'פאי") קדו־שרכש עם אחיו 50% ממניות. אבו צנטנר, המחזיק ביתר המניות, תומך עורך־דין בראז.

נראה כי קבוצת „קדם" או קבוצ־בראז—צנטנר לא תישאר ביחד עם השני־במיפעל. קדם ובראז השקיעו ברכיש 75% מחמניות 6 מיליון לירות במזו־ועוד 20 מיליון בלקיחת התחייבויות.

העם

מיבצע פיל

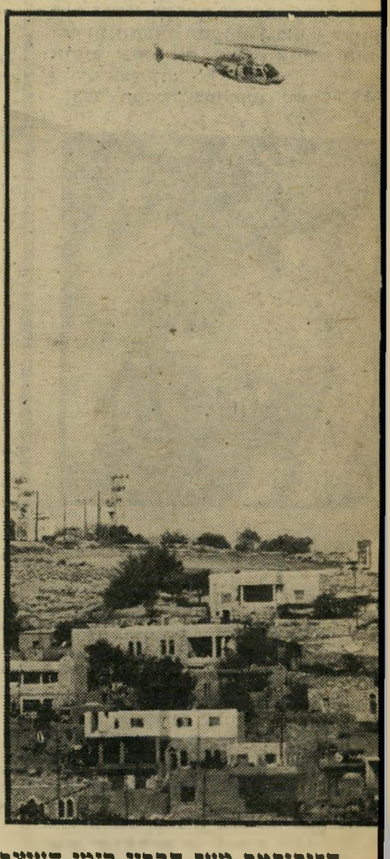
הגנרל בארקר היה טיפש. אך יש טיפשים ממנו

אם אכן קיים כוח עליון, המכוון את ההיסטוריה, הרי הוא מחונן בחוש־הומור מייוחד־במינו.

מנחם בגין היה מפקד האירגון הצבאי הלאומי. הוא הכריז מילחמה על „הכובש הזר". במהלך המילחמה הזאת נורו חיילי הכובש ברחוב. שילטון־הכיבוש הגיב על כך, בכל פעם, בהטלת עוצר קצר או ממו־שך. תגובות אלה נשאו שמות כמו „מיבצע פיל" ו„מיבצע אריה".

המחשבה שמאחרי המעשה היתה כי ה־עוצר יפגע בפרנסת האוכלוסיה, ועל כן יעורר את זעם הציבור נגד הטרוריסטים. אחרי שהציבור יקיא מתוכו את בני־הבליעל, יהיה קל על הבולשת הבריטית לאתרם ולעצרם.

היתה זאת תפיסה אנטישמית בעיקרה, שנזונה מן הבוז העמוק של הכובש כלפי הכבוש. כפי שהגדיר זאת הגנרל אוליין בארקר, מפקד צבא־הכיבוש: „הכה את היהודים במקום הכואב להם ביותר — בכיסם."

הליקופטר מעל חברון בזמן העוצר
הכל טוב —

קרה, כמובן, ההיפך. העוצר יצר סולי־דריות בין הציבור ולוחמי־המחתרת, גיבש את המוראל הלאומי ושיתף את הציבור כולו בחווייה המאבק.

הבוז לכיבוש. עתה יושבים מנחם בגין וחבריו ומקיימים מישטר של כיבוש בשטחים המחזקים.

אירגוני־המחתרת הערביים הכריזו מיל־חמה על כיבוש זה. לפני שבועיים הם ירו בחייל יהושע סלומה, תלמיד ישיבת־הסדר, בלב חברון. המימשל הצבאי הגיב על כך בהטלת עוצר, שנמשך עשרה ימים.

המחשבה שמאחרי המעשה היתה כי ה־עוצר יפגע בפרנסת האוכלוסיה, ועל כן יעורר את זעם הציבור נגד הטרוריסטים. אחרי שהציבור יקיא מתוכו את המנוולים, יהיה קל על שרותי־הביטחון לאתרם ולעצרם.

תפיסה זו ינקה מן הבוז התהומי שרו־חש שילטון־הכיבוש לאוכלוסיה הכבושה. אך בעוד שבזכות הגנרל בארקר ועמיתיו אפשר היה לטעון כי טיפשותם נבעה מחו־סר־ניסיון, מכיוון שמעולם לא חיו תחת כיבוש זר, הרי שום תירוץ כזה אינו עומד לחבריו של מנחם בגין.

חכם לומד מניסיון הזולת. טיפש לומד מנסיונו של עצמו. ורק טיפש מופלג מאד אינו מסוגל גם לכך.

השטחים

הטירוף המתגבר

„אין תועלת" ברצח ערבים. אפשר לנקום כהם בדרך אחרת

ממצריים הגיעו איתותים של אס־או־אס. למרות שהנורמליזציה התקדמה בסידרה, לקראת פתיחת השגרירויות של שתי המ־דינות זו על אדמת זו, בישרו דבריו של חסן אל־תוהמי (ראה הנדון) כי המשך הכיבוש הישראלי בגדה וברצועה יפוצץ את חוזה־השלום במרוצת הזמן וימיט אסון על יחסי ישראל־מצריים.

מארצות־הברית הגיעו איתותים חמו־רים עוד יותר. דובריו המימסד הודיעו, בתכיפות גוברת ובסיגנון מחמיר והולך, כי היעדר הפיתרון לבעייה הפלסטינית מאיים על עצם קיומה וביטחונה הלאומי של ארצות־הברית, מול פני הצורך לגייס את העולם הערבי להגנה על ארצות־הנפט.

ואילו ממשלת ישראל נגררה על־ידי קבוצות זעירות של קנאים, חלקם בלתי־שפויים בעליל, למעשים שלא יכלו אלא להחיש את כל התהליכים האלה.

היה זה מצב קלאסי של „הזנב מכשכש בכלב" — כשהכלב משלים עם המצב ואף נהנה ממנו.

עיצר גיזעי. בשכם התאכסנו שני חברים של התנועה הפאשיסטית הקטנה של „הרב" כהנא במלון פלסטין, והודיעו כי נחושה החלטתם לייסד כך את היישוב היהודי בשכם. באותה שעה הכריז השר אריאל שרון בכנסת, כי היישוב החדש בג'בל־כביר יהיה לעיר גדולה, ושמו יהיה „קריית־שכם".

שני האירועים הם חיקוי מובהק של התהליך שהביא להקמת העיר קריית־ארבע, בעיקבות הסתנגנותם הבלתי־חוקית של כמה מאנשי גוש־אמונים למלון פארק ב־חברון, לפני תריסר שנים.

אנשי קריית־ארבע עצמה חזרו ופשטו מביצרם אל תוך חברון עצמה. השבוע הם הופיעו במלוא הדרם לעיני הטלוויזיה הישראלית, והציבור כולו יכול היה להת־רשם מטיב הקבוצה המכתיבה כיום לממ־שלת ישראל — ולמדינת־ישראל כולה — את המדיניות.

● הרב משה לוינגר שירטט לעיני המצלמה את דמות היישוב העומד לקום בתוככי חברון. הוא עשה זאת בעיצומו של העוצר (ראה לעיל). תוך כדי כך נס־תברה לצופה עובדה מדהימה: שבשטחים המוחזקים העוצר אינו על שטח, אלא על גזע — ממש כמו תוכנית־האוטונומיה של בגין. העוצר חל על ערבים בלבד. ליהודים היה מותר לטייל בחברון בימי העוצר, ואף לערוך בה הפגנות (לאומניות בלבד. הפגנה יהודית אנטי־לאומנית נעצ־רה בכניסה לעיר).

● אחת התושבות של קריית־ארבע נש־אלה אם צריכים לרצוח ערבים, בתגובה על רצח היהודי. האשה שקלה זאת בכר־בד־ראש, לעיני המצלמה. היא לא אמרה „לא תרצח". היא אמרה ש„אין תועלת" ברצח ערבים. הרבה יותר כדאי „לנקום" בערבים על־ידי שיכון יהודים בתוכם. „זה ירגיז אותם יותר," אמרה, בהנאה בו־לטת. האשה הוסיפה לכך הערה שהיתה כה מחרידה, עד שהטלוויזיה גנזה אותה (ראה תשקיף).

קל לתאר את טיב היחסים שיירקמו בין אשה כזאת ובין שכניה־לעתיד הער־ביים. אך ממשלת ישראל יושבה על המדו־כה, קיבלה עקרונית את הרעיון של שתי־לת יהודים בתוך העיר חברון, ודחתה את ההחלטה המעשית לכמה ימים.

„מכות רצח". פניה העגולות והה־חלקות של אשה חסודה זו, שושנה פרץ, הם פני הכיבוש. בפעם הראשונה ראה אותן הציבור הישראלי גלויות וחשופות. הציבור כולו שמע את הערבי מסביר מדוע אין שכנו, חברוני קשיש, יוצא לר־חוב כדי להזעיק את החיילים. בתו של אותו ערבי לקחה בכוויות קשות בשעת עוצר. הערבי פחד לצאת לרחוב כדי להז־עיק אמבולנס, או אף לקרוא לחיילים.

„יכו אותו מכות־רצח!" הסביר השכן בקול שקט, כמי שאומר דבר מובן מאליו.

יתכן כי הציבור הישראלי לא שמע מעולם, בצורה כה פשוטה ומחרידה, את המשמעות האמיתית של הכיבוש.

מי הם האנשים. אשר מובטח, כי יכו מכות־רצח ערבי קשיש, המזעיק עזרה לבתו המתייסרת בכאבי־תופת? הטל־ויזיה הראתה גם אותם — חיילי הכי־בוש. שום מדינה תרבותית לא היתה מת־נאה בהם.

אם אלה הם פני ישראל, כפי שהן נר־אות מדי יום ל־1.8 מיליון הערבים החיים כעת בשטחים המוחזקים — הרי נוצר מישקע של שינאה, שלא יימחה בנקל.

מי מטורף יותר? כמה ימים לפני כן גוייס צה"ל כדי לסלק את אחרוני המתנחלים מאילון־מורה, שעלתה למדינה עשרות מיליוני לירות. המצלמה הנציחה את חיילי צה"ל כשהם מרחיקים בעדינות מירבית את אחת הדמויות הססגוניות ביו־תר בישראל: „מזל היורקת", זו אשר יר־קה בשעתו בפני שר־הביטחון בנאות־סי־גי, ואשר שפכה מלח לקפה שלו באילון־מורה (ראה אנשים).

בכל מדינה שפוייה היתה אשה כזאת זוכה מזמן בתגובה מתאימה — בדרך מישפטית או טיפולית. אך בישראל היא הפכה גיבורה לאומית, וממשלת ישראל כירכרה סביבה במשך שבועות וחודשים.

על מישחקים אלה מוציאה הממשלה עשרות ומאות מיליוני לירות — בשעה ש־פיצצת־הזמן של הפער החברתי ומצוקת השכונות מתקתקת בקול גובר והולך.

מי מטורף יותר — הממשלה או אנשי גוש־אמונים?

יחסים מרחביים

למי צילצלו הפעמונים

אסד הוא רע: גם כשהוא נכנס, גם כשהוא יוצא

מה רוצים הסורים?

מיליוני מילים נשתפכו השבוע באמ־צעי־התישקורת הישראליים כדי להשיב על שאלה זו. תיאוריה רדפה תיאוריה, האחת מטורפת יותר מהשניה. דובר על מילחמה כוללת, על מילחמת־התשה, אפי־לו על מילחמת־עולם שלישית.

במרכזה של סערה־בכוס־דיו זו עמדה עובדה אחת פשוטה: הסורים מאיימים להוציא את כוחותיהם מן האזורים ה־מאוכלסים של לבנון, שם שירתו בשנים האחרונות, ככוח־שיטור למניעת מילחמת־האחים.

איום — כך או כך. כאשר הוכנסו הכוחות הסוריים ללבנון, צעקה ממשלת־ישראל חמס. הדבר הוצג כאיום ישיר על ישראל, כהתעללות בנוצרים שהסכו בני־חסותה של ממשלת־ישראל, ככיבוש ברו־טלי.

עוד לפני חודש, כאשר מנהיגי הימין־הנוצרי בלבנון השמיעו תביעה אולטי־מטיבית להוצאת הכוחות הסוריים מלבנון, פירסמה זאת העיתונות הישראלית בני־מה של תמיכה ועידוד.

אך כאשר הודיע הנשיא חאפז־אל־אסד השבוע, כי הוא אכן מוציא את כוחותיו, צילצלו בישראל פעמוני האזעקה. גם מעשה זה הוצג כאיום ישיר על ישראל, כהתעללות בנוצרים, כהכנה למילחמה.

הכיבוש אינו כדאי. קרוב לוודאי, כי יש לצעדים הסוריים הסבר פשוט הר־בה יותר:

● הנוכחות בלבנון עולה לסורים הון־תועפות מבחינה כספית.

● הצבא הסורי אינו יכול לעמוד ב־מעמסה, מפני שהחיילים דרושים לו ב־סוריה עצמה, שם קיימת תסיסה מתמדת של חוגים דתיים קיצוניים, בעידוד מצ־ריים, נגד הנשיא אל־אסד, המייצג מיפ־לגה חילונית קיצונית („אל־בעת", הת־חייה), והוא עצמו משתייך לכת מוסל־מית שולית (העלאווים, חסידי עלי, חתן הנשיא).

● החיילים הסוריים מתקלקלים בלב־נון, שומעים דיברי כפירה מצד אחד ודב־רי קנאות דתית מצד שני. הם גם יצאו כבר ממישטר של אמונים.

בקיצור: כל ההרפתקה אינה כדאית. מה גם ששום סוף אינו נראה באופק, והשיגאה הישנה בין העדות והמעמדות בלבנון בוערת כמו מקודם. שלא כמו ישראל בשטחים המוחזקים, הבין אל־אסד שהכיבוש אינו כדאי.

הרים מול הרים. שאלה אחרת היא מדוע החליט אל־אסד החלטה זו דווקא אחרי ביקורו של שר־החוץ הסובייטי, אנדריי גרומיקו, בדמשק.

יתכן כי סמיכות זו היא מיקרית. אך יתכן גם כי אל־אסד רצה להתייעץ עם הסובייטים. אלה בוודאי לא התנגדו ליצי־רת משבר־זוטא, מלאכותי ככל שיהיה, בהרי הלבנון, כדי להסיח את הדעת מן המשבר, שאינו מלאכותי, בהרי אפגניס־תאן.

נישא־הצלב. מה יקרה אם הסורים אכן יפנו סופית את ביירות ושאר אזורי לבנון המערבית והתיכונה?

במיקרה הרע ביותר: חידוש מילחמת־האזרחים, כשכל השכנים שולחים את ידיהם לצלחת. מנחם בגין כבר הודיע, בהתלהבות של גושא־צלב בימי־הביניים, על נכונותו להגן על האחים הנוצריים.

תהיה זאת טרגדיה ללבנון, ומיספר הקורבנות עלול להגיע שוב לאלפים.

במיקרה הטוב ביותר, יתבסס מצב ה־קיים כבר למעשה — חלוקה של לבנון למדינות־זוטא, האחת בשליטת המימסד הנוצרי ובעלי־בריתו הימניים, והשנייה בשליטת אש"ף והמימסד המוסלמי והדרו־זי ובעלי־בריתו השמאליים.

הנשיא אל־אסד
— ותמיד רע

תשקיף

בגין מאוכזב

מסאדאת

ראש הממשלה, מנחם בגין, ביקש מגורמים אמריקאיים להעביר לקאהיר את רגשות אכזבתו מחוסר־התגובה של נשיא מצריים, אנוור אל־סאדאת, על דברי סגן ראש־ממשלת מצריים, חסן אל־תוהמי.

לפני הגורמים האמריקאיים ציין בגין כי חוסר־פעילות הסברתית מצידו של אל־סאדאת בעניין זה יביא לכך שהעם המצרי כולו יחשוב כמו אל־תוהמי.

ברמן יאבק

על התפקיד

גם אם יחליט בסופו של דבר, סגן־ראש־הממשלה שימחה ארליך, להתמודד במוסדות המיפלגה הליברלית על תפקיד יושב־ראש הכנסת, יתייצב מולו ח"כ יצחק ברמן.

בעיקבות שמועות מחדישות, שהיו השבוע על כוונת ארליך להתמודד על התפקיד, החליט ברמן בכל מיקרה להתמודד אף הוא. החלטתו של ברמן קיבלה עידוד מיריבי ארליך במיפלגה הליברלית, היודעים כי תבוסת ארליך בהתמודדות הפנימית, פירושה קץ דרכו הפוליטית של ארליך בתוך המיפלגה.

יבוה כפר

לכושים העבריים

המלצות הוועדה, בראשותו של ח"כ דויד גלם, בעניין הכושים העבריים, כוללות שני מימצאים חשובים: להעניק לכושים העבריים אזרחות ישראלית, ולבנות ישוב כפרי, שייועד רק להם.

בינתיים גילו הכושים העבריים דרך להינצל מגירוש מהארץ. על־פי החוק האמריקאי, יכול אזרח ארצות־הברית לוותר על אזרחותו בכל שגרירות אמריקאית ברחבי העולם, גם אם אין לו אזרחות אחרת. כמה כושים עבריים, שחששו מגירוש מישראל, החזירו את דרכוניהם לשגרירות ארצות־הברית בתל־אביב, כך ששילטונות ישראל לא יוכלו לגרשם למדינה זו.

ידלין נפגשה

עם פרס

טליה ליבני־ידלין, רעייתו של אשר ידלין, המשתחרר בשבוע הבא מהכלא, נפגשה לפני חודשים אחדים עם יושב־ראש מיפלגת־העבודה, ח"כ שימעון פרס.

השיחה בין השניים נסובה, בין היתר, על גורלו של ידלין אחרי שישתחרר מהכלא, ועל אפשרויות התעסוקה העומדות לפני ידלין.

איום פצצה

ב"אכדיה"

רק עתה נודע כי בעת שנערכו שיחות האוטונומיה בממון "אכדיה" בהרצליה, הגיע איום טלפוני, שלפיו הונחה פצצה בממון.

כוחות־הביטחון, שהיו ערוכים לאיום כזה, סרקו את הממון, מבלי שהאורחים המצריים ידעו כלל על האיום.

חרם על תוהמי

ההנחיות של מישלחת ישראל למשא־ומתן על האוטונומיה, שיצאה ביום השלישי השבוע לאלכסנדריה, היו שלא להתייחס כלל לדברי סגן ראש־ממשלת מצריים, חסן אל־תוהמי, ולא להיכנס עם המארחים המצריים לוויכוחים או לשיחות על דיברי תוהמי.

החוצפה של נוף

ח"כ עקיבא נוף שותף להגשת שתי הצעות־חוק פרטיות, הנוגעות באופן ישיר למצבו המישפחתי, למאבקים שהוא מנהל נגד גרושתו, מירה נוף, ולמצבו הכספי.

בהצעת חוק אחת דורש נוף שהאב והאם יתחלקו ביניהם במימון צורכי הילד, כאשר הילד מוחזק על־ידי אחד ההורים, וזאת בהתאם להכנסתם, ולפי מיספר הנפשות שעליהם לפרנס.

למרות שנוף הצליח לגזול סכומים ניכרים מגרושתו, היא נחשבת עדיין כאשה אמידה ביותר, וכוונת הצעת־החוק הפרטית היא לחתחמק מתשלום דמי־מזונות לבתו.

הצעת־החוק השנייה שהגיש נוף רוצה לבטל את הנוסח, המופיע היום בחוק, שלפיו יהיו ילדים עד גיל שש אצל אמם, אם אין "סיבות מייוחדות" להורות אחרת. נוף ושותפיו־להצעה טוענים כי סעיף זה מקנה, כימעט אוטומטית, עדיפות לאחזקת האם בילד עד גיל שש, "ויש בו ניגוד מוחלט לחוקים ולרוח המחוקק בדבר שיוויון מוחלט בין המינים."

בתו של נוף מנישואיו עם מירה נוף היא בת ארבע.

הצעותיו של נוף עוררו מורת־רוח בכנסת. זו הפעם הראשונה שחבר־כנסת מגיש הצעות־חוק אשר התועלת האישית והכספית שתהיה לו מקבלתן על־ידי חבית היא ברורה כי־כך.

בורג יתנער

מבן־נתן

שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, מחפש דרכים לפרק את הברית בינו לבין מזכ"ל הפועל המיזרחי, ומי שנחשב כאיש החזק במפד"ל, רפאל בן־נתן.

לבורג נודע כי שר־הדתות, אהרון אבו־חציירא, הצטרף למאבק הצעירים להדחת בן־נתן והוא הבין כי הקשר בינו לבין בן־נתן עלול לחזק לו.

דרוקמן הבטיח

להישאר

ח"כ המפד"ל, הרב חיים דרוקמן, הודיע השבוע לראשי מיפלגתו כי הוא אינו מתכונן לפרוש מהמפד"ל ולעבור לתנועת התחייה, בעיקבות התקפות ח"כ גאולה כהן עליו.

דרוקמן הוא היחידי מכל חברי־הכנסת של המפד"ל הזוכה לתמיכת כל הסיעות בתוך המיפלגה, כמועמד המפד"ל לכנסת הבאה.

בעוד שדרוקמן הודיע על נאמנותו למפד"ל, יש שמועות עקשניות על כוונתו של ח"כ בן־ציון רובין לעבור לתחייה.

רובין, בעל הדעות הניציות, מבין כי מעמדו במיפלגה התערער לאחרונה, וכי מעטים סיכוייו להיות מוצב שוב במקום ריאלי ברשימה לכנסת הבאה.

ישונה סדר

בית־המישפט העליון

הנוהג, שלפיו מונה נשיא בית־המישפט העליון על־פי חותק של כהונתו בבית־מישפט זה, עומד להשתנות, עקב חילופי הגברי העומדים להערך בבית מישפט זה. שינוי כזה עלול לפגוע בסיכוייו של השופט העליון מאיר שמגר לחיות נשיא בית־המישפט העליון לתקופה ממושכת.

הממשלה תדון

בבחירות במיפלגות

נראה כי כבר בישיבה הקרובה תדון הממשלה בהצעת־חוק להסדר הבחירות במיפלגות, שיגיש לה שר־המישפטים, שמואל תמיר.

איש מחברי־הממשלה לא יתנגד להצעה, שהיתה אחד הדגלים במצע ד"ש, שלפיה יש לקיים בחירות דמוקרטיות בכל מיפלגה. אולם חברי־הממשלה יראנו לכך שההצעה תשכב במשך תקופה ארוכה, ולא תוגש לכנסת בכחונה הנוכחית.

העיתונים יבטלו

מוספים

לראשונה מזה זמן רב נועדו ראשי שני הצהרונים, מעריב וידיעות אחרונות לישיבה משותפת.

בישיבה, שבה השתתפו שלום רוזנפלד מ"מעריב" ונוח מוזס ודוב יודקובסקי מ"ידיעות אחרונות" הועלו הצעות ששני הצהרונים יבטלו את המוספים שלהם באמצע השבוע, ויצמצמו את מוספיהם בסוף־השבוע.

פגישה זו נועדה להקטין את הוצאותיהם של שני הצהרונים, לאור ירידת התפוצה, הנסיגה בכמות המודעות ועליית עלות הייצור.

המתנחלת הציעה

הטלוויזיה גנזה

הטלוויזיה הישראלית גנזה קטע מן הראיון עם תושבת קריית־ארבע, ששודר בתוכנית השבוע — יומן אירועים, בליל השבת האחרונה.

אחרי שאמרה כי "אין תועלת" בהריגת ערבים, אמרה אותה מתנחלת ש"צריכים להעמים את הערבים על משאיות".

הקטע נגנז מפני שהעלה אסוסיאציות לשואה.

ח"כים ניצלו

דואר־חינם

מוסדות הכנסת עומדים לדון בגילוי ששני חברי־כנסת מהמיפלגה הליברלית, אברהם שריר ומנחם סבידור, ניצלו את הפטור מתשלום דמי־דואר שניתן להם, כדי לשלוח מאות מיכתבים, במיסגרת המאבקים הפנימיים בתוך מיפלגתם.

חברי־כנסת רשאים לשלוח דברי דואר ללא תשלום, כאשר דבר־הדואר נוגע לעבודתם הפרלמנטרית בלבד.

הדיילות לא ידעו

יחסי־העבודה בחברת אל על מחמירים שוב. כתוצאה מהרגשת העובדים שההנהלה החדשה מזלזלת בהם לחלוטין. הדוגמה האחרונה לכך היתה פרשת מדי־המארחות לדיילות במחלקה הראשונה.

למרות שקיימת ועדה מיוחדת לתיכנון מדי הדיילות, כהשתתפות הנציגות של הדיילות עצמן, שמעו הדיילות על הרעיון רק מתוך קריאה בעיתונים, וחן ראו את המדים לראשונה בטלוויזיה.

אין הדיילות מתנגדות למדים עצמם, מה גם שבמחלקה הראשונה משרתות הדיילות הוותיקות ביותר, שהן בדרך כלל פחות צעירות. בניגוד לטענתה של נציגת ההסתדרות, אין המדים המתוכננים "סכסיים".

חובב - דובר הנשיא

מי שהיה מנהל הרדיו ואחד מוותיקי הקריינים של קול ישראל, משה חובב, עומד להתמנות כדובר לישכת נשיא־המדינה.

המינוי יבוא אחרי שדובר מישרד־החוץ, מיכאל שילה, פירש להצעת הנשיא נבון להיות דוברו.

מנהל־החברה עלה לבמה כדי לעזור

מסיבת

אליזבט טיילור

הזמרת־סטריפ־טיזאית מאוסטריה מלהיטה את מנהל המיפעל, אלי קונינסקי, המלטף את גופה בעת שהיא שרה. פניטה דומה, לפחות מרחוק, באופן מפתיע, לשחקנית אליזבט טיילור, כשהיתה צעירה.

נערת הזוהר

פניטה רוקדת את אחד הריקודים הסכסיים שלה על בימת **מועדון־התיאטרון** בחיפה, כשלגופה מיכנסיים. חזייה מעוטרת, המבליטה את שדיה הגדולים, פרווה ונוצות, ומלהיבה כך את הקהל.

סטריפ־טיז

בתמונה מימין יושבים פניטה ואלי ביחד, כשהיא מגישה לו פרח. **בתמונה האמצעית** עוזר אלי לפניטה לפרום את חזייתה. **בתמונה השמאלית** כבר שוכבת פניטה על הריצפה, ואלי מנסה להפשיט אותה.

לסטריפ־טיזאית להתפשט, ואז גילה...

הפתעה

אשת איש אשתו של אחד ממנהלי **חיפה כימיקאלים**, שעלה על הבמה כדי להפשיט את הסטריפטיזאית (**מעשנת מימין**) יושבת ליד זוג ידידים שבא איתם למועדון. האשה היתה מאלה שהתפוצצו מלענ, כשהתגלה הסוד.

השבוע היה אלי קונינסקי, תושב חיפאי מכובד, מנהל בכיר במיפעלי חיפה כימיקאלים, אדם מאושר במייוחד. הוא, יחד עם אשתו וזוג חברים, באו לבלות במועדון. קונינסקי, גבר בגיל העמידה, ששערו מכסיף, קלט את מבטה של פניטה. היא העלתה אותו לבמה. כשפרצופו מדושן עונג, התחיל קונינסקי לרקוד עם פניטה, לשיר איתה „אידישע מאמע" ובעיקר למשש את שדיה השופעים. תוך דקות אחדות נראו השניים כצמד בלתי־נפרד. גם מבטיה של הגברת קונינסקי שנשלחו מהאולם, לא הפריעו את הכימיה שנוצרה בין פניטה לחיפאי המאושר.

כאשר החלה פניטה מתפשטת היה קונינסקי המאושר באדם. הוא עזר לה לפרוס את שרוכי בגדיה תוך כדי גיפופים, הסיר מעליה את החולצה המייוחדת שלבשה להופעה, הפשיל את שימלתה ומצא מתחתיה תחתונית.

תנועה מהירה הביאה את ההפתעה. פניטה הסירה את חזייתה ואת הפאה הנכרית, ומול קונינסקי והקהל הנדהם עמד גבר שרירי וקצוץ שיער.

מי ששמחה באמת לראות בהבעתו התמוהה של קונינסקי ולהבחין בתחושת הקבס שהמאהב הנלהב לא יכול להסתיר, היתה הגברת קונינסקי.

חיפה מתרחשים באחרונה דברים שהעיר הרדומה לא ידעה כמותם מעודה. מדי ערב נערכת במועדון־הלילה הוותיק, מועדון התיאטרון, מסיבת־הפתעה, המעלה סומק של בושה בלחיי הנשים הבאות לחזות במופע וסומק של מבוכה בלחיי הגברים המלווים אותן.

הסיבה להפתעה שנחתה על חיפה היא מאדאם פניטה. זוהי אוסטרית בעלת שיער שחור גולש, הכובשת את במת המועדון בין הופעתו של הזמר יגאל בשן לבין זו של החקיין־בדרן מוטי גילעדי. היא עולה לבמה וזוכה בקריאות התפעלות בגלל דמיונה הרב לאליזבט טיילור, בת־קופה שבה היתה טיילור מלאת גוף וצעירה יותר. התיזמורת רועשת, האורות מתחלפים בקצב משוגע ופניטה, בעלת הקול הסכסי, מתחילה במישחק הארוך שלה עם הקהל.

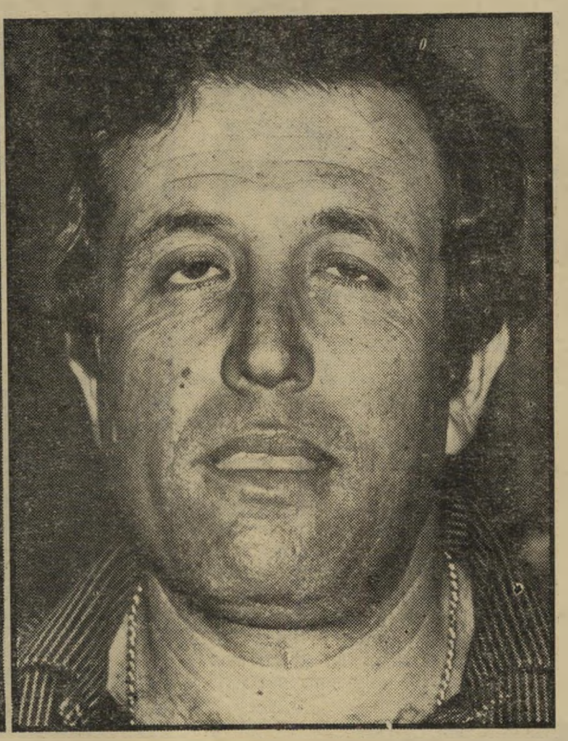

...והיה גבר ההפתעה הגדולה של אלי קונינסקי ושל באי מועדון הלילה. ברגע הקריטי ביותר, כאשר על פניטה היה להתפשט ולגלות לקהל את מחמדי גופה, היא התגלתה כגבר שרירי, בעל שיער קצוץ.

חודשיים אחרי שתפס את אהובתו בחברת הפקיד ההסתדרותי, חיסל את החשבון

רצח המאהבת

„אני חוששת ששלמה יהרוג אותי. יש לי הרגשה שהחיים שלי בסכנה," סיפרה לפני חודשיים רחל ויינבוים. „ניתקתי איתו כל קשר, אבל אני לא שקטה. הגעתי למסקנה ששלמה מטורף, ואי־אפשר לדעת מה יהיה הצעד הבא שלו."

השבוע אומתו חששותיה של רחל. לפי העדויות שבידי המישטרה, ירה שלמה סימן־טוב שתי יריות־אקדח בראשה של רחל, לעיני עשרות עוברים ושבים ב־תחנה־המרכזית בתל־אביב. אחרי שהתמוטטה, בפתח חנות גרעינים, הוסיף וירה בה עוד שלוש יריות. רחל נהרגה במקום.

רצח זה, אינו אלא המשכה של פרשה, שהחלה לפני חודשיים. סימן־טוב נעצר אז בידי המישטרה בחשד של התפרצות ותקיפה חמורה (העולם הזה 2207). לפני שופט המעצרים, טענה המישטרה, כי סימן־טוב „פרץ לדירתה של רחל ויינבוים, ברחוב הרואה 127 ברמת־גן, היכה אותה ואת המעביד שלה קשות, גרם נזק לדירה ואיים שיחסל אותם." עוד טענה המישטרה, כי „סימן־טוב חתך את רחל בסכין־מיטבח, וכי היא נזקקה לתפרים. הגבר השני היה באמבטיה עירום."

סימן־טוב טען להגנתו, באמצעות פרקליטו, כי הוא ורחל ויינבוים חיים מזה חמש שנים כבעל ואשה, וכי הוא אף רצה להתחתן איתה. לדברי סימן־טוב, הוא נכנס לדירה, ראה את אהובתו ואת מעביד־תה עירומים בחדר־האמבטיה, ופעל באופן אינסטינקטיבי, מתוך התפרצות של כעס.

בעוד שהמישטרה טענה אז, כי קיים חשש שסימן־טוב יתקוף שנית, וביקשה לעצור אותו לשיבעה ימים, החליט השופט אפריים שלו לעצור אותו ל־24 שעות בלבד. השופט קבע, כי תוך פרק זמן זה, יופקד אקדח הנמצא בביתו של סימן־טוב ברשיון, בידי המישטרה, כדי להבטיח שלא ישתמש בו על־מנת להתנקם ברחל.

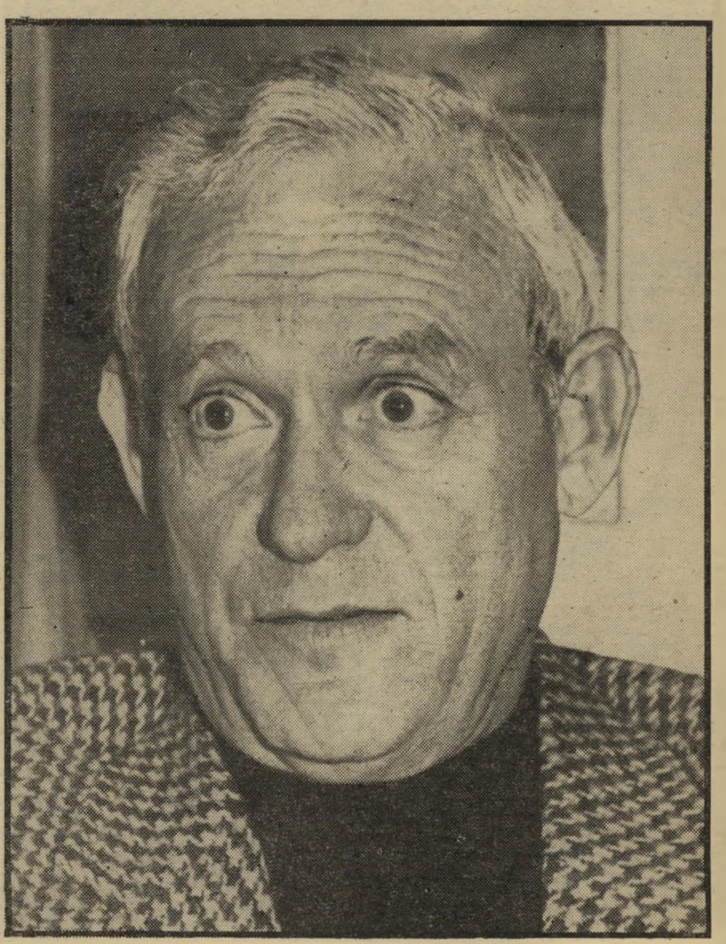
„החשוד נעצר אחרי שתקף תקיפה חבלנית את חברתו, שאותה הפתיע בנסיבות אינטימיות עם מעבידה," כך פסק השופט. „אם בוערת חמתו של החשוד עד כדי כך שמנוי וגמור איתו לפגוע בחברתו, מי לידנו יתקע שלא יעשה זאת כעבור שבעה ימים, ואפילו לא יותר?" יחד עם זאת הוציא השופט צו, האוסר על סימן־טוב „כל ניסיון לבוא במגע, ישיר או עקיף, עם חברתו או עם מעבידה." צו זה הופר השבוע באופן טרגי.

המאהב הקנאי

שלמה סימן־טוב ארב, לפי הודעות שבידי המישטרה, לאהובתו שזנחה אותו, רחל ויינבוים, ליד חנות גרעינים שבסמוך לקו 60 בתחנה־המרכזית. הוא ידע כי לשם נהגה להגיע אחרי העבודה.

הידועה בציבור

רחל ויינבוים חיה במשך חמש שנים ביחד עם שלמה סימן־טוב. לפני חודשיים התפרץ שלמה לביתה של רחל ותקף אותה ואת מעבידה, דויד בלאו, שהיה יחד עימה בדירתה.

הבוס דויד בלאו הוא ראש אגף האירגון במרכז הקונצרן של סולל בונה. רחל ויינבוים היתה מזכירתו במשך שבע שנים. בלאו הכחיש כי היו לו יחסים אינטימיים עם רחל. הרכילויות במיסדרונות הנהלת סולל בונה ידעו לספר אחרת.

זוהר רחל ויינבוים היתה אשה נאה והקפידה תמיד להתלבש במיטב האופנה. היא היתה גרושה פעמיים והשאירה אחריה שני ילדים.

יחסים עם הבוס

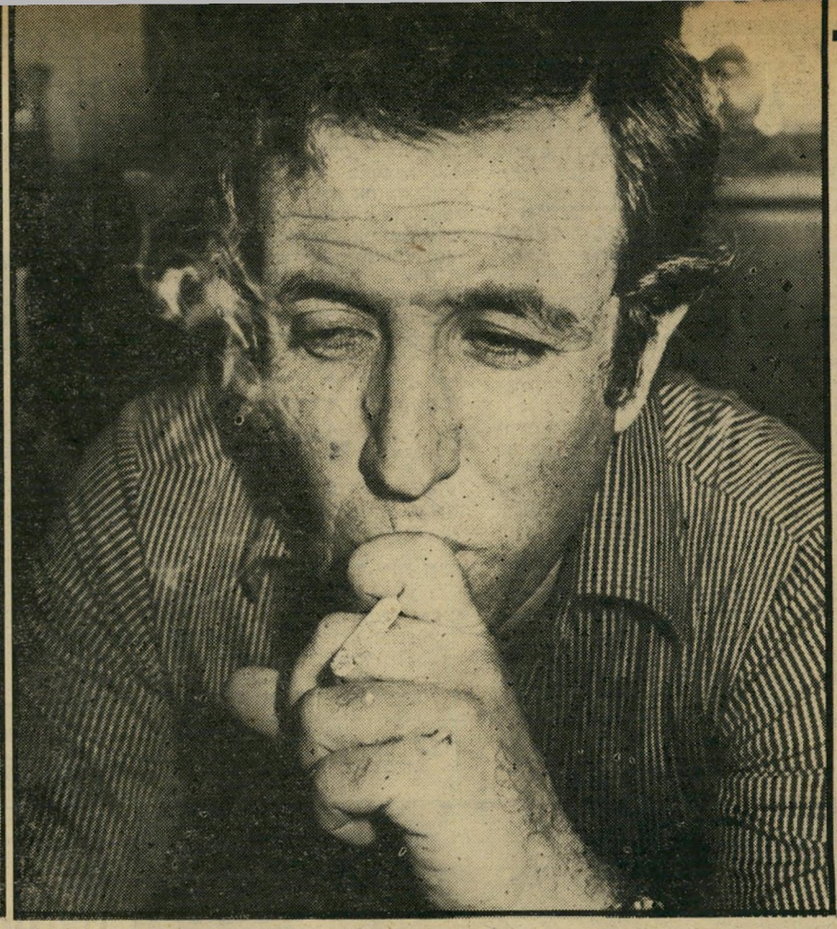
הצעד השלישית בפרשה, מעבידה של רחל ויינבוים, אינו אלא דויד בלאו, ראש האגף לאירגון ומינהל במרכז הקונצרן של סולל בונה, הנמצא בבעלות ההסתדרות. מבחינת סולם התפקידים, רק המנכ"ל מחזיק בתפקיד בכיר משלו. בלאו, בן ה־55, עובד בסולל בונה מזה 30 שנה. בתפקידו הנוכחי הוא מכהן שלוש שנים וחצי. בקרוב הוא עומד לעבור לתפקיד בכיר אחר.

רחל ויינבוים, האשה הנאה בת ה־34, שימשה כמזכירתו האישית של בלאו מזה שבע שנים. בלאו הודה כי במשך כל השנים הללו, היה קידומה של רחל מהיר, תודות להמלצותיו. היא קיבלה כמעט מדי שנה תוספת בדרגה שלמה, בעוד שקידומן של מזכירות אחרות, העוסקות בעבודה מקבילה, היה איטי יותר. לדבריו של בלאו הצדיקו כישוריה של רחל את קידומה.

רחל נהנתה גם מטובות־הנאה אחרות. רק באחרונה נשלחה לקורס ליחסי־אנוש, על חשבון הקונצרן. טיב היחסים בין רחל לבין בלאו הפך זה מכבר נושא רכילות במיסדרונות הנהלת סולל בונה, ברחוב אלנבי 111 בתל־אביב.

דויד בלאו מתגורר יחד עם אשתו ברחוב נתן 7 ברמת־גן, לבני הזוג בן בשירות סדיר ובת, שנישאה לפני זמן־מה בארצות־הברית, ושבה ארצה עם בעלה.

רצח ליד חנות הגרעינים: החשוד שלמה סימן־טוב והקורבן רחל ויינבוים

כדי להשתתף במסיבת חתונה מפוארת, שערך לה אביה. „זה לא נכון שהיינו, רחל ואני, עירומים אצלה בדירה.“ טען בלאו. „בסך הכל היא מזכירה מסורה, ויש ביננו יחסי־ידידות. שום דבר לא יותר.

„ביום שסימן־טוב התקיף אותנו, רחל לא הרגישה בטוב. מכיוון שדאגתי לברר־אותה, לקחתי אותה הביתה, במכונית שלי. מתחת לבית שלה היא הציעה לי לעלות, לשתות כוס קפה. הסכמתי. זה כל מה שהיה.“

לעומת גירסה זו, עומדת גירסתו של שלמה סימן־טוב, הטוען בלהט כי מצא את בלאו ורחל ערומים בחדר האמבטיה. מאז מיקרה התקיפה, התגורר סימן־טוב בביתה של אמו, בשכונת שפירא בתל־אביב, שם יש לו גם מוסך לאופנועים בשותפות עם אחיו.

שלמה, בן ה־40, הוא רווק השומר תמיד קיעה בדירה יותר גדולה, אז המשכנו לחיות יחד, בלי נישואין.

השתדלתי תמיד לתת לה מה שיכולתי. הייתי משתתף במחצית חשבון החשמל של הדירה. מימנתי את העוזרת שהיתה לה בזמנו. עשיתי קניות. תיקנתי ועשיתי שי־פוצים בבית. אפילו נתתי לה 20 אלף לירות בשביל ללמוד נהיגה. ממש נתתי לה את כל הלב והנשמה.

במשך השנים היו לנו מריבות, אבל תמיד התפייסנו. בקיץ האחרון היתה לנו מריבה גדולה ונפרדנו לשלושה חודשים. חזרנו אחרי שחברה של רחל פייסה בי־נינו. מייד כשחזרנו הצעתי לה שוב ני־שואין. הסברתי לה שאני כבר בן 40 ושהייתי מאד רוצה שתעשה לי ילד. היא דיברה שוב על דירה יותר גדולה, אבל אמרה לי שהיא מוכנה להתחתן איתי מייד בלי לעשות ילד. לזה לא הסכמתי.

אותה המגבת ושאני טועה. פתחתי את ארון הכביסה המלוכלכת, וראיתי את ה־מגבת מאתמול רטובה.

שאלתי אותה איך היא רטובה. היא טענה שאולי נכנסו מים דרך חריצי האיוו־רור של הארון. הסברתי לה שאז גם הכביסה האחרת היתה צריכה להרטב. אבל רק המגבת רטובה. אמרתי לה: „רחל תראי! אם היה פה מישהו תגידי לי. לא קרה כלום. אני אלך לדרכי, ואת תלכי לדרכך. אבל תדעי לך שסוף גנב לתליה. אם אני אתפוס פה מישהו, יהיו בעיות. אני מתחנן, תגידי לי.“

היא אמרה שלא היה אף אחד. טענה שאני מכניס לי שטויות לראש. נשבעה שלא בגדה בי אף פעם, ואמרה לי שהיא או־הבת רק אותי.

ביום שתקפתי את רחל לקחתי אותה, כרגיל, לעבודה, ומשום מה היא לא

עד כאן סיפורו של שלמה סימן־טוב.

זמן קצר אחרי פרשה זו, חזר בו סימן־טוב וביקש לשוב אל חיקה של אהובתו. אולם רחל דחתה אותו בתוקף. השבוע, הביא סימן־טוב את פרשת אהבתו הנכזבת לידי סיום. קיגאתו לא ידעה גבול. הוא חיסל סופית את החשבון עם רחל.

האקדח שבו השתמש סימן־טוב, הוחזק על־ידו ללא רישיון. האקדח שהוחרם ממנו, אחרי שתקף את ויינבוים ובלאו, נמצא עדיין במישטרה.

נס אחד בלבד

אחרי מיקרה התקיפה בחדר־האמ־בטיה, התקינה רחל ויינבוים מנעול רב־ברירה על דלת דירתה. על פניה היא נשאה חתך עמוק, שהתמשך מן המצח עד אמצע הלחי. „לא בגדתי בשלמה,“ סיפרה רחל, לפני חודשיים. בסך הכל ישבנו ושתי־נו כוס קפה. אם הוא היה נכנס כמו בן־אדם וחושב קודם, כל זה לא היה קורה. הוא היה אפילו מצטרף אלינו.

„הוא התנהג כמו חיה. ממש לא הכר־תי אותו. בגלל המיקרה הזה איבדתי את האמון באנשים. אחרי שמתייחסים אלי כאילו הייתי רכוש פרטי, איך אני אוכל לתת עוד אמון באנשים?

„נכון ששלמה ואני הלכנו לייעוץ לני־שואין, אבל אני לא הסכמתי להינשא לו. בסך־הכל רציתי שיסבירו לו שם, שאנח־נו לא מתאימים. אני שונה ממנו לא רק בהתייחסות שלי לחיים, אלא גם ברמה הכללית. יש מקומות שפשוט הייתי מת־ביישת להופיע יחד איתו.

„בשביל שלמה, אחרי מה שהוא עשה, הסתיימה הפרשה. בשבילי היא רק מת־חילה. יהיה מישפט והפרשה הזאת תתגל־גל. אני לא יודעת איך אני אוכל לצאת לרחוב. מה יחשבו עלי אנשים? אני לא יודעת מה אעשה.

„שלמה היה יכול להרוג אותי. הוא תפס סכין מהמיטבח ודקר אותי כמו משוגע. זה מגיע לי? אני הרי ריחמתי עליו! בגלל זה המשכתי לצאת איתו. והנה, זה מה שאני מקבלת בתמורה. מה שנותר לי לעשות עכשיו זה רק לקנות בקבוק־שמן ולתרום אותו לבית־הכנסת. זה היה נס־חנוכה, שנשארתי בחיים.“

השבוע לא עמד לה מזלה של רחל. נס שני לא אירע.

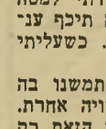
יוסי חיימן

„שלמה יכול היה להרוג אותי, הוא תפס סכין מיטבח ודקר אותי כמו משוגע - זה היה נס שנשארתי בחיים“ - השבוע לא עמד מזלה של רחל - נס שני לא אירע

על הופעה נאה. לדברי ידידיו הוא אדם שקט. אחרי שתקף את ויינבוים ובלאו, גי־לה שלמה להעולם הזה את פרטי הפרשה שהביאה להתפרצותו.

סיפר שלמה, לפני חודשיים:

הכרתי את רחל לפני חמש שנים ב־מועדון 77. שמנו עין האחד על השנייה, והתחלנו לצאת. היא סיפרה לי בהתחלה שהתגרשה פעם, ושיש לה ילד אחד. רק אחרי חצי שנה היא גילתה לי שהיתה נשואה גם פעם שנייה ושיש לה עוד ילד במוסד. אבל זה לא הפריע לי.

סוף גנב לתליה

אחרי שחיינו תקופה ארוכה כזוג נשוי, הצעתי לה להתחתן. היא קיבלה את זה באופן חיובי, אבל טענה שהדירה לא מספיק גדולה. אני רציתי מאד ילד, והיא טענה שאין לנו מקום בשביל תי־נוק. לא יכולתי להיכנס לחובות כדי להש־לבסוף החלטנו ללכת לייעוץ לנישואים. היינו בפגישה אחת, ואמרו לנו לבוא שנית כעבור שבועיים.

כמה ימים לפני שתקפתי את רחל היה יום נשום, ואני הצעתי לבוא לקחת אותה מהעבודה. היא אמרה שהבוס שלה מסיים את תפקידו, ושהם עורכים לו בעבודה מסיבה שתימשך בטח עד מאוחר ומישהו מהעובדים שגר בסביבה כבר יקח אותה הביתה. סיכמנו שאני אבוא אליה בשש וחצי אחרי־הצהריים.

הגעתי בחצי שעה יותר מוקדם. ראיתי שהתריס קצת פתוח, אבל כשדפקתי — מאז שנפרדנו לשלושה חודשים, אין לי מפתח לדירה — לא ענו. ירדתי למטה והתקשרתי מטלפון ציבורי. היא תיכף ענ־תה וסיפרה לי שכרגע נכנסה. כשעליתי היא נכנסה בדיוק להתקלח.

ראיתי שאחת המגבות שהשתמשנו בה יום קודם איננה, ובמקומה תלויה אחרת. היא נוהגת להחליף את המגבת הזאת רק פעם אחת בשבוע. שאלתי אותה מה פית־אום החליפה את המגבת. היא טענה שזו אמרה לי, כמו תמיד, לבוא מוקדם בערב. בצהריים התקשרתי אליה לעבודה ואמרו לי שהיא יצאה. לקחתי אופנוע והסתובבתי בסביבה של המישרד שלה, חשבתי שאולי אראה אותה יושבת עם מישהו בבית־קפה. בשעה שתיים חזרתי למוסך, ולא הייתי רגוע. הלכתי לאכול והתקשרתי אליה הבי־תה. היא ענתה בקול רדום, כאילו מתוך שינה, איך ששמעתי את הקול שלה, סגר־תי. לקחתי את האוטו ונסעתי אליה.

מאחרי הדלת שלה שמעתי אותה מדברת עם גבר, וקול של מים זורמים. כיסיתי את חור ההצצה וצילצלתי. כשלא ענו, דפקתי, שברתי את הדלת בבעיטה ופרצ־תי פנימה. ראיתי את המחזה שעד עכ־שיו אני לא יכול לשכוח אותו. הוא שכב באמבטיה עירום, ורחל עמדה מעליו עירומה גם היא. לא יכולתי להשתלט על עצמי והתחלתי להשתולל.

כואב לי מאד מה שקרה. אהבתי אותה. רציתי לבנות איתה חיים משותפים. זאת מכה גדולה מאד בשבילי.

(המשך מעמוד 25)

פעמים רבות. הוא דיבר גם על „חלוקה פונקציונלית" של הגדה בין ישראל וירדן.

משום כך סביר להניח, כי דיין אכן השמיע רעיונות כאלה בעת השיחות ה־חשאיות. אל־תוהמי סבור, כי עשה זאת על דעת בגין, מכיוון שקרא את הרעיונות מן הכתב. אני מפקפק בכך. אך אחרי שמיעת הגירסות שפורסמו, אני סבור, כי מותר לקבל את העובדות הבאות כוודאיות:

ראשית, שאכן דובר בשיחות החשאיות, שקדמו לביקור אל־סא־דאת, על החזרת הגדה המערבית לידיים ערביות ועל כינון ריכונות ערבית בירושלים המיזרחית.

שנית, שהמצרים הבינו את דב־רי דיין כהתחייבות ישראלית, וסמ־כו עליה.

■ ■ ■

אור חדש זה על ההיסטוריה החש־אית של ביקור אל־סאדאת מאפשר את הבנתם של דברים, שהיו שרויים עד כה בערפל סמיך.

הדבר מפגיר, קודם כל, את חש־בונו של אל־סאדאת עצמו.

לאחרונה נראה הנשיא המצרי בעיני רבים כמהמר קל־דעת, שיצא למסע היס־טורי מבלי להבין שבכך הוא מנתק את עצמו מן העולם הערבי כולו.

מפתיע שלא חיה זה כך.

לפי תיאורו של אל־תוהמי, יכול היה אל־סאדאת לסמוך שהגדה תוחזר לירדן, ושירושלים המיזרחית תהיה ערבית.

השרידות של מדינת־ישראל, וניכרים ב־דברים סימנים של זעם הגובל בשינאה.

הדבר נראה מוזר. מגלי־האנטי־שמיות המיקצועיים אצלנו שמחו להבחין בדבריו סימנים של מחלה ממארת זו.

אולם באור גילוייו של אל־תוהמי, נר־אים הדברים אחרת.

אל־תוהמי מאמין, כך מסתבר, כי ישראל רימתה אותו, ואת מצריים.

לדברי אל־תוהמי, בגין ודיין הבטיחו למצרים, ערב צאתו של אל־סאדאת לדר־כו ההיסטורית, פיתרון מסויים של בעיות הגדה, ירושלים והעם הפלסטיני. אולם הם התכחשו להבטחות אלה אחרי שה־נשיא המצרי עשה מה שעשה, ושוב לא יכול היה לחזור בו.

בקיצור: בעיני אל־תוהמי אשמים בגין ודיין במעשה מחריד של בגידה והונאה. הם הכניסו את מצריים אל תוך מלכודת.

אם תתקבל דיעה זו במצריים, עלולות להיות לכך תוצאות חרות־שואה.

■ ■ ■

כי מי שהיה במצריים ושוחח שם ב־חופשיות עם אישים מצריים, יודע, כי רבים מהם סברו גם קודם לכן שמנחם בגין רימה את אנוור אל־סאדאת.

אולם עד כה לא היה לטענה זו אלא בסיס כוללני. המצרים טענו שבגין לא היה צריך לקבל את המיחווה ההיסטורית של אל־סאדאת, לולא היה מוכן להשיב במיחווה מקבילה, על־ידי הצעה נדיבה לפיתרון הבעייה הפלסטינית.

הנשיא אל־סאדאת ודיין בקמפ־דייוויד
הרגשה של הונאה?

במקים אחרות: אל־סאדאת רץ קדימה, תוך סיכון מחושב, בהיותו בטוח כי יזכה לרכוש למחרת היום לפחות את תמיכת ירדן (תמורת הגדה) וסעודיה (תמורת ריבונות מופקמית בירושלים).

אילו התגשמו הדברים שמייחס אל־תוהמי לדיין, היה לסיכון מחושב זה בסיס הגיוני. סביר להניח, כי אל־סאדאת היה מוצא את עצמו כיום בראש גוש של מדי־נות ערביות מתונות.

יתר על כן, ניתן להניח, כי בשלב מוקדם, ערב הביקור ההיסטורי או למחר־תו, אף העביר אל־סאדאת רמז על הסיכו־מים האלה לעמאן ולריאד.

אם כן, יש כאן הסבר לתוספה שהפתיעה בשעתו את המשקיפים, וגם את ממשלת ארצות־הברית: התנפלות חמדך חוסיין והשליטים הסעודיים על אל־סאדאת, כאשר נחתמו הסכמי קמפ־דייוויד.

אם אלה אכן קיבלו קודם לכן מפי אל־סאדאת הבטחות על החזרת הגדה ל־ירדן ועל כינון ריבונות ערבית בירוש־לים המיזרחית, הרי נוסח הסכמי קמפ־דייוויד מוכרח היה להיראות להם כ־בגידה ציונית של אל־סאדאת. דבריו ה־קודמים של אל־סאדאת מוכרחים היו להי־ראות להם כתרגיל שפל של הונאה.

■ ■ ■

אולם חמורה לאין־שיעור יותר היא השלכת גירסה זו (תהיה נכונותה כאשר תהיה) על מצריים עצמה.

אל־תוהמי הדהים את ישראל בקיצוני־יות של הדברים שהשמיע לאחרונה בעי־תוני כוויית. הוא הטיל ספק בעצם כושר־

אחרי גילויי אל־תוהמי, עלולה טענת־הרמייה לקבל ממדים שונים.

הצמרת החברתית והתרבותית של מצ־ריים עלולה לקבלה עתה כעובדה היסטו־רית מוצקה, המבוססת על הבטחות ממש־יות שנתן שר־החוץ הישראלי לשליח ה־נשיא המצרי במארוקו, לפני המסע הגדול.

אל־תוהמי לא הודח מתפקידו, כפי ש־קרה לשר־החוץ איסמאעיל פאהמי, שהת־נגד למסע. הוא גם לא ננזף, נאמר רק שהוא ביטא „השקפות פרטיות".

מכאן שיש מקום להנחה שהוא ביטא בגלוי מחשבות סמויות של הנשיא עצמו — וכך יובן הדבר במצריים.

אם ישתכנעו המצרים כי ראשי ישראל רימו אותם בצורה ציונית, ייעלמו כלא־היו כל ההישגים ה־פסיכולוגיים של השלום.

מושגים כמו „אמון הדדי", „מילוי הת־חייבויות" ו„נדיבות" ממלאים תפקיד מר־כזי בתודעה המצרית. שומעים אותם בשי־חות פרטיות על כל צעד ושעל. אם יאמינו המצרים, כי ישראל ניצלה לרעה את ה־אמון שהם נתנו בה, עלול הדבר להעלות מחדש סטראוטיפים ישנים על אודות „ה־יהודי הרמאי".

באווירה כזאת, אין סיכוי רב שהשלום הישראלי־מצרי, הכרוך בניתוק מצריים מן העולם הערבי, יחזיק מעמד. הוא עלול להתמוטט אחרי החזרת סיני, ואף קודם.

אם מנחם בגין לא יכין זאת בעוד מועד, ביגיד עיוורונו הנורא מוך פני הבעייה הפלסטינית, הוא עלול להמיט אסון על ההישג היחידי של ממשלתו — השלום עם מצריים.

מרכזי שיבננדה
בינלאומיים
ליוגה וודנטה

קורס הנשרת מורי יוגה בישראל

21.4.80 – 19.5.80

בחסותו של סוואמי וישנו דבננדה סמכות עולמית בהאטה יוגה וראג'ה יוגה

פרטים והרשמה:

מרכז שיבננדה ליוגה וודנטה, רח' הירקון 45, תל־אביב, טל. 658033

לקוסמטיקאיות מקצועיות ומכוני יופי

כל מוצרי טיפול טיפוח ואיפור

מבצע הנחה 30% על כל מוצרינו

מכירה ישירה: תל־אביב, רח' גליקסון 2 (מאחורי קולנוע תל־אביב)
מתקבלות הזמנות בטלפון: 282689, 283882.

SKIN CARE LABORATORIES
OPTIMA • INTERNATIONAL COSMETICS LTD.

הגיע!

PENTHOUSE

פברואר 1980

• בלונדי סמל הסקסי של שנות ה־80'.

הפצה בלעדית סטימצקי

אינכם חייבים להיות רווק או רווקה כדי לזכות בידידים

כתוב לת.ד. 40020 עבור „ידידים".

חן טרמפ לחייל

מי רצח את עוזי חסון?

נאשם דדון ואמו אחרי הזיכוי
העד הפך חשוד ברצח?

מאותו יום שנמצאה גופתו של עוזי חסון בתוך תעלת מי־גשמים, ש־צובעו בדמו, בפורים שעבר, היה מותו בגדר תעלומה. גם אחרי שהסתיים מישפטו של בני דדון, שנאשם ברצח חסון, לא התפזר הערפל, להיפך, נראה, כי ה־תעלומה רק הסתבכה מאז.

פסק־הדין המזכה את דדון נקרא כפרק מספר בלשי ובסופו יוצא הקורא מבולבל ותמה, אם בית־המישפט שזיכה את הנא־שם לא הרשיע בעצם את העד העיקרי, עזרא שמעא, ברצח חסון.

בית־המישפט כתב שלושה פסקי־דין — של השופטים משה טלגם, יעקוב קדמי והדסה בן־עיתו — וכל השלושה אינם מסתפקים בזיכויו של דדון, אלא מביעים ספקות רבים בחפותו של שמעא.

גופתו של חסון היתה נקובה בשבע דקירות סכין אכזריות. שלוש מהדקירות, שנעשו בסכין שאורכה 14 ס"מ, פגעו בכבד, בלב ובלבלב וגרמו למוות. יתר הדקירות היו שטחיות, וגרמו לפתולוג להאמין, כי הצעיר הספורטיבי לא יכול היה להיאבק על חייו, מכיוון שיותר מ־איש אחד תפסו אותו והחזיקו בו אל מול הסכין השלופה שננעצה בו שוב ושוב. אחרי הדקירות עוד נחלץ המנוח מידי רודפיו, והמשיך במנוסתו כ־200 מטרים, כשהוא מותיר אחריו שביל של דם. הוא התמוטט ומת בתוך תעלת מים.

הדבר קרה ליד חוות הסוסים שהיתה בבעלותו, בפאתי בני־ברק, מייד לאחר שסיים את ריצת הערבית שלו, כשהוא לבוש עדיין בגדי ספורט.

שלושה שבועות גיששה המישטרה ב־חשיכה. לא היה כל רמז לזהות הרוצחים. לא נתגלה כל מניע. לעוזי לא היו שונאים. הוא לא היה מסובך עם העולם־התחתון, ולא היה חייב כספים לאיש.

רק המקרה הביא לתחנת המישטרה את עזרא שמעא, בחור מפגר, שבילה תקופה מסויימת במוסד למפגרים כפר נחמן. הוא הופיע בתחנת המישטרה ללא הזמנה, ו־דבריו הראשונים היו: „לא אני רצחתי את עוזי חסון."

הוא נחקר, ובתחילה הכחיש כל מידע על הרצח, וסיפר שבא למישטרה כיוון ששמע שמחפשים אותו. אבל במשך ה־שבועות הבאים דיבר ומסר גירסות שונות, אשר באחרונה שבהן דבק גם במישפט. לאט־לאט גילה, כי בעצם היה במקום הרצח בשעת ביצועו. בגירסה ה־ראשונה סיפר, כי נקלע לשם במיקרה, כאשר הלך לקבל כסף ממעביד המתגורר בסביבה. לדבריו, שמע דיבורים רמים וזיהה את קולות שני ידידיו, עוזי ובני דדון.

גירסתו הסופית היתה מפתיעה עוד יו־תר. לדבריו בא אליו הנאשם בליל הר־צח, וביקש ממנו להתלוות אליו בביקור אצל עוזי. הם הלכו לשם, וכאשר עמד לידם החלו השניים להתקוטט בגלל זונה ששמה רוזה. בני שלף סכין ודקר את עוזי. לדברי שמעא, נפל המנוח לראשונה ממש לרגליו, אך הוא חשש לעזור לו, פן יחשבו, כי הוא מעורב ברצח. עוזי קם והמשיך לרוץ עד נפילתו הסופית בתעלה. שמעא הסתלק מהמקום בלי שאמר דבר לבני. בכל שלושה השבועות שעברו מאז הרצח, לא אמר לו בני דבר, ולא הזהירו לבל ידבר על המיקרה. שמעא לא נראה כלל כמי שמפחד מהנאשם ברצח. והוא העיד בבית־המישפט ללא כל חשש, ו־אפילו „בחדווה", כלשון השופטת בן־עיתו.

כאשר ערך בית־המישפט ביקור במקום הרצח היה שמעא הרוח החיה, שהתרוצץ ממקום למקום, כדי להראות לבית־המיש־פט, כי העובדות שתיאר בפניו, תואמות את הנעשה בשטח.

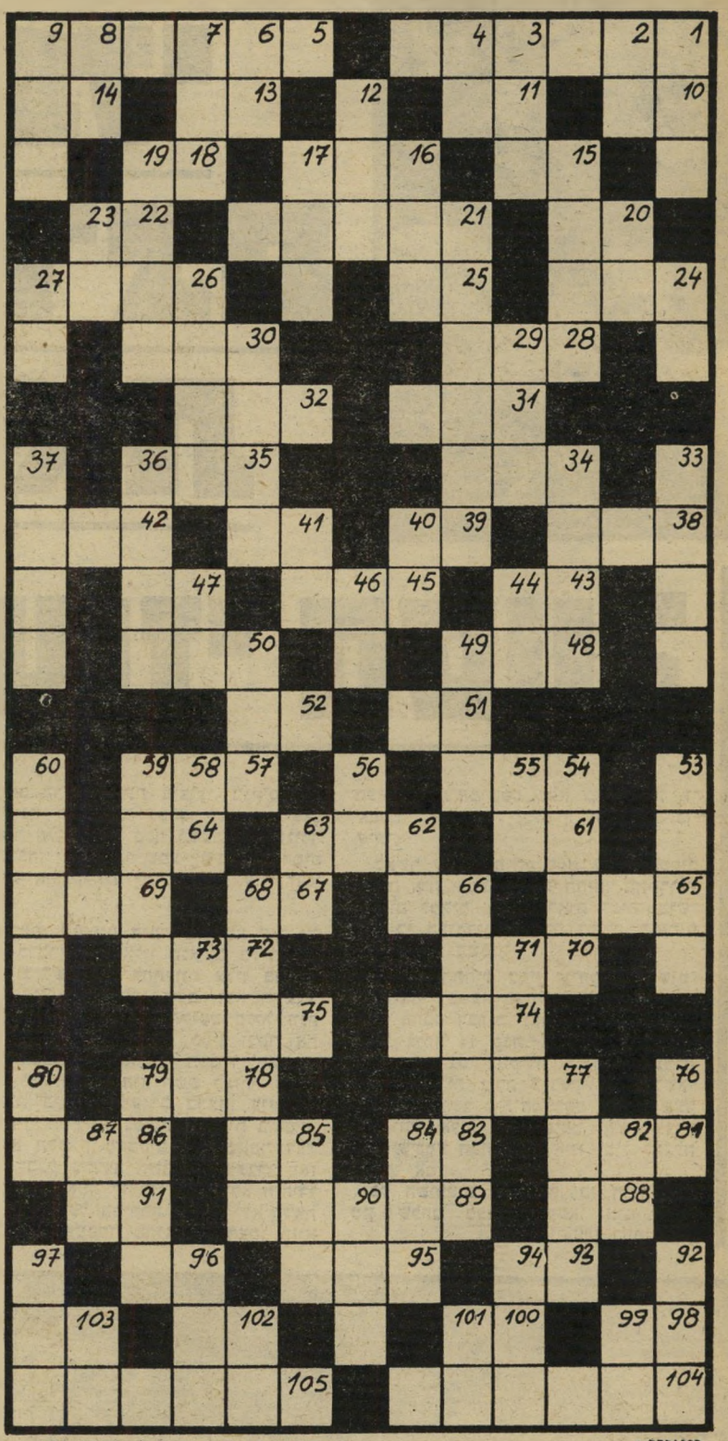
אחרי שהתחיל במתן גירסותיו לשוט־רים, אמר שמעא באחת הזדמנויות: „אני יודע הרבה דברים, ואם אומר אותם אני אוכל אותה 14 שנה." הוא חזר על דב־רים אלה גם בחקירה הנגדית שערכה לו הסניגורית נירה לידצקי. ורק לשא־לת ההברה של בית־המישפט חזר בו העד ממילותיו אלה. אך השופט קדמי מציין שמי ששמע הכחשה זו אינו יכול לקבלה כדברי אמת.

כל השופטים מדגישים, כי חוסר האמון שלהם בעזרא שמעא, אינו נובע

(המשך בעמוד 42)

גופתו של עוזי חסון במקום הרצח
מדוע לא חקרה המישטרה מקודם?

מאוזן:

1) הנחה; 5) משורר אנגלי קלסי; 10) 18; 11) הצליל הראשון בסולם ה־צלילים; 13) חיית טרף גדולה; 14) מצבת זכרון; 15) משחק של אור ו...; 16) כפר בשרון ע"ש ליליינבלום; 18) הכה; 20) בעל גאווה; 21) ישוב בסביבת ת"א ע"ש אל האש והברק; 22) תאנה שלא הבשילה; 24) אינו עובד; 25) אות לא־טינית שהיתה לסמל במלחמת העולם ה־ב; 26) משורר, מחזאי והיסטוריון גר־מני; 28) שם מיקראי; 30) כנף עוף; 31) תשוש; 32) מגזע שם; 34) תואר תורכי; 35) הוטב; 38) אחד המזלות; 39) מקום נישא; 41) אדון; 42) תו־דואר; 43) מדף; 45) חרב; 47) גל, ערימה; 48) שם מיקראי; 50) „כלם היו...״; 51) שר בממשלה; 52) גוף; 54) לוח, מגן; 57) אשת המן; 61) גומה; 62) מלכות אורחתו של שלמה המלך; 64) שם אחר לשיח הדפנה; 65) מפרש התנ"ך; 66) ענן; 67) מערב; 69) גיס. אחי הבעל; 70) אליעזר־בן־יהודה (ר"ת); 72) בעל־חיים; 74) מייסד דת הקראים; 75) אניית־חיל־הים (ר"ת); 77) אחד ממיסי המדינה; 78) שם מיקראי; 81) ניגשו; 83) סוד; 85) מילת שאלה; 86) משקיעת השמש ל־זריחתה; 88) תבואה; 89) צייר קריקטו־רות צרפתי; 91) טנא; 93) אבר תנועה; 95) אבר נשימה של בעלי־חיים במים; 96) לא מת; 98) מפתן; 100) לשכה; 102) נאיבי; 103) חלק מסכו"ם; 104) עוף החוזר באביב; 105) מוכה ירח.

מאונך:

1) אבר בגוף האשה; 2) דורון; 3) רמש טורף; 4) אות בא"ב; 6) עמוד זכרון; 7) מבטן הר־געש; 8) קריאת צער; 9) נשתחק; 12) שדה שנקצר ולא נחרש; 15) עץ — נזכר במיקרא; 16) אריג עדין; 17) שקד; 19) שם מטוס; 20) כתב כריתות; 21) מדינה באפריקה ע"ש מדינאי בריטי; 23) מילת בקשה; 26) כוכב; 27) אל מיצרי עתיק; 29) מנו־חה, שקט. 30) הניספח התרבותי שלנו במצריים; 33) מדון, ריב; 34) משקה משעורים ושמרים; 36) תלמוד; 37) צמ־חים ממישפחת הקיטניות; 40) עני; 41) שומן; 44) הזכר בבקר; 46) אבר חיוני ביותר; 47) בעל־חיים לילי; 49) נוזל יוקרתי; 50) לעג, זלזול; 53) עיר בירה בחדשות; 54) נישא; 55) מרכז; 56) נטף; 58) לא טוב; 59) מלחין ישראלי; 60) מי שהחליף דתו אל הגויים; 62) זקן; 63) מוקף ים; 66) יישוב בסביבת תל־מונד; 68) קיבוצה של גולדה מאיר, בעמק; 71) אל השמש הכנעני; 73) כח, עזוז; 76) תשלום חובה לממשלה; 77) השר בוועדת האוטונומיה; 79) מופת; 80) כרת בשר ערלה; 82) תואר דתי; 84) מטבע עתיק; 85) נוזל; 87) אוניבר־סיטה בארה"ב; 90) מידת אורך; 92) בסיס; 94) טפשון; 96) מוביל חמורים; 97) תכונות; 99) דוב בסיפור ילדים; 101) חלק מפנים; 102) משקה עלים; 103) שדה.

מי רצח?

(המשך מעמוד 41)

מפיגורו השכלי. למרות עדותה של פסי־כולוגית, התרשם בית־המישפט, כי פיגורו של העד אינו מפריע לו לקיים את עצמו ולנהל אורח חיים רגיל. הוא יכול להת־רשם מסביבתו ולקלוט היטב את הנעשה. ההבדל היחיד — קבעה הפסיכולוגית — בינו לבין אדם נורמלי, היה פגם באישיותו המוסרית. בעדותה אמרה, כי אם ימצא אינטרס לשקר, יעשה זאת ללא היסוס ומתוך הבנה וידיעה. על כך אמר השופט קדמי, כי גם בין עדים רגילים מוצאים עדי־שקר, ותפקידו של בית־המישפט הוא לקבוע את אמינותם.

השופטים מעלים שורה ארוכה של תמיהות לאור עדותו של שמעא:

● מדוע לקח אותו בני דדון בדרכו לרצוח את חסון? לדברי עזרא לא התי־בקש להיות שומר, או לעזור לדדון, אלא היה מלווה תמים. האם אדם ההולך לר־צוח לוקח עימו עד־ראיה למעשה הרצח?

● מדוע לא דאג דדון לקחת עימו את עד הראיה מהמקום, כאשר סיים את בי־צוע הרצח, ומדוע הסתלק לו שמעא מה־מקום מבלי שאיש ישגיח בו?

● מדוע לא דאג דדון להתרות בו, לבל יפצה את פיו במשך כל אותם שלו־שה שבועות לפני בואו הספונטני של שמעא למישטרה?

גירסתו של שמעא נראתה לשופטים בלתי הגיונית. לדעתם היא מורכבת מ־שני חלקים שאינם משתבצים זה בזה. בחלק הראשון הוא מוזמן לבוא עם בני, הנושא סכין, ללא כל מטרה מיוחדת, ואחר כך, בזמן הרצח, אין מבקשים ממנו עזרה כלשהי.

אם אמנם היה תפקידו כה תמים כפי שהוא מתארו, מדוע פחד לעזור לחסון? ואם לא, מדוע לא חשש לבוא שלושה שבועות אחר כך למישטרה, ולספר את סיפור המעשה המערב אותו בעניין, אף כי איש לא דרש ממנו לבוא ולעשות כן.

כאשר מנתח השופט קדמי את מגיעיו של העד לבוא למישטרה ולספר את סיפו־רו, הוא בעצם מוצא אותו שותף לרצח. לדברי השופט גבר שמעא על פחדו להס־תבך ברצח, והלך למישטרה רק מכיוון שידע, שמישהו אחר עומד לסבך אותו ברצח. הוא חשב שמוטב שהוא יגיע ל־מישטרה ראשון, ויספר את גירסתו על הימצאותו בשטח כעד תמים, ולא כשותף לרצח.

בית־המישפט מציין ששמעא לא אמר את כל האמת, שמא תסבך אותו האמת באחריות לביצוע הרצח. לכן היססו ה־שופטים להרשיע את דדון ברצח על סמך עדות זו.

תוצאתו העיקרית של פסק־הדין, ה־מזכה את דדון, היא המלצה למישטרה להמשיך בחקירה, ולגלות את סיבותיהן של התמיהות שהעלה בית־המישפט. כפי שמסכמת השופטת בן־עיתו בסוף פסק־הדין: „אינני יודעת מדוע היה שם (שמ־עא). האם היה עד־ראיה פסיבי, או שמי־לא תפקיד אחר, ועל כל פנים הייתי אומרת, שיש מקום לחקירה נוספת ב־פרשה.״

עוד זה יוצא וזה בא

אשר זוכה בני דדון מרצח עוזי חסון לפני שבוע, היה אחיו ניסים כלוא בבית־הסוהר לשנתיים.

גם הרשעתו של נסים דדון קשורה ברצח. היה זה רצח שבוצע בחודש או־גוסט שעבר, חודשים ספורים בלבד אחרי מותו של חסון. דויד דדון, שהוא דודנם של בני וניסים, נרצח בירושלים קלצ'ניקוב בחווה של מישפחת דדון, ליד כביש גהה, בפרדס כץ. עימו נרצח גם פועל ערבי שעבד בחווה.

כחשודים ברצח נעצרו אחדים מעובדי החווה, וגם ניסים דדון. כולם שוחררו מחוסר ראיות, ועד היום לא נעצר איש. תעלומת הרצח לא נפתרה.

תוך חקירת הרצח, נתגלתה פרשת סחר בחשיש. ניסים נהג לקנות חשיש במחי־רים סבירים מפועליו, תושבי עזה. וביום הרצח היה אמור לקבל מהם שני קילוגרם חשיש שהזמין. בגלל מעצרו, בחשד לרצח, הספיק אחד הפועלים להבריח את החשיש בחזרה לעזה, והמישטרה לא הצליחה להניח את ידה עליו.

ניסים הורשע בסחר בסמים על־ידי ה־שופט המחוזי חיים שטיינברג, וניזון ל־שנתיים מאסר. הערבים שהיו מעורבים עימו בעיסקת החשיש עודיין עומדים לדין.

אילנה אלון

פרשת איוב של היהלומן המצליח שהגיע למצב של פשיטת־רגל, שהועמד לדין ומחפש את אשתו

מי יכתב מוזר ביותר הגיע למיש־טרה לפני שבועיים. בכתב־יד רועד ולא־קריא כתב שוקי מיזרחי, מי שהיה אחד העשירים שבין היהלומנים, כי הוא החליט לשים קץ לחייו. אשתו, ונדה, הוא כתב, עזבה אותו יחד עם שלושת ילדיהם, כאשר הוא בשפל המדרגה, חסר־כספים, וצפוי למישפט על מכירת זכו־יות כיהלומים והפצת המחאות ללא־כי־סוי. אחרי שהיא דירדרה אותו ממצב של אדם אמיד, שהרוויח עשרות אלפי לירות לשבוע בעיסקי־היהלומים, רוקנה אותו מכל כספו ושמה אותו ללעג ולקלס בבגידות בלתי־פוסקות עם ידידים ולקוחות שלה, במספרת־הצמרת שלה בנווה־אביבים, היא נעלמה כאשר נוכחה כי הוא חסר כל.

שוקי מיזרחי
מקווה שהיא תחזור

המישטרה הצליחה למצוא את שוקי מיז־רחי לפני שביצע את איומו, וכמה שעות של שיחות עימו, שיכנעו אותו כי אסור לו להפקיר את ילדיו, גם אם אשתו זנחה אותם. כאשר ניסו השוטרים לשוחח עם אשתו, באמצעות עורך־דינה, היא סירבה לכל מגע עימם או עם שוקי בטענה, כי אינה רוצה לשמוע ממנו עוד.

כאשר ראה שוקי כי ילדיו נפגעו בצורה חמורה מבריחת אמם, החליט לנסות לשכ־נעה בכל מחיר כי תחזור לפחות לטפל בילדים במשך כמה שעות ביום. הוא הר־ציא במשך שבוע 45 אלף לירות על מו־

היהלומים הפכו לזכוכית

גיות, נסע בכל חלקי הארץ כשהוא מחפש, איתר אותה לבסוף אצל אמה. שם סירבה לראותו. כאשר שאלה כיצד היא יכולה שלא לראות את הילדים במשך שלושה שבועות, צעקה שהוא הגעיל אותה כבר ביום הראשון לנישואיה, וכי הסיפור ביניהם גמור.

שוקי מיזרחי מהלך כיום חסר כל, הרוס, ללא עתיד. הוא צפוי להעמדה לדין בקרוב על שורה של האשמות, הכרוכות בפרשה האחרונה שבה הסתבך. תוך שלוש שנים, הגיע האיש מרום הפיסגה לשפל תחתיות. היהלומן, שרק לפני שנתיים טרחו רחמים אהרוני ובצלאל מיזרחי לעזור לו בקשיו, נשאר עתה ללא כל עזר.

איש בשם קוניאק

שוקי התחתן לפני 15 שנה עם ונדה מסיקה, אחותו של הרצל מסיקה מחבורת בת־ים, שהשתחרר לא מכבר ממעצר עד גמר ההליכים, בחשד של החזקת הרואין.

כאשר התחתנו, היה שוקי בוקע־יהלומים, והתמחה בניסור יהלומים. הוא הרוויח כסף רב במיקצועו, ולפני 15 שנים הרוויח 40 אלף לירות לחודש.

אשתו ונדה רצתה להיות בעלת מספרה, ושוקי קנה לה מספרה מפוארת ברחוב איינשטיין 71 בנווה־אביבים.

לפני שמונה שנים חשד שוקי לראשונה כי ונדה בוגדת בו, כפי שהסתבר במהלך הליכי הגירושין של בני הזוג. היא נסעה לפאריס להשתלמות של שלושה שבועות, בחברת ספר מומחה, שהיה ידידו של שוקי. כאשר חזרו, נודע לשוקי במיקרה, מהאזנה לשיחת־טלפון, כי בין ונדה לספר יש רומן. מאז, לדבריו, הוא תופסה בכל פעם עם מישהו אחר, אך כיוון שאהבה, היה סולח לה.

שוקי החליט כי הסיבה ששתו בוגדת בו היא, שהוא אינו מצליח דיו בעסקים, והפך מתווך־יהלומים. במיקצוע זה מרוויחים יותר כסף, והוא החל להרוויח סכומים גדולים מאד. הוא הפך חבר ידוע בבורסת־היהלומים הגדולה, כאשר הלקוח העיקרי שלו היה היהלומן הוותיק נסים טריסטאר.

שוקי התחיל למכור יהלומים לקניינים בחו״ל, פיתח קשרים ענפים בשווקי העולם, היה נוסע כל שבוע לחו״ל עם יהלומים ומרוויח היטב. הוא קנה וילה מפוארת בשיכון דן, נתן לאשתו כל דבר כדי שתרגיש טוב ותישאר עימו.

בפאריס קשר קשרים עם מתווך וקניין־יהלומים בשם קאמי, שטען כי הוא ממישפחת פחת יצרני הקוניאק הידועה. קמי קנה ממנו יהלומים בקביעות בסכומים של עד 50 אלף דולר לשבוע.

לפני ארבע שנים ביקש קאמי לקנות סחורה בכמות גדולה יותר, בסכום של 190 אלף דולר. גם מטריסטאר הוא קיבל סחורה ב־90 אלף דולר נוספות. אחרי שבוע עיים ביקש קאמי סחורה נוספת, וחובו הגיע ל־275 אלף דולר. הוא נתן לטריסטאר שטרות שחזרו, ושוקי התחיל לדאוג לכספו. קאמי אמר לשוקי כי הוא נתון בקשיי־נזילות זמניים, אולם בקרוב יסתדר הכל. הוא לקח ממנו סחורה נוספת ב־40 אלף דולר. הוא נתן לשוקי שטרות והמחאות, שכולם חזרו. בסך הכל נשאר קאמי חייב לשוקי 315 אלף דולר.

מדוע נתן שוקי אמון בקאמי? ראשית, הם עבדו יחד במשך שנים, ללא בעיות. שנית, קאמי היה דמות ידועה בעולם־התכשיטים. היתה לו חנות־תכשיטים מהודרת בשדרות באלבוויל, ומישרדים גדולים ליד האופרה, ברחוב לאפאייט.

באותו זמן שבו הסתבך שוקי עם קאמי הוא סחר עם יהלומן נוסף בפאריס, בשם פיאר, שלקח ממנו סחורה ב־19.5 אלף דולר, ולא שילם. יהלומן נוסף, בשם נאר־בוני, נשאר חייב לשוקי 36 אלף דולר.

באותו זמן נעצר שוקי מיזרחי בנמל־התעופה של פאריס, כאשר על גופו יהלומים בשווי של 225 אלף דולר, שעליהם לא הצהיר. הסחורה הוחרמה, ומכיוון שהיתה כולה של טריסטאר, שילם האחרון עבור מיזרחי גם את הקנס של 70 אלף דולר.

כמה שבועות אחרי שהשתחרר הכיר שוקי מתווך־יהלומים מרוקאי בשם ריימונד, שחי בפאריס, והוא הציע לו למכור יהלומים שלו בסעודיה. ריימונד לקח עימו סחורה ב־160 אלף דולר, ונעלם.

כך הוכה שוקי מכה אחרי מכה, ותוך שיבעה חודשים הפסיד 860 אלף דולר בעיסקות־כשל. אבל באותו זמן היו לו גם כמה עיסקות טובות, בהן הרוויח כמה אלפי דולרים. היה לו שם טוב בבורסה, והוא יכול היה לקבל סחורה במאות אלפי דולר על סמך מילה.

שוקי התחיל לעבור במאמץ כפול, כדי להחזיר חובות, ובמשך ארבעה חודשים החזיר 250 אלף דולר.

הוא כבר ראה את עצמו יוצא מן הבוץ, כאשר התפוצצה פרשת ההמחאות המזויפות.

פרשת ההמחאות המזוייפות

ימים אחד, לפני שנתיים עצרה המישטרה את שוקי מזרחי ואת רחמים אהרוני, בחשד כי עמדו להוציא מיהלומנים, חברי הבורסה, יהלומים ב־20 מיליון דולר, לשלם בהמחאות מזוייפות ולהיעלם עם היהלומים. המישטרה הסתמכה על שיחה שקיים רחמים אהרוני בביתו עם הנושים של שוקי, ובה שיכנע אותם לתת לשוקי זמן להחזיר את החובות. גם בצלאל מיזרחי, ידידו של שוקי מיזרחי, התערב לטובתו. השניים ישבו במעצר 27 ימים ושוחררו, ועד היום לא הוגש כתב־אישום.

הפרשה פגעה קשות בסיכוייו של שוקי להמשיך בעבודה הקודמת. באותו זמן נפגע גם שלום־ביתו. אשתו ונדה לא ידעה, כל העת, דבר על הסתבכות בעלה, מכיוון שוקי המשיך לעבוד כמתווך לא־רישמי עבור טריסטאר, שאף הוא נכנס לקשיים.

לפני שלושה חודשים רצה ידיד של מיזרחי, דב בריקמן, בעל מיסעדת גשר הירקון, לקנות יהלומים. שוקי הביאו לטריסטאר, וזה מכר לו חבילה ב־50 אלף דולר. החבילה היתה מוחתמת על־ידי הפיקוח על היהלומים. בעדותו במישטרה טען שוקי כי הוא לא יכול להיכנס למישרדי־הפיקוח, ורק טריסטאר יכול היה להחתים את החבילה. שוקי קיבל מטריסטאר עמלת־תיווך בסך 4000 דולר, והכניס את ההמחאה לבנק. כאשר ההמחאה לא כובדה, הבין כי משהו לא בסדר.

בינתיים הוא מסר לבריקמן חבילה נוספת של יהלומים, כפיקדון לשמירה אצלו. בריקמן גילה כי היהלומים שקנה אצל טריסטאר אינם שווים 50 אלף דולר, וגם לא עשרה אחוזים מסכום זה. הוא הלך עם מיזרחי לטריסטאר, והוא נתן לו המחאה עצמית על סך 25 אלף דולר, שהוסבה על־ידי מיזרחי, כיוון שבריקמן סירב לקבל המחאה בדולרים. כן נתן לו חבילה נוספת, חתומה בפיקוח, שבה, לדבריו, יהלומים

ונדה מיזרחי
מגעיל מאז היום הראשון של הנשואין

שלא רצה כי תדע שהוא נכשל. גם כאשר היה חייב כמיליון דולר, המשיך להזרים לחשבון־הבנק שלה מאות אלפי לירות, כדי לאפשר לה את רמת־החיים הגבוהה אשר אליה היא הורגלה. ונדה מצאה לה חברה של ידידות גרושות, שחיו ממסיבה למסיבה, ושניהלו רומנים סוערים עם גברים רבים. היא התרגלה להשאיר את שוקי בבית כבייבי־סיטר, ולצאת לבילויים. כל כמה שבועות היתה נוסעת לספרד או לפאריס לימים אחדים עם חברה, ושוקי היה משלם את הכל, כדי שלא תעזוב אותו.

אחרי המעצר מכר שוקי את הווילה, את חנותו ברחוב דיזנגוף שנוהלה על־ידי ארמנד מסיקה, אח אחר של ונדה, ואת כל רכושו. הוא החזיר כ־40% מכל החובות.

אשתו ונדה הגישה נגדו תביעת גירושין. שוקי התחנן כי תישאר עימו למען הילדים, אולם לשווא. רק כעבור כמה ימים, כשראתה ונדה כי שוקי שוב עובד, מרוויח ומשלם חובות, הסכימה להישאר עימו, בתנאי שיעברו לגור בנווה־אביבים.

שוקי שכר דירה, שעלתה לו 25 אלף לירות לחודש. עוד 10 אלפים שילם בכל חודש, תמורת הבריכה, ועוד אלפי לירות למישחקי־הטניס שלה.

בעוד 25 אלף דולר. בריקמן החשדן פתח את החבילה הנוספת בביתו, ומצא בה זכוכיות. הוא פתח גם את חבילת הפיקדון של שוקי, וגם בה מצא זכוכיות. הוא התלונן במישטרה על כל הפרשה. אחרי זמן חזר גם הצ׳ק של טריסטאר.

המישטרה עצרה את שוקי מיזרחי כחשוד עיקרי. הוא ניסה לטעון כי רימו גם אותו, גם לו מכרו זכוכיות במקום יהלומים. הוא טען כי לא ידע על ההחלפה שנעשתה לבריקמן. המישטרה לא קיבלה את גירסתו, וכתב־אישום יוגש בקרוב.

מייד אחרי המעצר השני שלו, ברחה אשתו ונעלמה. קרוביה של אשתו, שהרוויחו וקיבלו ממנו כספים רבים, פנו לו עורף אף הם. ביניהם גם גיסה — יוסף חלפון, קבלן גדול שקנה ממנו את הווילה בשיכון־דן. הילווה לו 90 אלף לירות וקיבל בחזרה, כעבור שנה 300 אלף לירות. קרובים אחרים קיבלו ריבית דומה.

שוקי מיזרחי מהלך עתה שבור כולו. רק הדאגה לשלושת ילדיו והתיקווה לזכות במישפט, ולהוכיח כי הוא חף מפשע, מחזקות אותו, ואז — הוא מקווה — גם ונדה תחזור אליו.

יגאל לביב ■

חנות־התכשיטים של שוקי מיזרחי
המחאות מזוייפות, יהלומים מזוייפים

מה גרם לכך שכלב־השמירה התנפל על בת הבית ושיסע אותה

זינה בת ה־4, שנטרפה על־ידי הכלב

שלת והתנפל על הילדה. הוא אחזה ב־שיניו ושיסע אותה באכזריות רבה, אך משמע את האב קורא בשם הילדה, השליך אותה וניסה לברוח, כמי שהכיר במעשה הרע שביצע.

פגיעתו של הכלב בזינה היתה בעיקר בראשה. הוא קירקף את גולגלתה כליל, ונגס בה במקומות שונים בגופה.

נים, וביניהם מישחק ההתגרות בכלב השמירה של אביה, שהיה קשור כדרכו. זינה אהבה במיוחד להאכיל אותו. הכלב הגיע למישפחת כנאני בהיותו גור יונק, כשזינה היתה אך כבת שנה, השניים גדלו יחדיו. הכלב, מגזע מעורב, לא היה כלב־השעשוע של המישפחה, אלא אומן לשמירה על הבית. ככלב־שמירה כבר תקף

האם חוגגת

סמיחה כנאני בת ה־24, חוגגת בחתונה מישפחתית, כשהיא נושאת על זרועותיה את זינה, הילדה ששוסעה על־ידי הכלב. סביחה הצעירה מתאבלת מרה, ומסרבת להתנחם. היא אהבה את בתה הבכורה במיוחד, והיתה קשורה אליה מאד. לזוג תינוקת נוספת, בת שנה.

האב במקום האסון

רובחי כנאני חזר לביתו מן המכולת, כשהוא מחזיק בידו חבילת ממתקים עבור בתו בת הארבע, זינה. כשהגיע לגרם־המדרגות, לפני הכניסה למירפסת הבית, נגלה לעיניו מחזה זוועה. זינה היתה שרועה על הריצפה, קרועה לגזרים ומחוסרת הכרה.

„הרמתי אותה," מקונן רובחי, „בכורחות על־אנושיים. אני לא מאמין שאפשר לעמוד במצב כזה ולא להתעלף. היא היתה מקולפת לגמרי. הכלב אכל אותה."

באותו רגע שמע רובחי את הכלב שורט בקיר ברגליו ובראשו. הוא הבין מה קרה. כלב השמירה שלו, הקשור דרך־קבע באסם הצמוד לבית, קרע את השל־

רובחי נטל את בתו על זרועותיו, והחל לרוץ לעבר הכביש הראשי לנצרת. הכביש עובר בכפרו יפיע, ממש מתחת לביתו. במשך כעשר דקות תמימות ויקרות חיכה רובחי בשולי הכביש, כשבתו גוש בשר ודם, בזרועותיו. הוא אותת נואשות לעבר הנהגים, אך הם חלפו על פניו בלי להגיש עזרה. למזלו, יצא מן הכפר טנדר שהוביל סחורה, והוא שהחיש את האב ובתו לבית־החולים בנצרת.

„לעולם לא אוכל לשכוח את התמונה הזאת," סיפר השבוע רובחי בן ה־26. אשתו סביחה, בת ה־24, אשה כבדת־גוף ובעלת פנים ילדותיות, שאותות האסון עדיין ניכרים בהן, ישבה על המיטה ללא־נוע. בתם השנייה, תינוקת כבת שנה, לא משה מעל בירכיה, ואילו האם מררה בבכי ללא הפסק. חוץ מצווחות מתפרצות, לא היתה מסוגלת להוציא מילה מפיה. רובחי התנצל: „היא קיבלה את זה מאד מאד קשה."

בוקרו של היום השני שעבר, יום האסון, לא היה שונה מכל בוקר אחר עבור זינה הקטנה. כדרכה, יצאה אל החצר ושיעשעה את עצמה במישחקים שו־

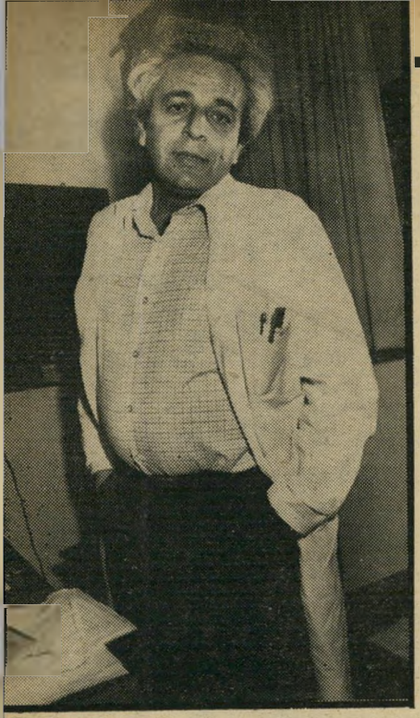
כמה פעמים, אך מעולם לא את אדוניו, בני הבית.

רובחי כנאני היה מודע לכוחו ולפראותו של הכלב, במיוחד כאשר זה כבר הצליח לקרוע פעם את שלשלת הברזל, שאליה היה קשור כל הזמן, ממוט הברזל התקוע עמוק באדמה. אחרי מיקרה זה ההליט רובחי לקשור את הכלב לבנת־בטון גדולה וכבדה. אז היה בטוח, כי הכלב לא יוכל להשתחרר בשום־אופן. רובחי נוכח כי טעה רק כאשר טרף הכלב את בתו.

דקות גורליות

אחרי ביקר נסעה האם עם אחותה־התינוקת של זינה לבדיקות בבית־החולים בעפולה. זינה נשארה עם אביה בבית, כשהיא משחקת בחצר. לקראת הצהריים הפצירה זינה באביה שיקנה לה מסטיק בזוקה. רובחי קם ממיטתו, ויצא לחנות הסמוכה, למלא את מבוקשה של בתו. הוא אומנם יצא לדקות ספורות

זוועה באסם

בלבד, אולם עבור זינה היו אלה הדקות שחרצו את גורלה. הן גרמו למותה של הפעוטה בת הארבע, באופן מעורר פלצות.

כשסוף־סוף הצליח רובחי להגיע ל־בית־החולים, הוחשה הילדה לחדר־מיון. לאחר שאובחן מצבה הקשה, הובהלה ב־אמבולנס לבית־החולים רמב"ם בחיפה. רובחי נילווה לבתו גם באמבולנס. יחד איתו נסע גם רופא שעסק בהנשמת הילדה.

במיכתב ההפנייה של בית־החולים ב־נצרת צויין מצבה הרפואי. בין השאר נכתב, כי „נמצא הולם־לב, דופק ולחץ־דם". כאשר הגיעה הילדה לחיפה, שאפו שלושת המאפיינים הללו לאפס. זינה הוכנסה למחלקה בעלת מיכשור משוכלל ביותר, ולאחר שנעשה לה עיסוי־לב במ־שך כחצי־שעה, ופעולות החייאה אחרות, הצליחו הרופאים להחזיר את הדופק, ולג־רום לפעולה תקינה של הלב. אולם, את הנזק המוחי, שנגרם לה כתוצאה מאיבוד הדם בדרך לבית־החולים, אי־אפשר היה לתקן. בשלב זה, גם אילו ניצלה זינה, היתה נשארת, מה שנקרא בעגה היום־יומית, צמח. „היא דיממה בדרך בצורה מדהימה, בעיקר מהפצעים בגולגולת, ש־נגרמו מנשיכות." ציין ד"ר שמעון בור־שטיין, מנהל מחלקת ההתאוששות בבית־חולים רמב"ם. ד"ר בורשטיין, שקיבל את זינה למחלקה, טוען, כי „אילו היתה מקב־לת עירוי־דם במשך הנסיעה, מצבה היה יכול להיות שונה בהחלט. אף־כי אין לקבוע בוודאות מוחלטת שהיתה ניצלת. ברור שהמצב התדרדר באופן קריטי ב־מהלך שעת הנסיעה."

לאחר פעולת ההחייאה, נותחה זינה ב־גולגולתה, ניתוחים כירורגיים ופלסטיים אשר הוכתרו בהצלחה, אך לרוע המזל, התפתח סיבוך ידוע הנובע מדימום־יתר. היא החלה מדממת מכל מקום בגופה. ב־שלוש לפנות בוקר, לאחר שנאבקה על חייה במשך 15 שעות, נפטרה.

„זו היתה דרמה מזעזעת עבור כולנו," סיכם ד"ר בורשטיין. על אף נסיונו ה־רפואי הרב, הוא חזר וטען, כי מיקרה טרגי, מזעזע ומעורר־פלצות כמו זה, לא הובא לפניו עד כה.

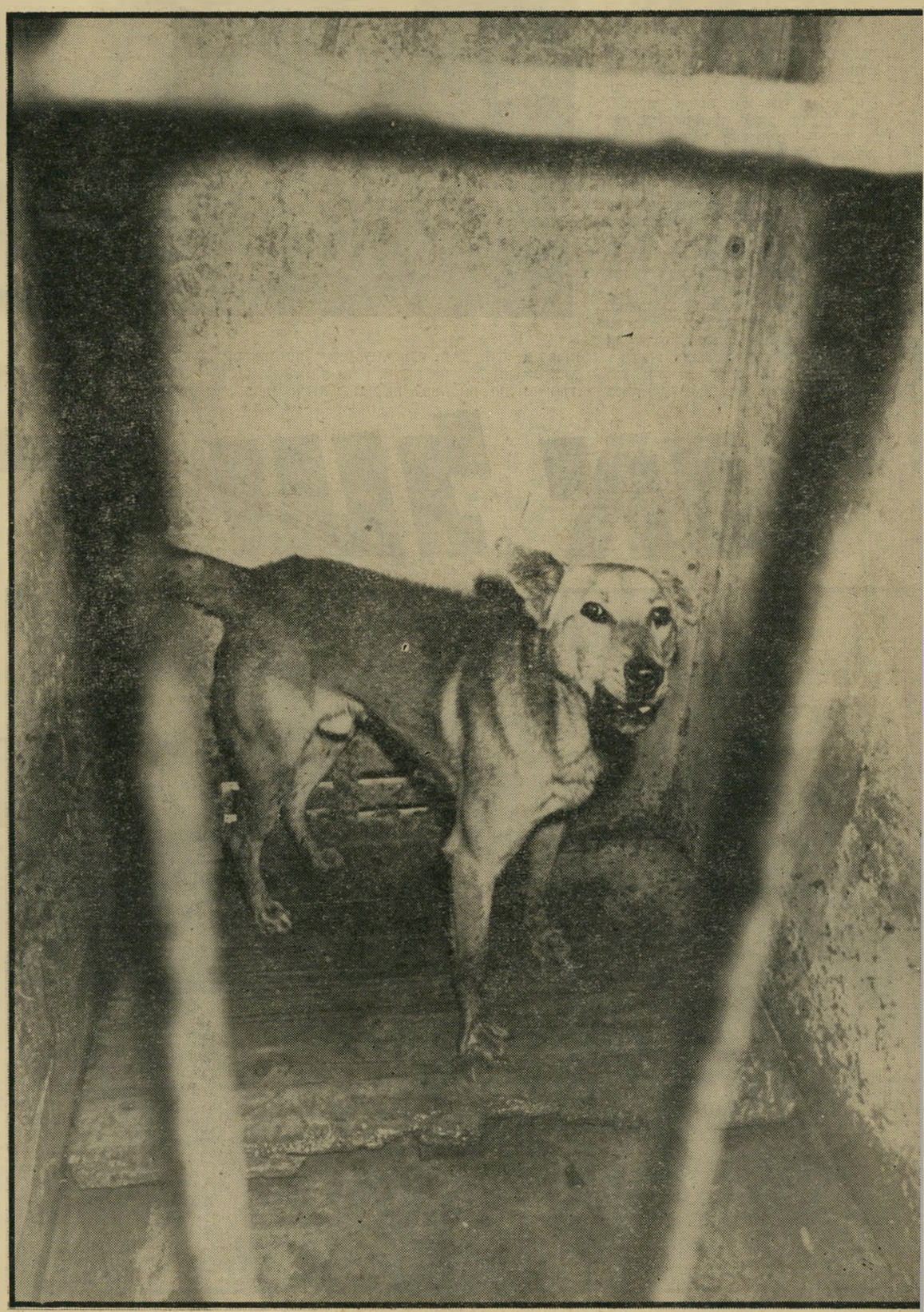
הרופא ד"ר שמעון בורשטיין מבית־החולים רמב"ם בחיפה, קיבל את זינה למחלקתו וטוען, כי לו ניתן לילדה עירוי־דם, יכלה להינצל.

הכלב קינא בילדה

הכלב של משפחת כנאני נמצא ה־יום בתחנת ההסגר של הלישכה הווטרינרית בחיפה. הוא הובא לשם מה־תחנה בנצרת, לאחר שבקושי רב הצליחו להתגבר עליו ולהכניסו לשם. כדי להש־תלט עליו נדרשו שבעה שוטרים גברת־נים. ד"ר אלברט טיאגו, הווטרינר הרא־שי של התחנה, טען, כי זו לו הפעם הראשונה שהוא נתקל בכלב שביצע תקי־פה מסוג זה. „יש שני חריגים שהופכים את המיקרה ליוצא־דופן במיוחד. תקיפה של בן־משפחה, והיות הנתקף ילד. אפשר להסביר את התקיפה, אם־כי לא בממדים כאלה, רק אם הכלב נגוע בכלבת, או אם הילדה התגרתה בו והפריעה לו בש־עת האוכל, כשהיה רעב במיוחד." עד היום לא נתגלו בכלב סימני כלבת. מה בדיוק אירע באותן דקות שבהן נשארה זינה לבדה עם הכלב, לא ידע איש לעו־לם. לא היו עדי־ראיה. השכנים לא שמעו דבר, ושום סימנים מסייעים לא נמצאו.

המישטרה חקרה גם אפשרות, כי הכלב הוסת לשסע את הילדה כנקמה באביה, מצד אויביו. רובחי, המעיד על עצמו כ־איש העולם התחתון, דוחה אפשרות זו בשתי ידיים. „איש זר לא היה יכול להת־קרב לכלב הזה בשום־אופן. רק לירות בו מרחוק. אני חושב שהכלב פשוט קינא בילדה. הוא ראה כמה שאנחנו אוהבים אותה. כמו שאח מקנא באחות." כשישב רובחי במיסדרון בית־החולים, הוא צעק, כי ירצח את הכלב הזה במו־ידיו. היום, נראה, כי רובחי כנאני משלים עם הטרג־דיה הנוראה שפקדה את מישפחתו, והוא התחיל לדאוג לכלב. „אני מתגעגע אליו. גידלתי אותו, ואני לא רוצה שיהרגו אותו. היה לי כלב והיתה לי ילדה. נכון, הילדה הלכה, למה שיהרגו גם את הכלב?!"

יעל תדמור ■

הכלב הרצחני הכלב ששיסע את זינה בת ה־4 נמצא כיום בתחנת ההסגר של הלישכה הווטרינרית בחיפה. כלב זה, שגיזעו מעורב, הובא למישפחת כנאני בהיותו גור יונק. בעל־הבית גידלו ואימנו לתקיפה, וככזה הוא שימש כשומר הבית. בשבוע שעבר התנפל הכלב על בתו של רובחי, שנהגה לשחק עימו, והרגה באכזריות רבה.

העיר חיפה נשארה הדוגמנית בחברת

הבעל והאשה

אבי וחנית כפי שצולמו לאחר שהשלימו בעיקבות המיקרה. אבי עדיין איתן בדעתו להתגרש מאשתו הדוגמנית, אחרי שתפס אותה בוגדת בו עם אחד מחברי־מנהליו, אולם חנית מודה כי למרות הרומן שלה עם הידיד, היא עדיין חושבת את אבי, נהג אגד בעל הופעה נאה, כבעל אידיאלי וביקשה לבסל את התלונה נגדו.

מהצבא נישאה לאבי, נהג אגד שפגשה בנסיעה באוטובוס.

לפני שנתיים סיפרה חנית בראיון עי־תונאי: „יש שמועות על בגידות וגירושין של דוגמניות. הפכו אותי לזונה, וטענו שלבעלי יש פילגשים, ושאנחנו או־טו־טו מתגרשים. צחקנו, כי אנחנו יודעים את טיב יחסינו."

הצחוק הזה הסתיים עוד הרבה לפני המיקרה של השבוע שעבר, כשאבי סרץ לדירתו ומצא את אשתו כפי שמצאה.

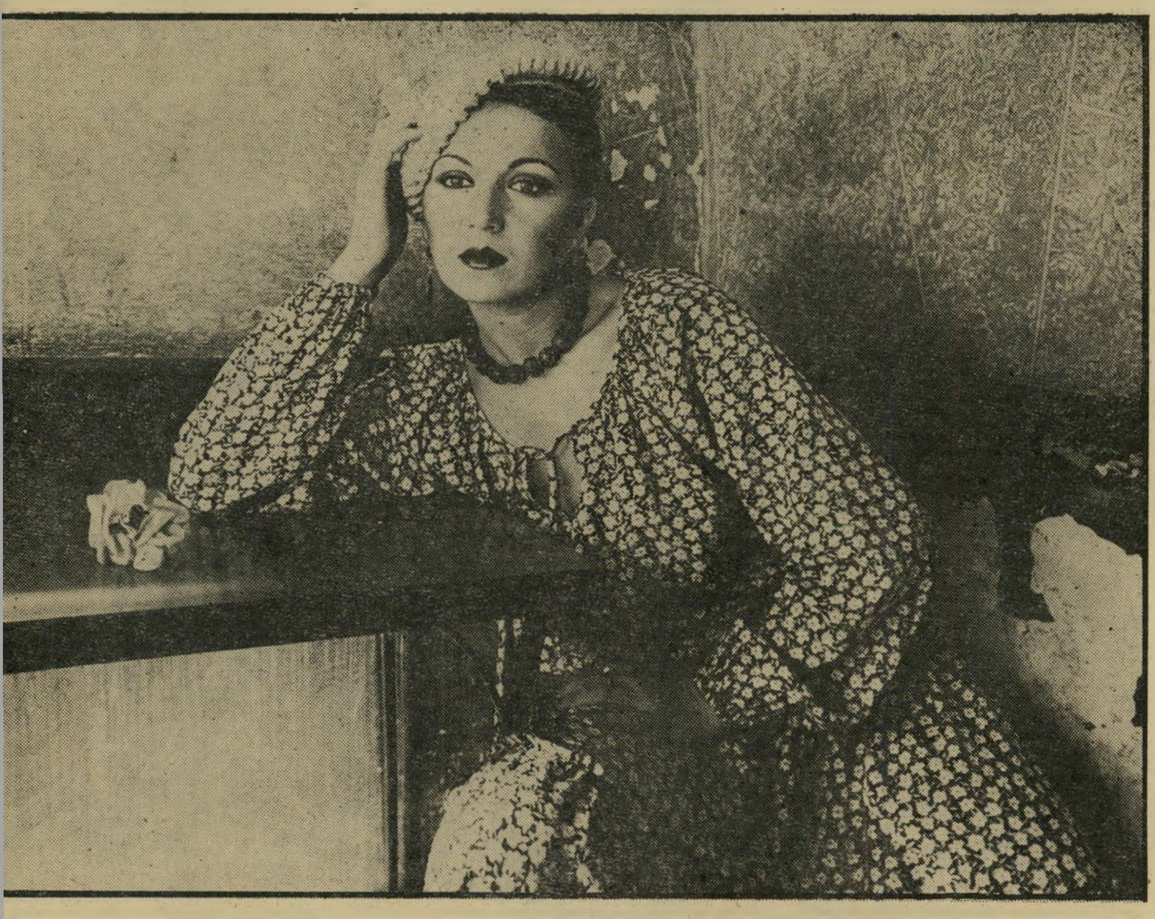
לפני כמה חודשים התלוננה צעירה מעכו כי אבי אנס אותה בשעה שלקח אותה בטרמפ במכוניתו. אבי נעצר ל־10 ימים, ועולמה של חנית חשך עליה.

מישפטו של אבי התחיל בשבוע שעבר, כמה ימים אחרי שתפס את אשתו בחברת חברו.

באותה תקופה גילו אבי וחנית ידיד לעת צרה, היה זה יעקוב טורצ'ין, מנהל שרותי השמירה והשרותים של אגד ב־ירושלים, אחד הבוסים של אבי. טורצ'ין, גבוה, בעל חזות חיצונית מרשימה, הקסים את חנית, הצעירה ממנו בשנים רבות. הוא עזר בעת משבר, חתם על ערבות לאבי, שלח לו עורך־דין וגילה חיבה לבני־הזוג. שני הזוגות, יעקוב ואשתו וחנית ואבי, התחילו לצאת ביחד. בשלב מסויים גילה אבי כי מיטיבו מתעניין באשתו יותר מאשר בו. הוא התחיל לחשוד כי חנית מנהלת מאחורי גבו רומן עם יעקוב, ודאג לספר על כך גם לאשתו של יעקוב. הוא שכר את שרותיהם של בלשים פרטיים בחיפה.

בשבוע שעבר הכין אבי מלכודת לחנית. הוא ידע על קורס לנהגי אגד שנערך במלון הקאונטרי־קלוב שליד תל־אביב, ו־

אגדה של אגד

הדיעות **חלוקות** לגבי הפרטים ש־התגלו לעיני שלושת הגברים, שפרצו בשבוע שעבר לדירה ברחוב פרץ מרקיש 16 בחיפה. אולם על כמה תיאורים יש הס־כמה כללית. הסצינה שאירעה ב־1.30 לפנות בוקר נלקחה כאילו מסרט. סרט אינטלקי מן הסוג המוצג בבתי־קולנוע מסויימים.

נהג אגד, אביהו („אבי") בנקובסקי, סרץ יחד עם שניים, ספק ידידים ספק בלשים פרטיים, לביתו שלו, שם מצא את רעייתו היפהפיה, הדוגמנית מס' 1 של חיפה, חנית בנקובסקי, בצורה שלא השאי־רה הרבה מקום לדמיון. יחד עימה שהה בביתו חברו לעבודה, יעקוב טורצ'ין.

כאשר שלף טורצ'ין אקדח מאחת מ־גרביו, אביזר־הלבוש היחידי שכיסה באותו ארגע את חלק גופו התחתון, הפכה ה־סצינה מנועזת למותחת. וכאשר נשמע קולו של הבעל צועק „אני ארצח אותך!" וכש־חנית התחילה להשתולל, לא היה צורך אלא לקרוא לבמאי.

סיפר עד־ראיה, שנכנס לדירה כמה דקות אחרי הפריצה של הבעל והבלשים, השכן יעקוב סטפנסקי, ידידו הטוב ביותר של הבעל: „אביהו כבר סיפר לי מזמן שחנית בוגדת בו. לא האמנתי לו. הוא היה מדוכא, התצעתי לו ששניהם, הוא וחנית, יקבלו טיפול פסיכיאטרי. אבי השמיע לי הקל־טות, שבהן שומעים בבירור את קולה של חנית, כאשר היא מנהלת יחסי־מין, וטען שזה לא איתו. כאשר נכנסתי באותו לילה לדירה, ראיתי על השולחן מקרנה שהקרינה סרטי־מין. יעקוב טורצ'ין היה ערום בחצי גופו התחתון, וחנית ערומה לגמרי."

תלונה על אונס

חנית **ואבי** נשואים כבר חמש שנים. „אבל הכרנו ארבע שנים קודם לכן," היא סיפרה בשבוע.

חנית עלתה מסולין לפני 26 שנה, ואחרי תקופת־נסיון בקיבוץ עברה עם משפחתה לטיבעון, שם גדלה. מיד אחרי שיחרורה

חוד החנית

לחנית יש כמה גירסות על מה שארע באותו לילה בשבוע שעבר, בינה לבין מאהבה, יעקוב טורצ'ין לבין בעלה. חנית מודה כי הוא לא יחסים עם טורצ'ין ואף מודה כי הוא צפה איתה ביחד בדירתה בסרטים פורנוגרפיים כאשר חלק גופו התחתון ערום, אך טוענת כי הוא בא אליה לאחר חצות ותילה כדי שתכבס לו את בגדיו.

בכותרות: חבר־אגד אחד תפס את אשתו

חבר־אגד שני, שאיים על־יו באקדח, וצילם

דוגמנית

חנית נחשבת היום כדוגמנית המובילה בחיפה ולדבריה היא מרוויחה יותר מבעלה.

מדריכה

מלבד התצוגות משמשת חנית כמדריכה ראשית בקורס לדוגמניות שמנהל מישרד פירסום.

ידע שגם טורצ'ין יודע על הקורס הזה. הוא נרשם לקורס, והותיר ארבעה ימים תמימים של חופש לאשתו ולמאהבה.

אולם אבי לא נסע לתל־אביב. הוא ישב בדירת־חבר והמתין למידע מהבלשים שעקבו אחרי חנית.

המידע הגיע באחת אחרי חצות. הבלשים דיווחו לו כי חנית וטורצ'ין נכנסו לדירתו.

על מה שקרה שם יש כמה גירסות, בעלות שינויים דקים ביניהן. לחנית עצמה יש שתי גירסות: האחת שניתנה יום אחרי המיקרה והשניה שניתנה בסוף השבוע.

בגירסה הראשונה שלה מספרת חנית:

„לביים סצנה אינטימית"

אבי יבעלי מסוכסכים כבר חצי שנה. אתמול בשעה 1.30 בלילה הייתי ב־אמבטיה, ושמעתי מכה חזקה על הדלת. נכנסו שני גברים ובעלי. הם הורידו ממני את החלוק, הותירו אותי עירומה ונגעו בגופי, כשהם צועקים „זונה! זונה!"

באותו הזמן היה בביתי יעקוב טורצ'ין, ידיד של בעלי לעבודה. הם דחפו אותי בכוח לכיוון הספה, היכן שישב יעקוב, הושיבו אותי בכוח וצילמו. ברחתי לחדר השני, ואז בעלי תקף אותי בגב ובפנים, ואיים שיוציא לי את העיניים.

הגירסה של חנית, כמה ימים לאחר־מכן:

כאשר נסע בעלי מהעיר, הייתי מדוכאה. לא התחשק לי להיות לבד, ויענקלה טורצ'ין הזמין אותי לסרט. זה היה בתקופה שאשתו היתה עושה לו סנקציות, ולא רצתה לכבס בשבילו.

אחרי הסרט הצעתי לו שיביא את הכביסה, ואני אכבס לו. אכלתי ארוחת־ערב, עשיתי לטורצ'ין קפה והתיישבנו לראות סרטים. כן, אלה הם סרטים פורנוגרפיים שלי ושל בעלי.

כשנכנסו בעלי והבלשים, ישב טורצ'ין על הכורסה ושתה קפה. זה היה כבר שעה וחצי אחרי שהגענו אלי חביתה. אני הייתי עם חלוק, ועירומה תחתיו. אני תמיד מס־תובבת ככה בבית.

הבלשים ניסו לביים סצינה אינטימית. הם היו צריכים להצדיק את המחיר, שבעלי שילם להם. הם הורידו ממני את החלוק בכוח, וניסו להצמיד אותי אל טורצ'ין, כדי לצלם.

אני לא יודעת למה בעלי היה צריך את הבלשים. אנחנו במשבר בחיי־הנישו־אין, מאז המיקרה שבו הואשם בעלי באונס. לא, אני לא חושבת שהיחסים שלי עם טורצ'ין זה משום שרציתי לנקום בבעלי. היחסים פשוט התפתחו באופן טבעי, ובעלי ידע עליהם. אני סיפרתי לו. טורצ'ין הוא הרבה יותר מבוגר ממני ומבעלי. הוא פשוט נכנס לחיים שלי. הוא אדם נהדר, מבין וגברי. עד שהכרתי אותו, אני הייתי האימנת של בעלי. גם הרווחתי תמיד הרבה יותר ממנו. אפילו באותו לילה, שהוא תפס אותי עם טורצ'ין, לא יכולתי להת־אפק, ולפני שעזבתי עם טורצ'ין את הדירה עקצתי את בעלי ושאלתי אותו אם הוא צריך כסף.

כאשר הכרתי את טורצ'ין הוא היה בשבילי הכל. במקום להיות אומנת לבעלי גיליתי פיתאום אדם שדואג לי. בעלי אמ־נם אדם נהדר, ואני מאחלת לכל אשה בעל כזה, אבל טורצ'ין הוא גבר חזק, מבין ומלא חום.

עד כאן דברי האשה.

יחסי־מין בסלון

הגירסה של **הבעל** שונה כמובן.

סיפר אבי בנקובסקי למחרת המיקרה:

באותו לילה קיבלתי מידע שאשתי נמ־צאת עם טורצ'ין. פרצתי לדירה יחד עם חברי יעקוב סטפנסקי, ועוד שניים ש־אני לא מוכן לגלות את השמות שלהם. ראיתי את אשתי עם יעקוב טורצ'ין מק־יימת יחסי־מין בסלון. הוריתי לחברי לצלם מיד, ואז טורצ'ין שלף אקדח מרגלו ואמר לנו: „לא לזוז! אחרת יהיה כן רצח!" אז חברי וחנית התנפלו עלי מאחור.

עד כאן גירסתו הראשונה של הבעל. כמה ימים אחרי המיקרה היתה לו גירסה משוכללת יותר.

הוא התראיין, כשחנית לידו:

קיבלתי באותו יום ידיעה שאשתי נמ־צאת עם טורצ'ין אצלי בדירה. לא הא־מנתי שחנית מדברת איתי ברצינות על יחסיה עם טורצ'ין, ולכן שכרתי מישרד־בלשים.

עוד לפני המיקרה היו לי הוכחות ו־הקלטות על זה שהם ביחד. הייתי מעדכן מדי יום ביומו את אשתו של טורצ'ין.

כשפרצנו לדירה שלף טורצ'ין אקדח לעומתי. התנפלתי עליו, כדי להוציא ממנו את האקדח.

עכשיו כבר הכל גמור ולא משנה. יש לי בעיות יותר חמורות מהעניין הזה עם חנית. עד למיקרה היו לנו נישואין איד־אליים. חנית היא אשה מושלמת. אף פעם, עד לעניין הזה, לא הסתכסכנו.

הגירסה של הצלע השלישית, יעקוב טורצ'ין, אינה סותרת את יתר הגיר־סות. טורצ'ין מודה ביחסים ההדוקים שהיו לו עם חנית, ומודה אף שבאותו ערב הוא היה בחברת חנית בביתה. הם צפו בסרטים פורנוגרפיים והוא היה לבוש רק בחצי־הגוף העליון.

סיפר טורצ'ין:

כשהם פרצו לדירה פחדתי שהם ירצו לסרס אותי. אז שלפתי מהגרב אקדח, שהיה לי ברשיון. פתחתי במהירות את תוף האקדח, וכיוונתי אותו כלפי מעלה, על־מנת להוציא את הכדורים, כדי שלא יהיה אסון, ואז הם התנפלו עלי.

אחרי כל העניין צעק אבי עלי שאקח את חנית, אחרת הוא ירצח אותה. אז לקחתי אותה. כשחנית אמרה לו שהיא רוצה להיפרד ממנו, הוא בכה. זה לא גבר, זה.

לי יש אשה זהב. מה שקרה ביני לבין חנית זה קשר שבא בעיקבות הרגש. אף פעם לא רציתי לפגוע באבי או באשתי. אני בטוח שאני לא הראשון ולא האחרון שהיו לו דברים כאלה. אני נשוי כבר 18 שנה, אבל באיזשהו מקום זה נגמר.

עד כאן דברי טורצ'ין.

ימים אחדים אחרי המיקרה נפגשו שוב חנית ואבי, הפעם ברבנות, לדיון הראשון בגירושין שלהם. עתה אומרת חנית: „אני כבר לא בטוחה שאני רוצה להתגרש מאבי. עם טורצ'ין אין לי קשר מאז המיקרה, ולא יהיה לי קשר איתו חודש שלם. אבל אם אבי רוצה להתגרש, אז נתגרש.

„אבל מה שאיכפת לי באמת זה התל־מידות שלי. אני מדריכה בקורס לדוג־מניות, שעושה פירסום שביט בחיפה. הבוס שלי מרוצה מהפרשה. כאשר התפרסמה ידיעה על־כך בעיתון, הוא לקח סרגל ומדד את הגודל שלה, לראות כמה פיר־סומת־חינם קיבלנו. אבל אני פחדתי: מה יחשבו עכשיו התלמידות שלי, או ההורים של התלמידות שלי? ההורים עוד יכולים לחשוב לעצמם: ,היא תלמד את הבנות שלנו גם את הדברים האחרים, ולא רק דוגמנות.'

„אני לא צריכה את הבית־ספר הזה בשביל עסק, יש לי די עבודה כדוגמנית של בגד עור. אני מרוויחה הרבה. אבל אני רק דואגת לכל הבחורות הצעירות והנח־מדות האלה, שהן תלמידות שלי."

חנית אמנם החליטה לשכוח ולהשכיח את הפרשה כולה. בסוף השבוע שעבר, כמה ימים לפני שהיא עברה למלון הילטון בתל־אביב, שם נערך שבוע האופנה, היא פנתה שוב למישטרה, והפעם בבקשה לבטל את תלונתה נגד בעלה.

טענה חנית, בגירסה השלישית שלה: „עקב מצבי הנפשי ראיתי הכל לא־נכון, כאילו דרך זכוכית מגדלת. חשתי את עצמי בסחרחורת. בעלי מתנהג אלי באצילות־נפש, למרות מה שקרה, ואני מבקשת ל־בטל את התלונה נגדו."

המאהב

יעקוב טורצ'ין, המבוגר מחנית בשנים רבות, נתפס על־ידי ידידו, בעלה של חנית, בעת שהיה יחד עם חנית במצב שאינו משאיר מקום לדמיון. טורצ'ין טוען כי הידידות שלו עם חנית זה עניין שברגש, וכי הוא עדיין אוהב מאד את אשתו. כאשר פרץ הבעל לדירה, שלף טורצ'ין אקדח מגרבו.

משפט

מה לעשות במשוגע?

בשנת 1978 הוכרז הנאשם כבלתי־שפוי בדעתו בזמן ביצוע העבירות. אך כעבור שנתיים שינו הרופאים את דעתם

ישראל משה פרץ בחודש יוני 1978 למחסן נשק באליכין, וגנב רובה וכדורים. הוא המשיך לכיוון חדרה, ושם גנב מכונית מזוג אנשים שישבו בתוכה, וכלא אותם במחסן־כלים. כדי להפחידם, ירה יריות אחדות באוויר. באימי רובה גם שדד מגברת רות אנטין אלף לירות, ונעצר כשהוא נוהג במכונית הגנובה, ללא רשיון רכב וללא ביטוח, אחרי מירדף מרתק.

כאשר הובא לבית־המישפט למטרת מעצרו עד תום ההליכים, התרשם בית־המישפט, כי האיש חולה־נפש.

הוא הופיע בבית־המישפט כשרגליו וצווארו מכוסים מגבות. הוא רעד כולו ולא יכול לדבר. התובעת נורית שניט, הסכימה עם השופט דוב לוין, שהדרך היחידה לגמור את העניין היא לאשפז את האיש.

לפני בית־המישפט הוגשה תעודה רפואית מדוקטור יצחק שטריך, אשר בדק את הנאשם. הוא תיאר אותו כנער צנום ורזה שרמתו השכלית ביגונית־נמוכה, ר אשר היו לו הסתבכויות עם המישטרה מגיל צעיר. החל בגיל 15 גילה, לדבריו, כי לרגליו ולחלק גופו־התחתון, יש תופעות מוזרות. משום כך הוא נוהג לכסותם במגבת. הוא סיפר לרופא, כי רצה לירות ברגליו, ולכן גנב את הנשק. הוא היה מוכן אפילו לנסר את רגליו, ותיאר את עצמו יושב בכסא־גלגלים, כשרגליו משמשות לניסויים רפואיים.

הרופא פירש את התנהגותו של ישראל על רקע בעיות בזהות המינית. ובכך שלגיל 15, שבו החל סובל בחלק גופו התחתון, אופייניות בעיות ההתבגרות.

הרופא קבע שהנאשם מסוכן לעצמו ולסביבה. וכי מחלת־הנפש שלו והדחפים שמהם סבל, גרמו לכך שלא היה מסוגל לעמוד לדין.

עונש מרתיע. אחרי קריאת התעודה הזו, קבע בית־המישפט, כי בשעת ביצוע העבירות היה הנאשם בלתי־כשיר לעמוד לדין, ושלח אותו לאישפוז.

עברו שנים אחדות. ועדות פסיכיאטריות שונות דנו בגורלו של משה. באוגוסט 1978 קבעה ועדה בבאר־יעקב, כי משה סובל ממצב של דקומפנסציה פסיכוטית והתנהגות סוציופתית ופסיכופתית. הרופא המטפל ביקש את שיחרורו מבית־החולים בטענה, כי המוסד אינו יכול לעמוד בדרישותיו ובהתנהגותו האימפולסיבית של החולה. ועדה שבדקה את משה שנית, המליצה על סגירתו במוסד סגור המובטח באופן מרבי, אך לא פירטה לאיזה מוסד התכוונה.

התפתחות דרמתית חדשה, החזירה את התיק הפלילי לשולחנה של התובעת נורית שניט. היתה זו חוות־דעת פסיכיאטרית של ועדה שהוקמה בחודש דצמבר שעבר, והיתה מורכבת מד"ר אהרון אגר, ראש הוועדה, ד"ר תמר יואלסון ג'קובס וד"ר גדעון קלמן, הם קבעו שיש להעניק לחולה חופשות מן המוסד שבו נמצא.

ד"ר מוסקוביץ, שהיה הרופא המטפל במשה, טען בפני הוועדה, כי באחת מחופשות הקודמות שלו, הוא ניסה להתאבד בלקיחת ואליום. הרופא אמר, כי יתכן שהיתה זו שגיאה להכריז על משה כעל אדם שאינו מסוגל לעמוד לדין. לדעתו, אילו היה מרצה את עונשו בבית־הסוהר, היה זה לגביו עונש מרתיע.

זוהי הפעם הראשונה שהתביעה נתקלת במיקרה יוצא דופן כזה. ביהוד כשמבחינה מישפטית אין להשיב את אשר נעשה. אי־אפשר לבטל החלטה כזו שניתנה אז, כי האיש היה חולה־נפש בעת ביצוע העבירות. לכן, אם תקבע הוועדה שיש לשחררו וכי אין הוא חולה יותר, ישוחרר האיש, כאשר עברו נקי. את המעשים שעשה כאשר היה חולה אי־אפשר לזקוף לחובתו.

ואם טעו הרופאים בעת שקבעו את חוות־הדעת הראשונה, הרי שהאיש בילה שלוש שנים מחייו בבתי־חולים לחולי־נפש לשווא.

הוועדה לא קיבלה בינתיים את המלצתו של הרופא המטפל, והחליטה, כי האיש זקוק לטיפול שירגיע אותו, וטיפול כזה ימצא בוודאי בבית־החולים.

הקטין חובב הירי

הוא נראה כמו ילד קטן, אך את הנשק שגנב בפריצות שעשה מכר לערבים

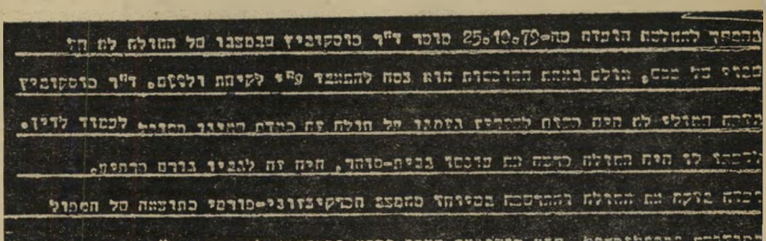
הסניגור הממושקף, משה ישראל, נדהם למראה הנאשם שישב מולו בבית־המעצר. הוא ידע שהוא הולך לראיין נאשם קטין, בן 15, הנאשם בגניבת אקדח. אבל לנגדו ראה ילד קטן, הנראה אפילו צעיר מגילו עשר, נמוך קומה, בעל עיניים תמימות וילדותיות. רק כפות־הידיים הגדולות והאצבעות העבות נראו מבוגרות.

עם נאשם כזה לא היתה לסניגור כל אפשרות לתיקשורת. אולם, מאחר שהקטין נעצר ל־10 ימים החליט הסניגור לערער על המעצר. הוא חשב כי חבל על הילד הקטן הישוב במעצר.

כאשר הגיע לבית־המישפט המחוזי בעניין הערר, התגלו לו עובדות חדשות. התברר לי כי נוסף על האקדח מסוג ברטה וארבעה כדורים שנמצאו ברשותו של הקטין כשנתפס משוטט בשדרות־ירושלים ביפו, לפני כשבוע, מיוחסות לנער גם גניבת אקדח נוסף בפריצה שהיתה לבית ברחוב הגליל בתל־אביב. יוחסה לו גם גניבת שני רובים ובביתו נמצא טלסקופ לרובה.

הקטין הודה במישטרה כי את אחד האקדחים שגנב מכר לערבי מעזה, ותמורתו קיבל 1500 לירות. כאשר נשאל מה עשה בשאר הנשק, סיפר, כי נהג לטייל חמוש, ולירות בשלטים ובעורבים שניקרו בדרכו.

כאשר גילה הסניגור כי לנער גם עבר עשיר בבית־המישפט לנוער, החליט לא להמשיך בהליכי הערר.

מיסמך הוועדה הפסיכיאטרית
הרופא מבקש שיחרור

הסנה שווה כסף

עיר כבול היה שרוע על הארץ. פרשים התקרבו בדהירה. כשהבחינו בצעיר החישו את המהירות ועברו מעליו, בהשאירם ענן אבק סמיך מאחוריהם. הצעיר הרים את ראשו וצעק: „יאללה, חברה, עוד פעם, יותר מהר!"

זה היה דובי סלמן.

על גבו של צריף סמוך עמד אריה וולף, חבוש כובע בוקרים. עמירן שוסטר שעט לעברו על גבי סוס. כשהגיע עמירן אל הצריף, פרש אריה את ידיו וקפץ על הסוס של חברו. הוא השמיע יללות אינדיאניות ופתח בדהרה.

אל המקום התקרב איש מזוקן. „די לשחק," אמר בחיוך, „יש עבודה! צריך להעלות עדר כבשים על המצדה, ורק אתם יכולים לעזור."

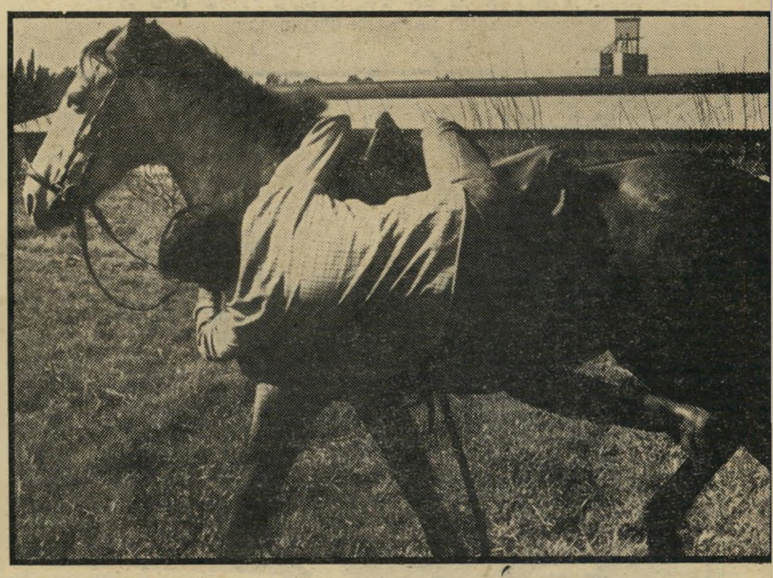

רדיפה בג'יפ חלק מאימונם היומיומי של דובי (מימין) ועמירן הוא לקפוץ מגג ביתם או מג'יפ שנוסע במהירות של 50 קילומטרים לשעה בנוסח המערב הפרוע. בתמונה משמאל מדגים דובי נפילה מסוס דוהר.

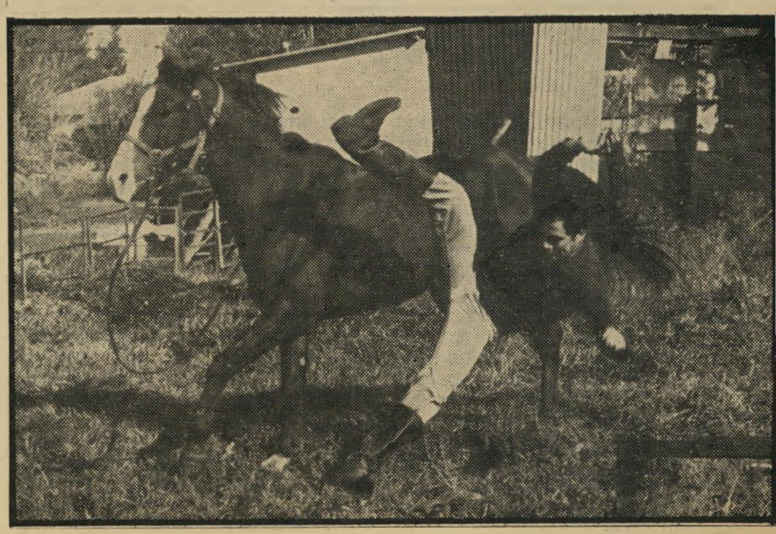
צעירים ישראליים משכירים את עצמם ככפילים להפעלת פעלולים מסוכנים בסרטים ישראליים - מסוסים ועד ג'יפים

לולייניות אריה מדגים איך מרימים חפץ מהאדמה תוך כדי רכיבה. הסוסה אבירה ז'עליה הוא רוכב היא סוסת־פרא שאוהבת להתפרץ קדימה. עמירן (משמאל) עוצר את הסוסה כדי שלא תתפרץ אל השדות.

רכיבה אינדיאנית מבצע אריה על אבירה. בסרטים נוהג הכפיל בדרך־כלל להיקשר אל האוכף בזמן הדהירה המהירה, השלושה יכולים לבצע רכיבה אינדיאנית גם ללא אוכף ובלי לקשור עצמם לסוס.

על שתיים מעמיד עמירן את הסוס כריש המוחא כפיים עם רגליו הקידמיות. לדבריו זהו משחק ילדים, אך החוכמה היא לאלף את הסוס לעמוד על שתיים לפי פקודה, מבלי שיפגע בעצמו ובלי אלימות.

על הסוס עומד דובי. „הפרינ־ציפ הוא לעמוד על הסוס בזמן שהוא דוהר," הוא אומר.

דובי, עמירן ואריה הגיעו לאתר צילומי הסרט מצדה כדי לעזור באחזקת הסוסים ולשמש רוכבים לעת מצוא. עד מהרה מצאו השלושה את עצמם מחליפים כמה מהכפילים שבסרט, בתפקידים מסוכנים. הם הדריכו את השחקן פיטר אוטול ברכי־בה, וזכו לקבל הזמנה לנסוע לחוץ־לארץ ככפילים בסרטים.

חייל רומאי
זורק רימון

„אין דבר מסוכן, או קשור בחיות, שאיננו יכולים לבצע," התפאר דובי קצוץ השיער. דובי בן ה־24 מתל־אביב היה ספורטאי בנשמה. חברו עמירן, מקיבוץ כפר־סולד, היה בוקר. ואילו אריה הרמתי־גני היה מאלף כלבים.

שלושתם למדו לרכב בגיל צעיר. הם החליטו לייסד אירגון של כפילי־סרטים בישראל, שחבריו ימלאו את כל התפקידים המסוכנים תמורת כסף, ואף ידאגו להשיג ולאמן כל חיית־בית שתידרש באחד מן הסרטים המצולמים בארץ. „אנחנו יכולים להביא הכל," הסביר אריה, צעיר אתלטי בן 23. „אפילו עדר של כבשים, גמלים ופרות, רק לא אריות ונמרים."

שלושתם הכירו בתחרויות רכיבה. דובי ואריה נפגשו גם בקורס צניחה, שאותו עברו בצוותא. אך הוגה רעיון הכפילים בסרטים היה דובי.

„כבר בילדותי חלמתי לבנות בית עם חיות ולהתפרנס מבעלי־חיים," סיפר. „התחלתי לרכב על סוסים בגיל שבע. אחרי הצבא עבדתי בכמה חוות־סוסים ובמיקרה הציעו לי לעבוד בסרט דה ביג רד וואן. אני ועוד חברה היינו צריכים לרכב שם כפרשים אלג'ירים. מה שהדליק אותי

(המשך בעמוד 60)

סרטים

אמריקה בעיני הקולנוע

„אחי, התוכל להלוות לי פרוטה?" כך קראו בארצות־הברית לשיר שהיה ההימנון הבלתי־רשמי בשנות המשבר הכלכלי הגדול אחרי 1929. התמוטטות הבורסה באותה השנה, ובעקבותיה רעידת־אדמה כלכלית שדחפה חלק גדול מן האוכלוסיה אל זרועות האבטלה, נטעו אימה, שאמריקה מתקשה להשתחרר ממנה עד עצם היום הזה. ובמיוחד עתה, כאשר כלכלתה ניצבת בפני סכנה. לכן מובן מדוע כל התבוננות באירועי אותם ימים היא בעלת משמעות מיוחדת בהווה. ומשום כך אי־אפשר שלא להמליץ על סרט, הנושא את שם השיר המפורסם, שיוצג בקרוב במוזיאון תל־אביב, במיסגרת אירוע רבגוני, המוקדש כולו לאמנות האמריקאית.

הסרט, שלא כמו השיר, אינו שייך לתקופת המשבר של שנות ה־30'. הוא נוצר לפני כשבע שנים על־ידי במאי צעיר, יהודי־אוסטרלי העובד באנגליה, בשם פיליפ מורה. לכאורה זהו סרט תיעודי, אבל מה שמעניין בו במיוחד היא העובדה שחומר הגלם העיקרי בו הם סרטי קולנוע. כי מה שמורה מנסה להשיג, זו תמונה של שנות השפל, כפי שהן השתקפו לא רק ביומנים ובמיסמכים תיעודיים מאותה תקופה, אלא בעיקר בסרטים שעשתה הוליווד למען הקהל הנתון במצוקה.

מה עושה מורה? הוא נוטל את חלקי ההיסטורי, משתמש בקטעי יומנים קיימים, בצילומי עיתונות ובהרבה הרבה שירים שנכתבו באותה התקופה.

אכזבות פוליטיות. הוא מדבר על חיילים שחזרו ממילחמת־העולם השנייה, ושמצאו עצמם חמש־עשרה שנים לאחר מכן במילחמה חדשה; נגד הרשויות ונגד השטירים. והתמונה התיעודית מתמזגת בסצינות משנות העשרים הרועמות של ראול וולש, או במיצעד העוני מתוך רודפות הבצע, שנת 1933. שעה שהסרט מזכיר את המאבקים הפוליטיים ואת התערבות העיתונות בהם, תופס האזרח קיין תפקיד מרכזי. ולעומת זאת, כאשר מדובר באכזבות פוליטיות הרי שזהו מר סמית הולך לוושינגטון המביע את מלוא המרירות, אבל גם את התיקווה, המתמזגים יחד בהתייחסות העם האמריקאי אל נבחריו.

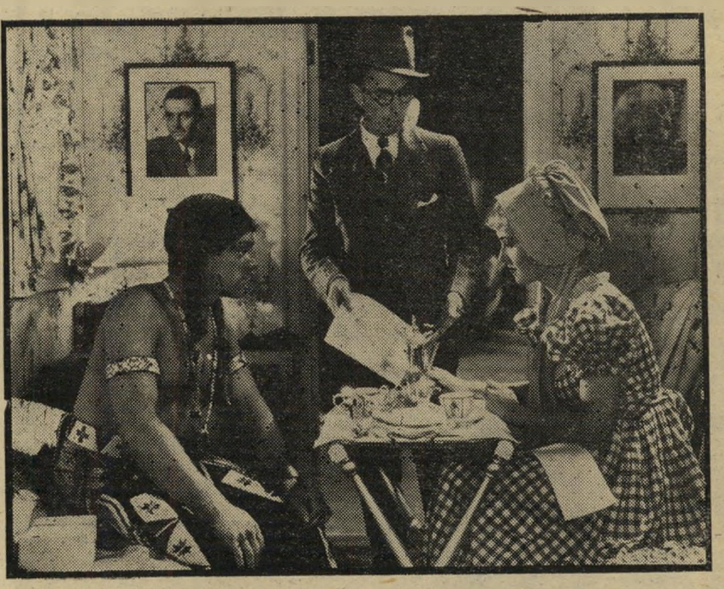
אלא שמורה משתמש בסרטים גם למטרה הפוכה. כלומר, הוא מעמיד זה מול זה את המציאות האפורה ואת הזוהר הגוץ שבו התבסמה תעשיית הסרטים. מול מכוניות מרופטות של פועלים הנודדים מהעיר אל הכפר ומהכפר אל העיר בחפש עבודה, מציגה מרלן דיטריך את רגליה החטובות ליד הרולס־רויס האחרון שרכשה. ומול רוכלים המוכרים מרכולתם בפרברים מרודים של כרך, מציגות נערות־זוהר לראווה את נתוניהם מול עיניה החומדות של המצלמה.

במבט ראשון, סרטו של מורה הוא חלום של כל משוגע לקולנוע, היכול להשתעשע עם עצמו ולבחון את כושרו בזיהוי הקטעים שנלקחו מתוך 22 סרטים עלילתיים, להיזכר בפניהם של ג'יימס קאגני וג'ורג' ראפט, גרי קופר וג'יימס סטיוארט, לורטה יאנג ודורותי לאמור, ג'ואן בלונדל ולנה טורנר — כולם בנעוריהם, במלוא כוחם ויופיים. זו גם הזדמנות חוזרת לשמוע את שירי הזמנים ההם, את בינג קרוסבי שר על תכלת הלילה ואת רודי ואלי שר את אחי התוכל להלוות לי פרוטה, את אל ג'ולסון מבשר לקליפורניה על בואו ואת בילי הולידיי שרה בלוז.

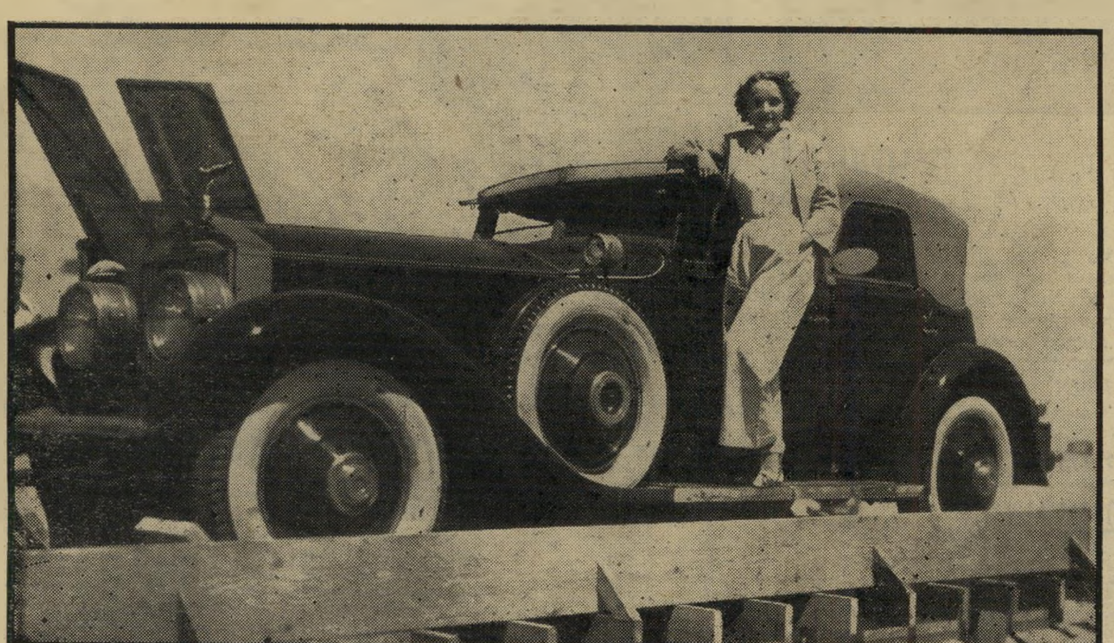
הקולנוע כהסברה. במבט שני זהו הירהור מעניין ביותר על תפקידו של הקולנוע כמייצג של תקופה וכחלק פעיל בה. נוכח ההשמצות שהוטחו בהוליווד, כאילו היא מייצרת חלומות בילבד ומתעלמת מן המציאות, מסתבר לפתע שחלומות אלה היו מעוגנים היטב במציאות. כאשר ראול וולש או הווארד הוקס שיחזרו על המסך קוריותיהם של גנגסטרים מצליחים, הם לא בדו מליבם עלילות פשע,

ילדת פלא שירלי טמפל וראש אפ־בי־איי, אדגר הובר
כך מחבבים את שילטון החוק

ג'יימס קאגני ב„אחי האם תלווה לי פרוטה"
כך זוכרים את הזמנים המרים

מרלן דיטריך ליד מכונית הרולס רויס שרכשה לעצמה
רגליים חטובות בזוהר

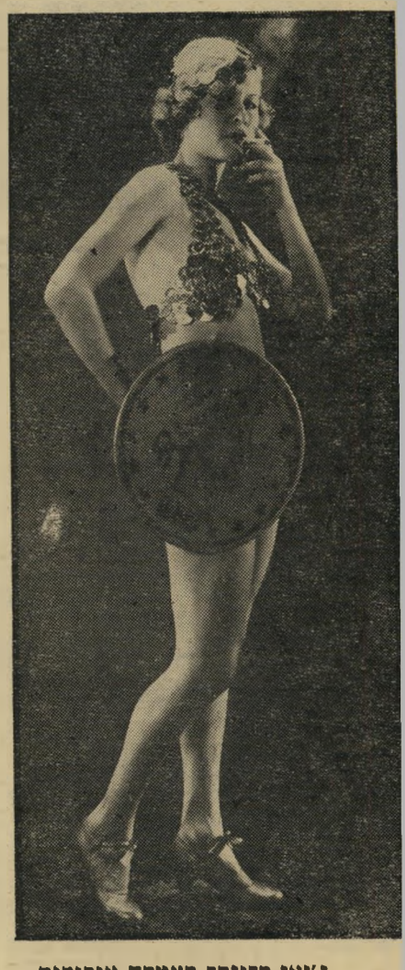

רוכל כפרבר מרופט
תפוחים בלחץ

אלא מצאו את השראתם במציאות, במצב החברתי והפוליטי, ובסודי החדשות של העיתונות.

במבט נוסף אפשר גם להגיע למסקנות מסויימות על מה שקורה בתעשיה, שמיל־בד בידור יש לה גם אינטרסים פוליטיים מסויימים. כיצד יכול הקולנוע לשמש כלי־הסברה, ולאו דווקא בצורה מופגנת כמו בגוש המיזרחי, אלא במסווה של בילוי נעים? כיצד יכול צילום משותף של שירלי טמפל ואדגר הובר, שהיה במשך 50 שנה ראש ה־אפ־בי־איי, לחבב את איגרוף החוק על האזרח? וכיצד יכול סרט כמו קינג קונג להסיח את דעת ההמון מן הסיר הריק שבבית?

הסרט עשוי להיות שיעור מאלף לכל

ג'ואן כרופורד בעמדה טיפוסית
נערות זוהר מחפשות עבודה

מי שתוהה על חשיבותו של הקולנוע כאמ־נות בכלל וככלי־תיקשורת בפרט. המימ־סד הישראלי, שקמצנותו בענייני קולנוע ידועה ברבים יכול אף הוא ללמוד הרבה מן הסרט הזה.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — תוף הפח, נישואיה של מריה בראון, אנשי הצווארון הכחול, טייס שב הביתה, שיער.

ירושלים — תוף הפח.

חיפה — שיער, ימים ברקיע.

תל־אביב

★★★ **תוף הפח** (בן־יהודה, גרמניה) — גרמניה במאה ה־20, מבעד לעיניו של ילד, בן העיר דאנציג, שבגיל שלוש מח־ליט לא לגדול יותר, כמחאה נגד העולם הסובב אותו. לפי הרומן המפורסם של גינתר גראס.

ירושלים

★★ **10** (רון, ארצות־הברית) — קו־מדיה רומנטית מדירה על משבר גיל המעבר אצל מלחין מצליח שמחפש את האשה המושלמת בקליפורניה שטופת ה־שמש והחתיכות. בו דרך מסנוורת ביופיה: דאדלי מור הוא קומיקאי מחונן.

קלייבורג וברי: הופעה מרהיבה

אדיפוס שנודיפוס

כה לונה (סטודיו, תל־אביב, איטליה) — חמש הדקות הראשו־נות הן למעשה תמצית כל מה שיביע הסרט בהמשך; ואין זו קביעה שרירותית של המבקר, אלא חגדרתו של במאי הסרט בכבודו ובעצמו, ברנרדו ברטולוצ'י.

מן הפרולוג ברור שמדובר ביחסים שבין אם לבנה, ברור שהאם משולה בעיני הבן ללבנה (באיטלקית), שצידה האחד ניראה לעין והשני נסתר, וברור שהשפע והמותרות שיומטרו על הבן עתידים כמעט לחנוק אותו. וברור שהתהום שבין השניים תלך ותגדל כשהאם תהיה עסוקה בעצמה מכדי לשים לב לצאצא, ושחוט הטבור יוביל בחזרה את השניים אל חיק מישפחה.

כל זה נאמר ברמזים דקים שפירושם מתברר רק בסוף הסרט, אחרי שעתיים של פיתוח הרעיונות הבסיסיים שבהתחלה. העלילה מתרכזת בזמרת אופרה אמריקאית, הבאה לסיבוב הופעות באיטליה יחד עם בנה בן ה־15. הבן מלווה אותה אחרי שאבי המישפחה נפטר משבץ־לב ערב חנסיעה. הזמרת שקועה בהופעותיה, בעניניה הפר־טיים ובזוהר האופף אותה. הבן, שמחיצת השפה מקשה עליו את קשריו עם בני גילו, מגיע לידי מעשי־מחאה קיצ־ניים, כמו נטילת סמים, כדי למשוך את תשומת־הלב של אימו.

תיכולת של ברטולוצ'י לבנות תמונה על חמסך, להוביל סצנה לשיא אדיר של התפוצצות (דוגמת הרגע שבו האם מגלה שבנה מסומם) או להפיק חושניות מן חמעמדים התמימים ביותר לכאורה, אינה מוטלת בספק. שליטתו בשפת הקולנוע מעוררת התפעלות, וחסממנים האופייניים לסרטיו, כמו נופי פארמה, או סצנות מחול למיניהן, תופסים גם כאן תפקיד בולט. השילוב בין המוסיקה האופראית בפס־הקול לבין התמונות הדרמתיות הוא מוש־לם והכל מתוכנן בקפידה, מציבעי התפאורה ועד לקצב העריכה.

מה שחסר, הוא אותו דבק שיחבר את כל המרכיבים הנפלאים הללו ליחידה אמינה אחת. לעתים קרובות מדי נדמה שהמאמץ כולו בא רק כדי להגיש עוד גירסה של תסביך אדיפוס. לקראת סוף הסרט מסתבר שחצופה צריך היה להיות מוטרד מתעלומה שאין קודם לכן כל רמז לקיומה, וגימלה מסמים כתוצאה ממשבר מישפחתי הוא פיתרון פשטני וחיוור ביותר.

למרות זאת, כל מי שאוהב קולנוע, חייב לעצמו לראות את לה לונה, הן בשל אותם חלקים מוצלחים בעבודתו של ברטולוצ'י, הן בשל הופעתה המרחיבה של ג'יל קלייבורג והן בשל מלאכת הצילום של ויטוריו סטורארו.

ברולין וקידר: לפחד בלילה

ויהי בחצי הלילה

חלילה ה־19 (הוד, תל־אביב, ארצות־הברית) — מוצר צריכה זה מיועד לכל מי שאינו יכול לישון בלילה, אלא אם כן הופחד כהלכה שעה וחצי לפני כן. כל האביזרים הדרושים על מנת להפחיד נמצאים כאן בשפע: דלתות נטרקות בעצמן, רצפות נפערות, חלונות נאטמים, אסלות מקיאות רפש, טלפונים צורבי ידיים, כיסאות מתנדנדים מעצמם ושערים נעתקים מציריהם. בקיצור: אורגיה של אפקטים מיוחדים, שכל מטרתה להראות עד כמה יכול בעל־בית להתעלל בדייריו.

מאחרי כל המעשים הקונדסיים הללו מסתתר, כמובן, השטן, הידוע גם בכינוי „בעל זבוב". מכאן הנוכחות המא־יימת של הזבובים, המייצגים את הרוח הרעה, לאורך הסיפור. מה שיש עוד בסיפור הוא בעל המעורר חשד, כומר שאין מאמינים להזיותיו, ילדה המשוחחת עם מישהו מעולם אחר, כלב שחור שנראה כמו צרברוס, ועוד כיוצא באלה.

הבעיה היא שחוץ מאפקטים מיוחדים ומפרצופים מעו־ניים של שחקנים, (ג'יימס ברולין ומרגוט קידר) אין בסרט חזה דבר. ברגע שחפצים דוממים מפסיקים להתעופף וחסי־פור צריך להתחיל, מסתבר שאין בו אלא תועלת אחת: להעביר את הצופה אל האפקט הבא. והחמתנה לאפקט זה יכולה להיות מעייפת למדי וחסרת עניין לחלוטין.

התמוטטות נפשית: עניין מוגבל

נולודרנה בזול

פעמון הזכוכית (אורלי, תל־אביב, ארצות־הברית) — הסרט הזה עשוי להיות לחיט קופתי. הוא מבוסס על ספר שנמכר במהדורות רבות, הוא עוסק בנושא שכל אחד רואה עצמו בר־סמכא בו, וחוא מטפל בו בדיוק בדרך שכל אחד מן הצופים היה מטפל בו, כלומר בדרך הלא־נכונה.

פעמון הזכוכית הוא סיפורה האוטוביוגרפי של סילביה פלאט, סופרת ומשוררת אמריקאית שלבטי היצירה שלה ובעיות נפשיות, אישיות, מיניות וסוציאליות, העבירו אותה, לתקופה מסויימת, על דעתה.

עד כאן מיקרה קליני, שאנשי מיקצוע בוודאי מכירים רבים כמוהו. מכאן וחלאה מתחילות הבעיות. בהדרכת הבמאי לארי פירס הופך העולם המסובב את הצעירה לעולם פשטני, גס ואלים שהטירוף מתבקש מאליו, ומותר אפילו לחשוד שאלה שאינם משתגעים, אינם נורמלים.

אם מדובר בסידרת נסיבות חסרות־מזל שנפלו בחלקו של אדם מסויים אחד, הרי יש לסרט עניין מוגבל ביותר, מאחר שאין לו מה לומר למי שאינו ביש־מזל עד כדי כך. אם הסרט אמור לצייר את תמונת פני העולם, הרי מאחרי התמונה ניצבת פילוסופיה בגרוש. ואשר לפואזיה, המבעבעת בנפשה של הגיבורה, מדברים עליה יותר משמשומעים אותה, וכאשר כבר שומעים אותה, קשה להתפעל ממנה.

המילחמה סביב כיתל

עניין המינוי הצפוי של **שלום כיתל** ככתב־הרדיו בארצות־הברית עומד להפוך פרשה ברשות־השידור.

כיתל התמודד על התפקיד לפני יותר משנה, ולמרות הלחץ האדיר שהופעל מ־לישכתו של ראש־הממשלה **מנחם בגין**, אשר כיתל ידוע ככתב החצר שלו, נכשל במיכרז. אז זכה כיתל במיכרז לתפקיד כתב רשות־השידור בלונדון, אולם כאשר בוטלה המישרה, נשאר בארץ.

כיתל לא ויתר. על רשות־השידור הופ־עלו לחצים לשלוח אותו בכל זאת ככתב לוושינגטון. בתקופת הקימוצים והצימצו־מים בתקציב הרשות, החליט לפתע מנכ"ל הרשות **יוסף** („טומי") **לפיד** שאי־אפשר שרק כתב אחד, **דן רביב**, יסקר את ארועי וושינגטון גם לטלוויזיה וגם לרדיו, וכי יש לשלוח לשם את כיתל ככתב הרדיו. רביב, שביקר לא מכבר בארץ, התנגד לתוכנית וטען כי הוא מצליח לשדר חומר גם לרדיו וגם לטלוויזיה.

אולם לפיד החליט, והפרופסור **ראובן ירון** נתן לו את הגיבוי לכך, כאשר כיתל

נשיא נבון
לאדינו ולא רומנית

וידידיו במישרד ראש־הממשלה מכריעים לאמיתו של דבר את הכף. אך עתה עומ־דים כל חסידי כיתל לפני בעיה חדשה. יש להעביר את כיתל במיכרז חוזר, ואין כל ביטחון שוועדת המיכרזים תמצא אותו כ־מתאים ביותר.

אל המיכרז החוזר עומדים לגשת מוע־מדים נוספים, אשר יתחרו בכיתל. **שימעון שפיר**, איש הרדיו והטלוויזיה הוותיק, כיום עורך מבט שני, מעוניין לנסוע ל־וושינגטון ככתב־רדיו. **איתן אלמוג**, איש רדיו, ותיק וטוב כמו כיתל, עומד אף הוא לגשת למיכרז, וכך גם **גבי גזית**, מי שכבר שידר לרדיו, ובהצלחה רבה, מארצות־הברית.

יחסי ציבור וקיצוצי תקציב

בשבוע שעבר נפתחו מחדש, בחגיגיות רבה, שידורי הרדיו לגולה. חברי־כנסת ו־שרים השיקו כוסית בבניין הרדיו בירו־שלים ונשיא המדינה **יצחק נבון** שידר שידור מיוחד בשפת הלאדינו.

למחרת הטכס התברר כי כולו היה מבוסס על יחסי־ציבור. הנהלת רשות־השידור החליטה לקצץ את תקציב שידורי חוץ־לארץ שלה. כל השידורים ייפגעו וה־שידורים בשפה הרומנית יחוסלו כליל. הפ־סקת השידורים ברומנית עוררה את זעמם של יוצאי רומניה בארץ, אשר נהגו להאזין לשידורים שהיו מיועדים ליהדות רומניה.

המסמכים נקרעו

בין ועד עובדי ההפקה והעיתונאים של הטלוויזיה לבין אגודת־העיתונאים בירוש־לים עבר חתול שחור.

עובדי הטלוויזיה טוענים כי אגודת־העיתונאים אינה נותנת להם גיבוי מספיק במאבקים השונים שלהם. בשבוע שעבר שלחה אגודת־העיתונאים בירושלים דפי הסבר לעובדי הטלוויזיה, שבהם הצדיקה את עמדתה בסיכסוך עם הוועד שלהם. הדפים, שהיו צריכים להיות מחולקים בין כל עובדי הטלוויזיה הגיעו לידיו של

כתב־עורך טפיר
רדיו במקום טלוויזיה

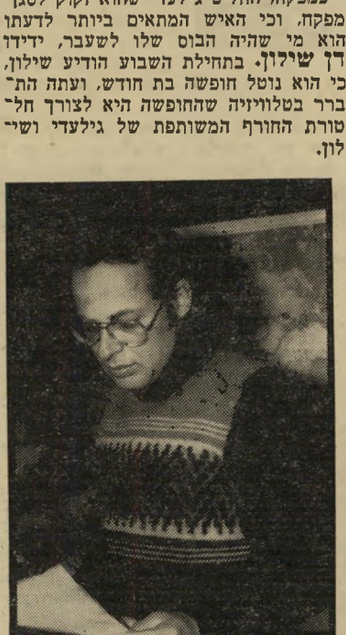
הצלם **צבי וילק**, שהוא חבר ועד עובדי הטלוויזיה. וילק קרע אותם לגזרים ושיגר אותם חזרה לאגודת עיתונאי ירושלים.

ידידות וחלטזרה

כאשר אישרה הטלוויזיה למנהל מחלקת הספורט **אלכס גילעדי** חופשה בת חו־דש, לא ידעו בטלוויזיה כי גילעדי יגרור אחריו גם את כתב הרשות בניו־יורק, **דן שילון**, לחופשה ממושכת.

גילעדי יצא בשבוע שעבר לקנדה, כדי להיות מפקח מטעם האי־בי־יו, איגוד ה־שידור האירופי, על שידורי אולימפיאדת החורף הנערכת בקנדה.

כמפקח, החליט גילעדי שהוא זקוק לסגן־מפקח, וכי האיש המתאים ביותר לדעתו הוא מי שהיה הבוס שלו לשעבר, ידידו **דן שילון**. בתחילת השבוע הודיע שילון, כי הוא נוטל חופשה בת חודש, ועתה הת־ברר בטלוויזיה שהחופשה היא לצורך חל־טורת החורף המשותפת של גילעדי ושי־לון.

שיח־מיוער יערי
חופשה בשישה שבועות

כתב כיתל ופטרון בגין
לחץ מלמעלה

16 טיסות בשנה

אהוד יערי, שנבחר כשליח הטלוויזיה לקאהיר, עדיין לא נתן את הסכמתו הסר־פית למינוי שבו כל כך רצה. יערי מציב תנאי אשר לרשות־השידור קשה לקבלו: חופשה אחת לשישה שבועות, שבה ייפגש עם אשתו חווה ועם ילדיו.

דרישתו של יערי היא שבחופשה אחת תמומן נסיעתו מקאהיר לירושלים, ובחופ־שה שאחריה תממן רשות־השידור את טי־סת אשתו ובנותיו מירושלים לקאהיר. ב־רשות־השידור עשו חשבון כי למעשה דו־רש יערי 16 כרטיסי־טיסה לשנה, שפי־רושם הוצאה כספית ניכרת.

התחזית: מילחמה

בשבוע האחרון הסתובב **חיים יבין** ב־מסדרונות הטלוויזיה, והודיע לעובדים: „צפויה לנו מילחמה קשה עם לפיד!" יבין סירב לפרט על מה תהיה המילחמה בינו לבין מנכ"ל הרשות **יוסף** („טומי") **לפיד**,

שליח שילון
הידידות משתלמת

אולם עובדי הטלוויזיה מספרים כי באחרו־נה התגלעו פערים עמוקים במיוחד בין ה־אופן שבו רואה יבין את ניהול מחלקת־החדשות לבין דרישות־השליטה של לפיד, וכי יבין אף הציע ללפיד את התפטרותו.

להבאיש את הריח

פרשה המאיימת כבר כמה שבועות על הטלוויזיה היא פרשת הסרט שעדיין לא הוקרן, פרשת איילנד. גורמים ברשות־השידור מסרבים להקרין את הסרט ש־לדעתם הוא עוקצני מדי ואנטי־ציוני. מפיק הסרט, **יוסי משולם**, שהוא גם ראש ועד עובדי הטלוויזיה, ועימו שאר העובדים, ממתינים לראות איך יפול דבר. הכוונה היא שאם אכן יקוצץ הסרט, הוא יהפוך אחד המיתרסים האחרונים של מתנגדי הצנזורה הפוליטית והמיק־צועית בטלוויזיה, ועל מיקרה זה הם יילח־מו עד הסוף.

חברי הוועד־המנהל ומנכ"ל הרשות, **יוסף** („טומי") **לפיד**, חשים במתח הרב לקראת ההחלטה על גורלה של פרשת איילנד, ומשהים את החלטתם. הם יודעים, כי קרוב לוודאי שאם יקוצץ הסרט או שייערך מחדש, על פי הוראות מגבוה, הם צפויים להתחדשות המאבק נגד סתימת הפה בטלוויזיה.

אולי משום כך דאגו גורמים המקור־בים ללפיד וליושב־ראש הוועד־המנהל, הפרופסור **ראובן ירון**, להפיץ את אחת השמועות המרושעות ביותר שהופצו אי־פעם בבניין הטלוויזיה. לדבריהם נערך הסכם חשאי בין משולם לבין לפיד, ש־לפיו יערכו מחדש את הסרט.

רק מעטים צפו עד כה בסרט ולכן איש לא ידע שהסרט נערך מחדש וכי הוכנסו בו השינויים שלפיד וירון רצו בהם.

במיקרה של פרשת איילנד העניין חמור במייוחד מאחר שמפיק הסרט, משולם, ידוע כאחד הלוחמים האמיצים ביותר למ־ען חופש הבעת הדעות בטלוויזיה.

מקלטונים

הופעתה של הקריינית **כרמית גיא** כ־מגישה מהדורת החדשות המסכמת, במוצאי השבת שעברה, לא היתה חד־פעמית. מקו־מה של גיא כאחת ממגישות החדשות ב־מקומו של **דניאל פאר**, שיצא לחופשה, הובטח לה על־ידי חיים יבין *** בין **חיים יבין** לבין הכתב־עורך **אורי גולדשטיין** שוב עבר חתול שחור. יבין מאשים את גולדשטיין בכך שהדליף לעי־תונות על כניעתו של יבין למנכ"ל **יוסף** („טומי") **לפיד** בעניין הכתבה על תנועת כך. על פי דרישתו של לפיד לא פורסמה הכתבה ולדברי גולדשטיין אילו היתה **יעל חן** בריאה, היא לא היתה נותנת ליבין ל־היכנע ולהסכים לצנזורה של לפיד *** הכתב־עורך **יואל אסתורן** הכחיש ה־שבוע ידיעה שהופיעה במדור זה על הת־פטרותו הצפויה בחודש אפריל הקרוב מ־עריכת כמעט חצות. למרות ההכחשה הוס־כם ביניו לבין מנהל מחלקת־החדשות, חיים יבין, כי אסתרון יפסיק את עבודתו בכמעט חצות באפריל. *** נראה כי מילחמתו של הכתב **אליעזר** („גיזר") **יערי** הצלי־חה. השבוע החלו כבר ההכנות להעלאתו של יערי על המסך כמגיש מהדורות חד־שות קצרות *** העורך **ישראל פנג** הוא האיש הנקרא ביותר למילואים בטלוויי־זיה. לפני שלושה חודשים סיים סגל שרות מילואים ממושך והשבוע הוא נקרא שוב לחודש מילואים. אולם למרות שצו־הקריאה של סגל היה לשרות בנגב המרוחק, הוא הצליח לסדר כך שישרת במחנה שנלר ב־ירושלים, דבר שיאפשר לו להיות מדי ערב בבניין הטלוויזיה *** מזל טוב לכתבת הרדיו וקריינית הטלוויזיה **ענת שרן** ל־הולדת בתה.

יום רביעי

13.2

● **על אדונים ומשרתים (8.00).** ג'ורג'ינה השׂתלבה היטב ברוח הג'אז הרועשת, ובחיי החברה הנוצצים שהגיעו ללונדון מארצות־הברית, כשהיא מוקפת במחזרים, והרציני ביותר ביניהם הוא רובין אליוט. הלורד בלאמי וויליאמס־ג'ינה יוצאים למסע בחוץ־לארץ. ג'ורג'ינה מחליטה לנצל את העובדה ולערוך מסיבה לחברים שלה באיטון־פלייס. ג'יימס, שאינו אוהב את אורח

קניוק: סוס־עץ
יום רביעי, שעה 10.05

חייה, סולד מהרעיון, אך בסופו של דבר מסכים, למרות חששם שלו ושל האדסון שהמסיבה תהיה פרועה מדי. בינתיים, צריכה להגיע לבית אומנת, אשר וירג'יניה שכרה עבור הילדים, הילדים מלאי חששות, וגם המשרתים אינם ששים לרעיון שהם יצטרכו לשרת אותה. המסיבה של ג'ורג'ינה זוכה להצלחה גדולה אך כמתיימת באורח טראגי.

● **סוס עץ (10.05).** יומנו האוטוביוגרפי של יורם קניוק כפי שהוסרט על־ידי יקי יושע. עמינדב סוס־עץ, צייר ישראלי, שחי עשר שנים בניו־יורק, שורף את ציוריו ערב תערוכת היחיד שלו. הוא עוזב את אשתו ובתו ללא פרוטה, וחוזר לישראל. כאן הוא מתקשה להסתגל למציאות החיים. הוא מוצא את אמו בודדה ומתוסכלת, ואביו גוסס. הוא מחפש עצמו ברחובות ומוצא טיפוס מוזר, המבלה את חייו בעריכת סטטיסטיקות על הזנות, ובניחום נשים נשואות שבעליהן עסוקים מדי. למרות שאין לו מושג בהפקת סרטים מחליט סוס־עץ להפיק סרט על שנות נישואיהם הראשונות של הוריו ועל נסיבות לידתו.

ד"ר דוליטל והחיות שלו
יום שישי, שעה 3.00

הסרט זוכה לביקורות מצויינות, ובדיוק כשהוא עומד להפוך ללהיט, גורלו כגורל ציוריו של סוס־עץ והוא מושלך לאש. כוכבי הסרט הם שמואליק קראוס, שאף כתב את המוסיקה וגדליה בסר. כן מופיעים בו אריק לביא, ג'ודי כץ, מרים ברנשטיין־כהן ומרים גבריאלי.

יום חמישי

14.2

● **כדורסל (8.15).** שידור ישיר של מישחק הכדורסל בין מכבי תל־אביב לבין קבוצת הכדורסל היוגוסלבית בוסנה סראייבו.

● **בועות (11.05).** דני וברט השיגו את דמי הכופר, ולאחר שדני משוחח עם איליין בטלפון, ומשוכנע שהיא בריאה ושלמה, הוא קובע עם החוטפים מועד למסירת הכסף. הבלש דונהוי, אותו מגלם ג'ון בינר, מתוודה בפני ג'סיקה, השחקנית קטרין הלמונד, על אהבתו אליה, עובדה שהיא מתקשה לקלוט תחילה. בסופו של דבר היא חייבת להחליט בינו לבין צ'סטר, אותו מגלם רוברט מאנדן, כדי ששני הגברים לא יריבו בגללה. בכנסייה מאחלים בני המישפחה מזל טוב לג'ודי לקראת נישואיו, אך כשמגיע תורה של קרול להכנס לאולם, ממתינה לכל הנוכחים הפתעה.

בועות: מאנדן, הלמונד ובינר
יום חמישי, שעה 11.05

יום שישי

15.2

● **ד"ר דוליטל (3.00).** המשך הסידרה המצויירת. החיות שלו. היום מסופר על ציפור הפוחדת לעוף, המות־קפת על־ידי שודדי ים.

● **המוסיקה בסכנה (5.32).** חגיגה אמיתית לכל מי שאוהב את הזימרה המצרית המסורתית, בקומדיה מוסיקאלית תוצרת מצריים. שני אחים וידידה, נמלטים מאלכסנדריה ומגיעים לקאהיר, שם הם מחליטים לפתוח דף חדש בחייהם. הם מתאכסנים אצל מכר מוסיקאי, איש מוסיקה בסיגנון המסורתי, והם משתלבים בסיגנון זה. המוסיקאי מנצל את כושר הזימרה שלהם, והם מצליחים להיקלט בעיר מהבחינה המקצועית והחברתית. השחקנים הם מוחמד נוח, צפא אבו־סעוד, מחמוד רצה וסמיר ג'אנם.

● **ימי שבט (9.20).** התוכנית החדשית הקבועה של נעמי שמר, שבה היא מארחת הערב את ירדנה ארזי, מזי כהן, ראובן גבירץ ויואל לרנר. אולי אפשר להחליף את הגשישה, או לפחות לא לצלם אותה בקלוז־אפ?

● **אנקת גבהים (10.10).** פרק שני של הסידרה על פי ספרה של אמילי ברונטה. היתקליף, השחקן קן האטצ'סון וקתי, השחקנית קיי אדשד, מאוהבים זה בזה, אבל קתי מבינה שלא תוכל להינשא ל־היתקליף, משום שאינו נמנה על בני מעמדה, והיא מחליטה להינשא ללינטון. החלטתה גורמת להיתקליף להימלט והוא חוזר רק לאחר נישואיה של קתי, ומתחיל לסכסך בינה לבין בעלה.

אנקת גבהים: אשדר והאטצ'יסון
יום שישי, שעה 10.10

שבת

16.2

● **חידושים והמצאות (6.30).** המחשב הגיע לעזרת המוסיקה. מחשב זעיר משמש כמטרונום־כיס המפיק כל צליל, ומסייע לשמור על הקצב המתאים. מכשיר הכרחי לכל חזרה מוסיקאלית. הפרק השני מספר על מיתקן מייוחד אשר הומצא כדי להגן על הייהם של נהגי מיכליות. בבריטניה נפגע נהג מיכלית, לפחות אחת לשבוע, בעת שהוא יוצא לבדוק את תכולת המיכלית. לשם כך הומצא מעקה־בטיחות מתרומם, הפועל באמצעות אוויר־דחוס, והמגן על חיי הנהג. הפרק הישראלי מוקדש להמצאה של המהנדס דויד לוריא, שהמציא דרך לבדוק את כשירות המנוע. אפשר יהיה לבדוק כל מנוע, בין אם הוא של מכונית, או של מטוס, אך ורק על־ידי בדיקת השמן שלו, ללא כל צורך לפרוק אותו.

● **הדם ושורשיו (8.00, שידור בצבע).** השחקן אריה אליאס, אשר פירוש שם מישפחתו הוא הדם, זוכר היטב את יהודה השמש, אותו יהודי שהיה מעיר את תושבי הרובע היהודי בבגדד, לתפילת מינחה, והיה מקדים לבוא לפני כולם לבית־הכנסת ולצאת אחרי כולם. מילבד יהודה השמש מתוארות בתוכנית המוקדשת ל־יהודי בגדד, דמויות של מתפללי בית־הכנסת, המאבקים ביניהם ביחס לישראל והציונות, והעימות בין אבות לבנים על החשיפה לעולם המודרני ולמחתרת הציונית. הצייר עוזבדיה אגסי אסף תפאורה מייוחדת לתוכנית זו, המורכבת מחפצים ותלבושות מהתקופה, ואיתן אבריצור הביא מוסיקה המבוססת על לחנים בגדדיים טיפוסיים, שבהם שולטים הכלים המיזרחיים. התיזמורת מורכבת מילידי בגדד. עוד משתתפים בתוכנית אברהם נינין, איציק אלוני, רפי נתן, יצחק נאמן, יעקוב אשכנזי, ראובן דיין, דציקי בק.

● **למען הצדק (10.05).** מי ששיחק את מקלאוד, השחקן דניס וייבר, משחק הערב חציה־הצמד של בלשים, המתעקש לשוב ולחקור מיקרה שבן־זוגו חקר לא מכבר.

יום ראשון

17.2

● **נגד הרוח (10.00).** מרי עומדת ללדת, ומתגלים סיבוכים רפואיים בעוברה. ג'ונתן מנסה להזעיק עזרה בשעות הלילה המאוחרות, ומפר בכך את העוצר. בעוד הדרמה מתרחשת אצל מרי וג'ונתן, נעשית דרמה אחרת אצל דיני. הוא בורח ממקום מחבואו ומוצא מיקלט אצל נערה מילידות המקום.

יום שני

18.2

● **מסך גדול מסך קטן (8.30).** ניסים דיין סוקר את יחסי אב ובנו בקולנוע ונעזר בקטעים מהסרטים טייס שב הביתה, תרגילים בהחבגרות, קידמת עדן, רסיסי החיים, גונבי האופניים, בנו של אלוף וסיפורו של אלוף.

● **המקצוענים (10.30).** אל קאולי מתקשר אדם, ומודיע לו כי עומד להתבצע פשע. לפני שהוא מצליח לפרט, הוא נרצח. הדבר אירע במועדון כדורת, ובולי ודוייל נשלחים למקום. הם משחקים בכדורת, וסוקרים תוך כדי כך את העובדים והאורחים במקום. כך מתחילה אפיזודה נוספת בסידרה מצויינת זו, אותה אפשר לראות מידי שבוע בירדן, בצבע.

יום שלישי

19.2

● **למישפחה (7.00).** יום לאחר מיבצע מיצעד הפרוטות, מביאה התוכנית את סיפורה של מלכה שאהין מכפר שפרעם, פגועה בשיתוק מוחין. התוכנית מראה את הטיפול והשיקום של מלכה. במדור הבריאות ישוחח הד"ר נאפז נובאני על לידה ללא כאבים, בעזרת זריקה, שיטה המתחילה לחדור גם לבתי־החולים בארץ. נובאני יסקר את החיוב שבזריקה, ואת הטענות שיש נגד שיטה זו. במדור אמנות, סקירה של התערוכה הפרה־קולומביאנית הנערכת כבר שנה במוזיאון ישראל. פינת האופנה תביא מעילי פרווה וחצאיות צרות וחולצות עם כתפיים מוגבהות.

● **פגישה באלנבי (11.00).** בשבוע שעבר הביטה הטלוויזיה להפסיק את הסרטים המקוריים הקצרים והמשעממים, ותחת זאת בא הערב

אלנבי: זוקה ותאומי
יום שלישי, שעה 11.60

סרט מקורי באורך מלא. אילן אלדד ביים את הסרט על פי ספרו של אברהם רז. המביא פרשת יחסים מסובכת בין אם קשישה לבין בנה. בין השניים תלות הדדית, הבאה לידי ביטוי בפגישות שכופה האם, השחקנית גיטה לוקה על בנה, השחקן עודד תאומי. אחת מפגישות אלה נערכה ברחוב אלנבי בתל־אביב, בחנות הנעליים מיקולינסקי.

פרק נוסף בסידרה המנתחת את הרכב השיכבה השלטת

בכל תחומי החיים במדינה - ואת הרקע וההשקפות שלה

מהפלמ"ח דרך פרינסטון אל ה"רוטארי"

חלק זה של הסידרה עוסק במחליטן עצמו — במוצאו, ברקע שלו, בחינוכו, בשירותו הצבאי, בהשכלתו הגבוהה, בדפוסי הקאריירה שלו, בקשריו החברתיים ובהשקפת-עולמו. הפרק הקודם דן במקומות שבהם מתגוררים המחליטנים הישראליים — בשכונות היוקרה של הערים הגדולות, במושבים ובקיבוצים. באותו פרק גם נסקרו הגימנסיות שבהן החלה מתעצבת השקפת-עולמם של מחליטני ישראל — „בית-הספר הריאלי" בחיפה, גימנסיה „הרצליה" בתל-אביב, „הגימנסיה העברית" בירושלים, בתי-הספר החקלאיים בבן-שמן, „כדורי", מיקווה-ישראל וגיבעת השלושה, ובמוסד החינוכי של השומר-הצעיר במישמר העמק.

מאת **שלמה פרונקל**

חינוכם של המחליטנים הישראליים אינו מסתיים, כמובן, בבתי־הספר ה־תיכוניים. עיצוב השקפת־עולמם נמשך ב־צבא, ולאחר מכן באוניברסיטות.

כמי שלמדו בגימנסיות יוקרתיות ומעו־לות, המחליטנים הם באורח „טבעי" מוע־מדים לאחד משני מסלולים:

● המסלול הראשון הוא המסלול ה־צבאי „הרגיל". במסלול זה מגיעים המח־ליטנים, מייד אחרי הטירונות, או מעט לאחר מכן, לבתי־הספר לקצינים, ומקבלים דרגות קצונה.

בתקופת טרם־המדינה עשו המחליטנים מסלול זה בצבא הבריטי, אך גם בזרועות שונות של אירגוני „ההגנה" ואצ"ל, ולאחר מכן בצה"ל. כך מתרגלים המחליטנים כבר בשנות בחרותם לקבל על עצמם אחריות, לפקד ולפקח, להטיל מרות ולראות את עצמם כמי שמייצגים את הפיקוד הגבוה כלפי החיילים מן השורה, „העם".

חלק מן המחליטנים הללו — בני הבור־גנות העירונית, צאצאי איכרי המושבות, הקיבוצניקים והמושבניקים, ממשיכים ב־קאריירה צבאית. חלקם המכריע משתחרר אחרי השרות המוארך מעט (בגלל דרגת הקצונה) ופונה ללימודים באוניברסיטות.

● המסלול השני הוא המסלול ה־פלמ"חי־נח"לאי. מסלול זה מיוחד, בדרך כלל, לבני „המעמד החדש", אותם הנמנים על „תנועת העבודה".

חלק מכריע מן הקצונה הבכירה של צה"ל, בשלושים שנות קיום המדינה, הגיע מן המסלול הזה. אך מן הפלמ"ח באו גם מחליטנים רבים אחרים, שסיימו בו את שרותם הצבאי כטוראים או כסמלים.

הנח"ל — נוער־חלוצי־לוחם — עוצב במתכונתו של הפלמ"ח. גם הוא קלט את בוגרי תנועות־הנוער למיניהן, של תנועת העבודה ושל הימין, איחדם במיסגרות חב־רתיות מגובשות שבהן נמשך, כמובן, החי־נוך „התנועתי". אך חשוב לא פחות מן החינוך הוא אורח־החיים: הפלמ"חניק, והנח"לאי אחריו, אינם חיילים רגילים. כאנשי־צבא הם שייכים ליחידות מובח־רות, בעלות מוטיבציה גבוהה, ואחוז־נפג־עים גבוה במילחמות ישראל. כזה היה הפלמ"ח כולו, וכזהו גדוד הנח"ל המוצנח שאליו מגיעים הנח"לאים הכשירים לצ־ניחה.

אך הפלמ"חניקים והנח"לאים אינם רק אנשי צבא. הם גם חקלאים, העושים חלק ניכר משרותם הלאומי בהתיישבות העי־בדת, וכאן נוצרת לראשונה הברית בין מחליטני „המעמד החדש", העירוניים וה־כפריים שביניהם.

השרות הצבאי

אין טעם להביא כאן שמות רבים. תישעים אחוז ויותר מן המחליטנים שגדלו והתחנכו בארץ עברו באחד משני המסלולים הללו — של הקצונה בצבא הבריטי, בהגנה ובצה"ל, ושל הפלמ"ח־נח"ל. מבין שרי ממשלת ישראל שהס־פיקו (או הואילו) לשרת בצבא או באיר־גוני המחתרת היו מנחם בגין, חיים לנ־דאו ושמואל תמיר קצינים באצ"ל, עזר מאיר („ממי") דה־שליט שהיה קצין בצבא הבריטי ודן טולקובסקי (דיסקונט) שהיה קצין בצה"ל וקודם לכן בצבא הבריטי.

כבר בצבא מתחילים המחליטנים להכיר היטב זה את זה, ולחיות במיסגרות מש־להם. בצה"ל, כבכל צבא (כימעט), יש מגורי־קצינים, שהם נפרדים ממגורי בעלי הדרגות האחרות, וחדרי־אוכל לקצינים, שק"ם לקצינים וסמלים, וגם בבתי־ההב־ראה הצבאיים — ולהבדיל בבתי־הכלא של הצבא — משוכנים הקצינים באגפים משלהם. אלה יוצרים מיסגרות חברתיות נפרדות, שבהן מתרגלים הקצינים הצעי־רים לראות את עצמם כעלית גם במובן החברתי, ולא רק מתוקף ההיראַרכיה הַ־צבאית.

גם חיילי הנח"ל מצויים לאורך כל שרי־תם הצבאי במיסגרות נפרדות משלהם: הם עוברים טירונות נח"ל, קורס מכ"מים של הנח"ל, גדוד נח"ל מוצנח ויחידות צבאיות אחרות המיוחדות לחיל זה. מובן שבעת שרותם הצבאי בקיבוצים או בהאח־זויות אין חיילי הנח"ל באים במגע רב עם חיילים אחרים, ולפחות בעת שרותו של כותב שורות אלו בצבא היה מקובל לומר שיש „צבא" ולצידו יש נח"ל. ה־עובדה שרמת־ההשכלה בין חברי הגרעי־נים הנח"לאיים גבוהה בהרבה מן הממוצע בצבא, ושרבים מחברי הגרעינים הללו היו עשויים להיות מועמדים ודאיים ל־קורס־קצינים לולא שירתו בחיל זה, יוצרת גם כאן תחושת אליטיזם ברורה.

אוניברסיטות בארץ ובעולם

עם תום השרות הצבאי הסדיר נפת־חים לפני המחליטנים כמה מסלולי־המשך. מעטים ממשיכים את שרותם בצבא־הקבע, וחלק מן הנח"לאים נשארים בקי־בוץ — אם לכל חייהם, ואם תקופה מסויי־מת, עד שהם מחליטים להימנות על המעמד הידוע של „עובדי קיבוץ". אך רוב־רובם של המחליטנים (להוציא בני הקיבוצים ובני המושבים, הפונים לכך, לעתים, בת־קופה מאוחרת יותר) פונים ללימודים אוני־ברסיטאיים.

תשעים אחוז ויותר מבין המחליטנים זכו בהשכלה אוניברסיטאית, או בהשכלה על־תיכונית אחרת, בדמות בתי־ספר צבאיים גבוהים, בתי־ספר למינהל ולעסקים ובתי־ספר גבוהים למדעים טכנולוגיים.

בשנים שבהן גדלו והתחנכו המחליטנים ילידי־הארץ, או אותם ביניהם שהגיעו לכאן בגיל צעיר, היו רק שני מוסדות כאלו פתוחים לפניהם: האוניברסיטה ה־עברית בירושלים והטכניון בחיפה. אך רבים מאוד בין המחליטנים לא עשו את תאריהם האקדמיים בארץ — לפחות לא בכל שלביהם.

באשר לבני „המעמד השליט", אדירי־ההון העירוניים ובעלי האחוזות מן המו־שבות היה הדבר כימעט ברור מאליו, שבניהם ילמדו בחוץ־לארץ. מדוע לא? כסף אינו חסר, ולבן (המחליטנים הם כימ־עט תמיד גברים) מגיע „נופש" אחרי השירות הצבאי (ולעיתים גם במקומו). האוניברסיטות בחו"ל גם טובות יותר, כשם שטובות יותר הגבינות המגיעות משם, הוויסקי והסיגרים.

אך גם למחליטני „המעמד החדש" — הביורוקרטיה ההסתדרותית והממשלתית, מיסודה של „תנועת העבודה", בני הקיבו־צים והמושבים — לא היתה סיבה מיוחדת לקינאה. הללו, בדרך כלל, לא נשלחו מייד אחרי השירות הצבאי על־ידי הורי־הם בעלי־האמצעים — הורים כאלה לא תמיד היו להם. לאלה דאגו „התנועה", זבולון המר שירת בנח"ל. מבין המחלי־טנים החשובים האחרים אפשר לציין את בומה שביט, שהיה פלמ"חניק, אפרים רייזר (בנק הפועלים) שהיה קצין בצה"ל, וייצמן היה קצין כבר בצבא הבריטי, ויגאל ידין היה קצין כבר בהגנה. יצחק מודעי השתחרר מצה"ל בדרגת סגן־אלוף, ואריאל שרון השתחרר כאלוף. ואילו

זבולון המר: נח"ל

שמואל תמיר: אצ"ל

יגאל ידין: ההגנה

לסקוב: הצבא הבריטי

עזר וייצמן: תלמיד „הריאלי", קצין בראי"ף, מפקד חיל־האויר, איש העסקים

„המיפעל" או המדינה עצמה. חברות הס־תדרותיות וממשלתיות שלחו את עתודת המחליטנים להשתלמויות אקדמיות בחו"ל, ולעתים רכשו את השכלתם הגבוהה כשהם נמצאים בשליחויות בחו"ל מטעם התנועה, הסוכנות או המדינה.

בדרך דומה הגיעו ללימודים אוניברסי־טיים בחו"ל גם מחליטני הצבא, אם בשלב־ביניים בקאריירה הצבאית שלהם, לקראת העלאה בדרגה, אם לקראת תום השירות, כמין „תקופת צינון".

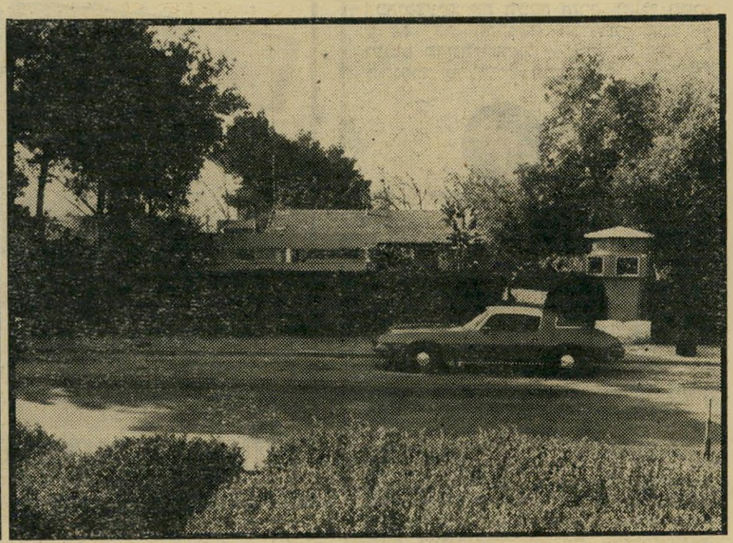
תקופת המנדט הבריטי קבעה את ה־אנגלית כשפה הזרה העיקרית, ולכן אין זה פלא שבריטניה וארצות־הברית היוו את האתרים המבוקשים ביותר ללימודים גבוהים, כשאחריהן באות צרפת ושווייץ. גם למדיניות היה כאן תפקיד: ככל ש־נחלשה זיקתה של ישראל לבריטניה ול־צרפת, והתחזקה הזיקה לארצות־הברית, כן גדל מיספר הלומדים במדינה זו.

● עיר־האוניברסיטות הבריטית **קיימ־ברידג'** אינה זקוקה לפירסומת. שם למדו ח"כ אבא אבן, אלוף (מיל') חיים הרצוג, זאב בונן (**רפאל**), מרק מושביץ (**עילית**), וגם נציג התאחדות התעשיינים במועצת המנהלים של **אל־על**, אברהם (בומה) שביט. יגאל אלון וחיים לסקוב למדו בעיר־אוניברסיטות מפורסמת לא־פחות — **אוכספורד**. מחליטנים ישרא־לים אחרים שלמדו ב**לונדון סקול אוף איקונומיקס**, ובמיכללות בריטיות אח־רות, הם, בין השאר, יוסף אלשייך (**ח־בנק הבינלאומי**), משה אולניק (**בנק הפועלים**), מילה ברנר (**החברה ה־ימית להובלת פרי**), יגאל ברא (**פז**), דן טולקובסקי (**דיסקונט**), הש־רים עזר ויצמן, שמואל תמיר ויצחק מו־דעי, חברי־הכנסת אמנון רובינשטיין ויוסף תמיר, ותמיר פלג, מנכ"ל **התאחדות התעשיינים**.

● בארצות־הברית למדו המחליטנים בשורה של מיכללות יוקרתיות כקולומ־**ביה, סטנפורד, הארווארד, ברק־לי ופרינסטון**. אוניברסיטת **קולומ־ביה** הניו־יורקית היתה הפופולרית ביו־תר. שם למדו האלופים (במילואים) צבי איילון, שלמה אראל, חיים בר־לב, מאיר עמית ואהרן דורון. **בקולומביה** למד

● אוניברסיטת **הארווארד** היא ה־באה בתור. שם למדו מחליטנים כאלוף (מיל') יהושפע הרכבי, ח"כ גד יעקובי, משה קורדובה (**גדות**), רמון הראל (**רשות נמלי תעופה**) ואלקנה כספי (**תדיראן**). בניימין ג'יבלי (**שמן**) למד מסצ'וסטס) נחשב כבית־אולפנא יוקרתי במיוחד, ומקומם של המחליטנים הישר־ראליים לא נפקד גם ממנו. שם למדו ח"כ משה („מישה") ארנס, אלוף (מיל') עמוס חורב, וכן אסא ברק (**מקורות, עמידר**), גדיש פלק (**משקיעי ישר־**

בית וייצמן בנווה־מגן והפנטהאוז של רבין ברמת־אביב

אל) ודב לאוטמן (**רימא**), סגן־נשיא **התאחדות התעשיינים**). עוד למדו בארצות־הברית מחליטנים כחנן גיאור (**שקם**), גד יגיל (**בנק הפועלים**), עוזיה גלייל (**אלרון**), שימחה דיניץ, שימ־

(המשך בעמוד 56)

גם השר ישראל קץ, ח"כ יהודה בן־מאיר, ואנשי־עסקים כגידעון ארהארד (**דיס־קונט**) חיים דובשני (עד לאחרונה ב־**בנק הפועלים**), שמואל דרור (**בירה**) ויצחק הופמן (**החברה לפיתוח תע־שיות**).

בפרינסטון, ישראל ארקין (**אגרקסקו**) למד ב**קורנל** ויוסף צ'חנובר (**מישרד החוץ**) למד ב**ברקלי**. ואילו ישראל בן־יהודה (**רשנים וחומרים כימיים**) וא־אלוף (מיל') אליהו זעירא למדו ב**סטאנ־פורד**. M.I.T. (המכון הטכנולוגי של

יצחק רבין: תלמיד ב„כדורי", מפקד בפלמ"ח, רמטכ"ל צה"ל, שגריר בוושינגטון

פוסטר ומדבקה של

בַּרְבַּאבָּא חינם!

לרוכשי 2 ברבוקים באריזת שי
של תמרוקי ברבאבא:
שמפו, קצף אמבט, טלק, שמן לתינוק
תחליב לעור, תחליב שזוף.

תמרוקי בַּרְבַּאבָּא - איכות בתוך שעשוע

המחליטנים

(המשך מעמוד 55)

עון הורן (**משקיעי ישראל**), יעקב רקנאטי (**דיסקונט**), ארנון גפני (**בנק ישראל**) חברי־הכנסת שמעון פרס, יוסי שריד, יוסף רום ואורה נמיר, וראש עיריית הרצליה יוסף נבו. כמה מאלופי צה"ל — ביניהם אברהם אדן ושלמה להט — למדו בבתי־ספר צבאיים גבוהים שם השתלמו האלופים במילואים צבי צור (**כלל**) מוטה גור ועוזי נרקיס.

● במיכללת ז'**נבה**, בשוויץ, למדו, בין השאר, אשר בן־נתן (**ארתור ה־יפה**), צבי דינשטיין (**בית רופין**) ח"כ זלמן שובל (שלמד גם ב**ברקלי**, באמריקה) ואלישיב רוזנצווייג (**רפאל**).

אוניברסיטות אינן סתם מקום שלומדים בו תיזות מדעיות ומיספרים יבשים — ודאי לא אוניברסיטות כ**פרינסטון**, האמריקאית, **קיימברידג'** האנגלית וה**סורבון** הפריסאי. באוניברסיטות הללו מתעצבת השקפת־העולם, מוחדרים ערכי תחרותיות חריפה, ומה שחשוב לא פחות — שם פוגשים המחליטנים את עמיתיהם לעתיד בארצות־המערב: את המדינאים שעימם ישאו ויתנו, את אנשי־העסקים שעימם יגלגלו מיליונים ואת אנשי־הצבא שעימם יבואו בברית גלוייה או סמויה. שם רוכשים המחליטנים את הנימוסים המהוקצעים, את השפה הזורה, ואולי חשוב מכל: את ההרגשה הברורה שהם — ועימם מדינת־ישראל — מהווים חלק בלתי־נפרד מן הגוש המערבי.

מועדונים ואגודות

ה**מחליטנים הישראלים** מתחילים את היכרותם בגימנסיה, וממשיכים אותה בעת שירותם הצבאי. הם לומדים באותן אוניברסיטות, בארץ ומחוצה לה, ולאחר מכן באים בקשרים (או יריבויות) פוליטיים ובקישרי־עסקים. אך מילבד הזדמנויות החברתיות הבלתי־רשמיות שבהן הם ממשיכים לפגוש אלה את אלה, עומדת לרשותם רשת מוסדית ענפה של מועדונים ואגודות, המשמשים לפגישות שהן לכאורה „אחרי שעות העבודה".

המועדונים הפופולאריים ביותר הם „**בני־ברית**", „**הבונים החופשיים**" ו**רוטרי**. מחליטנים רבים נמנים על חבר הנאמנים של האוניברסיטות, של מכונים מדעיים וכלכליים שונים. הם נוטים להשתתף באגודות־ידידות עם ארצות־שונות, ובהנהלות של בתי־חולים, הוצאות־ספרים גדולות, מועצות־תרבות, אגודות־ספורט ומוסדות־צדקה ממינים שונים.

עתה ניתן כבר לתאר תמונה טיפוסית של המחליטן הישראלי דהיום, על שלושת דפוסי הקאריירה שלו.

● חלק מהמחליטנים ממשיכים בשרותם הצבאי, ומעפילים לדרגות גבוהות. תוך כך — אם במהלך השירות, ואם לקריית סיומו, הם נשלחים ללימודים גבוהים בבתי־ספר צבאיים גבוהים, או במיכללות בארץ ובחו"ל. עם תום שירותם הצבאי — בגיל שבין 50-40, מתחילים המחליטנים בקאריירה חדשה, אזרחית, הישר מן הפיסגה, בפוליטיקה, בשליחות דיפלומטית, במישרד־הבטחון או בתחום הכלכלי.

● הטיפוס השני הוא המחליטן בן „המעמד השליט". אחרי שירותו הצבאי הוא נשלח על־ידי הוריו ללימודים אקדמאיים בחו"ל — וכשהוא חוזר הוא מתחיל להשתלב בעיסקי המישפחה, כשלעתים אינו נוחל גם בפעילות פוליטית.

● המחליטן של „המעמד החדש" פונה אחרי שירותו הצבאי לשליחות תנועתית — פוליטית, חינוכית או כלכלית, ולעתים הוא משתלב בפעילות פוליטית באחת ממיפלגות „תנועת העבודה", או בביורוקרטיה ההסתדרותית ובמערכת הכלכלית שלה. שם הוא עושה את דרכו, בדרך כלל באיטיות ובהדרגה, כלפי מעלה.

שלושת סוגי המחליטנים הללו — ואין זה משנה הרכה מהו הרקע שלהם — גרים היום כאותן השכנות, שולחים את ילדיהם לאותם בתי־הספר, פוגשים באותן המיסעדות, חברים באותם המועדונים ו־האגודות. כולם חלק מאותה שיכבה בת שלוש־מאות אלף איש, שהאינטרסים שלה מכתיבים את דרכה של ישראל.

מיכתב מזעזע זה הוברח מכלא רמלה וקטעים ממנו צוטטו מעל דוכן הכנסת

המיסמך המתפרסם בעמודים אלה הוברח מכלא רמלה, במטרה לעורר את דעת הקהל בישראל אל המתרחש בין הסורגים. חברי־הכנסת צ'רלי ביטון הקריא קטעים ממנו בממיאת הכנסת, בשעת דיון על מצוקת נוער השוליים, תוך כיבוד מישאלתו של העציר שלא לגלות את שמו האמיתי. המיכתב המובא מתפרסם כאן במלואו, כשפתו המקורית וכסיגנונו המיוחד. שמו המלא של העציר שמור במערכת.

ח בר כנסת יושב ראש ארגון הפנתרים השחורים שלום רב!!!

באזיקים כבול בחדרי על נסיונותי לשגר מכתב זה ואחרים שהוחרמו לי כותב אליך אני, חבר כנסת נכבדי. שמי יצחק דרעי* ואני עצור בבית מעצר רמלה כ־5 חודשים. מכתב זה נכתב במטרה שאתה תדע והציבור ידע, חברי כנסת ידעו והעולם שיכפת לו ידע לאן שולחים עצורים שהם בחזקת זכאי עד לבירור דינם. ולא הורשעו בדין. כבוד חבר כנסת כפי שאמרתי חמישה חודשים אני נמצא כאן. בהתחלה כשהיגעתי קבלו אותי בצורה אכי המשפילה עשו בי חיפוש ערום וקבלת פנים אצל החובש שהוא חלאת אדם בצע בי חוקן נגד רצוני והתנהג אלי בשפלות. לא עבר שבועיים בערך חזרתי מנסיעה בבית המשפט שוב הפנו אותי אל החובש רפי במגמה לבדוק אותי.

מיגדל־שמירה בכלא רמלה
"סוף לזוועות —

„הוא רוצה לשגע אותי"

ה מקרה הרגיז אותי שכל הזמן גם בחדרים משפילים אותנו וכשי אנחנו חוזרים מבית המשפט מתנהגים אלינו בבהימות. אמרתי לו ברוגז שאני אם הוא יחשוב לעשות מעשה בלתי חוקי הכוונה

* השם בדוי, לפי בקשת הכותב.

פרס ראשון פסטיבל פריז

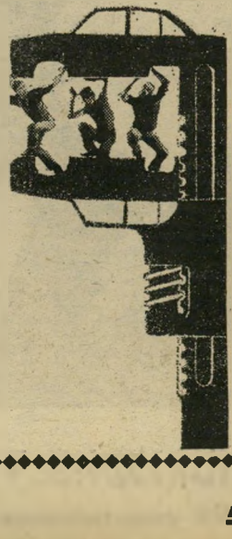
העתונות מנוליצה על הסרט

ציון מיוחד פסטיבל ברלין

„אנשי הצוארון הכחול"

„סרט מעולה"
"N.Y. TIMES"

ציון טוב מאד ★★★★
ש. שמגר, „ידיעות אחרונות"

„הסרט המדובר ביותר של השנה"
"N.Y. POST"

„סרט חובה"
"C.B.S.-T.V."

„יחרט בזכרונך"
"TIME"

שבוע 3
בקולנוע „תכלת" תל-אביב

חוקן בבלא

לחוקן אני אפנה אל בית המשפט בתשובה הוביל אותי למרפאה ובדרך היכה אותי מכות ליד האסירים וסגן המנהל שתודה לאל הפסיקו אותו ופקדו להשליך אותי לצינוק לאחר מכן לפנות ערב הח־

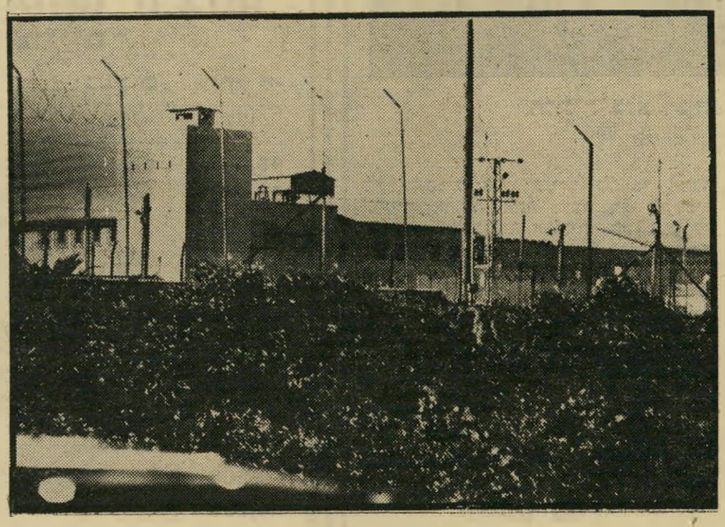
החובש, שהוא חלאת־אדם, ביצע בי חוקן נגד רצוני

זירו אותי לתא אבל לא לפני שהראו לי את זרועם ואימו עלי.

לא עבר שבוע מובילים אותי לסגן המנהל על דו"ח משמעתי מאשימים אותי שאימתי על החובש בזה שאמרתי שאני העשה לו צו על תנאי שזה דבר שהוא זכותי. אמרתי נכון אבל לא אימתי פשוט הסברתי שאין הוא עושה מעשה חוקי ואין לו זכות לעשות כך ואני אפנה בדרך החוקית לבית המשפט. זה איום קבעו ושפטו אותי לשיבעה ימי בידוד.

באותה התקופה הגשתי צו על תנאי הראשון שלי שלמתי בחודשים בידוד למ־רות שנגמר העונש. את הצו על תנאי שהגשתי לסוהרים באותה התקופה לא נענתי בו בטוח שלא נשלח. למה לא חתמתי כמו שצריך (כשהוא נשלח הסגן צריך לקרוא לנו ואני צריך לחתום על הצהרה לא חתמתי) וכמו שציינתי לא נענתי.

כל פעם שהייתי נגש לדו"ח משמעתי הסגן לא היה מברר היה מרשיע אותי דוגמה של הדו"ח הראשון הסגן בעצמו ראה שהחובש הרביץ לי מה איפה הוא רוצה לשגע אותי או שעוד דוגמה. פעם הייתי בספורט חזרתי לחדר עם רגל פצועה כשאיני יכול לעמוד עליה ביקשו ממני בכל מחיר לנקות את החדר הגישו על זה דוח. עוד דוגמה כשפעם החדר היה נקי למופת ביקשו ממני לנקות באכזריות שפכו מים במטרה לאלץ אותי לנקות להר־ציא את המים מהחדר כשהוצאתי את המים ביקשו שאני אנקה את הפרוזדור בצורה אכי מרגיזה בכדי להשפיל הבהרתי שאין אני חייב לעשות זאת רשמו לי דו"ח על זה ונשפטתי לשבעה ימי בידוד.

כלא רמלה
— ובמקומם צדק"

„אתה רוצה להשפיל אותי"

אז עוד דוגמה הייתי פעם בחצר הר־ציא אותי הסמל באמצע הטיול ובקש ממני בצורה אכי מרגיזה להיכנס שעוד יש לי זכות של עוד חצי שעה שהוא רוצה לשלול לי אותה בגלל שמתחשק לו. כשאמרתי לו שאני אגיש על זה צו על תנאי לקח אותי לצינוק ורשם לי דו"ח

הפרא־אדם היכה אותי מכות והשליך אותי לצינוק

שאימתי עליו ובעטתי בכדור למרות שלא בעטתי שפטו אותי לשיבעה ימי בידוד.

בבידוד היה קר ולקחו לי את המזרון ב־6 בבקר עד השעה 9 בערב שכך הייתי צריך להישאר על הריצפה נוסף לקור שהתחולל ביקשתי רופה לא נענתי. כשעבר חובש במיקרה דברתי איתו ובקשתי שיאשר לי עקב כך שאני לא מרגיש טוב לפחות שמיכה אחת ענה לי הוראות של המנהל כאילו ואני בתקופת בטלה.

כשהשתחררתי מהציגוק הייתי זקוק לטי־פול רפואי שנמשך שבועיים (תודה לאל שלא יותר) הגשתי על זה צו על תנאי ועל התנאים בציגוק חקיתי שבוע לא הת־תימו הגשתי עוד צו על תנאי התחימו אותי. סליחה רגע ברצוני לציין כשהגשתי בהת־חלה צו על תנאי על הציגוק באותו היום נגש החובש אלי לחדר בטענה שקיללתי אותו. ולמרות שהסוהר שעבד הסוהר ה־תמים שלא הבין למרות שאמר לו שאני

(המשך בעמוד 58)

חוקן בכלא

(המשך מעמוד 57)

לא קיללתי ולא היתה ולא נשמעה קללה באגף שאני שרוי בו לא עזר. רפי הוציא אותי ובדרך רפי החובש הפרא אדם היכה אותי מכות השליך אותי לצינוק.

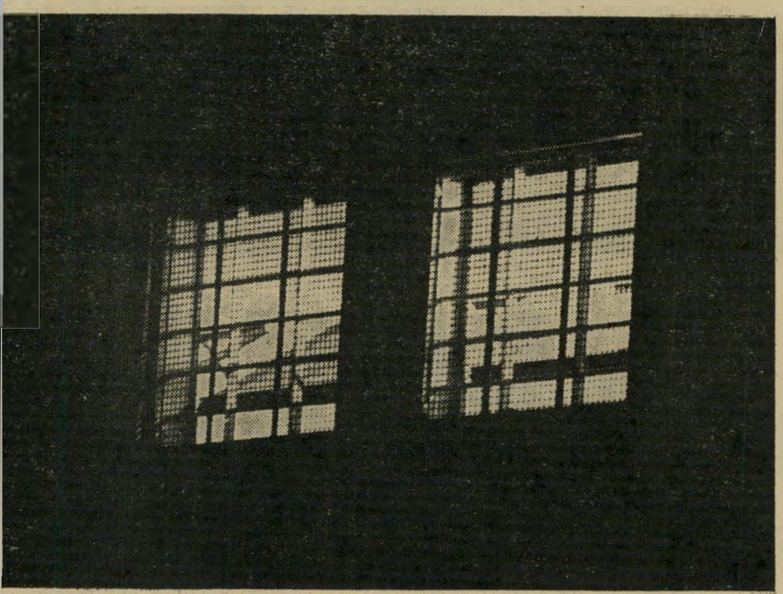
באותו ערב חזרתי בגלל שלא יכלו להשאיר אותי בצינוק עקב זאת שרק באותו יום גמרתי * ימים חזרתי בלי שום מילה לחדר חקירתי ראיתי שאין מחתימים אותי שלחתי עוד צו על תנאי זה היה 28.11.79 באותו היום החתימו אותי. לא עברה שעה או שעתיים הוציאו אותי באמצע הטיול

נסיתי להשפיע עליו שיעשה הכל, העיקר שלא ינגע בגופי

וקראו לי למרפאה במגמה לעשות בי חוקן. סרבתי לעשות חוקן בכל תוקף ואמרתי לחובש רפי אם הוא חושד בי שיש בי סמים אני יכול לתת לא צועה אני דתי ואין סיבה שיעשה בי חוקן. צוה להשליך אותי לצינוק כבול עם ידיים ורגלים לאחר שעה נכנס לצינוק נסיתי להשפיע עליו שלא יעשה לי חוקן שיעשה כל דבר שניראה לו העקר שלא ינגע בגופי. אמר לי רק חוקן אני העשה לך. אמרתי לו אתה רוצה ואתם רוצים להרוס אותי כשיש דרכים אחרים שאני מוכן להם אני נשוי אפילו אמרתי להם. התחננתי בכל דרך לא קבלתי את הצורה המבעיתה ואת מה שהם רוצים לעשות לי לא רק חוקן של נשים אמרתי אני איש נגדכם צו על תנאי אפנה לבית המשפט אין אתם יכולים לעשות לי דברים כאלו נגד רצוני. ענו לי רפי החזיר ענה „אני מצפצף על בית המשפט והחוק שלך" כשהוא בולע את המילים. באומרו זואת ופקד להוציא אותי מחוץ למרפאה.

הוציאו אלונקה ובאו לכיוון שלי תפסו אותי ארבעת הסהרים באכזריות השליכו אותי לאלונקה תקפו אותי במכות נסו להחדיר בי את המכשיר אני התנגדתי בכל תוקף זה לא עזר אפילו חלצתי את עצמי מהאלונקה קבלתי מכות ועשו לי את זה על הריצפה קבלתי מכות בכל חלקי גופי צעקתי בכיתי כלום לא עזר.

איזה 20—30 דקות הם מתעללים בי. כשגמרו להחדיר לי את החומר רפי נזכר שאני קללתי בזמן שחשתי בכאבים והניחית לי מכות בעזרת האחרים ורדף אחרי כשאני מתחמק ממנו והחדיר לי אצבעות כמו חולה מין כשהוא משרבב את הלשון שלא החוצה והסוהרים האחרים מרביצים לי. חזר על התופעה הזו מספר פעמיים מתנשף עזב אותי נכנס לחדר המרפאה חזר אחרי חצי שעה ורמז לסוהרים כשהוא מתנשף „ילה" לכיוון שלי. אני בקשתי צועה זה נראה לו הביאו לי סיר עשיתי צועה. ירד לי דם עם הצועה רפי ורמונד חיטטו עם מקל לא מצאו כלום אני אמרתי להם זה הסוף שלכם אתם לא יודעים מחר יש לי משפט מחר או מחרתיים אני הראה לכם.

חלונות כלא רמלה לפני כיבוי־האורות
הם מתנקמים ועושים לנו טרור"

רק להשפיל אותי כשיש כל כך הרבה שיטות אחרות אתה רוצה רק להשפיל ענה לי אני בנימה אכזרית „כשאכניס לך אצבע לתחת אז אני אשפיל אותך" ועשה תנועה ברברית בידו.

לא עברו מספר שעות הוציאו אותי מהצנוק הוציא אותי אדם (שלא הייתי

החזיר ענה: אני מצפצף על בית־המישפט והחוק שלך

קורה לו אדם) בלבוש אזרחי למרפאה חכו לי שם רפי האכזרי. קצין בשם רמונד השפל. וקצין נוסף שלא הייתי רוצה לבטוח אותו במה שאני חושב עליו.

נו. אתה רוצה לעשות חוקן היו הרבה גיבורים כמוך נעשה לך בכוח. נסיתי להסביר להם שזה עניין של פגיעה בכבוד רפי ורמונד נכנסו לחדר. בו נראה בפנים ויצאו עם דבר מה ביד ואמרו שזה שלי לקחו אותי לצינוק בדרך בי־קשתי לפני כנסתי לצינוק לעשות צועה הירשו לי גמרתי ראתי שהרבה דם יורד. לא הביאו לי כאילו ואני חיה ניר סוולט לא הביאו נתנו לי ככה להשאר.

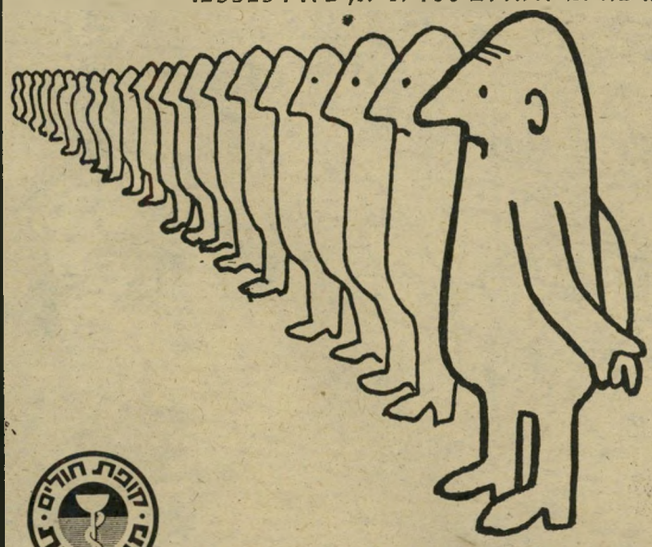
רמונד בא אלי אמר לי אין לכה סמים מזה. מראה לי חתיכה חומה אמרתי לו זה לא שלי אמר לי מצאו את זה ליד התא שלך. אמרתי זה לא שלי נוף ביקש ממני לצאת לרגע ודבר איתי ביחידות אמר לי של מי הסמים התפלתי עליו אמרתי לא נוואף ביניינו אתה יודע שזה לא שלי וביניינו שניינו יודעים אמר לי אני יודע לא על זה. זה שנתפס ליד החדר שלך בפרוזדור אמרתי לא שזה לא שלי ויש עוד חדרים שמה (אם תפסו משהו בפרוזדור) ורמז לי תוך כידי דיבור שאם אני לא אגיד של מי הסמים ילבישו עלי את התיק.

למחרת בא אלי חוקר משטרתי תשים לב רק עד איפה הם מרחיקים לכת האשימו אותי שאני החזקתי סמים אדולנים. הסברתי לא שהסוהרים אנסו אותי ומסרתי לו חקירה ארוכה של איזה ארבעה דפים והראתי לו סמנים של מכות וסוודר קרוע ונתתי לו את תחתוני שהיו מגואלים בדם ובקשתי ממנו רופה לא מטעם שרות בתי סוהר ושיגיש תלונה על מעשה מגונה הקרוב לאונס ותקיפה.

* סימן לא ברור; כנראה מיספר הימים שישב בצינוק.

כמה זמן אתה ממתין בתור בקופת־חולים?

שעתיים – שלוש שעות?.. בקופת חולים מאוחדת משתדלים ומצליחים לקצר את זמן ההמתנה ולהקל עליך. המזכירה הרפואית מפנה אותך למומחה המתאים. ללא סחבת. ללא ניירת מיותרת.
בקופת חולים מאוחדת אתה יכול לבחור את שיטת הטיפול הנוחה לך – בבית הרופא או במרפאה הקרובה לביתך.
בדוק והווכח.
המרכז: ארלוזורוב 100 ת"א, טל. 233251.

קופת חולים מאוחדת

הצטרף לקופת־חולים מאוחדת

דמוקרט

מוצרי חשמל ממחסן היבואן

עם פגמים חיצוניים

	במקום	החל מ-
	ל"י	ל"י
טלויזיה צבעונית "20 „פילוט"	60,000	48,000
טלויזיה שחור-לבן "24 „פילוט"	16,600	11,500
טלויזיה שחור-לבן "14 „פילוט"	11,500	8,200
טלויזיה שחור-לבן "12 „פילוט"	10,500	7,100
מכונת כביסה „אינדסיט"	22,700	17,900
מקרר 13 קוב „אינדסיט"	29,800	20,500
רסיבר ווט 25×2 „סקוט"	19,500	15,100
מגבר ווט 15×2 „סקוט"	16,750	8,900
מערכת סטריאו משולבת ווט 16×2 „פילוט"	27,000	21,000
רמקולים, סוגים שונים (לזוג)		3,500
מערכות סטריאו קומפקטיות		4,000

רדיו-טייפים, טרנזיסטורים, שעוני רדיו, מגהצים, טוסטרים, מייבשי-שיער ועוד...
— המכירה במזומן בלבד! —
כל הקודם זוכה
כל המוצרים באחריות מלאה

פילוט
רח' הצפירה 19, תל-אביב
טל. 336231/2/3 ; 265841

פתוח בריציפות

יעקב שרת / איש ממאדים וימן אלוהים פה גדול

רופא הוא הביא לי אבל למרות שהרופה מצא סמנים של אלימות הסוהרים ממשיכים לעבוד כאילו כלום לא קרה ונוחגים להם כבוד של בני אדם. החקירה לא מתנהלת מסרתי שמות של אנשים שהיו עדים לא חקרו אותם נראה לי שהעניין רוצים להשתיק אותו שלחתי צו על תנאי נגד מה שחוללו נגדי יצאתי בשתי דוחים מאותו רמונד שלא היו ולא נבראו ושללו לי שתי קנטיגנות.

האדם שכתב לי את צו על תנאי נשפט על זה שלא קם לספירה ובלי אשמתו ל־14

עשו לי את זה על הריצפה - צעקתי ובכיתי, כלום לא עזר

ימי צינוק הטרור ממשיך ואף אחד לא נוקף אצבע אנשים סובלים מפחדים לדבר האוכל זעום „זה מה שיש" מתנהגים אפי־לו אל המשפחות בתוסר כבוד ואחריות אף אחד לא פועל. שלחתי אליך מכתב יותר נכון רק כתבתי אותו נכנסו לחדר הח־רימו אותו. היום כתבתי אוד מכתב לאחר שדברתי עם עוזרת סוצילית וזה זכותי נכנסו לחדר הפכו אותו לקחו לי את המכתב קשרו אותי עם אזיקים בידיים וברגליים ולקחו מעטפה ובולים.

מה נעשה סו אין לנו אבא ואני פונה אליך תעזור לנו חבר צרלי ביטון תעזור סו גיסטפו. המנהל כאן משוגע פעם הניחו לא מטען רימון על הדלת של הבית. האם הוא יכול להיות אוביקטי. מתנקם הוא באסירים חולני הוא רוצה לקחת לנו ה־נשמות לפני שהוא ימות הרפי הזה חולה מין רימונד תחתו אותו פעם בפנים בתוך בית הסוהר הם מתנקמים ועושים לנו טרור.

„אזרחים אוהבי צדק"

בקש ממך לעזור לנו קשה להסביר הרבה דברים קראים כאן שמזקרים את תקופת הנצים. תעזרו לנו הרי פעם אנחנו נהיה אזרחים. הם פוצעים אותנו ומשפלים. חבר כנסת נכבד איפה האנשים למה הם יושנים שידעו מה הולך סו אנ־שים עם ילדים סובלים חוקנים ואונסים ברברים.

קחו זאת לצומת לבכם ותעשו משהו לאנושות מחר זה עלול לקרות לכם ציבור כל האסירים זועקים אליכם תעשו משהו אני מוכן לכל אמצעי כל הדברים האלה נכונים אני מוכן לכל אמצעי ויש הרבה עוד לספר ואמרתי זאת לחוקר אני מוכן לכל אמצעי העיקר שתתגלה האמת העיקר לסהר שתרד מסיכה מעל פניהם של שפ־לים אלו שמדינת ישראל לא מתאים ולא רצויים במדינה מקודשת להחזיק מפלצות אדם אילו ולא תעשה כלום או שיודעת ולא עושה כלום שתעשה משהו ואם לא המדינה לפחות האזרחים שיש בא דברים אלו יכולים לקרות לכל אחד מיקריהם. ואני מקווה שדברים אלו יפגעו בליבם של אנשיים ויעשו סוף אם לא הממשלה לפחות האזרחים אוהבי צדק שיש בא.

סוף לזוועות. ובמקומם צדק. שאנחנו צרכים לדגול בו. ישראל נהיה ראוים

הרבה דברים קורים כאן שמזכירים את הנאצים

למדינתינו בעזרת השם שאמת זו תתגלה ואנשים אלו יענשו ונדע שיש צדק ושיד־עו כולם שאין הפליות ויוכיחו שזו סיס־מתינו.

בכבוד רב ובתודה מראש
יצחק דרעי

נ.ב. בבקשה אם יתפרסם מכתב זה או תוכנו לא הייתי רוצה שיגיע למשפחתי ולגרום לה עוד סבל. אם אפשרי שלא יצויין שמי. בתודה מראש.

ועשיתי על שר הממשלת / לפיו המשלשל לא מנעול, לא שלשלת:

„חכם־איש" הוא שמו, כולו בוהק חאריזמה, אפילו הגבירה לבית־בושט נכונה עימו לחלוק יממה, אך מדוע על ויסקי הימר, עת ניגלו ערוותיו — כלום דרוש לו זרז לפתוח פיו וחרצובותיו?

חברון לא תברח

משה ברסקי, מחלוצי ההתיישבות היהודית בעבר־הירדן, נרצח בכדורי ערבים בכ"ב בחשוון תרע"ד (1913) והוא בן 19. אם איני טועה, הוא היה ראשון הרוגי קבוצת דגניה, והמתעניין בתיאור המעשה ורישומו ילך אצל „חביון עוז" א', ע' 80, מאת אליהו גולומב, שהיה בין מגלי הגוויה בשדות.

שאול אביגור, מראשי „ההגנה", מספר בזיכרונותיו איך השפיע אותו רצח על גיבוש המחשבה ההגנתית־ביטחונית בלב מי שהעניק את המילה „הגנה" — לא „נקמה" — לשם המיוחד במינו של צבא מדינת ישראל.

רצח אחר — של ברלה שווייגר באליניה, שאירע בשנת 1906, פקח את עיני דויד גרין־בן־גוריון להבין — אם גם במשובש, לדעתי — את המשמעויות המרחיקות־לכת של ההתנגשות הבלתי־נמנעת בין יהודים וערבים.

ההתנגשות הזאת, עיינו הרואות, לא נתגלעה תמול־שלשום. ימיה כימי התחושה וההכרה הערביות, כי יהודים באים לארץ לעשותה לשלהם, כלומר לשלוט בה, כלומר להיות רוב בה, ובשום מקום בעולם אין רוב משלים מרצון עם היעשותו מיעוט.

אגב, זו הסיבה „הנעלמה", ההופכת את הפליטים הפלס־טינים וצאצאיהם ליוצאי־דופן בממלכת פליטי תבל; פליטים שברחו מרצון, או גורשו מאיזורים שבהם הם היוו תמיד מיעוט, נוטים להשלם עם מר־גורלם בארצות מיקלטם יותר משנוטים לכך פליטים, שהנסיבות הפכו את עמם מרוב למיעוט בארץ־מולדתם. אגב, זוהי גם סיבת־הסיבות לכך, שאין שום טעם שבעולם, שיגרום לערבי ישראלי לאהוב את היהודי. את תודתו ניישל הרוב מעמדת רוביותו אפשר למתן, אך אי־אפשר לעקור.

על רקע זה אפשר להמשיך לדבר. מי שאינו נכון להשקיף על מכלול יחסי יהודים וערבים בארץ מנקודת־מבט זו, או לפחות גם מנקודת־מבט זו, אין עימו שפה משותפת. ילך בשם אלוהיו.

איך נפתר הסיכסוך הבלתי־נמנע הזה? קודם כל, הוא לא נפתר סופית. שנית, הוא נפתר בכוח. וכשאני אומר כוח אין כוונתי רק לכוח־הזרוע ולכוח־הנשק. כוח, עוצמה, חוסן הם מהויות רבות־פנים; הן מישוואות רבות־גורמים.

וכאן אני רוצה לחזור אל הרישא של רשימתי זו. מי שיודע יודע, ומי שאינו יודע, אט נפתח לו: כאשר הידיעה על רצח משה ברסקי הגיעה לאביו נפתלי־הרצל שבאוקראינה, ישב ושיגר מיכתב־תנחומים גא לחברי דגניה, ובו כתב כי תחת בנו משה, הוא שולח ארצה את בנו שלום. כן, ככה זה היה!

מה זאת אומרת? פרשת הברסקים, זו התגלמות הציו־נות. יהודי עולה לארץ־ישראל, כדי לעשותה בית לעם היהודי. הוא נרצח. האב שולח מייד את הבן הצעיר ממנו, ואחר־כך עולה הוא עצמו עם כל בני־משפחתו. כך, על גלי עליה ראשונה ושניה ושלישית ורביעית נתגבש בארץ הרכיב הדמו־גראפי של הכוח היהודי. עד ששש מאות אלף איש יכלו לחילחם על חלוקת הארץ — חלוקה שבה הכירו אז הרוב המכריע של אומות העולם, והכרה זו אף היא היתה אחד מרכיבי העוצמה היהודית — ואחר־כך לקלוט מיליונים.

אבל הערבים לא נעלמו. לא בישראל, לא ביהודה ושומרון, וכמובן לא במרחב, ומי שמוכה סנוורים — אם סנוורי דת ואם סנוורי לאומנות ואם סנוורי טימטום ונבערות — ואינו מבין כי אם לא תימצא נקודת־איזון בין העוצמה היהודית והעוצמה הערבית לא יהיה מנוס ממשכת המחזור האלים ביחסי שני הכוחות נוסח תרפ"א — תרפ"ט — תרצ"ח — תש"ח — 1956 — 1967 — 1973 — אינו אלא מתאבד, או הרפתקן המהמר על חייו וחיי צאצאיו.

נקודת־האיזון היא מהות נזילה, הנגזרת הן מהתפתחות רכיבי הכוח הערביים והן מהתפתחות רכיבי הכוח היהודים. היו ימים, שבהם לא היה שום ספק לצד מי נוטה השיקול של מקבילית הכוחות. זה היה ברור, כאשר יהודי כנפתלי הרצל ברסקי, שלח את בנו השני, למלא את מקום בכורו שנרצח על מעברות־הירדן בדרך ממנחמיה לדגניה; זה היה ברור בימי עלילת „חומה ומיגדל"; זה היה ברור, כאשר ספינות מעפילים גיששו דרכן ארצה, אפילו הופנו רובן לקפרי־סין; זה היה ברור, כאשר מאות אלפי עולים נהרו ארצה והיו נכונים להתיישב בבתים נטושים, אוהלים, בדונים, אוזס־טונים; זה היה ברור מאוד, כאשר התהליך הזה הגיע אל שיאו המשכר והמשחית במילחמת ששת־הימים — ואיני מהסס לומר משכר ומשחית, שכן אני הייתי גם הייתי בין קורבנותיו.

אבל מי שעיניו בראשו יודע היטב, כי נפל דבר. מילחמת 1973, ככל שניצחנו בה במשמע ששרדנו, היתה תבוסה איסטר־טגית שטרם החלמנו ממנה. מאז ואילך נשתנה כיוונו של השקול במקבילית הכוחות. הגל הגואה של הציונות שוכך, ואת הגל המוסלמי עיניני הרואות.

במצב שכזה גוזרת השפיות לעצור, לעשות לבדק־בית, להתאזה, לשקול היטב־היטב האם בעתיד הנראה לעין נושבת רוח־הזמן למעננו או למען צרינו, לבחון האם לא בלענו יותר מכדי כושר עיכולנו, האם איננו חיים בכוח אשראי שאין לו כיסוי ברכיבי העוצמה של כוח־אדם, של חוסן חברתי, של כושר קיום כלכלי, של ריבונות אמת.

„שלום עכשיו" היתה התגובה השפויה — מדעת או שלא מדעת — של בלימת הדהרה המסוכנת של הציונית הכיבו־שית, ששטחים בזול כיסו את ערוותה החברתית, התרבותית, הדתית־החשוכה. תופעת „שלום עכשיו" גילמה את התחושה הבריאה כי בתקופה הנוכחית, מ„עת לפרוץ" יש לעבור ל„עת לבנות", מ„עת להשליך אבנים" יש לעבור ל„עת כנוס אבנים", מ„עת מילחמה" יש לעבור ל„עת שלום".

כי הברסקים־דור־שני אינם נשלחים על־ידי הוריהם, אינם באים מכוח עצמם. ואם אחד מעתודי „דבר" כותב שחור־על־גבי־לבן, כי „ההכרח להביא לישראל עולים במיספרים לגמרי אחרים משידענו מאז נגמרה עליית קיבוץ־גלויות מראשית המדינה... זה כורח־קיום למדינת היהודים," אני יכול רק לשיר לו: „צריכים הוא חבר שאינו מאחר, בכל הזדמנות פעיל וער", אבל אחר־כך אשאל: מאיר בראלי, איך עו־שים את זה? ואם הוא — ואחרים, מי יודע? — חושבים עכשיו הטיב־היטב איך עושים את זה, האם לא מוטב כי עד שיחלפו שיבעה ימים ושיבעה לילות וסוד העליה הגדולה יתגלה לנו, לא נצא מדעתנו, ולא נכלה את מעט משאבינו האנושיים, החומריים, על כיבוש חברון שניה — כיבוש שפירושו האחד והיחידי הוא הצהרה קבל ערב, קבל העולם כולו: חברון שלנו; כלומר לא של תושביה הערבים, כלומר פנינו לא לשלום עימם, פנינו להיעלמותם, והיעלמותם אפשרית, אם בכלל, רק על־ידי מילחמה נוספת, צלחה לאין שיעור ממילחמת 1967, עזה יותר, נוראה יותר, אשר תעקור את ערביי יהודה ושומרון איש מכפרו, איש מעירו, ותצדיק את מפת ההתנחלויות והנקמות של „גוש אמונים"!

אם הרצח של יהושע סלומה יניע את מדינת־ישראל לנקמ־נות עיוורת, שפירושה זירוז מחזור האלימות־רבתי, שלא לדבר על שיבוש תהליך השלום וכילוי כוחות לאלתר, זו תהיה פעולה־לרועץ. כי מה שדרוש לנו עכשיו, יותר מכל, הוא שכל ישר להתמודד בעזרתו עם מצוקות תקופת־שפל בהווייה הציו־נית, לא מוח חמום, שבשיעבודו לעין־תחת־עין של תקופת־האבן מדהיר אותנו לעתיד מסוייט של רצף שתלטנות ומילח־מות, אשר יותר משהוא מושך הנה ברסקים מבחוץ, דוחה אותם. ולא אמרתי מילה על הברסקים שבפנים.

ומה יהיה על חברון הקדושה?

כל מיני דברים יכולים להתרחש בה ולהתרגש עליה, אבל דבר אחד לא יקרה לה: היא לא תברח.

הפקולטה לעיתונאות עברית

(א) פרס הכותרת הכותרתית, או — נא להח־ליף את המשקפיים

הפרס מוענק לכותרת „המוסדות היהודיים כלל לא תבעו את הפצצת אושוויץ", המתנוססת מעל מאמר בצהרון „מעריב" (1.2.80), שבו מצאתי בין השאר את הפסוקים: „ב־2 ביוני 1944 טילגרף יצחק גרינבאום מירושלים (כיו"ר ועד־ההצלה) למישרד־הפליטים האמריקאי ואף הציע, שחיל־האוויר האמ־ריקאי יפציץ את מסילות הברזל המוליכות לאושוויץ"; „כאשר כבר היה ידוע שהגירושים נמשכים הציע משה שרת (מנהל המח' המדינית של הסוכנות), בין יתר ההצעות, לחפציץ את המחנות, אך הבריטים סירבו"; „ב־11 ביולי ביקשה הסוכנות היהודית כי יפציצו את אושוויץ"; „באוגוסט חוגשו שתי בקשות דומות נוספות, ובספטמבר חוסיפו מוסדות יהודים אמריקאיים עוד שלוש בקשות."

(ב) פרס הקיץ־הנצחי־הקצר, או — לעזאזל, אמר העורך, מי גנב לי את המיספריים?

הפרס מוענק ליואלה הר־שפי (שם, שם) בעד ההמראה חספרותית, המצוטטת בשלמותה להלן:

„כאשר צעד יוסף ברניצקי בשבילי הכרמל ביום שישי לפני שבוע כשהוא חובק בכפו את ידו הקטנה של עופר אביגדורי, כבר גמלה בלבו החלטה נוראה: לגאול את נכדו מסיוט חייו. בין היריה אשר שמה קץ לחייו של עופר לבין היריה הגואלת, שבה חתם יוסף ברניצקי את גזר־דין עצמו, היה נצח קצר, שבו היה הסבא של עופר האדם הבודד ביותר בעולם.

שטיפת מוח אלקטרונית

שיטה הכופפת קיבוצי־אדם להאזין דרך־קבע לשטף של מסרים רדיופוניים, אחידים או מגוונים, הבוקעים מתוך רמקולים קולניים, בלתי־סגירים, ובלתי־נשלטים.

תפוצה: בתי־כלא, מחנות־כפיה, אוטובוסי „אגד" ו„דן".

הסכנה שווה כסף

(המשך מעמוד 49)

לכל העניין היה קטע, שבו הייתי צריך לחצות מעגל של סוסים דוהרים ולזרוק רימון־יד אל תוך טנק. זה קשה מאד, אבל לא היתה לי בעייה. רק פעם אחת דרס אותי סוס, אבל זה שום דבר. רצו לקחת אותי לארצות־הברית, ככפיל, אבל צריך הייתי ללכת למילואים וזה נדחה. אך הרעיון להיות כפיל שקופץ מסוסים נכנס לי אז לראש."

אחרי שהסתיימו הצילומים של אותו הסרט השתתף דובי גם בצילומי יוסף ומרים. שם היה עליו לרכב מחופש כחייל רומאי, כשחברו קופץ על גבו מעל חומה ומפילו מגובה של שלושה מטר.

„בשביל צילום כזה מקבלים 5000 ל"י", ציין אריה בגאווה. „להיות כפיל עם חיות זה לא כמו לקפוץ מרכבת או מטרקטור. זה יותר קשה. כי אם חיות אי אפשר לדעת מה תהיינה התגובות." כשאריה וחבריו השתתפו בצילומי מצדה, הוטל עליהם בסצנה מסויימת להעלות עדר של כבשים אל מרומי המצדה, כתיגבורת ל־נצורים. עשרים איש ניסו, ללא הצלחה, להעלות את העדר אל ראש ההר ורק השלושה הצליחו.

„צריך להבין בחיות," טען אריה. הוא התחיל לרכב בגיל עשר, בפארק הלאומי ברמת־גן, והתמחה בקפיצות־מיכשולים ו־בנעיצות־רומח. היום נזקפים לזכותו ו־לזכות דובי 25 גביעים בתחרויות מיכשו־לים.

סוסים מוחאים כפיים

כפי שנים אחדות עסק אריה באילוף סוסים בחווה בעכו, ומאז הוא יודע לאלף סוסים לתת שלום, או לשכב כ־מתים. ככלבן בשירות הצבאי התמחה גם באילוף כלבים — להתקפה, לשמירה, ולקפיצה דרך חישוק בוער.

הוא אפילו ניסה ללמד כלבים את תורת החשבון. „זה פשוט מאד," גילה. „אני שואל את הכלבה שלי, דונה, שאלות ב־חשבון, עד עשר, והיא עונה בנביחה."

דובי ואריה גרים עם חברתו של דובי, רונית, בבית שכור במושב מזור, ליד פתח־תיקווה. לאחרונה הצטרף אליהם גם עמירן, בלונדי כחול עיניים, שהספיק לעבוד ב־קיבוצו כקאובוי. בעודו נער היה רוכב בין העדרים, כדי לשמור על הסדר. ואז גם למד לקפוץ עם סוס, להקפיץ סוסים, לגרום להם למחוא כפיים ולבצע להטוטים מסוכנים בשעת רכיבה.

ליד ביתם הם מטפחים גינה. הם אספו במקום כמה תרנגולות, ברווזים, כלבים וחמור בשם ג'ורג'. עמירן מתכוון להביא יונים מאולפות מהקיבוץ, שיודעות לעשות סאלטות באוויר.

כשיש עבודה בסרטים — הם עובדים. וכשאין — הם יושבים בבית, מתאמנים ומאמנים את בעלי־החיים. וכך עוברים הימים: קצת סכנות וקצת שלווה.

הם מלמדים איש את רעהו ביצועים חדשים, כמו לקשור חוט ניילון לפה של הסוס, למשוך בחוט וליצור רושם כאילו הסוס מדבר. „את זה למדתי מאמריקאי ששיחק בסרט מצדה," סיפר דובי.

על דובי וחבריו הוטל ללמד את השחקן פיטר אוטול לרכב. „זה היה קשה מאד," סיפר אריה, „הוא היה נופל המון פעמים. רוכב אמיתי כבר לא ייצא ממנו."

בינתיים השתתפו השלושה בכמה סרטים ארוכים ובסרטוני־פירסומת. בסרט ביג רד וואן אימן אריה את הסוסים לבעוט לפי פקודה ולתקוף את השחקן לי מרווין. „הוא היה השחקן היחידי שעבדתי איתו, שלא פחד מסוסים," סיפר דובי, „בעוד שפיטר אוטול פחד מסוסים והיינו צריכים להחליף אותו, הרי שלי מרווין עמד על שלו לעשות את הכל לבד." דובי החליף גם את אנתוני וולנטין במצדה.

אוכל טוב ואורווה מרופדת

דובי נפל פעם מסוס בשעת קפיצה על מיכשול, ונקע כמה מאבריו. אריה נפל מתחת לרגליה של סוסה דוהרת, ש־שברה את שיניו הקדמיות. רונית, החברה של דובי, החליטה להיות אמיצה ופעם, בזמן מסיבה, עברה על פס דק של בטון בגובה של 12 קומות, מבניין לבניין. „היא עדיין לא השתתפה בסרטים," סיפר דובי, „אבל אני מתאמן איתה. למשל, בחטיפת כלה. אני צריך לדהור ולהרים אותה על הסוס. כל דבר שקשור באומן־לב אפשר לעשות אותו עם רונית."

בקרוב יגיעו ארצה צוותי־הסרטה של שלושה מערבונים. החבר'ה כבר מוזמנים, אבל לעת עתה הם עובדים בשיווק עופות, במתן חיסונים, בהעמסות וברכיפוי חיות. לדבריהם הם אינם זקוקים לווטרינר ו־מסוגלים לטפל בסוסים בעצמם. „אנחנו יודעים איך צריך להחזיק סוס," סיפר אריה. „אצלנו הוא מקבל את השעורה הטובה ביותר והאורווה שלו הכי מרופדת. אנחנו יודעים לבנות אורוות ניידות בעצ־מנו, וכבר עשינו את זה בסרטים. אפילו לפרזל סוס אנחנו יודעים.

„בעצם, אין דבר שקשור בסוס או בכלב שאיננו יודעים לעשות. יצרנו לנו גם קשרים עם כל מיני בעלי חוות, והיום עומדים לרשותנו חיות מכל הסוגים. בהת־ראה מוקדמת של שבוע נוכל לאמנן לעשות כל דבר. אנחנו לא חושבים שצריך להביא כפילים מחוץ־לארץ, זו סתם הוצאה מיו־תרת. חבל שיביאו איזה קאובוי מאמריקה בזמן שאנחנו יכולים בשקט להחזיק אורוות סוסים או לרתום פרדות ושוורים. זה גם כן דבר שנראה קל, אבל צריך לדעת לעשות אותו, כמו להעלות את הפרות או הכבשים במידרון תלול.

„יש אפילו רועים ערביים בארץ שלא יודעים לעשות את זה. במצדה דפקו יום צילומים בגלל שלא הצליחו להעלות את העדר למקום. אצלנו העדר עלה בשקט, כי אנחנו יודעים איך לנהוג בהם. אנחנו אוהבים חיות, ואוהבים את הסיכון. זה נהדר. אז למה לא להפוך את התחביב למיקצוע?"

מאלף כלבים אריה וקיבוצניק עמירן
קצת סכנות וקצת שלווה

מפרש — חוצאה לאור, ת.ד. 4412 ירושלים

עדיין ניתן להשיג את
האוטוביוגרפיה האישית והפוליטית של

אבו איאד -
ללא מולדת

הקדמה: מתי פלד

הפצה: ערמוני, בלפור 4 ת"א

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים לחדברת תיקנים (ג'קים), תוגעי עץ, חרקי ספרים וכנגדים.
בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

בעיות ולבטים
בחיי המין
מאת
חד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

האביב הגיע!
עונת הטיולים בחיק הטבע
המתעורר החלה!
קנה לך מצלמה והנצח את הטבע והמשפחה ע"י צלומים בצבעים טבעיים.
* פיתוח והגדלות צבעוניות ע"י הגדולה והמשוכללת במעבדות.
* מכירה — החלפה — קניה
* צלומי דרכון, בן רגע!
פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

קבלת מודעות
לכל חעיתונים
במחירי חמערכת
טלפון 227117, 227118
פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל-אביב
(פינת אבטרקולסקי)

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל-אביב
טל' 297263
יום שלישי 19.2.80
„ ר ו מ א "
סירטו של
פרדריקו פליני
המועדון פתוח ביפי ו'
חתוכניות פתחילות ב-9 בערב
המועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

STEAK HOUSE
אם סטייק
אז בסטייק האוס
מבחר עשיר של סלטים ומשקה קל-חופשי.
דיזנגוף 193 תל-אביב טל: 239209,232386

"אני לא יכול להרשות לעצמי טלויזיה צבעונית."

אדוני. נדמה לך.

הטלויזיה בשחור־לבן שאתה רוכש היום ב– 11.950 ל"י היא כבר התשלום הראשון.

יש לך טלויזיה ישנה, ואתה רוצה להחליף אותה בטלויזיה צבעונית אבל אין לך מספיק כסף.
לאמקור יש הצעה בשבילך.

היום אתה יכול לקנות טלויזיה גדולה בשחור־לבן ב־11,950 ל"י במקום 21,250 ל"י. כאשר תחליט לעבור לצבע יזקפו לזכותך 11,950 ל"י ששילמת עבור הטלויזיה בשחור־לבן. זאת מהמחיר המומלץ לצרכן של הטלויזיה הצבעונית בעת הקניה במונחן. הטלויזיה בשחור־לבן

תשאר שלך במתנה.

טלויזיה נורמנדה פאר תוצרת גרמניה, עכשיו בהישג ידך, עם השירות של אמפא.

המכירה במפעל אמרון-אמקור. אזור התעשיה
פתוח במוצ"ש מ- 6 עד 9

הרצליה פיתוח (הכניסה מצומת אבדיה). טלפון: 930471. שעות מכירה: 8.00–15.00 פרט ליום שישי.

עדות אמפא שרות ללא תחרות

אמקור

כפית אחת לכל אחד

כפית פולנית עושה טוב לכל אחד מבני המשפחה מקטן ועד גדול. הפולנית, מוצר המורכב מפולן (אבקת פרחים), מזון מלכות ודבש ובעל טעם מעניין. הפולן, המרכיב הזכרי של הפרח, הינו מזון עשיר בפרוטאינים, מינרלים, חומצות ואנזימים חיוניים לגוף.

עם כל כפית פולנית, אתה מרגיש איך גופך מתחזק והרגשתך הכללית משתפרת.

הפולנית מיוצרת במעבדת "גליל" מפרחי הגליל צמחיה עשירה וערעננה נקיה מכל פגעי הריסוס וזיהום האויר המאפיינים את מרכז הארץ.

מומלץ לקחת כפית אחרי כל ארוחה, כ־3–4 כפיות ליום

להשיג בשופרסל, בסופרמרקטים בצמחוניות ובחנויות המובחרות.

פולנית-

להרגשה מצוינת

ממחצרי מכוורת קיבוץ שמיר טל. 067-41826

גליל מזון טבעי

רחל מרחלת על כל העולם

לחלק מספרי טלפון

יש לה שיטה מיוחדת במינה לבחורה הזאת. אני מתכוונת לדוגמנית־הצילום **רו־נית כספי**. אתם אולי לא מכירים אותה באופן אישי, אבל התמונה שלה מתנוססת על כל המודעות במסע הפירסום הגדול שעושה חברת סיגריות אחת.

כשרונית רצתה להיות דוגמנית היא הס־תובבה איפה שמסתובבות הדוגמניות וחיל־קה תמונות שלה עם כרטיסי־ביקור. והראיה: היא הצליחה.

עכשיו רונית כבר דוגמנית וכל מה שהיא מחפשת בחיים זה ידידים. אז מה היא עושה? היא יושבת לה באחת המיס־עדות הפופולריות ביותר בעיר, וכאשר נכנס מישהו שמוצא חן בעינה, היא נז־כרת שהיא הכירה אותו פעם, רגשמת על פיסת נייר את שמה ואת כתובתה ונותנת לו. האמינו לי, שיש משהו בגישה הישירה הזאת.

שמעיה התחתן עם שמוליק

בטח קראתם בעיתונים על **שמעיה אנג'ל**. שמו של הבחור פשוט לא יורד מטורי המדורים הפליליים. לפי מה שה־מישטרה חושדת הוא רצח עד היום ארבעה עבריינים, שלא כל כך הסתדרו איתו. אבל את זה לא הצליחו אף פעם להוכיח. חוץ מזה הבחור הצעיר הזה הספיק כבר לבלות שמונה שנים מחייו בכלא, על שוד וירי־ות על שוטרים.

מבית־הסוהר לקחה אותו המישטרה ישר לנמל־התעופה ושלחה אותו אכספרס ל־אירופה — העיקר להיפטר ממנו. אבל הבחור חזר לפני כמה חודשים, ומאז ה־מישטרה לא מפסיקה לעצור אותו ולעקוב אחריו בכל מקום, עד שכימעט לא נשארו לו חיים פרטיים.

אז למה, בעצם, אני מספרת לכם את כל זה? אם חשבתם ששמעיה נראה כמו אחד שיצא מתמונת־פוטו־רצח של המיש־טרה, יש לכם טעות. הבחור הוא חתיך

שמעיה ושרה אנג'ל
המישטרה והחורים

אמיתי, ואפילו אוהב לבלות כמו סתם אנשים מהיישוב. סיפרתי לכם שבגלל המישטרה כימעט שאין לו חיים פרטיים, אבל את מה שנשאר לו הוא לא מבזבז. המקום שלו זה דיסקוטק פיקוקס, בכיכר את־רים בתל־אביב. שם הוא מרגיש כמו בבית. ציפור קטנה לחשה לי שערב אחד היו שם קצת בעיות, ואפילו ראו את שמעיה שובר בקבוק, אבל חוץ מזה הכל בסדר.

בגלל שהוא כזה חתיך כל הבחורות ב־פיקוקס השתגעו אחריו, ושמעיה נאלץ להחליף את ידידותיו יום אחרי יום. ככה זה נמשך עד שהוא הכיר את שמוליק. שמוליק הוא הכינוי של החתיכה בשם **שרה**. סביבה, מה שהמישטרה לא הצליחה לעשות לו הצליחה שמוליק. לפני כחודש הם התח־תנו ואת המסיבה הם עשו, כמובן, ב־פיקוקס. ואני רוצה להגיד לכם שהבחור נהיה רציני ורוצה להיות בן־אדם.

מי שלא כל כך מאמין לתוכניות שלו זאת המישטרה. יום אחרי החתונה כבר ביקרו בלשים בבית הורי אישתו הטריה וערכו שם חיפוש. וכאילו זה לא הספיק, גם עצרו את החתן בקשר לרצח **הרצי עוזר**. אבל, כרגיל, לא היו הוכחות ו־שמעיה שוחרר, עכשיו הוא כולו כועס ו־זועם על שלא נותנים לו לחיות בשקט עם שמוליק שלו.

ירח־דבש מאוחר

אשר ידלין כבר התחתן פעמיים, פעם עם **דליה ידלין** ואחר־כך עם עורכת־הדין **טלי ליכני**. גם טלי התחתנה כבר פעמיים, פעם עם **יאיר** („קויה") **רובין** ואחר־כך עם ידלין.

את ירח־הדבש הראשון שלו עשה יד־לין בקיבוץ חמדיה. את ירח־הדבש הרא־שון שלה עשתה טלי בפאריס. את ירח־הדבש השני הם לא הצליחו לעשות, כי 48 שעות אחרי החתונה חזר ידלין לכלא רמלה.

אבל יש לי בשורה בשביל כל מי שאו־הב את טלי ואשר ידלין, והאמינו לי שנש־ארו עוד הרבה כאלה. ב־17 בחודש, זאת אומרת ביום הראשון הבא, ייצאו אשר וטלי ידלין לירח־דבש, שיהיה בוודאי ה־מתוק ביותר מכל ירחי־הדבש שהיכרתם.

כי באותו יום משתחרר ידלין מהכלא. הפעם, כך אני מקווה, באופן סופי. התוכ־ניות שלו הן רבות ועצומות. ספר הזיכ־רונות שלו עומד לצאת בקרוב, ומילבד זאת יש לו הרבה מאד תוכניות לעסקים. והרי כל הארץ יודעת שהוא יודע לעשות עסקים.

אבל התוכנית הראשונה שלו, מייד לאחר שייצא לטיול ברחבי תל־אביב, כדי לנ־שום אוויר של חופש, היא לקחת את טלי לטיול משגע באירופה. תאמינו לי, מגיע לזוג הזה לראות קצת את רומא, פאריס ולונדון.

טלי ואשר ידלין
סוף־סוף ביחד

רוי. היא עבדה בפיקוקס בתור בארמנית או משהו כזה. אבל לפני שאתם חושבים עליה דברים רעים, אני צריכה לעדכן אתכם, שלבחורה יש תעודת־בגרות מלאה והיא אפילו למדה ספרות באוניברסיטה.

אז כמו שאתם רואים אותה, היא הת־אהבה דווקא בשמעיה אנג'ל, ובכלל לא איכפת לה מה חושבת עליו המישטרה. ואיך שאתם רואים את הבחור הקשוח הזה, שכל העבריינים עוברים לדום כשהוא ב־

גירושי הקבלן והזמרת

שיו ג'קי גילעדי לבד לגמרי ואביבה ניר לבד לגמרי.

סיפור עצוב, לא כן?

אני לא יודעת למה זה קורה לי ה־שבוע, אבל יש לי כמה סיפורים עצובים על פרידות וגירושין. אתם אולי לא כל כך מכירים אותה, את הזמרת **אביבה ניר**, אבל תאמינו לי שכל תייר שביקר בארץ חולם עליה בלילות. כי אביבה ניר הופיעה במועדוני־לילה לתיירים בירו־שלים וממש שיגעה את החברה מהארץ של הדוד סם, עם הגירלס שלהם.

לאביבה היה בעל שיגעון. קוראים לו **ג'קי גילעדי** והוא היה טיפוס של ממש בירושלים. קבלן, אבל רק כשמתחשק לו, וכשמשלמים לו הרבה. מבלה וציפור־לי־לה, אבל רק במקומות הכי־טובים ובמס־עדות הכי־יקרות.

בין השניים פרחה האהבה. אך יום אחד, ככה, ללא כל סיבה נראית לעין, האהבה הזאת נגמרה והשניים נפרדו.

אני וכל החברים שלהם חשבנו, שזו פרידה לצורך חזרה. אבל לא. בשבוע שעבר חתמו שלושה רבנים על הגט. עכ־

חתונת בת־הרב

מי לא היה שם, בחתונה של **אורנה פירון**? היו כל החברים הטובים של אבא שלה, מי שהיה הרב הראשי לצה"ל, האלוף הרב **מרדכי פירון**. היו החברים של אורנה, שלמרות שיש לה אבא שהוא גם רב וגם אלוף, היא הצליחה, ב־21 שנותיה, לאסוף סביבה המון חברים וחב־רות, והיו, כמובן, גם כל החברים ובני המישפחה של החתן המאושר, **שלמה שמאובר**.

אבל לא על זה באתי לספר לכם. באתי לספר לכם דווקא על האבא. האבא, כמו שהיה גיבור בצבא, עם דרגות וסמלים והצדעות, לא היה יכול להתאפק בחתונה של הבת הקטנה שלו, ובכמו ילד קטן,

חלל מרחלת על כל העולם

שמועות

סגולה טובה

יש לי הצעה לכל מי שרוצה ללדת בת, שתבקש מהחברות הטובות שלה, או מסתם אנשים שמקנאים לה או לבעלה, שיפיצו שמועות שהיא עומדת להתגרש מבעלה. כאשר כל הארץ כבר תדבר על הגירושין הקרובים, אני מבטיחה לה שהיא תלד בת. זה מה שקרה לשדר הרדיו והטלוויזיה, **דן כנר** ולאשתו היפהפיה, דיילת אל־על, **דפנה וון**. לפני כמה שנים נשבעו לי כל המקורות שלי, שהם שמעו כי דפנה ודן עומדים להתגרש. אני לא כל כך האמנתי, כי ראיתי כמה הם יפים ומאורשרים ביחד. אבל השמועות היו חזקות אפילו ממני.

עוד לפני שפתחתי בחקירה של ממש, התברר לי שדפנה ודן ממתינים לצאצא. ואמנם, לא חלפו כמה חודשים וגולדה להם בתם הבכירה.

לפני כמה חודשים שוב התחילו להגיע אלי השמועות. הפעם בכלל לא סרחתי לבדוק אם הן נכונות או לא. פשוט ישבתי לי וחיכיתי עד שדפנה תלד. וזה אמנם קרה. בשבוע שעבר נולדה לזוג היפה הזה עוד בת.

אז אם לא תפסיקו עם השמועות, תסבכו את דן ודפנה בהוצאות — היום כל תינוק זה הרבה כסף.

דפנה ודן כנר
כל שמועה — בת

הקשרים של ארצי

אני לא יכולה לספר לכם למה הסיפור הזה מתפרסם דווקא במדור זה, אבל העובדה שהוא כאן, אבל כך מתחשק לי.

בטח כולכם קראתם, והתרגזתם כי שקראתם, על משכורת הענק שמקבל **ארצי ויין**, האיש של ראש עיריית תל־אביב, **שלמה** („צ'צ'") **להט** לשיקום השכונות. הסכומים שנזרקו שם הגיעו ל־180 אלף לירות לחודש, ודובר גם על חשבון הוצאות, נהג ומכונית צמודה.

אז הלכתי לבדוק מאיפה יש לאיש הזה כל כך הרבה כסם אישי, ואיך הוא מצליח לקבל סכומים כאלה. בדקתי ומצאתי.

הקאריירה של ארצי ויין התחילה לפני הרבה שנים, כאשר הכיר אדם שמילא אז תפקיד חשוב במדינה.

השניים נפגשו בירושלים, ומאז נקשרו קשרים הדוקים בין אותה אישיות ובין ארצי ויין, שעזר לו מאד.

אותו איש, שנפטר בינתיים, סידר לארצי עבודה מכניסה בחברה הסתדרותית, וארצי סידר לאותו איש כל־מיני סידורים אחרים.

אני לא יודעת אם ארצי עושה היום טובות לאנשים אחרים, אבל אם הוא עדיין אוהב לעזור לזולת כמו אז, אין פלא שאוהבים אותו.

ארצי, כך מסתבר, יודע להתחבב על אנשים חשובים ולעשות למענם את השירותים הקטנים המנעימים את החיים.

ארצי ויין
ידע אישי

חתונה בספארי

רק לפני שבועות אחדים סיפרתי לכם איך **עמנואל הניגמן**, הישראלי־לשעבר היושב עתה בנאיירובי בירת קניה, משווץ ביחסים שלו עם הגברת **סוראיה האשוקקן**, אשתו של השיח' המיליארדר, שהרעישה את העולם כולו בתביעת הגירושין שלה. והנה יש לי כבר סיפור חדש, שהגיע ישר מהספארי.

לפני שבועיים החליט הניגמן שקנייתיות, סעודיות, אמריקאיות וכל השאר אינן מספיקות בכלל להתחרות עם הישראליות הטובות מהבית. החליט ועשה.

באחד ממועדוני־הלילה המפוארים ביותר בנאיירובי, שם יש כניסה כימעט רק ללבנים, נערכה החתונה המפוארת של עמנואל עם **אסנת חורדי**, שהיא ילדה בת 22, טובה ותמימה כזו, ובתו של יהלומן עשיר, תמים וטוב. ועמנואל אוהב תמימים וטובים כאלה, אז בטוח שהנישואין יהיו תמימים, טובים ומאושרים.

שרונה שוב חופשייה

אני יודעת שלא תאמינו לי, אבל הבחורה הזאת שוב בחדשות. אני מתכוונת למי שהיתה נערת־העשרה של ישראל, ואחרכך חתיכה דיזנגופית ידועה ודוגמנית־לעת־מצוא, **שרונה מרש**.

שרונה היתה נשואה פעמיים, פעם אחת לאיש הטלוויזיה והרדיו, **עמק פרי** ופעם אחת למישהו אחר, שאליו חזרה ומסתבר נפרדה המון פעמים. אחרכך היה לה רומן עם כל מיני אנשים, שהיו באים למוסדונים עדוני־לילה בתל־אביב, עד שהגיעה לרומן הגדול שלה עם **זאביק דרשניק**.

שרונה מרש
בודדה במועדונים

ממנו היא נפרדה קצת והלכה לטובת **אלכס גילעדי**. השניים התכוננו להתחתן, אבל אחרי שקנו את המקרר והרהיטים החליטה שרונה שהיא בכל זאת חוזרת אל זאביק.

אבל עם זאביק זה גם־כן נגמר ושרונה עברה, כמו הרבה אחרות, לנער השעשועים, **סמי הירש** ונשבעה שהפעם זה סופי.

והנה, עכשיו נגמר גם עם סמי. אם אתם רואים את שרונה מבלה באיזה מועדון־לילה בתל־אביב, עם תייר או עם יהלומן ישראלי עשיר, תדעו שזה סתם בשביל הכיף, כיוון שהלב שלה ממש שבור בימים אלה.

חסידה כפול 3

החסידות הלבנות ארוכות־הכנפיים מבקרות בארצנו החמה עם בוא החורף, כי נחמד כאן בחורף. חסידות וגם אנשים עושים תוכניות ומעשים לקראת הקיץ הקרוב.

הפעם אני עומדת לספר לכם על חסידה אחת ושלושה זוגות שונים של אנשים.

החסידה מפורסמת מאד ואין צורך להרחיב עליה את הדיבור, רק נזכיר שהיא זו שמעופפת לה עם חיתול לבן במקורה ותינוק לבנבן כמיטען. הזוגות מפורסמים לא פחות. **בני דודקביץ**, איש הרדיו ואשתו, **משה הייך** הזמר וכעת גם בעל־פאב ואשתו **שרית** בהירת־השיער, והשחקן זמר **אריה מוסקונה**, המופיע בסירטו של **יהודה ברקן**, חייך — אכלת אותה כמותחן מיקצועי, ואשתו היפה, **עדינה**.

למראית עין לא נראה שום קשר אמיץ באופן מייוחד בין שלושת הזוגות, אבל כשתבקר ידידתנו החסידה בבתיהם של הנ"ל, ויורשי־העצר החדים יתפסו פיקוד, יהיה הרבה משותף: המון חיתולים, צנצנות של מזון תינוקות, וצריחות קצובות של פיות קטנטנים.

אמנות

אופנוע כחלום

כשנכנסים אל הדירה הרמת־גנית של הוריו של עמית, נתקלים בחתולים המזכירים שועלים בצבעים שונים. החלונות הגדולים עוטים עציצים בשורות שורות, וההרגשה היא של משהו כפרי. עמית, צעיר ממושקף ושחור בלורית בן 25, מוליך את המבקרים לחדר עבודתו. אף כי הוא אינו מתגורר עם הוריו כבר שלוש או ארבע שנים, אלא עם חברתו, הוא בא יום־יום לדירת ההורים, לצייר, מנצל כל דקת אור, ואחר־כך עובד לאור־המנורה עד השעות הקטנות של הלילה.

הסיגנון שבו בחר עמית לצייר, אליו הגיע אחרי נסיונות שונים, קוביסטיים ואחרים, הוא סיגנון הציור ששלט בזמן הרנסנס. ציור מדוייק, המתאר דמויות עם שמלות או בגדים אחרים על כל קפל וקמט שבהם. הרקע בציוריו, לרוב הרים ונופים הלקוחים מסיני והנגב, משרים אווירת שלווה ורוגע פסטורלי. המודלים לציוריו הם אנשים הנמצאים בסביבתו. אביו או חברתו, או אנשים קיימים שהוא משנה את שערם, ויוצר משהו אחר מהם.

עמית, הנמצא בראשית דרכו, קובל על כך שהאור הבוקע מהחלון הדרומי בחדרו רב מדי. לכן נראים ציוריו עשויים בצבעים כהים, הלקוחים כולם מצבע אחד, הצבע החום. זוהי שיטה הגורמת לצופה להרגיש כאילו הציורים עתיקים. כשמביטים בציורים, נדמה לרגע שאלה הם פרסקו, ציור קר, ולא ציורים על בד או דיקט. עמית שאף פעם ללמוד ציורי קיר. לשם כך נסע לאיטליה, לפירנצה, ורצה ללמוד בבית־הספר הידוע ביותר בעולם. להפתעתו, גילה שרמת הלימודים שם היתה נמוכה מאד. „ציירו את אותו המודל ארבע שנים," הוא מספר. אחרי שנחל אכזבה באיטליה, נסע ללונדון. שם הכיר את הרסטוראטור הראשי של המוסיאון הבריטי והוא מצא לו מורים מעולים שאצלם למד את טכניקת הסמפרה. את כל סערת נפשו אוהב הוא לפרוק בנסיעה מטורפת על גבי אופנועו מחוץ לעיר. את חברתו הוא מצרף לטיול השבועי שלו, ובאחת מדהירות מסחררות אלה, נפצעו שניהם ואושפזו בבית־החולים. חלומו הגדול הוא, לרכוש אופנוע חדיש ומשוכלל, כדי שיוכל לגמוע מרחקים נופים.

אהבה תורכית

הצייר אברהם אש, שעלה לא מכבר מברית־המועצות, התאהב בעיר התורכית חדש הרגיש, שבא מן הכפור. ועל כך יש לשבחו. ציוריו של אברהם אש יונקים מנוף באר־שבע, מן הפולקלור והאמנות הישראלית המקוריים ומעורבים בהם גם צבעי ערבות רוסיה הגדולות.

צייר אש בעבודה
באר־שבע תורכית

על חבל דק

לעתים נדירות פוסע אמן על חבל כה דק כמו יעקב דורצ'ין. לעתים עוד יותר נדירות, מעז אמן לצאת בוזמנית בשתי תערוכות השונות כל־כך במהותן, בשתי גלריות שונות בתל־אביב.

ליעקב דורצ'ין, האמן בן ה־34 (כיום עט), שעיסוקו בציור קרוב לעשרים שנה, שתי תערוכות: האחת, שבה הוא מעז לקרוע ולהתאים לוחות־אלומיניום, לצייר עליהם תוך כדי שריטות בחומר — ומסתכן בנפילה לעבר פורמאליזם יבש; והתערוכה השנייה, שבה הוא מפגין את יכולתו הווירטואוזית ברישום, ואת אופיו הסוער־קמאי, עם משהו פרימיטיבי, בסיגנון המזוכיר את דובופה וג'קסון פולוק.

האמן המזוקן (לפרקים, לפי התקופות), מזכיר בצורתו החיצונית את שחקן הקול־נוע המפורסם אוליבר ריד. הדמיון אינו מסתיים בכך. כמו אוליבר ריד, הסיפה המרה חביבה על דורצ'ין הקיבוצניק. כדי שלא להיקלע למצב שבו יחסר המשקה האהוב עליו (קוניאק, בדרך כלל), הוא פשוט הולך עם בקבוק צמוד, לאן שתשאנה אותו רגליו. המשקה אינו משפיע עליו לרעה, ומצב רוחו תמיד עליון וחביב. זוהי ההתפרעות היחידה שהוא מרשה לעצמו. בכל יתר השטחים — הוא רציני ומעמיק.

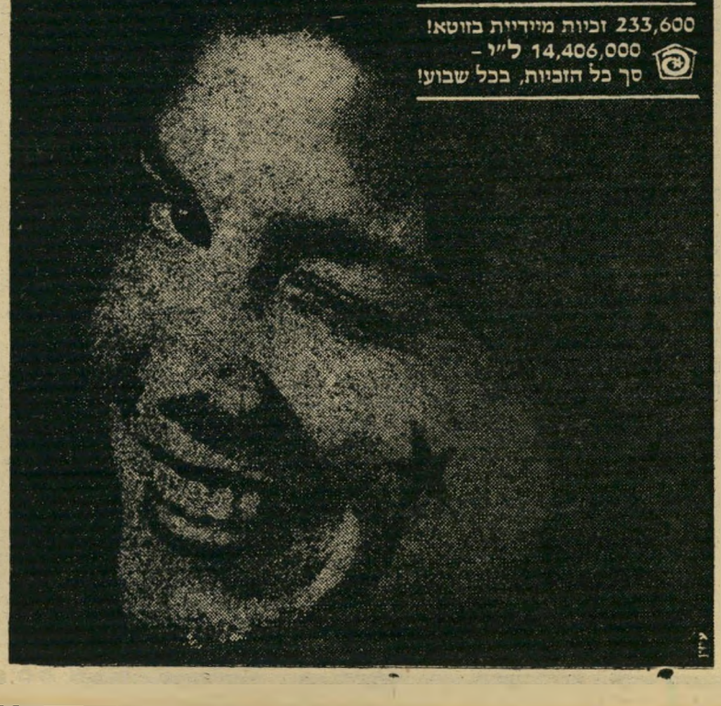
צייר עמית וציור
רק אצל ההורים

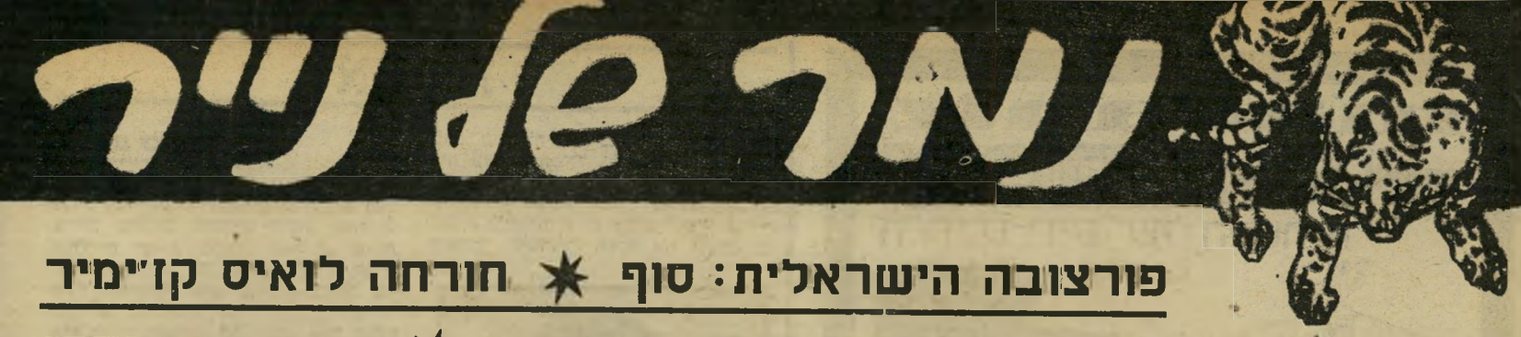
כית העתיקה של באר־שבע. הבתים הקטים המוקפים בדקלים, הסימטאות הצרות והרומנטיות, קסמו לאש המזוקן, שהמקטרת הנצחית לא משה מפיו. הוא חרד גם לגורל אחרים יפהפיים אלה, ההולכים וכלים מהעולם והחליט להנציחם בציורים בעלי גוונים רכים — המורשת שהביא עימו מרוסיה מולדתו.

ציורים של אברהם אש מוצגים בגלריה לירז הבאר־שבעית. באר־שבע לא היתה קיימת על המפה האמנותית. רק הד קלוש ממה שמתרחש בה מגיע לעיתים רחוקות לאוזני הציבור הרחב. בשקט בשקט, לאט

marantz®
איכות בהישג יד
ה"רולס־רויס" של הסטריאו

מחירים ותנאי תשלום מיוחדים
בשבועיים של מרנץ
אצל מיכה שטורם
תצוגת ענק של כל מערכות מרנץ
במחירים ללא תקדים - ובאיכות מרנץ
בוא להאזין: גם אתה תחליט: מרנץ
מכירה מיוחדת לעולים חדשים!!
3 שנות אחריות
מ.שטורם
ככר המדינה, ה' באייר 24, טל. 267560

★שני מיליון ועוד חצי
2,500,000 ל"י פרס ראשון!
מאות אלפי זכיות בהגרלת הפיס!
30 ל"י - מינימום זכיה בזוטא ובהגרלה!
קנה את כרטיס המזל שלך עוד היום!
עוד חיזוש נפיס
233,600 זכיות מיידיות בזוטא!
14,406,000 ל"י -
סך כל הזכיות, בכל שבוע!

פורצובה הישראלית: סוף ✷ חורחה לואיס קז'ימיר

צלקה ✷ קושינסקי דופק - ראובני מתרגם ✷ רומן אנטי־דתי

מתקופת־ההשכלה ✷ לסבוס ממונאטן

תולעי תרבות

הקומיסרית

במשך עשור כיהנה הגב' **קטרינה פורצובה** כשרת־התרבות של בריית־המועצות. היא דיכאה כל גילוי של מודרניות, כל סימן ליצירת אמת, וממנה עדה של חנפני־תרבות ומלחכי ספרות ותיאטרון.

במשך עשור כיהנה תחת שרביטם של שלושה שרי־תינוך (**יגאל אלון, אהרון ידלין וזבולון המר**) הגב' **לאה פורת**, והיא מילאה בהתנדבות את אותו תפקיד משחית, שהגב' פורצובה מילאה בבריית־המועצות. היא היתה קומיסרית במשכורת שמנה ועיכבה את כל התהליך התרבותי בישראל.

במשך שנים תבע מדור זה את פיטוריה

לאה פורת
סוף מיפוח טפילי התרבות

של הגב' פורת, והאשימה בסידרה של מחדלים תרבותיים, ובטיפוח טפילי־תרבות למיניהם.

מאז המהפך של 1977 החדירה הגב' פורת לחוגים ליברליים, שאותם רדפה ולא ממנה קודם לכן, טיעון שלפיו יחזקו פיטוריה את מעמדו של שר־החינוך הדתי זבולון המר. שקר גדול מזה לא יכול היה להיות, ומשרתת שלטון נאמנה מהגב' פורת, שפיתחה רפלכס פאבלובי בנושא זה, לא היה יכול השר המר למצוא.

ב־31 במארס 1980 תסיים הקומיסרית פורת את תפקידה, כמנהלת האגף לתרבות ויו"ר המועצה־לתרבות־ולאמנות במישרד החינוך והתרבות. אחרי עשור של סירוס התרבות והיצירתיות, באה דמות חדשה לנהל את מערכת התרבות בישראל, שתקיציבה השנתי מתקרב ל־500 מיליון לירות ישראליות (סכום שווה למיפעל הזנה).

המנכ"ל החדש, שמדור זה בישר את דבר מינויו כבר לפני יותר מחצי שנה, הוא תת־אלוף (מיל.) **אבנר שליו**, מי שהיה בעבר קצין החינוך הראשי של צה"ל.

בחוגי התרבות בישראל שוררת תחושה, שיותר גרוע מימי שילטונה של הגב' פורת — לעולם לא יהיה עוד, וכי מענקים כספיים, בעידן החדש של המועצה־לתרבות־ולאמנות, יחולקו בעזרת מיכרזים לפרוייקטים, כפי שנהוג בשטחי חיים אחרים, ולא בהתאם לעוצמת החנופה, כטובות הנאה לאנשי שלומה. יש תיקוה לתקנות, שתגבלנה תשלום מענקים ליוצרים בעלי־שם, בעוד שמיטב הכספים יוזרמו ליוצרים צעירים, שבידיהם נמצא גורלה ועתידה של התרבות הישראלית. ישנה תיקווה שמשלם־המיסים לא יסבסד, בעזרת המועצה־לתרבות־ולאמנות, תיאטרונים המעלים הצגות מיסחריות, או מענקים תמוהים לדמויות כ**חנוך ברשוב, בנציון תומר**, ושאר פקידי הספרות של אחדות העבודה.

נמר של נייר מברך את תת־אלוף שליו, ומקוה שיצלח בידו למחוק את החרפה שהקומיסרית לאה פורת הביאה על התרבות הישראלית, ויעניק לעשייה חנופה, שלא היתה מעניינה של הקומיסרית פורת.

ספרי נוער

הצלקה

תיאודור יוזף קונראד קוז'ניובסקי, המוכר יותר בשם **ג'וזף קונראד**, נולד בפולין, שירת בצי־הסוחר הבריטי, ועם פרישתו היה מהדגולים שבסופרים האנגליים.

גורל אחר היה ל**דן צלקה**, שהגיע ארצה אחרי מיבצע־קדש, בעיקבות גירוש שאריות יהודי פולין. לאחר גישושים ראשונים בספרות הישראלית, שיחק לו מזלו, והוא פירסם את סיפרו דוקטור ברקל ובנו מיכאל, המתאר את שקיעתה של יהדות פולין, ואת התפוררותה. זהו ספר אותנטי, שהוא המעולה והכן בין ספריו של צלקה עד כה.

בחוגים סיפרותיים, דבק בשנים האחרונות הכינוי, או תיסמונת "הצלקה", שבו מכונים סופרים או משוררים, שהגיעו להישג כלשהו, ושנבצר מהם להגיע עדיין שוב. מקורו של מונח זה הוא, כמובן, בשמו של דן צלקה.

באחרונה ראו אור שני ספרים חדשים פרי עטו של דן צלקה. האחד למבוגרים ילדי השמש *, והשני, לבני־הנעורים המסע השלישי של ה.אלדברן' **, המעיד על תפנית חיובית בעולמו של צלקה.

מבקר־סיפרות נודע, המבקש לשמור על עילום שם, למרות שלדעת רבים, היה הוא זה שגילה את דן צלקה לסיפרות הישראלית, טען באוזני, באחרונה: **"צלקה חייב לשנות את שמו, או להרחיבו לחורחה לואיס קוז'ימיר צלקה... חורחה לואיס בשל השפעתו של ח.ל. בורחס על מיתנתו, קוז'ימיר על האמנון שהוא שומר לדימויים הפולניים שלו, וצלקה, כדי שהקוראים לא ייטעו ולא יתבלבלו..."**

הסיפור הראשון בקובץ ילדי השמש המופיע תחת הכותרת מעשה יוסף דה לה ריינה ביש המזל מהווה מעין הוכחה להגדרתו של אותו מבקר, ומסעו של צלקה לצפת של המקובלים, הוא בבחינת ניסיון בורחסי, ותואם את עוצמות היצירה של סופר גדול זה. בסיפור זה, מביא צלקה חידושים לשוניים, כמו: **"כל פטלים שחורים"** ושאר שיבושים, המעידים על המחבר הנ"ל שהינו קצר־רואים, ושנבצר ממנו להבחין בין זכר לנקבה, בלשון שבה בחר לכתוב.

פרט מרתק במעשה יוסף דה לה ריינה ביש המזל הוא אי־הכרת המרחקים בין מקום ישוב אחד למישנהו בארץ־ישראל, וגיבורו יוצא ביום מסויים מצפת ליפו, או ככתוב בלשונו של צלקה: **"ביום המיועד יצא ליפו לחכות לאחיה, וכצהריים אומנם באה ועגנה בנמל אחיה תציאנית יפה..."** במילים אחרות: בעזרת חמור, סוס, או אפילו כירכרה, אי־אפשר היה בימי **יוסף דה לה ריינה** להגיע מצפת ליפו. אך לדן צלקה הפתרונים התחבורתיים.

גם לשון הכתיבה של צלקה, אינה סיפרותית. היא שטוחה, חד־ממדית וסובלת מעוני ושידפון. הוכחה לכך מצוייה בסיפור האמור, שבמהלכו נבצר מצלקה להתמודד עם העולם הבלשני של צפת באותה תקופה, עולם, שהביא לנו את עקרונות הדקדוק העברי הנוכחי.

לא ברור מדוע, אבל השימוש בשמות סמאל, לילית ושמות שאר הגיבורים בסיפורי צלקה, איבדו כבר מהקסם שהיה להם, אולי, בימים עברו. אך הדבר אינו פוגם בשלוות המחבר, והוא מצליח להוביל את סיפורו בשיעמום מדהים, עד לסוף הבלתי־גמור.

הסיפור השני בקובץ זה הוא ילדי השמש המוקדש ל**מנחם פרי**, ויש בו ניסיון להביא מעט מעולמם של חולי האנטיקוואריאט. בסיפור זה מאבד צלקה את צלמו כסופר, והופך את הסיפור לסיפור בורחסי טיפוסי, אם כי בלא התמצית יות של המקור, דבר שמנחם פרי לא טרח להביא לתשומת ליבו. מישגים קטנים כמו: **"אבל למדתי בתלמוד תורה קטן..."** נסלחים לצלקה, מאחר שחקירה קלה, היתה מלמדת אותו, שנהוג היה בארץ לכנות

דן צלקה
מצליח להוליך שולל את כולם

מוסדות אלה: תלמוד תורה מיזרחי... אלא שהוא במיזרח וליבו בקצה מערב. וכך ממשיך צלקה את סיפורו זה, ואת הסיפור העוקב אותו, מבלי שיתרום תרומה כלשהי, לסיפרות הישראלית, בהווה, ואולי גם בעתיד.

מפליא רק, שעיתונאים כ**אלכס זהבי**, כותבים, מסיבות השמורות עימם, על ספר זה, קביעות כמו: **"תבניות הסיפורים אינן שיגרתיות. סיפורי־המעשה בהם הם העיקר — הם נעדרי יומרה להצית בבואה של עולם חוץ־סיפורתי כלשהו..."**

אין שצלקה מצליח להוליך את כולם שולל. אין ספק שהוא מכיר את האמת על עצמו. בראיון באחד העיתונים אמר: **"ארוני מבח טוב... אבל אני יודע לבשל כמה מנות, שבהכנתן הגעתי למיומנות ולמהירות מתקבלות על הדעת..."**

אבל מדוע עליו להאכיל במנות אלה את הסיפרות הישראלית?

המסע השלישי של ה.אלדברן' הוא ספר לנוער, שבו מוצא צלקה, כנראה את ישרדי הסיפרותי האמיתי, ואין סיבה שלא יזכה בבירכתו של מדור זה. זהו ספר מבושל היטב, עשוי במיומנות ובמהירות, עם מרכיבים של מתח, היסטוריה והרפתקנות. יש בו סיפור, שאין טעם לספרו כאן, מלבד ציון העובדה, שהוא מושתת על רעיון „מכונת־הזמן", שאותה מעביר צלקה לחופי ים־כינרת, וסביבה מרכיב את סיפורו המעניין.

אין ספק, שאם ישחרר צלקה את עצמו ואת הסיפרות הישראלית, מיומרותיו לכתיבת סיפורים למבוגרים, ויעביר את עיתותיו בחיבור סיפרי הרפתקות לבני־הנעורים, הוא יביא ברכה רבה לקוראים הצעירים, הממתינים לספרים מסוג זה.

תרגום

מאחור

יז'י קושינסקי, הפולני שהרשים את הסיפרות המערבית בסיפורו האותנטי הציפור הצבועה, זכה, וסיפרו השישי, פגישה עיוורת, ראה אור בעברית טובה, בניגוד לשני ספריו הקודמים שתורגמו לעברית *. את הנוסח העברי הביא המחבר הצעיר **יותם ראובני**, שעשה מאמצים להעלות תרגום זה, מעל לממוצע התרגומים הרואים אור באחרונה.

זה סיפורו של **ג'ורג' וונטר**, משקיע קטן, איש העולם, צלם־מהגר, דיפלומט חובב, רוצח באקראי ולוליין מיני. כבר בעמודי הפתיחה, עובר ג'ורג' חוויה של גילוי־עריות. אביו גוסס בבית־החולים, ואמו העירומה ניצבת ליד מיטתו: **„היא התגנבה ושכבה במיטה, בחרחק של סנטימטרים אחדים ממנו. וונטר היה מבוהל והוא פחד לקום משום שהיה כא במכוסה אילו היתה מבחינה בכך. הוא לא זז. הוא ניסה להירא תרוע, שינה מעט את תנוחתו וחש את ירכה הנעימות בגבו... היא משכה את פניו אל צווארה, אל כתפה ואחר כך אל שדה ואל פיטמותיה, והחליקה אל מתחת לגופו. כאשר הזיל ללקק את גופה בלשונו, אחזה בכתפיו... לוונטר ואמו היו מאהבים במשך שנים, אבל היא הוסיפה למצוא נשים למענו. הם היו יחד רק בבקרים. היא ישנה עירומה ועשתה אהבה איתו לאחר שזה אך התעוררה..."**

שנים מאוחר יותר; כשלוונטר בשוויץ ואימו מגיעה אליו ממרחקים, גוססת מסרטן, על כיסא־גלגלים, עדיין לא כבתה תשוקתם: **„היא רמזה לו שישכב לצידה והוא עשה כן. זרועה היתה מכוסה תחבושות שהותתו על ורידיה, אשר דמעד מחמת ריבוי הזריקות. כאשר נגעה בו, עלתה על פניה ארשת של סיפוק ועידוי, אשר היתה כה מוכרת לו. היא הנתתה את ידך מתחת לבד שימלתה, וכאשר ידו נגעה בשדיה, עיניה הזדגגו, כאילו מחשבותיה הפליגו למרחק רב מאד..."**

לוונטר הופך חלק מחוג־הסילון הבינלאומי. יום דופק פה, ויום דופק שם. הוא מחפש נשים, בעיקר למה שקרוי בעגה פגישה עיוורת, שהוא מנהל בנוסח המובא כאן: **„אם עליו להשתיק את צעקותיה,**

* יז' קושינסקי — פגישה עיוורת; עברית: יותם ראובני; הוצאת יחד; 238 עמודים (כריכה רכה).

* דן צלקה — ילדי השמש; עטיפה: רפי לביא; סיפרי סימן־קריאה + הקיבוץ המאוחד; 135 עמ' (כריכה רכה).

** דן צלקה — המסע השלישי של ה.אלדברן'; סיפרי סימן־קריאה + הקיבוץ המאוחד; 144 עמ' (כריכה רכה).

הסבור, הוא פונר את "המעיל" שלה עד שהיא אינה מסתלת לנשתם; אם עליו להבראה לכך שלא תזוז, הוא יחדור לתע־לות שבין "הכרים" במקום "לחתך". כאשר הוא זקוק לזמן רב יותר כדי להגיע לזיקפה או כדי לגמור, או כאשר היא מגלה התנג־דות, הוא מסדוב את "התסמכים" שלה מאחורי גבה, ותחת מיטחשה לתוך "המע־עיל" שלה...".

וכך מתופסן לתופסן ומכרים לכרים, נודדת זיקפתו הבלתי־רגועה של לוונטר, בעולם־המערבי, כאשר הוא מחפש אהבה. הוא מחפש את האהבה באמצעים תמוהים במקצת, כמו: "גופו ומוחו הם ריקים. הוא החליק ממה מעליה, חשב כי הפגישה

פגישה עיוורת
עוצמה גופנית, זימה וחטא

העיוורת לא הסתיימה עדיין. בידו האחת הוסיף להחזיק את ראשה כלפי מטה. בידו השנייה לקח את שימלתה ותיכב את הדם שעל ידיו. הוא תחב את תו־נתיח לתוך פיה. הוא קרע לרצועות את שימלתה וקשר את ידיה ואת רגליה, כך שיהיה לה צורך בזמן מה עד שתוכל להשתחרר...".

וכך הוא ממשיך לשחק איתן, וישנן כאלה המשחקות איתו, או במילים של פסיכולוגים מסוג ב' מדובר בגיבור, שה־מילחמה העולמית, הציפורים הצבועות, חשפו בו את הרע הנורא ביותר המצויים בבן־אנוש, במעשים של עוצמה גופנית של זימה וחטא. במקום מסויים מנסה קושינסקי, מסיבות תמוהות מאד, להסוך את לוונטר גיבור של תנועת ההתנגדות לסטאלין ברוסיה הסטאלינית, דבר שהוא מיותר במירקם הסיפורי כולו.

יחד עם זאת יש לקושינסקי סביעת־עין וכוח תיאורי מבוהבים, כמו הקטע תמונות מאלבומה של ג'ולן: "חיי האישות מתחילים בגיל שתים־עשרה. ג'ולן מאבדת את בתוליה יחד עם תלמיד תיכון שמאבד את בתוליו באותה הזדמנות. עוד נתונים. קלוק. ג'ולן מגלה את האורגזמה. קלוק. תיכון. קלוק. פתשת את גרי, סמחדנט למרשפטים. כחזר מקלט ועשיר. קלוק. אין אורגזמה עם גרי. קלוק. אנונות. קלוק. הספורטאים מהקולג' מגלים שג'ולן נותנת. קלוק. היא נכנסת להצגות שלהם חינם. הם נכנסים להצגות שלה חינם. קלוק. ג'ולן מעשנת חשיש ולוקחת סמים אחרים ושותה סירים נגד שיעול. קלוק. גרי ג'ולן נישואים. קלוק. בית באיזור היפה ביותר בעיר, מתנת הוריו של גרי, המיחלים לנכד. קלוק. גרי מגליח בתור עורך־דין. קלוק. ג'ולן תרגי עורכים שורה של מסיבות כדי להראות לכולם את המפלסים המת־פצלים שכביתם. קלוק. דרכיהם מתפצלות. קלוק. ג'ולן לבד. קלוק. ג'ולן ב,טאפס' עם זר אחר, ביתיים. סוף האלבום שבו תמונות מחיים פשוטים לחלוטין. כחורה מתוקה מן הדור הישן, נושא נפלא לכל עדשת־מצלמה. האם יש לך מצלמה, מר לוונטר?..."**

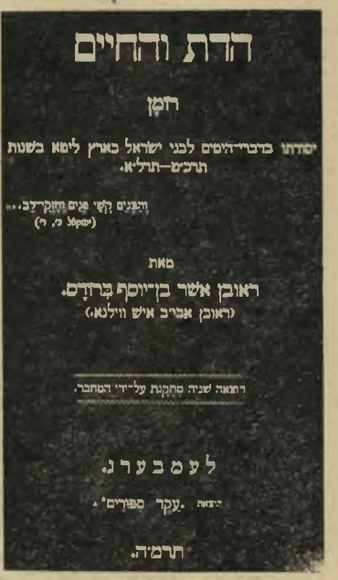
מר לוונטר מצליח לצלם את העולם במצלמה הסאדו־מאוכיסטית שלו. הוא נעזר בציניות של קושינסקי, ובעברית המשובשת, היעילה, וחסרת־הזיוף של יותם ראובני. כל הספר הקומפקטי הזה פגישה עיוורת הוא פשוט, ועשוי כהלכה. אך אין ספק שקושינסקי הסופר, ניצב על הר־נבו שלו, הציפור הצבועה, ומתבונן בארץ־המובטחת, ואינו יכול לבוא בשעריה.

שורשים

הדת והחיים

כינוס הנהגת אגודת־ישראל שנערך בחודש שעבר, שנקרא הכנסיה־הגדולה, הביא תחת קורתו את רבני מועצת־גדולי־התורה. כלי־התיקשורת התייחסו לתופעה כאל כינוס נוסף של גוף פוליטי בדמוק־רטיה הישראלית. אלא שהמציאות והאמת שונות הן. אנשי־התיקשורת בבורותם, ואנשי אגודת־ישראל במתכוון, עשו כל שביכולתם להצניע את העימות שבין היהדות החרדית לבין הציונות מחד, ואת העובדה, כי הציונות היא תנועה מדינית שנוסדה כתוצאה מהתנועה התרבותית, המכונה "תנועת ההשכלה" שחרטה על דגלה מרידה באלף שנות אופל של הרבנות.

מאת קונטרסים ועשרות ספרים ורומנים נותרו לנו בספרות העברית, מאותו מאבק איתנים, בין הדת לבין הקידמה, ספרים,

רומן הרפתקות
מילחמת ההשכלה ברבנות

שמישרד־החינוך־והתרבות ואמרכלין ה־דתיים, עושים כל שביכולתם על־מנת להצניעם מעיני התלמידים.

אחד מהסופרים, שנשאו את דגל המרידה באלף שנות החשיכה של הרבנות, היה **ראובן אשר ברודס**, שנולד בשנת 1851 בווילנה, ונפטר בווינה בשנת 1902. את שני החלקים של סיפרו החשוב והמאלף הדת והחיים אפשר להשיג בכל חנויות הספרים, במחיר שווה לכל נפש*, שלא לדבר על העוצמה המדהימה של מידע, על מאבקם של המשכילים בקלריקליזם היהודי, שצאצאיו התכנסו באותה כנסיה גדולה.

הרומן הדת והחיים נדפס תחילה בהמ־שכים בירחון הבוקר אור שראה אור בעריכת **א.ב. גוטלובר** כרומן סוריא־ליסטי, שמעולם לא הושלם. ולמרות זאת, יכולה היתה הטלוויזיה הישראלית, להש־תמש בו כנושא לסידרת סירטי יום שישי. סידרה, שבכוחה לתאר את העולם האפל של הרבנות ומאבקה בקידמה, במאה שעברה.

הדת והחיים הוא רומן הרפתקות סאטירי, הטומן בחובו את כל סיפורה של מילחמת ההשכלה ברבנות, מאבקי היושר־בגניבה, והשפיות כנגד הטירוף. ראובן אשר ברודס, מצליח להביא ציור מקיף של אורחות החיים, הכלכלה והתרבות, את פרולטריון הסחבות היהודי, את העשירים, ואת כל קשת מרכיביה של יהדות זו, שהביאה לעולם את ההשכלה, זו שילדה מאוחר יותר את הציונות המדינית. שהדת והרבנות התעלמו ממנה עד להקמת מדינת ישראל, ובכנסיה הגדולה, עד עצם היום הזה.

אין ספק, שהלשון העברית של הדת והחיים היא לשון קשה, אך ניתנת לקריאה. תיקצר היריעה לתאר את מיכלול הדמויות והמרכיבים של הספר, אהבותיו, שינאותיו וקינאותיו, המרפדים את מילחמתו התר־בותית של ספר זה, חמתגלמת לה בתיאו־רים חריפים כמו:

"ובכן ראיתי רבים מבני־הנעורים, מאלה היושבים לפני התלמוד והפוסקים בבית־מדרשם, אשר יד למד בשפת עברית, אשר קראו ספרים רבים מספריה החדשים, ואשר לאט־לאט כסתר אהלה יצאו וילמדו גם בשפות אחרות, למרות רוח הזקנים אשר יחתרו בכל עוז לעצור בעד, מי הזדרים' האלה, וישתדלו לבנות גדר וחיץ לבלתי תת את ההשכלה בוא בעיר; פעולת הזקנים האלה שוא, וכל עמלם להבל ורוק; דמיונם כאיש אשר יגדור את הפרצה בקור רפת־הבקר אשר לו, אחרי אשר הזאב שמד כבר בתוכה — רוח העת מדברת מתוך קרב ולב העלמים, ומה יועיל למו כל הגדרים והשמירות אשר מבחוץ?..."

ואת הרבנים, מכנה ברודס, בתיאורים כמו: **"אם אזוני הרבנים כבדו ולבכם שמן מהכחין אל ישר אימרות פינו, הלא לעם אזנים ולהמהן לבב... נדברה־נא את דברנו על לבו, ישמע הוא לנו ואל ישעה לדברי רבניו ומגידיו, המכלעים אורחותיו... שמעו־נא, בני ישראל, ותדעו ותבינו עד כמה עיוורי הרבנים את עיני העם הזה ועד כמה הכבידו עולם על צווארי... עד כמה הכו הרבנים בסנוורים, הנני אומר, ועד כמה הוליכו באפלה את כל העם הזה, צאן מרעיתם!... לא מתי חרב אף לא מתי רעב התם בני יהודה, כי אם מתי הרוח כולם, מתי הלב הנחש..."**

החיים והדת הוא מסוג הספרים, שיש בכוחם ללמד בעברית את התהליך שהוביל לשיא ההשכלה, ולאחריה את ההסבר לדת, בישראל, הפוסעת עקב בצד אגודל, בהח־לטה נחושה לכסח את כל הישגי ההשכלה, הקידמה, ומחזירה את העם הזה, אל החיק הבואש של הקלריקליזם. החיים והדת הוא ספר מוכיח. בדורנו אנו חסרים את מס־שיכיו, את יורשיו הספרותיים, ואת שאר יורשי סיפרות ההשכלה, שהכנסיה הגדולה של אגודת־ישראל, והכנסיה הקטנה של חובשי הכיפות הסרוגות, והכנסיה הבינונית של אילון־מורה, מאיימים להכרית כאן בארץ עד תום.

בחטף

צנזורה תורכית בישראל

●● הבמחזאי **יוסף מונדי**, מצא דרך מקורית לשירות־מילואים. בחסות מחזהו זה מסתובב הוא מסתובב בין יחידות צה"ל כשירות־מילואים ●● מועדון קוראי מעריב הפועל בשלב זה, בשיתוף עם הוצאת זמורה ביתן מודן (זב"מ) עומד להתרחב להוצאות ספרים נוספות. בקרוב יראו אור גם ספרים של הוצאת אדם הירושלמית, במיסגרת המועדון. ברשימות הספרים שיפורסמו, בולטים החייל האמיץ שווק מאת **ירוסאלב האשק** (נוסח מלא); דג הפות מאת **גינטר גראס**; גולד שווה זהב סיפרו האחרון של מחבר מילכוד 22 **ג'וזף הלר**; הספר המעולה האכספרס הפאטאגוני הישן מאת **פול תארו**. וכן שבעה מעשים גותיים מאת הסופרת **אייזק דינסן** ●● יותר מ־22 פעם, מופיע שמו של פרופ' **בנימין הרושובסקי**, בכותרות לפירסומים בחוברת 10 של השנתון סימן קריאה שראה אור בימים אלה. שמו של הרושובסקי, מופיע גם כ: **גבי גניאל, ה. בנימון** ●● גיחוך רב העלה פירסומו המחודש של ארבעים הימים של מוסה דאג מאת **פרנץ ורפל** אצל במאי קולנוע וטלוויזיה ישראליים. הפליג אחד מהם, ואמר "מפליא שהצנזורה הישראלית טרם פסלה ספר זה..." העילה למרירות זו: אי־הקרנת סירטו של הבמאי **אמנון רובינשטיין** (כל קשר בינו לבין ח"כ בשם זה, מיקרי בהחלט), על הטבח שעשו התורכים בארמנים, במהלך מילחמת־העולם הראשונה. יחד עם זאת, מפליא, שמנכ"ל רשות־השידור, שהוא בעצמו ניצול טבח שנערך ביהודי הונגריה, שותף לקשר־השתקה זה לטבח הארמנים, קשר שתיקה שסיבתו, שמירת יחסים דיפלומאטיים עם תורכיה ●● העיתונאית **שולמית הר־אבן** עוררה מורת רוח רבה, כאשר נבחרה לשמש כל ימי חייה באקדמיה ללשון העברית (כנציגת הנשים). העיר על בחירה זו, בלשן נודע: "הר־אבן מגלמת שתי סיבות לישיבה באקדמיה. האחת, היא מאיישת את כיסא הנשים, והשנייה, היא מייצגת את המישפחות הממיסדות של האקדמיה..." ולמי שלא ברור, כיצד מייצגת העיתונאית בעלת המיבטא הפולני, את המישפחות הממיסדות, הרי שהיא מייצגת בקשר של נישואין: בעלה, **אלוף** (שם, לא דרגה) **הר־אבן**, הוא נכדו של **יצחק שטיינברג**, מראשוני הבלשנים העבריים בארץ. אגב, אמו של אלוף הר־אבן, נולדה לאביה בניכר, והוא קרא לכן את שמה: "בנכר" (בנכר שטיינברג). היא היתה מוכרת במשך שנים לסטודנטים ירושלמים, שלהם השכירה חדרים בביתה הגדול שבמרכז העיר, תחת השם: גברת בנה. גברת זו, שימשה גם השראה לסיפורן פרוזה שפירסמה הגב' הר־אבן (ששם עלומיה היה **ריפטין**) ●● **ויוסף אלמוגי** ●● על רשימתו של ד"ר **גדעון עופרת** הבית האחרון — על מוסיב הבית במחזה העברי שפורסמה במעריב הגיב מחזאי תל־אביבי נודע, ואמר "עכשיו יפרסם עופרת רשימות על מוטיב החלון במחזה העברי, מוטיב המשקוף ומוטיב הסף..." מוטיבים עד אין סוף, כמאמר המחזאי ●● קבוצת ציירים עומדת לפנות לערכאות (בג"צ) על טעם לפגם, שיש בכוחו לפגוע בהליכים מינהליים סבירים. העילה: הצייר הירושלמי **אברהם** (בית הדואר המרכזי) **אופק**, שנבחר באחרונה ליושב־ראש החדש של אגודת הציירים והפסלים. אופק, שהפך באחרונה חוזר־בתשובה, וחביבו של שר־החינוך **זבולון המר**, נבחר על־ידי השר, לפני כשנה, לייצג את הציור הישראלי במועצה לתרבות ולאמנות. במילים אחרות, כיום, משמש אופק כיד הנותנת במשרד־החינוך, וכיד הנוטלת באגודת הציירים והפסלים. במילים אחרות: פוליטיזציה של אגודת־הציירים־והפסלים. העיר על כך צייר שמבקש לשמור על עילום שמו: "מה שצריך עכשיו, זה הוראה של השר ואופק בעניין לא תעשה לך פסל ומסיכה... ●●

נשים

הפרי האסור

מעט מאד ספרים בנושא הומוסכסואליות של נשים, ראו אור בעברית, או בתרגום לעברית. דומני, שהיו אלה בהתחלה ספריה של **רינה בן־מנחם**, שנעלמה כעבור זמן מהנוף התרבותי הישראלי, אשר את ספריה עדיין ניתן למצוא באנטיקווריטים. היה זה ספר של הסופרת הבלגית **פרנסואז מלה־ג'זרם**, שמאוחר יותר זכתה בפרס פמינה, על אחד מספריה, ועוד כמה מהם.

החודש ראה אור תרגומו של ספר נוסף השואף לתאר את אותו עולם, שהחברה, תהא מתירנית ככל שתהא, רואה אותו ואת פיריו כאסורים, או מלוכלכים, במידה זו או אחרת. הספר הוא סבך הפרי האדום מאת **ריטה מיי בראון***.

עולם ההומוסכסואליות הנשית של הגי־בורה־המספרת צמוד לאמביציות שלה כבמאית קולנוע, כשהיא מתארת את דרכה מפנסילוניה לניו־יורק דרך מצעי חברי־תיה. בכמה מפיריקי הספר היא מתעלה מהנושא המיוחד שלה, ומביאה קיטעי פרוזה, העשויים לעורר קינאה בלב סופרים רבים, המשתגלים כדרך הטבע והחוק.

יש בספר גם מהחלום האמריקאי של ההצלחה, המישור השני של הספר עוסק בו, וברעיון הקולונועי המקורי של המחברת, רעיון המביאה לזכייה בפרס. הספר מתורגם בצורה מניחה את הדעת.

* ריטה מיי בראון — סבך הפרי האדום; עברית: יואב הלוי; הוצאת ספריית פוע־לים; 201 עמודים (כריכה רכה).

* ראובן אשר ברודס — הדת והחיים; רומן בשני כרכים; הקדים מבוא גרשון שקד; הוצאת ספריית דורות; הוצאת מוסד ביאליק; 389 + 281 עמודים (כריכה רכה).

מאת דן פומר

אופנאים התבקשו על־ידי „העולם הזה" לדרג את נשות־הצמרת לפי לבושן

מי יודעת להתלבש?

„אין בארץ אשה אלגנטית," קובע האופנאי ג'רי מליץ, אשר הלביש נשים רבות החושבות שהן אלגנטיות. „אני לא מכיר אשה אלגנטית, בין הנשים המפורסמות בארץ," אומר גידעון אוברזון, „לא תיתכן אשה אלגנטית התופרת לעצמה שימלת־ערב ולאחר זמן מה לובשת אותה בבוקר."

העולם הזה פנה אל שורה של אופנאים וביקש מהם לבחור את האשה הישראלית הלבושה בטעם טוב. בפני האופנאים הוצגה רשימה בת 59 נשות־חברה מפורסמות בארץ. הם התבקשו לחלקן לשלוש קבוצות: קבוצת הנשים המתלבשות בטעם, קבוצת הנשים המתלבשות בחוסר־טעם וקבוצת נשים המתלבשות בצורה סבירה, אך בלתי ראוייה לציון מיוחד.

מתוך הקבוצה הראשונה התבקשו האופנאים לדרג את 10 הנשים הלבושות בטעם רב ביותר, להציב בראש הרשימה את אשת החברה הישראלית הלבושה בטעם הרב ביותר. מתוך הקבוצה השנייה, של הנשים הלבושות בחוסר־טעם, התבקשו האופנאים לדרג רשימה של 10 נשים אשר בראשן תוצב האשה הלבושה בחוסר הטעם הבולט ביותר.

סניורה גם בפיג'מה

כאשה הלבושה בטעם הטוב ביותר נבחרה **רחל דיין**, רעייתו של ח"כ משה דיין, מי שהיה שר־החוץ. האופנאית ריקי בן־ארי קבעה בפסקנות: „היא אלגנטית." ולדעתה הצטרף המעצב גידעון אוברזון. המלבישה דורין פרנקפורט קבעה לגבי רחל דיין: „היא קפואה קצת לטעמי ויכולה ללבוש בגדים צעירים יותר."

אחרי דיין, צועדת מי שהפכה להיות אחד מעמודי התווך של החברה הישראלית, **מאיי לואיס**, רעייתו של שגריר ארצות־הברית בישראל סמואל („סם") לואיס. האופנאים גומרים על סאלי לואיס את ההלל, וקובעים שהתכונה הבולטת ביותר שלה היא הלבוש הקליל, היקר מאד אך לא־רעשני ובולט באיכותו הרבה. כן מציינים האופנאים כי אשת השגריר יודעת ללבוש את הבגדים הנכונים לאירועים הנכונים ולשעות היום הנכונות.

מיכל מודעי, רעיית שר האנרגיה יצחק מודעי תופסת את המקום השלישי. ריקי בן־ארי קובעת כי מיכל מודעי „לבושה אלגנטי, טוב ומאופק." לורינס אישהודה קובע: „יש לה הרבה טעם," ואילו אוברזון אומר: „היא לבושה מאוד ליידי־לייק."

את המקום הרביעי תופסת קריינית הטלוויזיה **דליה מזור**. האופנאים התייחסו גם ללבושה בחיי היום־יום וגם לבחירת הבגדים בבוטיק המשרת את הטלוויזיה לקראת שידור, וקבעו כי מזור מתלבשת בצורה מאופקת ועדינה בהופעות שלה מחוץ למסך הקטן ובוחרת את חולצותיה ותכשיטיה בצורה „מגוונת, מלאת דמיון" בהופעותיה בטלוויזיה.

מכל חברות־הכנסת זכתה דווקא **אורה נמיר** לציון הטוב ביותר. לדעת האופנאים אורה נמיר לבושה בצורה אלגנטית, משקיעה כסף רב בתיכנון בגדיה ובבחירת הבד, מקפידה להתלבש בצורה שקטה ויקרה המעידה על איכות רבה.

הבוטיקאית **אביבה פיפקו** דורגה במקום הששי וזכתה לציוני־שבח רבים. דורין פרנקפורט אומרת עליה: „היא סנורה גם בפיג'מה של כיתן. מאוד אלגנטית." ואילו בן־ארי אומרת בקצרה: „לבושה שיגעון."

מקום שביעי **דליה פן־ירנר**, שחקנית שהתפרסמה במישחקה בסידרה ההגדה לבית־פורטייט. פן נשואה לד"ר אלק לרנר, מעמודי התווך של החברה והכלכלה בישראל. האופנאים קובעים כי פן מתלבשת באלגנטיות רבה ומגדירים את אופן לבושה: „אלגנטיות צעירה ומושכת."

אשת החברה ומי שהיתה ידועה כאחת הנשים היפות בארץ, **דיצה חבס**, בתו של ח"כ יוסף תמיר, דורגה במקום ה־שמיני. חבס צויינה במייוחד על ההקפדה הרבה בלבושה. „מעולם לא תמצא שגיאה או הזנחה בלבושה, בין אם זה יהיה בבוקר או בערב."

אלגנטיות קלילה

בנה יעקובי, דיילת אל־על לשעבר ודוגמנית לעת מצוא, הצטרפה לקבוצה הנקראת נשות־החברה־הישראליות רק בשנה האחרונה, עת נישאה למי שהיה שר־התחבורה ח"כ גד יעקובי. גלה הוכרה כאחת הנשים הלבושות בטעם רב ודורגה במקום התשיעי בזכות „האלגנטיות הקלילה שלה," כפי שהגדירו זאת האופנאים. גלה, המוכרת כאשה יפה, זכתה לציון הגבוה, בין היתר „בגלל המלתחה העשירה שלה."

את רשימת עשר המצטיינות נועלת הדוגמנית הוותיקה **קארין דונסקי**. האופנאי ראובן אדלר אומר על דונסקי: „היא מתלבשת בצורה מהממת." דורין פרנקפורט קובעת כי דונסקי היא „צרכנית חכמה. משלבת בגדים ואביזרים ממה שיש לה בארון ויש לה אלגנטיות פנימית."

אחרי ה־10 המדורגות, מופיעות עוד כמה נשים בקבוצה הראשונה של הנשים הלבושות בטעם בישראל. הדוגמנית לשעבר **עלמה בן־פורת**, רעייתו של כתב ידיעות אחרונות ישעיהו („שייקה") בן־פורת, **דבורה הכהן**, סופרת ורעייתו של ח"כ יהודי הכהן, **שרה סלע**, רעייתו של נשיא מכון וייצמן, נשיאת ויצ"ו העולמית **רעיה יגלום**, יושבת־ראש איגוד־הצרכנים עורכת־הדין **מאיה תבורי**, ו**חנה לין**, אשתו של ח"כ אמנון לין ובתו של אבא חושי המנוח.

איפור וצבע נעליים

בראש רשימת הנשים הלבושות בחוסר־טעם צועדת **אנט פלאטו־שרון**, רעייתו של הח"כ המיליונר שמואל פלאטו־שרון. קובע גידעון אוברזון: „היא מתלבשת נורא. לובשת בגדי ערב גם בבוקר. אובר־לבושה, אובר־מאופרת. היא איפור שלה מתאים לצבע הנעליים."

בחוות דעת קצת פחות שלילית זוכה ח"כ **שולמית אלוני**, שדורגה במקום השני ברשימת הנשים הלבושות בחוסר טעם. אומרים עליה האופנאים: „היא לא שמה לב כלל מה היא לובשת, לבושה נורא."

את המקום השלישי ברשימה השחורה תופסת **עזיזה בגין**, רעיית ראש־הממשלה מנחם בגין. תוך התחשבות בכבודה של אשת ראש־הממשלה קובע אדלר: „יכולה להיות לבושה טוב יותר." ואילו בן־ארי אומרת: „מאד לא אלגנטית." אולם את ההשמצה הגדולה ביותר אומרת על בגין האופנאית פרנקפורט: „היא לבושה כפי שהיא חושבת שמתאים לגילה."

מתעללת בבגדים

את המקום הרביעי ברשימת הנשים הלבושות בחוסר טעם, תופסת קריינית הטלוויזיה **כרמית גיא**. הדעה על צורת לבושה בקרב האופנאים אחידה: „קשה להחליט היכן היא נראית לבושה בחוסר טעם יותר — בהופעות החברתיות שלה או על גבי המסך הקטן." הביקורת על גיא קובעת כי אין לה מושג בלבוש ואין לה

10 הנשים הלבושות בטעם

1. **רחל דיין** — רעיית חבר־כנסת.
2. **מאיי לואיס** — אשת שגריר ארצות־הברית בישראל.
3. **מיכל מודעי** — אשת שר־האנרגיה.
4. **דליה מזור** — קריינית טלוויזיה.
5. **אורה נמיר** — חברת־כנסת.
6. **אביבה פיפקו** — בעלת בוטיק.
7. **דליה פן־ירנר** — שחקנית.
8. **דיצה חבס** — אשת חברה.
9. **נדה יעקובי** — רעיית חבר־כנסת.
10. **קארין דונסקי** — דוגמנית.

אשת־שגריר מאיי לואיס
מיספר 2

אשת־שר מיכל מודעי
מיספר 3

אשת־ח"כ רחל דיין
מיספר 1

אשת־ח"כ נדה יעקובי
מיספר 9

אשת ראש־ממשלה עזיזה בגין
מיספר 3 מינוס

אשת־ש׳ ליבי שרון
מיספר 6 מינוס

אפילו את „החן של הלבוש הירושלמי הזרוק.״

את המקום החמישי ברשימת הנשים הלבושות בחוסר טעם תופסת רעיית נשיא המדינה **אופירה נבון**. ג׳רי מליץ קובע כי היא זוכה בציון 5 בדרגת הציונים שבין 4 ל־10. ריקי בן־ארי אומרת שנבון „אינה אלגנטית,״ ואופנאי אחר, שנבון נוהגת לרכוש אצלו את בגדיה הרבים, קובע שהיא „מתעללת במה שאני תופר עבורה.״

אחרי נבון, במקום השני ברשימת ה־נשים הלבושות בחוסר טעם צועדת אשת שר־החקלאות, **ליבי שרון**. האופנאים בדעה כי שרון „אינה יודעת להתלבש, מגושמת בלבוש ולובשת מכנסיים כאשר לא צריך ושמלות כאשר לא צריך. אצלה אין הבדל רב בין המכנסיים לשמלות ובין הופעתה בבוקר להופעתה בערב.״

צעקני וחסר־טעם

ב**עוד אשת** אביה, רחל דיין, צועדת בראש רשימת הנשים הלבושות בטעם טוב, ניצבת **יעל דיין** במקום השביעי ברשימת הנשים שאינן יודעות להתלבש. דיין, סופרת ועיתונאית, רעייתו של תת־אלוף דב שיאון, היא לדברי האופנאים: „נטולת כל חוש אופנה וגם כשהיא משת־דלת להיות לבושה היטב היא נראית כאילו יצאה מקאריקטורה של שבועון אופ־נה.״

אחרי דיין־שיאון, ניצבת במקום השמיני בדירוג הנשים הלבושות בחוסר טעם **אנט דולצ׳ין**, רעייתו של יושב־ראש הנהלת הסוכנות היהודית אריה דולצ׳ין. האופנאים טוענים כי היא לבושה „בחוסר טעם, למרות שניכר בה שהיא מוציאה ממון רב על לבוש, ולעיתים גם בצורה מגוחכת, בעיקר כשהיא חובשת את הכוב־עים המצחיקים שלה יחד עם שימלה אל־גנטית.״

במקום התשיעי ברשימת הנשים נטולות הטעם בלבוש נמצאת דיילת־הזהב שעלתה לאחרונה לכותרות, **מיכל אדר**: „היא קולב מצויין לבגדים ודוגמנית נהדרת, אבל כאשר היא משתתפת באירוע חברתי קשה לראות שלמדה משהו מהתצוגות ש־בהן היא משתתפת. היא לבושה צעקני, זול ובצורה חסרת־טעם.״

את הרשימה נועלת מי שהפכה בשנתיים האחרונות לדמות ידועה, **יונה קלימו־ביצקי**, מזכירת ראש־הממשלה. קלימו־ביצקי מופיעה באירועים רבים לצידו של בגין ואף נשלחה לייצג את ישראל בחוץ־לארץ כנציגת המגבית היהודית. האופנאים קובעים כי: „קלימוביצקי עדיין לא הח־ליטה בין לבוש של חניכת תנועת נוער לבין אשת חברה, והשעטנז של לבושה מעורר צחוק. ומה שגרוע יותר — דחיה.״

עוד ברשימת הנשים הלבושות בחוסר טעם, אם כי לא זכו להיות מדורגות ב־רשימת 10 הנשים הלבושות בחוסר טעם בולט, נמצאות העיתונאית **ברוריה אבני־דן־בריר**, ח״כ **שושנה ארבלי־אל־מוזלינו**, קריינית הטלוויזיה **שרי רז**, אשתו של דן בירון, ח״כ **גאולה כהן**, הח״כ הקיבוצניקית **חייקה גרוסמן**, ח״כ **אסתר הרליץ**, שהיתה בעבר שגרירה.

10 הנשים הלבושות בחוסר־טעם

1. **אנט פלאטו־שרון** — אשת חבר־כנסת.
2. **שולמית אלוני** — חברת־כנסת.
3. **עזיזה בגין** — רעיית ראש־הממשלה.
4. **כרמית גיא** — קריינית טלוויזיה.
5. **אופירה נבון** — רעיית נשיא־המדינה.
6. **ליבי שרון** — רעיית שר־החקלאות.
7. **יעל דיין** — סופרת ועיתונאית.
8. **אנט דולצ׳ין** — רעיית יושב־ראש הסוכנות־היהודית.
9. **מיכל אדר** — דוגמנית.
10. **יונה קלימוביצקי** — מזכירת ראש־הממשלה.

קריינית טלוויזיה כרמית גיא
מיספר 4 מינוס

אשת־ח״כ אנט פלאטו־שרון
מיספר 1 מינוס

בין דיין לפלאטו־שרון

ר**עוד רשימה** ארוכה של נשים, ש־אותן החליטו האופנאים שלא להכניס לקבוצת הנשים הלבושות בטעם, אך גם נמנעו מלהכניסן לרשימת הנשים הנטולות טעם בלבוש. בדרך כלל נשים המופיעות הזמרת **שושנה דמארי**, והדוגמנית **פנינה רוזנבלום**, אשת החברה לשעבר **עדה מכנס**, הדוגמניות **חלי גולדנברג**, **ליאורה לפידות**, **תמי בן־עמי**, רעיית הרמטכ״ל **מרים** („ברטה״) **איתן**, וה־שחקניות **דליה פרידלנד** ו**גילה אל־מגור**.

קריינית דליה מזור
מיספר 4

אופנאית אביבה פיפקו
מיספר 6

שחקנית דליה פן־ירנר
מיספר 7

האשה הישראלית אינה יודעת להתלבש קובעים אופנאים. קביעות אלה אינן מחמיאות לאשת החברה הישראלית

(המשך מעמוד 69)

ברשימת ביגיים זו, הן נשים הלבושות „בצורה סבירה, נוטות להתלבש יפה, אך אינן מקפידות על כך."

על רשימה זו נמנית עורכת דבר **חנה זמר**, רעיית ראש־עיריית תל־אביב **זווה לחט**, רעיית שר־הביטחון **ראומה וייצ־מן**, השחקניות **חנה מרון** ו**אורנה פורת**, רעיית הרמטכ"ל לשעבר **ריטה גור**, רעייתו של מי שהיה שגריר ישראל באומות־המאוחדות **אורה הרצוג**, השו־פטת **שולמית וולנשטיין**, שהתפרסמה לא מכבר במישפט בצלאל מיזרחי נגד הארץ, הזמרת **יפה ירקוני**, אשת ראש־הממשלה לשעבר **לאה רבין**, עסקנית מיפ־לגת העבודה ויושבת־ראש נעמת **נאווה ארד**, השופטת המחוזית **הדסה בן־עתו**, רעיית שר־התעשייה **אן פת**, קצינת הן־ראשית אלוף־מישנה **דליה רז**, אשת ה־חברה **מלכה רוזנשטיין**, שהתפרסמה לאחרונה לאחר שנשדדו יהלומיה, השח־קנית **שושיק שני**, הפסלת **אילנה גור** ו**מזי אבן**, רעייתו של מי שהיה שר־החוץ אבא אבן.

לבושות בטעם גרוע ביותר ו־18 נשים נוספות נחשבות למקרה גבולי בכל הנוגע לאופנה — כל זאת מתוך רשימה של 59 נשים שהוצגה בפני האופנאים. האשה הישראלית נמצאת בין רחל דיין, שהוכרה כאשה הלבושה בטעם הטוב ביותר מקרב נשות החברה הישראליות, לבין אנט פלא־טר־שרון, שהוכרה כאשה הלבושה בחוסר הטעם הרב ביותר.

ח"כ שולמית אלוני
מיספר 2 מינוס

קביעותיהם של האופנאים אינן מחמיאות במייוחד לאשת החברה הישראלית. במר־בית המקרים, בעיקר כשהאשה היא אשתו של מישהו חשוב, יש חשיבות רבה ב־יותר למה שהיא לובשת והאופנאים קוב־עים כי האשה הישראלית פשוט אינה יודעת להתלבש.

לעומת 16 נשים הלבושות בטעם טוב, קבעו האופנאים כי לפחות 25 נשות חברה

דוגמנית מיכל אדר
מיספר 9 מינוס

אשת־יו"ר אנט דולצ'ין
מיספר 8 מינוס

זברה זו
שאנו אוהבים
זברה
משחת שיניים כשר
TOOTH PASTE
עץ הזית
הקניה הטובה ביותר 1979
1979

כ"ו שבט תש"ם, 13.2.1980 | מיספר 2215 | שנה 44 | המחיר: 40.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

אוטובוס אגד ושמו תשוקה

חנית בנקובסקי

הבעל פרץ לדירה המאהב שלך אקדח האשה: „לא הייתי עירומה"

משולש חיפאי